

ראמ"ה - הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך

وزارة التربية والتعليم

• Ministry of Education

• משרד החינוך

מיצ"ב תשע"ז

מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית

מבחני הישגים

כסלו תשע"ח • נובמבר 2017

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

בית אבגד, ז'בוטינסקי 5, רמת גן 5252006 טלפון: 03-5205555, פקס: 03-5205509

דוא"ל: rama@education.gov.il, אתר: <http://rama.education.gov.il>

תוכן העניינים

3.....	פתח דבר
5.....	ממצאים עיקריים
9.....	הקדמה לדיווח על ההישגים במבחני המיצ"ב
12.....	הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ז בכלל בתי-הספר ולפי מגזר שפה
13.....	המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני
14.....	הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בכלל בתי-הספר ולפי מגזר שפה
15.....	המבחנים בשפת-אם עברית
19.....	המבחנים בשפת-אם ערבית
23.....	המבחנים במתמטיקה
27.....	המבחנים באנגלית
31.....	המבחן במדע וטכנולוגיה
33.....	פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי מגזר שפה
34.....	פערים בהישגים של דוברי עברית ודוברי ערבית
36.....	סיכום ההישגים והפערים בהישגים במבחני המיצ"ב תשע"ז לכיתות ה' ולכיתות ח', בכלל בתי-הספר ובפילוח לפי מגזר שפה
38.....	הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' לפי מגזר שפה ורקע חברתי-כלכלי
39.....	נתוני ההישגים לפי רקע חברתי-כלכלי
48.....	פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי מגזר שפה ורקע חברתי-כלכלי
49.....	פערים בהישגים לפי רקע חברתי-כלכלי בכל מגזר שפה
54.....	פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי דומה
60.....	פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי מגזר שפה ומגדר
61.....	פערים בהישגים בין בנים לבנות
69.....	הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
70.....	המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני בבתי-ספר דוברי עברית – לפי סוג פיקוח
71.....	הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
72.....	המבחנים בשפת-אם עברית
76.....	המבחנים במתמטיקה
80.....	המבחנים באנגלית
84.....	המבחנים במדע וטכנולוגיה
86.....	פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' בבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
87.....	פערים בהישגים לפי סוג פיקוח בבתי-ספר דוברי עברית
89.....	סיכום ההישגים והפערים בהישגים במבחני המיצ"ב תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ורקע חברתי-כלכלי	91
נתוני ההישגים לפי רקע חברתי-כלכלי בבתי-ספר דוברי עברית בחלוקה לפי סוג פיקוח	92
פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' בבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ורקע חברתי-כלכלי	101
פערים בהישגים בבתי-ספר דוברי עברית לפי רקע חברתי-כלכלי בכל סוג פיקוח	102
פערים בהישגים בבתי-ספר דוברי עברית בין תלמידי הפיקוח הממלכתי לתלמידי הפיקוח הממלכתי-דתי מרקע חברתי-כלכלי דומה	106
סיכום נתוני הפערים בהישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי דומה בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי	112
פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' ובכיתות ח' בבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ומגדר	113
פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי-ספר דוברי עברית – לפי סוג פיקוח	114
הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ז בבתי-ספר דוברי ערבית לפי מגזרים	118
המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני בבתי-ספר דוברי ערבית – לפי מגזר	119
הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח' בבתי-ספר דוברי ערבית לפי מגזרים	120
המבחנים בשפת-אם ערבית	121
המבחנים במתמטיקה	125
המבחנים באנגלית	129
המבחנים במדע וטכנולוגיה	133
פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' בבתי-ספר דוברי ערבית לפי מגזר	135
פערים בהישגים לפי מגזר בבתי-ספר דוברי ערבית	136
סיכום ההישגים והפערים בהישגים במבחני המיצ"ב תשע"ז בבתי-ספר דוברי ערבית לפי מגזר	140
פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' ולכיתות ח' בבתי-ספר דוברי ערבית לפי מגזר ומגדר	142
פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי-ספר דוברי ערבית – לפי מגזר	143
נספחים	151
נספח 1: מקדמי מתאם (פירסון) בין רמת הרקע החברתי-כלכלי של נבחנים ובין הישגיהם במבחני מיצ"ב תשע"ז	151
נספח 2: פירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם רב-שנתי במבחני המיצ"ב תשע"ז	152
נספח 3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע	153
נספח 4: פערים בהישגים בבתי-ספר דוברי ערבית בשנים תשס"ח-תשע"ז	193
נספח 5: התפלגות הציונים במבחני המיצ"ב בשנת תשע"ז בסולם רב-שנתי	195

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) פועלת להטמעת תרבות של "מדידה בשירות הלמידה" – מדידה המיועדת לתמוך בשיפור מתמיד של הלמידה וההקשר שבה היא מתנהלת בבית-הספר, תוך הלימה ליעדים הלימודיים ולחזון הבית-ספרי. התפיסה המובילה של ראמ"ה היא שהמדידה אינה מטרה כשלעצמה, אלא היא כלי בשירות הלמידה. כחלק מתפיסה זו, הרואה בבית-הספר את מוקד העשייה החינוכית, מתכונת ההערכה הארצית משלבת הערכה פנימית (מיצ"ב פנימי) לצד הערכה חיצונית (מיצ"ב חיצוני).

המיצ"ב – מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית – הוא מערכת מדדים בית-ספריים שמטרתה לספק מידע למנהל ולצוותים הפדגוגיים בבתי-הספר על תפקוד בית-ספרם במגוון של נושאים. לפיכך, מודל המיצ"ב בנוי כך שהוא כולל מבחני הישגים שמשקפים את התוצרים הקוגניטיביים של הלמידה וסקרי אקלים וסביבה פדגוגית שמשקפים את ההיבטים החברתיים-רגשיים-פדגוגיים. מידע רחב זה (לצד מידע ממקורות נוספים) נועד לסייע לבתי-הספר לבצע ניטור של התהליך הלימודי הבית-ספרי במקצועות ליבה, ושל האקלים הבית-ספרי הרגשי-חברתי שבו מתרחשת הלמידה.

מתכונת ההערכה עודכנה בתשע"ה והיא כוללת חלוקה מחודשת של בתי-הספר לשלוש קבוצות ארציות (1, 2, 3). כל קבוצה מבין שלוש הקבוצות מהווה מדגם מייצג של כלל בתי-הספר בארץ. בתי-ספר בכל קבוצה משתתפים במיצ"ב החיצוני ובסקרי האקלים והסביבה הפדגוגית אחת לשלוש שנים. בשנת תשע"ז השתתפו בתי-הספר שנכללו בקבוצה 3. פרטים נוספים על מתכונת המיצ"ב המעודכנת מפורסמים באתר ראמ"ה <http://rama.education.gov.il>.

מבחני הישגים במיצ"ב נועדו לבחון באיזו מידה עומדים תלמידי בית-הספר היסודי ותלמידי חטיבת הביניים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: שפת-אם (עברית/ערבית), מתמטיקה, אנגלית ומדע וטכנולוגיה. המבחנים בשפת-אם, במתמטיקה ובאנגלית הועברו בכיתות ה' ו-ח'. במקצוע מדע וטכנולוגיה נערך מבחן בכיתות ח' בלבד. הבחינות התקיימו בחודשים מרץ-מאי 2017. בשנים בהם לא נערך מבחן חיצוני בבית-הספר – המבחנים בכל המקצועות נשלחים לבית-הספר להעברה במתכונת פנימית (מיצ"ב פנימי).

כדי לאפשר **השוואה רב-שנתית** של ציוני המיצ"ב, הנהיגה ראמ"ה **מערך כיול** סטטיסטי של ציוני המבחנים, המתרגם את הציון הגולמי בכל שנה בכל תחום דעת ובכל דרגת כיתה לסולם מיצ"ב **רב-שנתי**. הסולם נועד לאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים, באותו המקצוע ודרגת הכיתה. **שנת הבסיס** להשוואה הרב-שנתית נקבעה להיות **תשס"ח**. סולם המיצ"ב הרב-שנתי נקבע כך שבשנת הבסיס (תשס"ח) הציון **הממוצע** של כל תחום דעת, בכל דרגת כיתה, היה **500**, ו**סטיית התקן** היתה **100**. הציונים בכל שנה מכוילים ומדווחים במונחי סולם רב-שנתי זה.

ראמ"ה רואה חשיבות עליונה **בהקפדה על טוהר בחינות**. נוהל העברת המבחנים כולל הנחיות קפדניות לשמירה על טוהר הבחינות. הליך חישוב נתוני המיצ"ב כולל בדיקה נרחבת לאיתור ההפרה של טוהר בחינות. נתוני התלמידים בבתי-ספר בהם עלה חשד לפגיעה בטוהר הבחינות **אינם נכללים בחישוב הנתונים** של אותו מבחן בכל הרמות המדווחות. בתי-ספר בהם נמצאה עדות לפגיעה בטוהר הבחינות מטופלים על פי נוהל משמעותי, כנדרש. הדוח הבית-ספרי מכיל הערה ברורה בדבר הפרה של טוהר הבחינות.

סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית במיצ"ב נועדו לספק תמונת מצב מפורטת בנוגע להיבטים שונים של האקלים החברתי והתהליכים הפדגוגיים בבתי-הספר. קביעת ההיבטים הנבדקים בשאלונים התבססה על כמה מקורות: קבוצות מיקוד עם מורים ומנהלים, דיונים עם הגורמים המוסמכים במטה משרד החינוך, היועצות עם חוקרים מהאקדמיה, וסקירה של ספרות עדכנית. הסקרים עוסקים בטווח רחב של נושאים מחיי בית-הספר המשקפים את מגוון התהליכים החינוכיים והלימודיים החיוניים לעשייה חינוכית איכותית. בשנת תשע"ה עודכנו והורחבו הסקרים והם עוסקים גם בהיבטים נוספים של התהליכים החינוכיים כמו, הטמעת פרקטיקות הוראה-למידה-הערכה (הל"ה), מוטיבציה וסקרנות של התלמידים בלמידה, מאמצי בית-הספר לקידום סובלנות כלפי האחר והשונה, פיתוח מקצועי של מורים ועוד. בתשע"ז נוספו שאלות חדשות הבוחנות היבטים של קישור הלמידה לנושאים חברתיים ולפעילות חברתית של תלמידים. פרטים נוספים על סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית מפורסמים באתר ראמ"ה. נתוני האקלים והסביבה הפדגוגית נאספו באמצעות שאלונים שמולאו ע"י תלמידים ומראיונות שנערכו עם מורים במהלך החודשים ינואר-מרץ 2017 – בבתי-הספר היסודיים, בחטיבות הביניים ובחטיבות העליונות המשתייכים לקבוצה 3.

דוח מיצ"ב בית-ספרי - בימים אלו מופצים דוחות המיצ"ב למנהלי בתי-הספר שתלמידיהם השתתפו במיצ"ב החיצוני לקראת סוף שנת הלימודים תשע"ז. **דוח המיצ"ב הבית-ספרי** מספק למנהל ולצוות המורים מערכת מדדים המסייעים בקביעת יעדים בית-ספריים לשם בקרה, ניטור התהליך הלימודי והקצאת משאבים. הדוח הבית-ספרי מורכב משני חלקים: **מבחני הישגים; שאלוני אקלים וסביבה פדגוגית**. לצד דיווח בדבר ההישגים הלימודיים של תלמידי בית-הספר, מוצגים בדוח הבית-ספרי הנתונים של **שלוש קבוצות השוואה** רלוונטיות: כלל בתי-הספר בארץ, בתי-ספר דוברי השפה (עברית/ערבית) ובתי-הספר דוברי אותה שפה שתלמידיהם משתייכים לרקע חברתי-כלכלי דומה. באתר ראמ"ה מוצעים מספר נושאים המכוונים להעמקה בקריאת הנתונים ולדיון בבית-הספר. המיצ"ב נועד לשרת בראש ובראשונה את בית-הספר, וכדי שבית-הספר יוכל לקבל תמונה מקיפה על כל התחומים, רצוי לצרף לנתוני הדוח הבית-ספרי, המתמקד במיצ"ב החיצוני, גם את התובנות **מניתוח ממצאי המיצ"ב הפנימי ומכלי הערכה פנים בית-ספריים** אחרים.

דוח מיצ"ב ארצי - בדוח זה מוצגים נתונים ראשוניים מעיבוד מבחני המיצ"ב (חלק א') ושאלוני האקלים והסביבה הפדגוגית (חלק ב') לשנת תשע"ז. נתוני ההישגים במבחני תשע"ז מוצגים לצד נתונים משנים קודמות, וזאת כדי לעמוד על מגמות שינוי בהישגיהם של תלמידי ישראל לאורך זמן. משום כך, הנתונים מדווחים במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי האמור. נוסף על השוואות רב-שנתיות מוצגים בדוח ניתוחי פערים בהישגי תלמידים מקבוצות שונות, לפי חלוקות שונות המאפיינות את החברה בישראל: חלוקה לפי מגזר השפה של בית-הספר (בתי-ספר דוברי עברית ודוברי ערבית), חלוקה לפי סוג פיקוח בבתי-ספר דוברי עברית (פיקוח ממלכתי ופיקוח ממלכתי-דתי), חלוקה לפי מגזרים בבתי-ספר דוברי ערבית (מגזר ערבי, מגזר דרוזי ומגזר בדואי בדרום), חלוקה לפי רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך) וחלוקה לפי מגדר.

הנתונים מסקרי האקלים והסביבה הפדגוגית בשנת תשע"ז מדווחים אף הם ברמה כלל-ארצית ובחלוקה לפי מגזר שפה. הנתונים שהתקבלו משאלוני התלמידים מוצגים בחלוקה לפי שכבות (כיתות ה'ו', כיתות ז'-ט' וכיתות י'-י"א), והנתונים שהתקבלו משאלוני המורים מוצגים בחלוקה לפי שלב חינוך (יסודי, חטיבת ביניים וחטיבה עליונה). דיווח נתוני האקלים והסביבה הפדגוגית כולל אף הוא השוואה רב-שנתית.

תודות - מערך המיצ"ב בכללותו, דוחות המיצ"ב הבית-ספריים והדוחות המערכתיים הנלווים אליהם (דוח ארצי, דוחות מחוזיים ורשותיים, דוחות לפי תחום דעת, ניתוחי פערים ועוד) – כל אלה הם פרי עבודה מקצועית, מאומצת וקפדנית של **צוות ראמ"ה** ועמו שותפים רבים: שלוש החברות הזכייניות – **מטח** (פיתוח המבחנים), **טלדור** (תפעול המבחנים), **המרכז הארצי לבחינות ולהערכה** (עיבוד הנתונים); ועדות ההיגוי בכל תחום דעת (שכללו את המפמ"ר או נציגו, וכן אנשי אקדמיה, נציגים ממטה המשרד ומדריכים ומורים ממגזרים שונים); נציגי מטה משרד החינוך בתחום האקלים הבית-ספרי, יועצים ממאגר המומחים של ראמ"ה. תודתנו נתונה לכולם.

לסיכום, אנו מקווים שהתובנות העולות מנתוני המיצ"ב, ומכלי המדידה וההערכה האחרים שראמ"ה אמונה עליהם, יסייעו למערכת החינוך לאפשר לכל ילדה וילד בישראל למצות את מיטב יכולתם ולהביא לידי צמצום פערים בחברה הישראלית.

בברכה,

ד"ר חגית גליקמן

ח. גליקמן

מנכ"לית ראמ"ה

ממצאים עיקריים

בין תשע"ו לתשע"ז:

מקרא						גודל השינוי
גדול מאוד	גדול	ניכר	מתון	קל	ללא שינוי של ממש	בין תשע"ו-תשע"ז
31 ויותר	30-21	20-16	15-11	10-6	5-0	

- בשנת הלימודים תשע"ז נרשמו עליות בהישגים בשני תחומי דעת בכיתה ה' (מתמטיקה ושפת-אם ערבית) ובשלושה תחומי דעת בכיתה ח' (אנגלית, שפת-אם ערבית ומדע וטכנולוגיה), בשאר המבחנים לא חל שינוי של ממש בהישגים.

- בכיתות ה' - בשנת תשע"ז, בהשוואה לתשע"ו, הישגי התלמידים גבוהים יותר בשפת-אם ערבית (עלייה ניכרת של 19 נקודות) ובמתמטיקה (עלייה מתונה של 12 נקודות). באנגלית ובשפת-אם עברית לא חל שינוי של ממש בהישגים.
- בכיתות ח' - בשנת תשע"ז, בהשוואה לתשע"ו, הישגי התלמידים גבוהים יותר במדע וטכנולוגיה (עלייה גדולה של 23 נקודות), בשפת-אם ערבית (עלייה קלה של 9 נקודות), ובאנגלית (עלייה קלה של 6 נקודות). במתמטיקה ובשפת-אם עברית לא חל שינוי של ממש בהישגים.
- השיפור בהישגים בתשע"ז בקרב תלמידים בבתי-ספר דוברי ערבית משמעותי וניכר יותר בהשוואה לשיפור בהישגים בקרב דוברי העברית.
- בתשע"ז, העלייה הגדולה ביותר בהישגים נרשמה במדע וטכנולוגיה לכיתות ח', בבתי-ספר משני מגזרי השפה. העלייה בבתי ספר דוברי ערבית (33 נקודות) הייתה גבוהה יותר מהעלייה בבתי-ספר דוברי עברית (19 נקודות). העליות נצפו באופן עקבי בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה), בבתי-ספר דוברי עברית משני סוגי הפיקוח (ממלכתי וממלכתי-דתי), ובבתי-ספר דוברי ערבית משלושת המגזרים (ערבי, דרוזי ובדואי בדרום).

בראיה רב-שנתית

מקרא						גודל השינוי
גדול מאוד	גדול	ניכר	מתון	קל	ממוצע לשנה	תשס"ח-תשע"ז
10 ויותר	עד 10	עד 7.5	עד 5	עד 2.5		

- בראיה רב-שנתית, בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה, השינוי המצטבר לאורך השנים תשס"ח-תשע"ז¹ מראה על עליות מתונות עד גדולות בהישגי התלמידים.
- עליות גדולות בהישגי תלמידים לאורך השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמו בשפת-אם ערבית לכיתות ה' (92 נקודות) ובמדע וטכנולוגיה לכיתות ח' (87 נקודות). העליות התבטאו בכל קבוצות האוכלוסייה.
- עליות ניכרות בהישגי תלמידים לאורך השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמו במתמטיקה לכיתות ה' (66 נקודות) ובשפות-אם עברית (57 נקודות) וערבית (48 נקודות) לכיתות ח'.
- בשאר המבחנים השינוי המצטבר לאורך השנים תשס"ח-תשע"ז קטן יותר - עליות מתונות נרשמו בשפת-אם עברית לכיתות ה' (42 נקודות), באנגלית לכיתות ה' (39 נקודות) ולכיתות ח' (23 נקודות), ובמתמטיקה לכיתות ח' (34 נקודות).
- בכיתות ה', בכל תחומי הדעת, מרבית העליות התרחשו במהלך השנים הראשונות של המדידה, עד לשנת תשע"א או תשע"ב. בארבע או חמש השנים שאחריהן נרשמה התייצבות בהישגי התלמידים. בעקבות העליות בהישגים בשנת תשע"ו (אנגלית) או תשע"ז (מתמטיקה ושפת-אם ערבית), נרשמה במצטבר עלייה נוספת.

¹ פרט לשנת הלימודים תשע"ד בה לא התקיימו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

- בכיתות ח', לעומת זאת, לא נצפתה מגמה אחידה בקצב השינוי לאורך השנים על פני תחומי הדעת השונים.

פערים לימודיים:

- בשלושת המקצועות - מדע וטכנולוגיה לכיתות ח', ואנגלית ומתמטיקה בשתי דרגות הכיתה² - לאורך השנים תשס"ח עד תשע"ו נרשמו פערים עקביים בהישגים לטובת תלמידים דוברי עברית בהשוואה לתלמידים דוברי הערבית.
- בשנת הלימודים תשע"ז הפערים לטובת דוברי העברית הצטמצמו במידה ניכרת בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה. בנוסף, באנגלית לכיתות ה' לראשונה נסגר הפער והישגי התלמידים בבתי-ספר דוברי ערבית משתווים להישגי עמיתיהם בבתי-ספר דוברי עברית. צמצום פערי ההישגים בין תלמידים משני מגזרי השפה ניכר גם על רקע צמצום הפערים שהחל בשנת תשע"ו, שנרשם בשעתו רק בחלק מן המקצועות.
- בכל המקצועות נרשמו בשנת תשע"ז פערים קטנים יותר מהפערים שנרשמו בשנת הבסיס תשס"ח, פרט לפערים דומים במתמטיקה לכיתות ח'.
- צמצום הפערים בתשע"ז לעומת תשע"ו נובע לרוב מעליות שנרשמו בהישגי תלמידים בבתי-ספר דוברי ערבית בהשוואה לעליות מתונות יותר (מתמטיקה ה' ומדע וטכנולוגיה ח') או יציבות (אנגלית ח' ומתמטיקה ח') בהישגי תלמידים דוברי העברית.
- כאשר משווים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי דומה, במרבית המבחנים נמצא כי הישגי דוברי הערבית דומים להישגי דוברי העברית ולעיתים אף עולים עליהם. פערים לטובת תלמידים דוברי עברית נמדדו רק במתמטיקה בכיתות ה' בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה ובאנגלית בכיתות ח' בקרב תלמידים מרקע חברתי נמוך.
- לאורך השנים נמצאו פערים ניכרים בהישגיהם של תלמידים מרמות שונות של רקע חברתי-כלכלי³: הן בקרב דוברי העברית והן בקרב דוברי הערבית, ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים גבוהים יותר⁴.
- בשני מגזרי השפה, במרבית המקצועות ודרגות הכיתה, השינוי המצטבר עם השנים במבחני המיצ"ב מצביע על עליות בהישגי התלמידים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי.
- בשנת הלימודים תשע"ז, לעומת תשע"ו, נרשמו מגמות מעורבות בשינוי בפערי ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך ובין תלמידים מרקע בינוני וגבוה. בחלק מן המקצועות הפער נותר יציב ובחלק הפער התרחב בתשע"ז.
- בתשע"ז, בקרב דוברי העברית פערי ההישגים בין תלמידים מרקע נמוך לתלמידים מרקע גבוה נותרו ללא שינוי ניכר (שפת-אם עברית לכיתות ה' ו-ח', מתמטיקה לכיתות ה' ואנגלית לכיתות ח') ואף התרחבו (באנגלית לכיתות ה', במתמטיקה לכיתות ח', ובמדע וטכנולוגיה לכיתות ח'). זאת, לאחר שבתשע"ו נרשם צמצום משמעותי בפערי ההישגים במרבית המבחנים.
- גם בקרב דוברי הערבית נמצא דפוס דומה של שינויים בפערים בין תלמידים מרקע נמוך לתלמידים מרקע בינוני: בתשע"ז נרשמה מגמה מעורבת כאשר הפערים נותרו ללא שינוי ניכר (בשפת-אם ערבית

² במקצועות אלה תלמידים משני מגזרי השפה נבחנו בגרסאות מתורגמות של אותם המבחנים ולכן ציוניהם ברי השוואה, בשונה מהמבחנים בשפות-אם המפותחים בנפרד לפי תכניות לימודים שונות בעברית ובערבית.

³ לצורך ניתוח הפערים הלימודיים חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות של רקע חברתי-כלכלי לפי עשירון התלמידים של מדד הטיפוח 'שטראוס': רמה נמוכה – עשירונים 8-10; רמה בינונית – עשירונים 4-7; רמה גבוהה – עשירונים 1-3.

בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי-ספר דוברי ערבית, לא הוצגו נתונים בשנים תשס"ז-תשע"ג. החל משנת תשע"ה, בשל שינוי במתכונת המיצ"ב ומעבר ממדגם של כרבע מהתלמידים למדגם של כשליש מהתלמידים, גדל במקצת מספר התלמידים במדגם קבוצת אוכלוסייה זו, והוחלט להציג את נתוניהם. אולם, בפירוש הנתונים יש לקחת בחשבון כי עדיין מדובר בקבוצה קטנה מאד של תלמידים (כ-5% מכלל דוברי הערבית).

⁴ פרט לתלמידים מכיתות ה' דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי גבוה שהישגיהם בשפת-אם ערבית ובמתמטיקה דומים (בתשע"ו) או נמוכים (בתשע"ז) מהישגי עמיתיהם מרקע בינוני.

לכיתות ה', ובכל המקצועות בכיתות ח') ואף התרחבו קלות (במתמטיקה ובאנגלית לכיתות ה'). זאת, לאחר בשנת תשע"ו במרבית המבחנים נרשם צמצום בפערי הישגים.

• **בשתי דרגות הכיתה, בשפות-אם קיימים פערים עקביים בהישגים לטובת בנות בהשוואה לבנים.**

- בבחינת הפער המגדרי בין הישגי בנים ובנות בכל מגזר שפה בנפרד, נמצא כי בשפות-אם ישנו יתרון עקבי וניכר לבנות משני מגזרי השפה ובשתי דרגות הכיתה.
- בשאר תחומי הדעת נמצאו דפוסים שונים: בבתי-ספר דוברי עברית – הישגי הבנים גבוהים במעט מהישגי הבנות רק בכיתה ה', ואילו בכיתה ח' אין הבדל של ממש ביניהם. לעומת זאת, בבתי-ספר דוברי ערבית – אין הבדל של ממש בין הישגי הבנים והבנות בכיתה ה', אולם בכיתה ח' הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים.

• **לאורך השנים נמצאו פערים בהישגים בין תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי לבין תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי. בשנים האחרונות נרשם בחלק מהמקצועות צמצום בפערים בין תלמידים בבתי-ספר משני סוגי הפיקוח ולעיתים אף סגירתם. בשנת תשע"ז לא נרשם צמצום משמעותי נוסף בפערים במקצועות בהם נותרו פערים.**

- נתוני המיצ"ב בשנת תשע"ז מצביעים על כך שבמקצועות שפת-אם עברית ומתמטיקה לכיתות ה' אין פער של ממש בהישגי תלמידים מבתי-ספר משני סוגי הפיקוח, זאת בדומה לממצאים בתשע"ו. בשאר המקצועות קיימים פערים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי: פערים קלים בעברית לכיתות ח' (8 נקודות) ובמתמטיקה לכיתות ח' (9 נקודות), פערים מתונים במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' (15 נקודות) ובאנגלית לכיתות ה' (17 נקודות), ואילו באנגלית לכיתות ח' נותר פער גדול (41 נקודות).
- הפערים בהישגים לטובת תלמידים מבתי-ספר בפיקוח ממלכתי גדולים יותר בכיתות ח' לעומת הפערים המקבילים בכיתות ה'. בתשע"ז הפער בהישגים באנגלית לכיתות ח' עומד על 41 נקודות לעומת 17 נקודות באנגלית לכיתות ה'. בשפת אם עברית ובמתמטיקה נרשמו פערים של כ-10 נקודות בכיתות ח' ואילו בכיתות ה' לא נרשמו פערים כלל.
- באנגלית נרשם לאורך כל השנים פער עקבי גדול לטובת תלמידים דוברי עברית בפיקוח הממלכתי, הן בכיתות ה' והן בכיתות ח'. יחד עם זאת, בשנתיים האחרונות הפער הצטמצם לכדי מחצית בכיתות ה' אך נותר יציב בכיתות ח'. פערי הישגים באנגלית נרשמו בקרב תלמידים בכל שלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי ובשתי דרגות הכיתה.
- בהשוואה לפערים שנרשמו בשנת הבסיס תשס"ח, הרי שהפערים בתשע"ז בכיתות ה' הצטמצמו בכל המקצועות (בכ-20 נקודות). בכיתות ח', לעומת זאת, הפער הצטמצם רק במדע וטכנולוגיה (ב-15 נקודות), אך נותר כשהיה במתמטיקה ובאנגלית, ואילו בשפת-אם עברית הפער התרחב קלות (ב-8 נקודות).
- בתשע"ז, כאשר משווים בין תלמידים מרקע החברתי-כלכלי דומה עולה כי בכיתות ה' לא נמצאו פערים משמעותיים בהישגים בשפת-אם ובמתמטיקה. באנגלית, כאמור, הישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי גבוהים יותר. בכיתות ח' נמצא שהישגי תלמידים מרקע נמוך וגבוה בפיקוח הממלכתי גבוהים יותר, ואילו בקרב תלמידים מרקע בינוני אין מגמה אחידה.

• **בשנת תשע"ז לרוב חלו עליות בהישגי תלמידים בבתי-ספר דוברי ערבית משלושת המגזרים (ערבי, דרוזי ובדואי בדרום), ובעיקר בקרב תלמידי המגזר הערבי.**

- במגזר הערבי נרשמו עליות בהישגי התלמידים בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה. עליות אלו באות לאחר יציבות יחסית או תנודתיות שאפיינו את הישגי המגזר בשנים האחרונות. בכיתות ה' נרשמו עלייה גדולה מאוד במתמטיקה (33 נקודות) ועלייה גדולה בשפת-אם ערבית (23 נקודות), לצד עלייה קלה באנגלית (7 נקודות). לעומת זאת, בכיתות ח' נרשמה עלייה גדולה מאוד במדע וטכנולוגיה (39 נקודות), עליות גדולות באנגלית (29 נקודות) ובמתמטיקה (24 נקודות), לצד עלייה מתונה בשפת-אם ערבית (12 נקודות).
- גם במגזר הדרוזי נרשמו עליות בהישגי התלמידים בכל המקצועות בכיתות ה', אולם בכיתות ח' נרשמו ירידות בהישגים במרבית המקצועות. בכיתות ה' נרשמה עלייה גדולה במתמטיקה (21 נקודות) לצד עלייה ניכרת באנגלית (18 נקודות) ועלייה מתונה בשפת-אם ערבית (11 נקודות). לעומת זאת,

בכיתות ח' נרשמו ירידות קלות עד מתונות בכל המקצועות, פרט לעלייה גדולה במדע וטכנולוגיה (26 נקודות).

- בקרב תלמידים מהמגזר הבדואי בדרום, בכיתות ה' לא נמצא דפוס אחיד של שינויים בהישגים בין השנים תשע"ו לתשע"ז: נרשמה עלייה מתונה בשפת-אם ערבית (14 נקודות) לצד יציבות במתמטיקה ואף ירידה קלה באנגלית (8 נקודות). לעומת זאת, בכיתות ח' נרשמו עליות מתונות עד גדולות בכל המקצועות, פרט לירידה קלה במתמטיקה (7 נקודות).
- לאורך השנים הישגי תלמידים במגזר הבדואי בדרום נמוכים משמעותית מהישגי עמיתיהם במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה. בתשע"ז, במרבית המקצועות הפערים בהישגים בין תלמידי המגזר הבדואי בדרום ובין תלמידי המגזר הערבי ותלמידי המגזר הדרוזי, שהיו משמעותיים עוד קודם, התרחבו אף יותר.
- כמו כן, בשנים האחרונות נמצא שהישגי התלמידים במגזר הדרוזי גבוהים מהישגי עמיתיהם במגזר הערבי. בתשע"ז, הפערים הללו הצטמצמו במרבית המקצועות, ובמידה ניכרת יותר בכיתות ח'.
- בכל המגזרים, הפערים בין הישגי הבנות והישגי הבנים הנם לטובת הבנות, וניכרים במיוחד בשפת-אם ערבית (בשתי דרגות הכיתה) ובמדע וטכנולוגיה. בנוסף לכך, בכל המגזרים וברוב תחומי הדעת, הפערים המגדריים קטנים יותר בכיתות ה' לעומת כיתות ח'.

חלק א' – מבחני ההישגים

הקדמה לדיווח על ההישגים במבחני המיצ"ב

על אודות מבחני ההישגים במיצ"ב תשע"ז

מבחני המיצ"ב, בפיתוחה של הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה), נועדו לבדוק את מידת עמידתם של תלמידי בתי-הספר היסודיים וחטיבות הביניים ברמת הדרישות המצופה על פי תכנית הלימודים בארבעת מקצועות הליבה: **שפת-אם (עברית/ערבית), מתמטיקה, אנגלית ומדע וטכנולוגיה**. את פיתוח המבחנים בכל מקצוע ליוותה ועדת היגוי שכללה את המפמ"ר להוראת המקצוע או את נציגו, אנשי אקדמיה וכן מדריכים ומורים להוראת המקצוע ממגזרים שונים. **המבחנים, המחוננים ומפרטי המבחנים** מוצגים באתר האינטרנט של ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>, בחלונת "מבחני מדף". המבחנים בשפת-אם, מתמטיקה ואנגלית הועברו לכיתות ה' ו-ח', והמבחן במדע וטכנולוגיה הועבר לכיתות ח'.

כדי לקבל בכל שנה מידע מייצג על אוכלוסיית היעד של המיצ"ב חולקו בתי-הספר היסודיים וחטיבות הביניים לשלוש קבוצות מייצגות ושקולות בגודלן. כל קבוצה היא למעשה מדגם ארצי מייצג של האוכלוסייה (פירוט נוסף על החלוקה לקבוצות נמצא באתר האינטרנט של ראמ"ה). מדי שנה בשנה משתתפים בכל מבחן מיצ"ב חיצוני בתי-ספר המשתייכים לקבוצה אחרת.

בשנת תשע"ז השתתפו במבחני המיצ"ב החיצוני תלמידי כיתות ה' ו-ח' בבתי-ספר הנכללים **בקבוצה 3**. במבחנים **בשפת-אם (עברית/ערבית), מתמטיקה ואנגלית** השתתפו תלמידי כיתות ה' ו-ח' ובמבחן **במדע וטכנולוגיה** השתתפו תלמידי כיתות ח'. הבחינות נערכו **בחודשים מרץ-מאי 2017**.

במבחני המיצ"ב השתתפו גם **תלמידים בעלי צרכים מיוחדים** הלומדים בכיתות רגילות בחינוך הרגיל: עולים חדשים הנמצאים בארץ בין שנה לשלוש שנים ועדיין מתקשים בשפה העברית, תלמידים בעלי לקויות למידה ותלמידים המקבלים תמיכה מתכנית השילוב (להלן "משולבים"). תלמידים אלו השתתפו באותם נוסחי מבחן כמו עמיתיהם לכיתה, אך בתנאי היבחנות מותאמים (להוציא מבחנים בשפת-אם, שבהם התלמידים נבחנים ללא כל התאמות).

תלמידים בבתי-ספר חרדיים משתתפים במיצ"ב באורח חלקי. בתשע"ז השתתפו תלמידי רשת "מעין החינוך התורני" במבחני המיצ"ב. 45 בתי-ספר מרשת זו השתתפו בבחינות בעברית ומתמטיקה בכיתה ה'. בנוסף, השתתפו 47 בתי-ספר חרדיים שאינם משתייכים לרשתות (39 במעמד מוכר שאינו רשמי ו-8 במעמד רשמי). לא השתתפו במיצ"ב 223 בתי-הספר של "מרכז החינוך העצמאי". נתוני התלמידים החרדיים שהשתתפו בתשע"ז במבחני המיצ"ב אינם מתפרסמים במסגרת דוח זה, שכן מדובר במדגם חלקי ולא מייצג של אוכלוסייה זו.

ראמ"ה רואה חשיבות עליונה **בהקפדה על טוהר בחינות**. נוהל העברת המבחנים כולל הנחיות קפדניות לשמירה על טוהר הבחינות. הליך חישוב נתוני המיצ"ב כולל בדיקה נרחבת לאיתור ההפרה של טוהר בחינות. נתוני התלמידים בבתי-ספר בהם עלה חשד לפגיעה בטוהר הבחינות אינם נכללים בחישוב הנתונים של אותו מבחן בכל הרמות המדווחות. בתי-ספר בהם נמצאה עדות לפגיעה בטוהר הבחינות מטופלים על פי נוהל משמעותי, כנדרש. הדוח הבית-ספרי מכיל הערה ברורה בדבר הפרה של טוהר הבחינות. בשנת הלימודים תשע"ז לא נכללו בחישוב נתוני המבחנים (באופן כולל, על פני כל תחומי הדעת ושתי דרגות הכיתה): 88 כיתות בבתי"ס דוברי ערבית⁵.

⁵ יובהר כי כאשר עלה חשד לפגיעה בטוהר בחינות בבית-ספר במבחן מסוים בכיתה אחת או יותר, נתוני כלל הכיתות בשכבה לא נכללו בחישוב הנתונים עבור אותו מבחן. כאשר עלה חשד לפגיעה בטוהר בחינות בשני מבחנים באותה שכבה בבית-ספר, הן נכללו פעמיים במניין הכיתות שלעיל.

קבוצות אוכלוסייה שנתוניהן מדווחים

הממצאים מוצגים בדוח זה בנפרד לכל תחום דעת בכל דרגת כיתה, ברמה כלל-ארצית ובחלוקה לפי מגזר שפה (בתי-ספר דוברי עברית ובתי-ספר דוברי ערבית), לפי סוג פיקוח בקרב בתי-ספר דוברי עברית (פיקוח ממלכתי ופיקוח ממלכתי-דתי) ולפי מגזרים בקרב בתי-ספר דוברי ערבית (מגזר ערבי, מגזר דרוזי ומגזר בדואי בדרום)⁶. להלן פירוט של קבוצות הנבחרים המדווחות:

1. כלל התלמידים בבתי-הספר

2. כלל התלמידים בבתי-ספר דוברי עברית ובבתי-ספר דוברי ערבית

3. כלל התלמידים בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי

4. כלל התלמידים בבתי-ספר דוברי ערבית במגזרים הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום

הממצאים מוצגים גם בחלוקה לפי משתני רקע המתייחסים למאפייני התלמידים: רקע חברתי-כלכלי של התלמידים (גבוה, בינוני ונמוך) ומגדר (בנים ובנות). יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתני הרקע לבין ההישגים.

נתוני ההישגים של התלמידים בקבוצות הדיווח שלעיל כוללים את נתוניהם של כל התלמידים בקבוצות אלו שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן, להוציא תלמידים בבתי-הספר החרדיים, עולים הנמצאים בארץ בין שנה לשלוש שנים, ותלמידים משולבים. בנוסף, נתוני ההישגים אינם כוללים תלמידים בבתי-ספר בהם נמצאה פגיעה בטוהר בחינות.

סולמות הציונים

אחת השאלות המרכזיות המתעוררת מדי שנה בשנה, לנוכח נתוני המיצ"ב, היא האם חל שיפור בהישגים בהשוואה להישגים בשנים קודמות, או שמא חלה נסיגה. כדי לענות על שאלה חשובה זו אי-אפשר להתבסס על **סולם ציוני הגלם**, ובמקומו פותח **סולם המיצ"ב הרב-שנתי**.

הציונים בסולם **ציוני הגלם** של המיצ"ב מבטאים את סך הנקודות שצברו הנבחרים בתשובותיהם על שאלות המבחן, מתוך 100 הנקודות האפשריות בכל מבחן. סולם זה אינו מאפשר השוואה תקפה של הישגים במבחני המיצ"ב לאורך השנים, משום שייתכנו הבדלים מסוימים ברמת הקושי של המבחנים משנה לשנה, ואי-אפשר לקבוע אם שינוי בציון **הגלם משקף שינוי אמיתי ברמת ההישגים הלימודיים**, או משקף הבדלים ברמות הקושי של המבחנים, או שניהם גם יחד.

כדי לאפשר השוואה רב-שנתית של ציוני המיצ"ב בכל תחום דעת ברמה בית-ספרית וברמה ארצית הנהיגה ראמ"ה, החל משנת תשס"ז, מערך **כיוול סטטיסטי** של הציונים במבחנים השונים. מערך זה מאפשר לתרגם את **ציוני הגלם** בכל שנה לסולם אחיד – **סולם מיצ"ב רב-שנתי**. מערך הכיוול מביא בחשבון, בעבור כל מבחן בכל דרגת כיתה, הבדלים ברמות הקושי של נוסחי המבחנים שהועברו בשנים שונות, והוא מאפשר "למקם" את ההישגים שהתקבלו בשנים אלו על פני אותו סולם מדידה.

שנת הלימודים **תשס"ח** שימשה **שנת הבסיס** למדידת ההישגים בסולם החדש, ונתוני תשס"ח שימשו לקביעת אמות המידה של סולם זה: בשנה זו נקבע **הממוצע הכלל-ארצי** של ציוני הנבחרים על **500**, ו**סטיית התקן** שלהם נקבעה להיות 100, וזאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב ובכל אחת מדרגות הכיתה בנפרד.

⁶ בעבור תת-אוכלוסיות יתכנו הבדלים קלים בין הנתונים בדוח זה לבין פרסומים מקבילים. הבדלים אלו נובעים מהתאמת משקלות לרמת הניתוח (כלל המדינה, מחוז או רשות).

נתוני ההישגים המוצגים בדוח זה הם נתוני הציון הכולל במבחן, ובנוגע אליהם מדווחים מדדים סטטיסטיים מקובלים: ממוצע וסטיית תקן.⁷ דיווח ההישגים במונחי הסולם הרב-שנתי מאפשר ללמוד על שינויים שחלו ברמות ההישגים במיצ"ב בשנים האחרונות, זאת במקביל לתמונת המצב המפורטת בדבר ההישגים בשנה הנוכחית.⁸ בשנה"ל תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים אלא מבחני מיצ"ב פנימי בלבד שנתונים אינם נאספים, ועל כן אין אפשרות להשוות את נתוני ההישגים בשנה זו.

נדגיש כי **אין להשוות ישירות בין הציונים הממוצעים במקצועות השונים**, לא במונחי הציונים בסולם ציוני הגלם ולא במונחי הציונים בסולם הרב-שנתי, וזאת משום שמדובר בתכנים שונים ובהגדרות שונות לציפיות בכל מקצוע, ומשום שאין דרך להבטיח כי רמת הקושי של המבחנים זהה בכל המקצועות. לעומת זאת **אפשר להשוות בין מקצועות שונים ובין דרגות כיתה מבחינת המגמות לאורך השנים**.

כמו כן, **אין להשוות בין הציונים במבחנים בשפת-האם עברית לבין הציונים במבחנים בשפת-האם ערבית**. פיתוחם של שני המבחנים האלה נעשה בנפרד, בידי צוותים מקצועיים נפרדים ומתוך הגדרה נפרדת של המצופה בכל אחת משפות אלו. המבחנים אינם מתורגמים משפה אחת לאחרת, אלא בנויים מתוך התייחסות למיוחד את כל אחת משתי השפות (אוצר מילים, תחביר וכיו"ב) ולפי תכנית הלימודים הייחודית לכל אחת מהן.

מבנה הדוח

חלק ההישגים של דוח המיצ"ב כולל שלושה פרקים מרכזיים: הישגים במבחני המיצ"ב בכלל בתי-הספר ולפי מגזר שפה (דוברי עברית ודוברי ערבית); הישגים במבחני המיצ"ב בבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח (ממלכתי וממלכתי-דתי); והישגים במבחני המיצ"ב בבתי-ספר דוברי ערבית לפי מגזרים (המגזר הערבי, הדרוזי והבדואי בדרום). תחילה, מוצגים נתוני תשע"ז בכיתות ה' ו-ח' לצד הנתונים לאורך עשר השנים האחרונות מתשס"ח ועד תשע"ז. בכך מתאפשרת השוואה של נתוני השנה האחרונה לנתוני שנים קודמות, ואף בחינה של מגמות השינוי במקצוע לאורך השנים. בנוסף, פרקים אלה כוללים ניתוח פערם בהישגים של קבוצות אוכלוסייה שונות:

- ✓ פערם בהישגים לפי מגזר שפה - בעבור כלל התלמידים ובנפרד בעבור שלוש קבוצות של רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך)
- ✓ פערם בהישגים בבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח - בעבור כלל התלמידים ובנפרד בעבור שלוש קבוצות של רקע חברתי-כלכלי (גבוה, בינוני ונמוך)
- ✓ פערם בהישגים בבתי-ספר דוברי ערבית לפי מגזרים
- ✓ פערם בהישגים לפי רקע חברתי-כלכלי – בנפרד בחלוקה לפי מגזר שפה ובבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח
- ✓ פערם בהישגים של בנים ובנות – בעבור כלל התלמידים, ובנפרד בחלוקה לפי מגזר שפה, בבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח ובבתי-ספר דוברי ערבית לפי מגזרים

הדוח נחתם בפרק **נספחים** ובו נתונים משלימים הכוללים, בין היתר, פירוט הנתונים מהשנים תשס"ח-תשע"ז לפי מאפייני רקע (נספח 3), ציוני גלם, פירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם הרב-שנתי (נספח 2) והתפלגויות הציונים (נספח 5).

⁷ חישוב המדדים כלל הליך התאמה של מדגם הקבוצות לאוכלוסייה כולה בשל שינויים קלים בהרכב אוכלוסיית בתי-הספר בכל קבוצה. הליך התאמה זה נעשה גם על נתוני תשע"ז, זאת בדומה להליך שנעשה בשנים תשס"ח-תשע"ו. בעקבות עדכונים מתודולוגיים שנערכו בשנת תשס"ט, ייתכנו הבדלים קלים בנתוני תשס"ח המוצגים בדוח זה לעומת פרסומים של ראמ"ה משנים אלה (ר' נספח 3).

⁸ ממוצעי ההישגים בסולם ציוני הגלם ופירוט המרתם לסולם הרב-שנתי מוצגים בנספח 2.

הישגים במבחני המיצ"ב
תשע"ז בכלל בתי-הספר
ולפי מגזר שפה

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני

מבחני המיצ"ב החיצוני נערכו במרץ-מאי 2017. השתתפו בהם בתי-ספר מקבוצה 3 – סך הכול 836 בתי-ספר, 2,565 כיתות ו-65,832 תלמידים. נוסף על כך, בתי-הספר מקבוצות 1 ו-2 השתתפו במיצ"ב פנימי בכל תחומי הדעת, ונתוניהם משמשים לצרכים פנימיים של בתי-הספר. נתונים אלו אינם נאספים מבתי-הספר וממילא אינם מדווחים כאן. המיצ"ב בשפת-אם (עברית וערבית) לכיתות ב' הועבר במתכונת פנימית בכל שלוש הקבוצות.

בלוח 1 מוצג מספר הנבחנים במבחני המיצ"ב ושיעוריהם מתוך כלל התלמידים בבתי-הספר בקבוצה 3 בשכבות ה' ו-ח' באחוזים, בעבור כלל בתי-הספר ובחלוקה לפי מגזר שפה (דוברי עברית/דוברי ערבית)⁹. כאמור, קבוצה 3 כוללת תלמידים הלומדים בבתי-ספר המהווים כשליש מאוכלוסיית בתי-הספר בארץ.

נתוני ההשתתפות מתייחסים לכלל התלמידים שנבחנו¹⁰, והם כוללים גם תלמידים עולים ומשולבים וגם תלמידים הלומדים בכיתות בהן נמצא חשד לפגיעה בטוהר בחינות (נתוני ההישגים המוצגים בהמשך הדוח אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים אלה). שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים בשכבות אלו בבתי-הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב.

לוח 1: מספר הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"ז ושיעוריהם (באחוזים) בשכבות ה' ו-ח' – לפי מגזר

שפה

המגזר	שכבה	מספר בתי"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
דוברי עברית	ה'	438	961	24,377	92%
	ח'	240	870	23,512	90%
	כלל השכבות	631	1,831	47,889	91%
דוברי ערבית	ה'	147	374	8,851	90%
	ח'	82	360	9,092	85%
	כלל השכבות	205	734	17,943	88%
כלל בתי"ס	ה'	585	1,335	33,228	91%
	ח'	322	1,230	32,604	89%
	כלל השכבות	836	2,565	65,832	90%

עיון בלוח 1 מעלה כי שיעור התלמידים שהשתתפו במבחני המיצ"ב בכלל בתי-הספר עמד של 91% מקרב תלמידי כיתות ה' ו-89% מקרב תלמידי כיתות ח'. שיעורי ההשתתפות בשנת תשע"ז דומים לאלו שנרשמו בשנת תשע"ו. בכיתות ח' שיעור ההשתתפות של התלמידים דוברי הערבית (85%) נמוך ב-5% משיעור ההשתתפות של התלמידים דוברי העברית (90%). בכיתות ה' שיעור ההשתתפות של התלמידים דוברי הערבית (90%) נמוך אך במעט משיעור ההשתתפות המקביל בקרב התלמידים דוברי העברית (92%).

בפרק הבא מובא דיווח על תוצאות מבחני ההישגים בכל אחד ממבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז במונחי **סולם המיצ"ב הרב-שנתי**.

⁹ לצורך פישוט הדיווח על מספר הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן בשפת-אם. בחישוב נתוני הטבלה, בתי-ספר, כיתות (כלומר כיתות-אם) ותלמידים נספרים פעם אחת למרות שנבחנו בכמה מבחנים.

¹⁰ כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

**הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'
בכלל בתי-הספר ולפי מגזר שפה**

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ז בכיתות ה' ובכיתות ח'

המבחנים בשפת-אם עברית

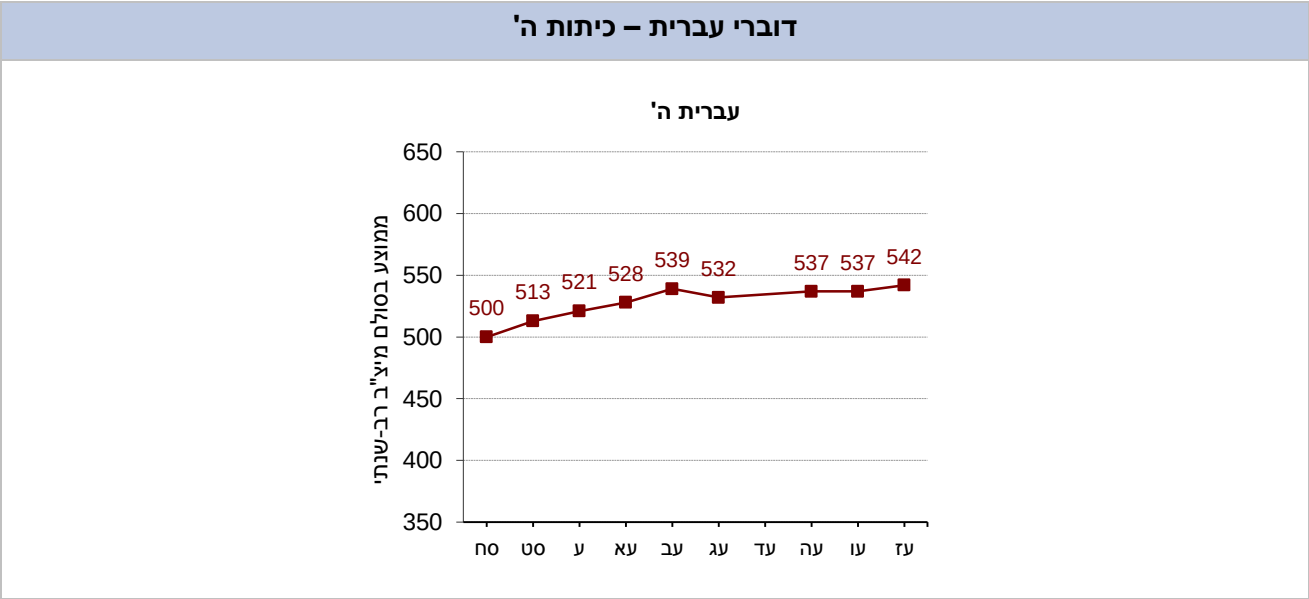
כיתות ה'

מבחן המיצ"ב בשפת-אם עברית לכיתות ה' נועד להעריך את רמת השליטה בתחום החינוך הלשוני של תלמידים דוברי עברית הלומדים בכיתה ה'. **המבחנים** לאורך השנים מודדים את כישורי הבנת הנקרא של התלמידים, יכולת ההבעה בכתב והידע הלשוני שלהם. כישורי הבנת הנקרא נבדקים באמצעות טקסטים מסוגות שונות (למשל, בתשע"ז הסוגות היו סיפור וטקסט מידע), שנלוות להם שאלות המייצגות **ממדי הבנה** שונים. ממדי ההבנה הם: (א) הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; (ב) הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט; (ג) פרשנות, עיבוד ויישום; (ד) בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים: תוכניים, מבניים ולשוניים. פירוט נוסף על תוכן המבחן מוצג במפרט המבחן (ראו באתר ראמ"ה, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף").

לוח 2: ההישגים בעברית לכיתות ה'

עברית ה'	דוברי עברית		
	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	100	500	13,904
תשס"ט	91	513	13,653
תש"ע	82	521	14,138
תשע"א	72	528	15,406
תשע"ב	68	539	13,265
תשע"ג	69	532	13,445
תשע"ה	72	537	19,008
תשע"ו	72	537	20,303
תשע"ז	67	542	21,064

תרשים 1: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ה'

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז לא חל שינוי של ממש בהישגי התלמידים במבחן בשפת-אם עברית לכיתות ה' בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו).**
- **בהתבוננות רב-שנתית, בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה מתונה של 42 נקודות בהישגי התלמידים, המשקפת עלייה ממוצעת של כמעט חמש נקודות בשנה. העלייה התרחשה באופן עקבי ומדורג עד לשנת תשע"ב, אולם מגמה זו נעצרה ומאז לא חל שינוי של ממש בהישגים.**
- **במהלך השנים נרשם צמצום מתון של 33 נקודות בפיזור הציונים (ס"ת). כל הצמצום נרשם בשנים תשס"ח-תשע"ב, ומאז הפיזור נשאר יציב.**

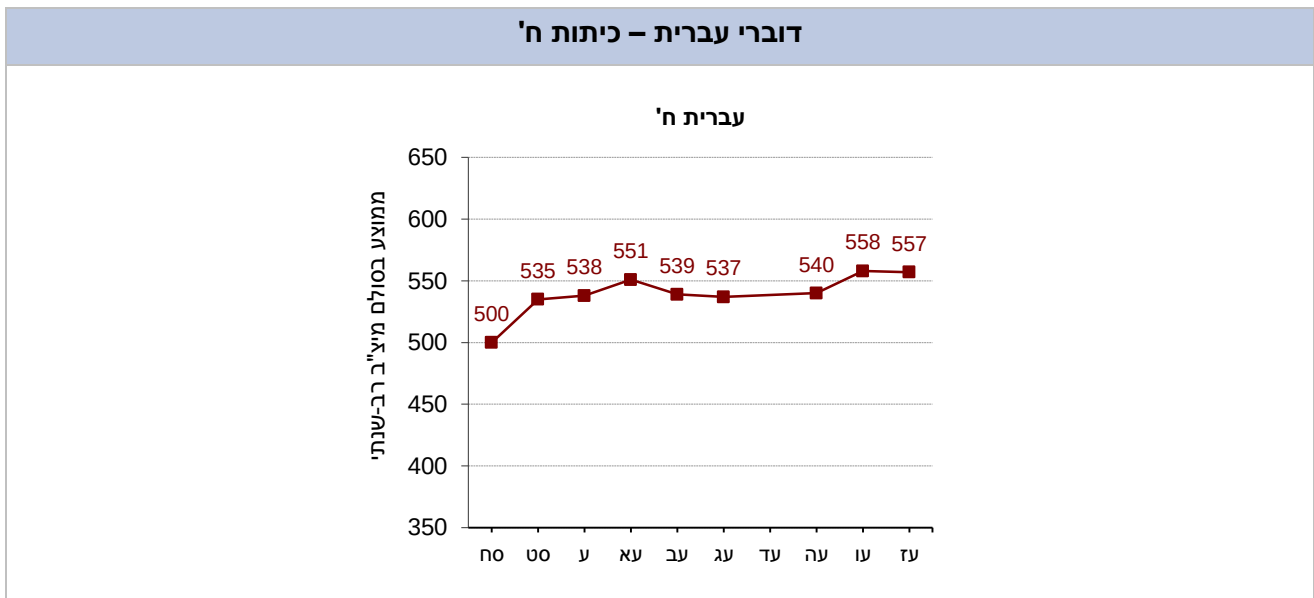
כיתות ח'

מבחן המיצ"ב בשפת-אם עברית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה בתחום החינוך הלשוני של תלמידים דוברי עברית הלומדים בכיתה ח'. **המבחנים** לאורך השנים מודדים את כישורי הבנת הנקרא של התלמידים, יכולת ההבעה בכתב והידע הלשוני שלהם. כישורי הבנת הנקרא נבדקים באמצעות טקסטים מסוגות שונות (למשל, בתשע"ז הסוגות היו טקסט טיעון/שכנוע וטקסט מידע), שנלוות להם שאלות המייצגות ממדי הבנה שונים. **ממדי ההבנה** הם: (א) איתור מידע; (ב) פרשנות והיסק; (ג) הערכה וביקורת. פירוט נוסף על תוכן המבחן מוצג במפרט המבחן (ראו באתר ראמ"ה, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף").

לוח 3: הישגים בעברית לכיתות ח'

עברית ח'	דוברי עברית		
	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	100	500	13,933
תשס"ט	98	535	13,376
תש"ע	92	538	13,445
תשע"א	92	551	14,528
תשע"ב	87	539	14,520
תשע"ג	89	537	13,499
תשע"ה	93	540	18,070
תשע"ו	80	558	18,301
תשע"ז	79	557	21,218

תרשים 2: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ח'

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

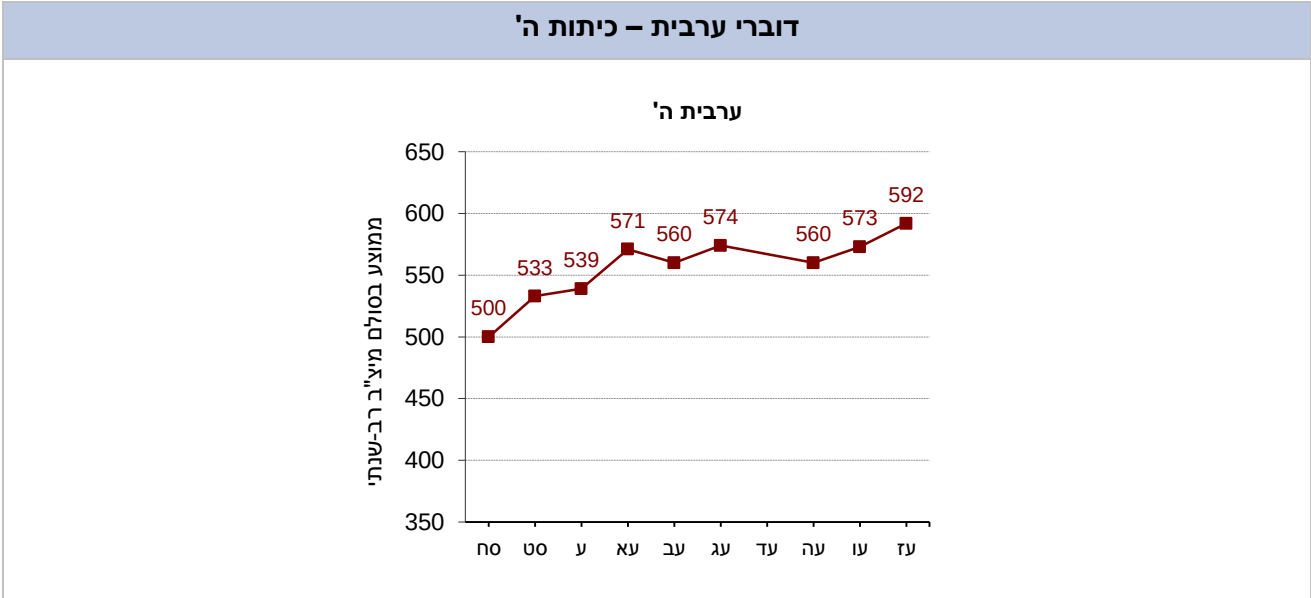
- **בשנת הלימודים תשע"ז** הישגי התלמידים במבחן **בשפת-אם עברית לכיתות ח' נותרו ללא שינוי** בהשוואה להישגים בשנת תשע"ו, וזאת לאחר עלייה ניכרת שנרשמה בין השנים תשע"ה לתשע"ו.
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה **עלייה ניכרת** של 57 נקודות בהישגי התלמידים, המשקפת עלייה ממוצעת של כשש נקודות בשנה. מרבית העלייה התרחשה בין השנים תשס"ח-תשע"א (51 נקודות), בשנים תשע"ב-תשע"ה נרשמה יציבות בהישגים שהיו נמוכים במעט (עמדו על כ-540 נקודות), ובעקבות העלייה בתשע"ו נרשמה במצטבר עלייה קלה נוספת.
- לאורך התקופה, העלייה הממוצעת בהישגי תלמידי כיתות ה' קטנה במעט מהעלייה המקבילה בהישגי תלמידי כיתות ח'.
- במהלך השנים חל צמצום מתון של 21 נקודות בפיזור הציונים (ס"ת). בשנה האחרונה הפיזור נותר יציב, וזאת לאחר צמצום של 13 נקודות שנרשם בתשע"ו (ביחס לתשע"ה).

מבחן המיצ"ב בשפת-אם ערבית לכיתות ה' נועדו להעריך את רמת השליטה בתחום החינוך הלשוני של תלמידים דוברי ערבית הלומדים בכיתה ה'. **במבחנים** לאורך השנים נבדקים כישורי הבנת הנקרא של התלמידים, יכולת ההבעה בכתב והידע הלשוני שלהם. כישורי הבנת הנקרא נבדקים באמצעות טקסטים מסוגות שונות (בתשע"ז הסוגות היו טקסט נרטיבי וטקסט עיוני), שנלוות להם שאלות המייצגות ממדי הבנה שונים. **ממדי ההבנה** הם: (א) הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; (ב) הבנת המשמעות הסמויה בטקסט; (ג) פרשנות, מיזוג ויישום של רעיונות ומידע; (ד) הערכה של התוכן וזיהוי תפקיד הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים. פירוט נוסף על תוכן המבחן מוצג במפרט המבחן (ראו באתר ראמ"ה, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף").

לוח 4: ההישגים בערבית לכיתות ה'

ערבית ה'	דוברי ערבית		
	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	100	500	6,097
תשס"ט	95	533	6,058
תש"ע	95	539	6,882
תשע"א	84	571	6,659
תשע"ב	83	560	5,931
תשע"ג	78	574	5,786
תשע"ה	92	560	7,304
תשע"ו	79	573	8,320
תשע"ז	71	592	7,525

תרשים 3: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ה'

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה עלייה ניכרת של 19 נקודות בהישגי התלמידים במבחן **בשפת-אם ערבית לכיתות ה'** בהשוואה לשנת תשע"ו, וההישגים השנה מהווים הישגי שיא ביחס להישגיהם בשנים קודמות.
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז חלה עלייה גדולה מאוד של 92 נקודות בהישגי התלמידים, המשקפת עלייה ממוצעת של כעשר נקודות בשנה. העלייה התרחשה באופן עקבי ומדורג עד לשנת תשע"א, מאז ועד לשנת תשע"ה נרשמה תנודתיות בציונים, כאשר בשנתיים האחרונות שוב נרשמה עלייה מתמשכת וניכרת בהישגים.
- במהלך השנים חל צמצום מתון של 29 נקודות בפיזור הציונים (ס"ת). בפיזור הציונים נרשם צמצום מתמשך עד לשנת תשע"ג, בתשע"ה נרשמה עלייה חדה בפיזור הציונים (של 14 נקודות), ואילו בשנתיים האחרונות נרשם בו צמצום מתמשך (של 21 נקודות).

הערה: נתוני שפת-אם ערבית ה' תשע"ז אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-11 כיתות (בארבעה בתי-ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות 3% מתוך 374 הכיתות שנבחנו בבתי-ספר דוברי ערבית.

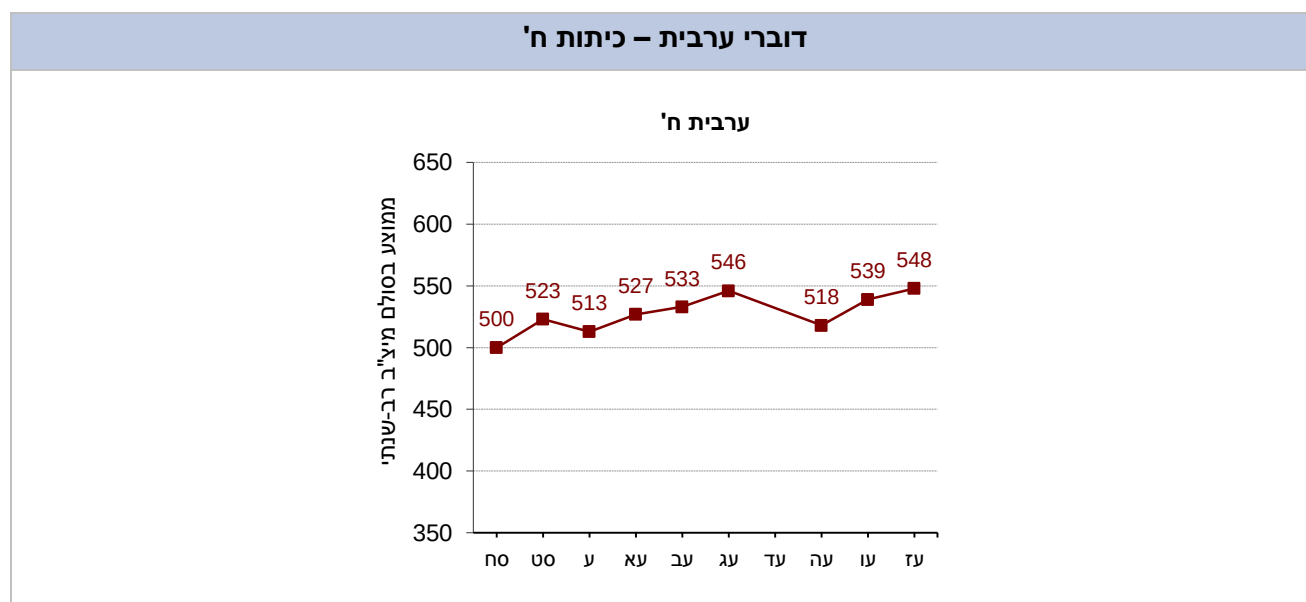
כיתות ח'

מבחן המיצ"ב בשפת-אם ערבית לכיתות ח' נועד להעריך את רמת השליטה בתחום החינוך הלשוני של תלמידים דוברי ערבית הלומדים בכיתה ח'. **במבחן** נבדקים כישורי הבנת הנקרא של התלמידים, יכולת ההבעה בכתב והידע הלשוני שלהם. כישורי הבנת הנקרא נבדקים באמצעות טקסטים מסוגות שונות (בתשע"ז היו שני טקסטים עיוניים: האחד טקסט טיעוני והשני טקסט מידעי), שנלוות להם שאלות המייצגות ממדי הבנה שונים. **ממדי ההבנה** הם: (א) הבנת המשמעות הגלויה בטקסט; (ב) הבנת המשמעות הסמויה בטקסט; (ג) פרשנות, מיזוג ויישום של רעיונות ומידע; (ד) הערכה של התוכן וזיהוי תפקיד הרכיבים הלשוניים והטקסטואליים. פירוט נוסף על תוכן המבחן מוצג במפרט המבחן (ראו באתר ראמ"ה, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף").

לוח 5: ההישגים בערבית לכיתות ח'

ערבית ח'	דוברי ערבית		
	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	100	500	4,971
תשס"ט	80	523	5,374
תש"ע	88	513	6,031
תשע"א	90	527	5,913
תשע"ב	95	533	5,226
תשע"ג	93	546	5,434
תשע"ה	93	518	7,428
תשע"ו	85	539	8,491
תשע"ז	84	548	8,203

תרשים 4: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ח'

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה **עלייה קלה** של 9 נקודות בהישגי התלמידים במבחן **בשפת-אם ערבית לכיתות ח'**, בהשוואה להישגים בשנת תשע"ו. עלייה זו באה לאחר עלייה גדולה שהתרחשה בשנה קודמת. הישגי התלמידים בתשע"ז דומים להישגים שנרשמו בתשע"ג, והם הגבוהים ביותר שנצפו לאורך השנים.
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז חלה **עלייה ניכרת** של 48 נקודות בהישגי התלמידים, המשקפת עלייה ממוצעת של כחמש נקודות בשנה. העלייה התרחשה בין השנים תשס"ח-תשע"ג, ובשנים שלאחר מכן נצפתה ירידה חדה (בתשע"ה) ולאחריה עליה מתמשכת (עד לתשע"ז).
- לאורך התקופה, העלייה הממוצעת בהישגי תלמידי כיתות ה' כפולה מהעלייה המקבילה בהישגי תלמידי כיתות ח'.
- בשנת תשע"ז פיזור הציונים (ס"ת) נותר דומה לזה בתשע"ו ונמוך ב-16 נקודות מהפיזור בשנת הבסיס תשס"ח. עם זאת, לא ניכרת מגמה ברורה ועקבית של צמצום לאורך השנים.

הערה: נתוני שפת-אם ערבית ח' תשע"ז אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-2 כיתות (בבית-ספר יחיד) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות כחצי אחוז מתוך 360 הכיתות שנבחנו בבתי-ספר דוברי ערבית.

המבחנים במתמטיקה

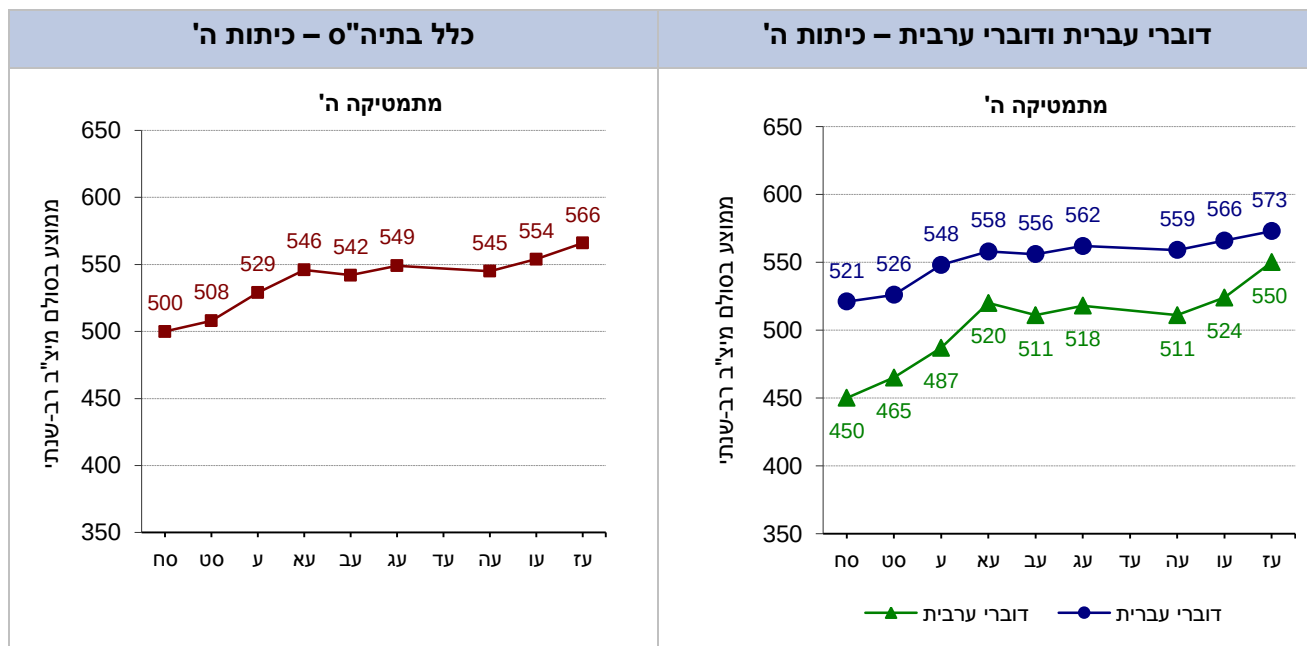
כיתות ה'

מבחן המיצ"ב במתמטיקה לכיתות ה' בודק את שליטתם של תלמידי כיתות ה' בתוכני הלימוד ובעקרונות המתמטיים המופיעים בתכנית הלימודים. **נושאי המבחן** הם: מספרים שלמים; שברים; גיאומטריה ומדידות. שאלות המבחן מגוונות, חלק ניכר מהן משלבות אוריינות מתמטית ועוסקות בנושאים מציאותיים-יומיומיים, חלקן כוללות גריינים כמו גרפים, תרשימים וטבלאות. השאלות משלבות **מיומנויות חשיבה** ברמות שונות: ידע וזיהוי; חשיבה אלגוריתמית; חשיבה תהליכית ותובנה; חיפוש פתוח והנמקות. פירוט נוסף על תוכן המבחן מוצג במפרט המבחן (ראו באתר ראמ"ה, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף").

לוח 6: הישגים במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי-הספר			מתמטיקה ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
97	450	5,941	93	521	13,884	100	500	19,825	תשס"ח
95	465	6,039	93	526	13,642	98	508	19,681	תשס"ט
99	487	6,876	84	548	14,164	93	529	21,040	תש"ע
86	520	6,708	78	558	15,352	82	546	22,060	תשע"א
91	511	5,718	82	556	13,218	88	542	18,936	תשע"ב
89	518	5,748	82	562	13,433	86	549	19,181	תשע"ג
86	511	7,703	80	559	19,008	85	545	26,711	תשע"ה
77	524	8,361	74	566	20,103	77	554	28,464	תשע"ו
76	550	7,621	70	573	20,856	72	566	28,477	תשע"ז

תרשים 5: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

$$1 + \frac{3}{2} = 2$$

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה **עלייה מתונה** של 12 נקודות בהישגי התלמידים **במבחן במתמטיקה לכיתות ה'** בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו), שגם בה נרשמה עלייה קלה (9 נקודות) בהשוואה לתשע"ה.
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז חלה **עלייה ניכרת** של 66 נקודות בהישגי התלמידים, המשקפת עלייה ממוצעת של כשבע נקודות בשנה. מרבית העלייה התרחשה בין השנים תשס"ח-תשע"א (46 נקודות), ועלייה נוספת נרשמה בין תשע"ה לתשע"ז (21 נקודות).
- במהלך השנים חל צמצום מתון של 28 נקודות בפיזור הציונים (ס"ת). מגמת הצמצום חלה באופן עקבי ומדורג, גם אם לא אחיד בגודלו, לאורך מרבית השנים.
- בקרב **דוברי העברית בשנת תשע"ז** נרשמה **עלייה קלה** של 7 נקודות בהישגים בהשוואה לתשע"ו. סה"כ **בין השנים תשס"ח-תשע"ז** חלה **עלייה ניכרת** של 52 נקודות בהישגי דוברי העברית, המשקפת עלייה ממוצעת של כשש נקודות בשנה.
- בקרב **דוברי הערבית בשנת תשע"ז** נרשמה **עלייה גדולה** של 26 נקודות בהישגים בהשוואה לתשע"ו. סה"כ **בין השנים תשס"ח-תשע"ז** חלה **עלייה גדולה מאוד** של 100 נקודות בהישגי דוברי הערבית, המשקפת עלייה ממוצעת של כ-11 נקודות בשנה.
- בשני מגזרי השפה, עיקר העלייה התרחשה בשנים תשס"ח-תשע"א, לאחריה נרשמה יציבות (דוברי עברית) או תנודתיות (דוברי ערבית) בהישגים שנמשכה עד תשע"ה, ונוספה לה עלייה מתמשכת בהישגים בשנתיים האחרונות (תשע"ו-תשע"ז) – עלייה חדה יותר בקרב בתי-ספר דוברי ערבית (של 39 נקודות במצטבר) מאשר בבתי-ספר דוברי עברית (14 נקודות במצטבר).
- כפועל יוצא, רוב הפער בהישגים בין דוברי העברית לבין דוברי הערבית נמחק: הפער עמד בתשס"ח על 71 נקודות, הצטמצם תחילה עד לשנת תשע"א (38 נקודות), ומאז נותר יציב יחסית עד שבתשע"ז הצטמצם שוב וקעת עומד על 23 נקודות בלבד.
- דפוסי השינויים בפיזור הציונים (ס"ת) לאורך השנים יחסית דומים בשני מגזרי השפה: במהלך השנים חל צמצום מתון של כ-22 נקודות בפיזור הציונים בשני מגזרי השפה. עיקר הצמצום בפיזור הציונים חל בשתי שנים: בתשע"ו (בשני מגזרי השפה), ובתש"ע (דוברי ערבית) או תשע"א (דוברי ערבית).

הערה: נתוני המבחן במתמטיקה לכיתות ה' תשע"ז **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב-9 כיתות (בבית-ספר יחיד) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות כאחוז מתוך 1,335 הכיתות שנבחנו, וכולן בבתי-ספר דוברי ערבית.

$$1 + \frac{3}{2} = 2$$

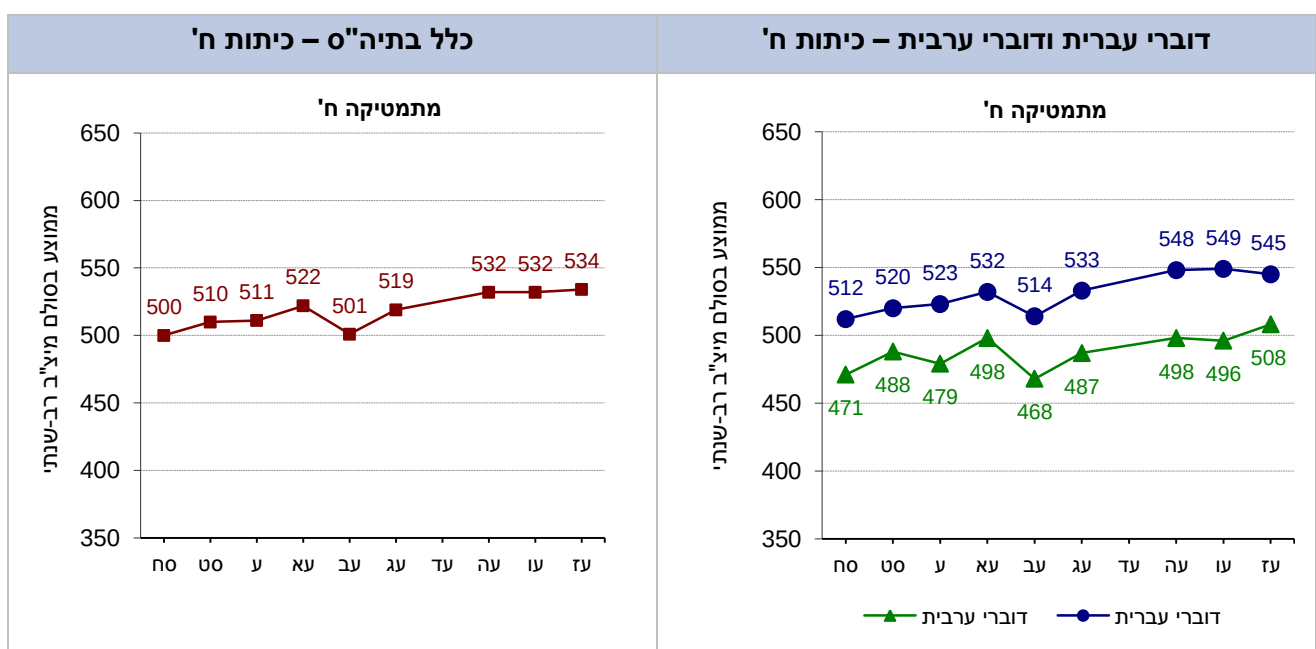
כיתות ח'

מבחן המיצ"ב במתמטיקה לכיתות ח' בודק את שליטתם של תלמידי כיתות ח' בתוכני הלימוד ובעקרונות המתמטיים המופיעים בתכנית הלימודים. נושאי המבחן הם: התחום המספרי; התחום האלגברי; התחום הגיאומטרי. שאלות המבחן דורשות מהתלמידים לשלב בין נושאים ובין תחומים מתמטיים; להכיר מושגים, סימנים מקובלים ואלגוריתמים שנלמדו; ליישם מושגים שונים בגאומטריה באמצעות משפטים; להשתמש במגוון של ייצוגים ולבצע מעבר ביניהם. שאלות המבחן מזמנות רמות חשיבה מגוונות: **רמת חשיבה נמוכה**: ידע, זיהוי וחשיבה אלגוריתמית – שאלות שנבדקת בהן הכרה של מושגים וכן שאלות שנבדקת בהן היכולת לבצע חישובים ולפתור משוואות ואי-שוויונות המבוססים על אלגוריתמים שגורתיים, פשוטים ומורכבים; **רמת חשיבה גבוהה**: חשיבה תהליכית וחיפוש פתוח – שאלות שנבדקת בהן היכולת לקשר בין מושגים ולהתאים מודל מתמטי לסיטואציה מילולית. שאלות הדורשות ניתוח (אנליזה וסינתזה), חקר והנמקה ומציאת דרך לפתרון שאלות לא שגרתיות. פירוט נוסף על תוכן המבחן מוצג במפרט המבחן (ראו באתר ראמ"ה, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף").

לוח 7: הישגים במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

מתמטיקה ח'	כלל בתי-הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	100	500	18,233	102	512	13,475	89	471	4,758
תשס"ט	99	510	18,345	100	520	13,221	94	488	5,124
תש"ע	101	511	19,304	101	523	13,399	92	479	5,905
תשע"א	97	522	20,337	97	532	14,470	92	498	5,867
תשע"ב	99	501	19,421	97	514	14,490	95	468	4,931
תשע"ג	101	519	18,738	98	533	13,543	101	487	5,195
תשע"ה	100	532	25,406	100	548	18,086	93	498	7,320
תשע"ו	105	532	26,799	101	549	18,421	103	496	8,378
תשע"ז	98	534	29,415	95	545	21,102	98	508	8,313

תרשים 6: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז לא חל שינוי של ממש בהישגי התלמידים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו).**
- **בהתבוננות רב שנתית, בין השנים תשס"ח-תשע"ז חלה עלייה מתונה של 34 נקודות בהישגי התלמידים, המשקפת עלייה ממוצעת של כארבע נקודות בשנה. העלייה התרחשה ברציפות עד לשנת תשע"ה (למעט ירידה חריגה בשנת תשע"ב), ומאז נרשמה יציבות בהישגים.**
- **בשנת תשע"ז פיזור הציונים (ס"ת) בקרב כלל התלמידים הצטמצם במקצת (ב-7 נקודות) בהשוואה לתשע"ו, לאחר העלייה הקלה שנרשמה בתשע"ו, ובכך חזר לפיזור שנותר יציב לאורך השנים תשס"ח-תשע"ה.**
- **בקרב דוברי עברית בשנת תשע"ז לא חל שינוי של ממש בהישגים בהשוואה לשנתיים קודמות תשע"ו ותשע"ה, והם גבוהים מההישגים בשנים תשס"ח-תשע"ג. סה"כ בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה מתונה של 33 נקודות בהישגי דוברי עברית, המשקפת עלייה ממוצעת של כארבע נקודות בשנה.**
- **בקרב דוברי ערבית בשנת תשע"ז נרשמה עלייה מתונה של 12 נקודות בהישגים בהשוואה לתשע"ו, והם מהווים הישג שיא לאורך שנות המדידה. סה"כ בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה מתונה של 37 נקודות בהישגי דוברי הערבית, המשקפת עלייה ממוצעת של כארבע נקודות בשנה.**
- **בשני מגזרי השפה, דוברי העברית ודוברי הערבית, נרשמה עלייה יחסית רציפה ומומושכת בין השנים תשס"ח-תשע"ה (למעט ירידה חריגה בגודלה בתשע"ב, ובקרב דוברי ערבית חלה ירידה קלה גם בתש"ע), ולאחריה בקרב דוברי עברית נרשמה יציבות עד וכולל תשע"ז בעוד בקרב דוברי הערבית שוב נרשמה עלייה בהישגים בתשע"ז.**
- **לאורך השנים קיים פער בהישגים לטובת דוברי העברית, כאשר בתשע"ז הפער לטובת דוברי העברית העומד על 37 נקודות, הצטמצם ביחס לפער 53 הנקודות שנרשם בתשע"ו.**
- **לאורך התקופה, העלייה הממוצעת בהישגי תלמידי כיתות ה' גדולה יותר מהעלייה המקבילה בהישגי תלמידי כיתות ח', בעיקר בקרב התלמידים דוברי הערבית (כ-11 נקודות בשנה לעומת כארבע נקודות בשנה, בהתאמה) אך גם בקרב התלמידים דוברי העברית (כשש נקודות בשנה לעומת כארבע נקודות בשנה, בהתאמה).**
- **בשני מגזרי השפה נרשם צמצום קל בפיזור הציונים (ס"ת) בתשע"ז בהשוואה לתשע"ו, וזאת לאחר תקופה של יציבות (בקרב דוברי עברית) או תנודתיות (בקרב דוברי ערבית) בפיזור ההישגים. במהלך השנים תשס"ח-תשע"ז בקרב דוברי ערבית פיזור הציונים התרחב במעט (ב-9 נקודות) ואילו בקרב דוברי העברית הפיזור דווקא הצטמצם במעט (ב-7 נקודות).**

המבחנים באנגלית

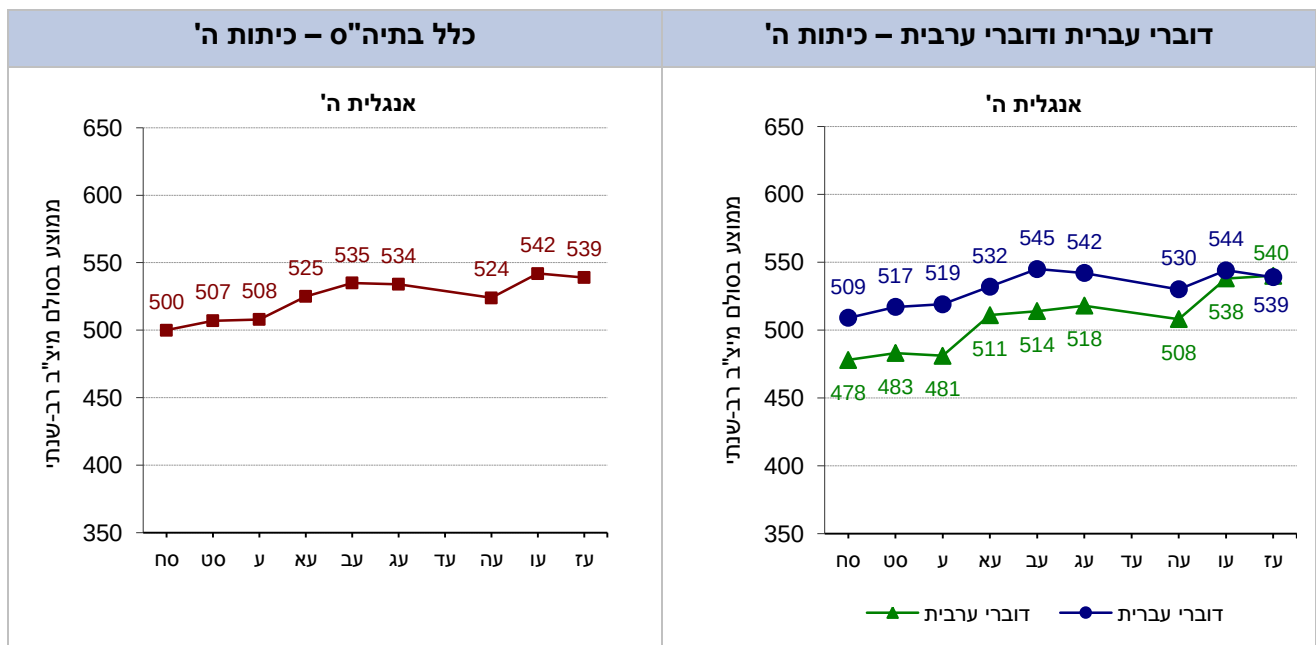
כיתות ה'

מבחן המיצ"ב באנגלית לכיתות ה' בודק את מידת שליטתם של תלמידי כיתות ה' בשפה האנגלית, בהתאם לרמה המצופה מהם על פי תכנית הלימודים. **במבחן** נבדקים כישורי הבנת הנשמע, כישורי הבנת הנקרא, ויכולת ההבעה בכתב של התלמידים. שאלות ההבנה במבחן מייצגות ארבעה **ממדי הבנה**: הבנת המשמעות הגלויה; יכולת אינטגרציה של פרטי מידע; הסקה והבעת דעה אישית. פירוט נוסף על תוכני המבחנים מוצג במפרט המבחן (ראו באתר ראמ"ה, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף").

לוח 8: הישגים באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

אנגלית ה'	כלל בתי-הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	100	500	21,334	96	509	14,408	107	478	6,926
תשס"ט	100	507	21,085	97	517	14,986	104	483	6,099
תש"ע	99	508	19,348	95	519	13,436	103	481	5,912
תשע"א	91	525	19,953	92	532	13,680	85	511	6,273
תשע"ב	90	535	20,005	89	545	13,824	89	514	6,181
תשע"ג	90	534	20,493	88	542	14,726	91	518	5,767
תשע"ה	95	524	26,400	96	530	18,832	92	508	7,568
תשע"ו	91	542	28,537	92	544	20,113	88	538	8,424
תשע"ז	89	539	28,312	91	539	20,710	85	540	7,602

תרשים 7: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז לא חל שינוי של ממש** בהישגי התלמידים במבחן **באנגלית לכיתות ה'** בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו), בה חלה עלייה ניכרת בהשוואה לתשע"ה.
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה **עלייה מתונה** של 39 נקודות בהישגי התלמידים, המשקפת עלייה ממוצעת של כארבע נקודות בשנה. מרבית העלייה התרחשה עד לשנת תשע"ב.
- במהלך השנים נרשם צמצום קל של 11 נקודות בפיזור הציונים (ס"ת). עיקר הצמצום נרשם בשנת תשע"א, ומאז (מלבד תשע"ה) הפיזור נותר יציב יחסית.
- בקרב **דוברי העברית בשנת תשע"ז לא חל שינוי משמעותי** בהישגים בהשוואה לשנה קודמת תשע"ו. סה"כ בין השנים **תשס"ח-תשע"ז** נרשמה **עלייה מתונה** של 30 נקודות בהישגי דוברי העברית, המשקפת עלייה ממוצעת של כשלוש נקודות בשנה.
- בקרב **דוברי הערבית בשנת תשע"ז לא חל שינוי של ממש** בהישגים בהשוואה לשנה קודמת תשע"ו. סה"כ בין השנים **תשס"ח-תשע"ז** חלה **עלייה ניכרת** של 62 נקודות בהישגי דוברי הערבית, המשקפת עלייה ממוצעת של כשבע נקודות בשנה.
- לא זו בלבד שהישגי דוברי הערבית השנה ובשנה שעברה מהווים הישגי שיא ביחס להישגיהם בשנים קודמות, אלא שבתשע"ז לראשונה הם אף **משתווים** להישגי דוברי העברית (לעומת פערים של למעלה מ-20 נקודות ועד כמעט 40 נקודות בשנים תשס"ח-תשע"ה). מדובר בתהליך רציף מאז תשע"ב בו **הפער** בהישגים בין מגזרי השפה **הלך והצטמצם עד שנסגר לגמרי** בתשע"ז.
- בשני מגזרי השפה, עם השנים נרשם צמצום בפיזור ציוני התלמידים, צמצום קל מאוד ב-5 נקודות בקרב דוברי העברית לעומת צמצום מתון של 22 נקודות בקרב דוברי הערבית.

הערה: נתוני המבחן באנגלית לכיתות ה' תשע"ז **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב-15 כיתות (ב-5 בתי-ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות כאחוז מתוך 1,334 הכיתות שנבחנו, וכולן בבתי-ספר דוברי ערבית.

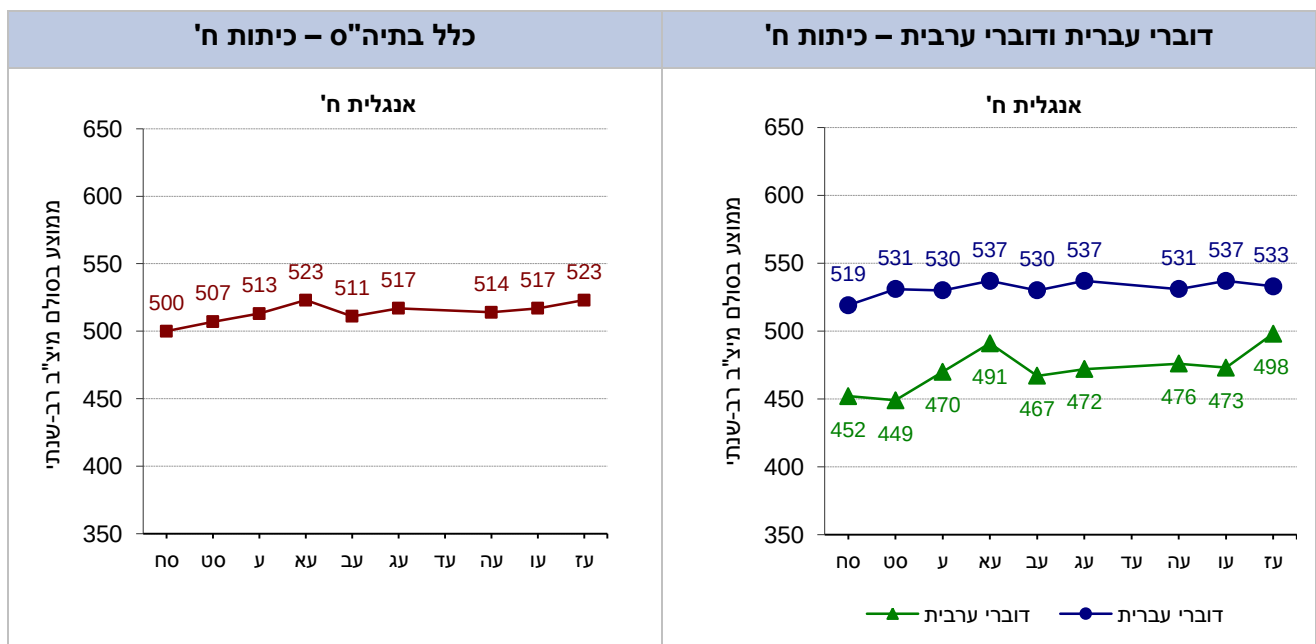
כיתות ח'

מבחן המיצ"ב באנגלית לכיתות ח' בודק את מידת שליטתם של תלמידי כיתות ח' בשפה האנגלית, בהתאם לרמה המצופה מהם על פי תכנית הלימודים. **במבחנים** לאורך השנים נבדקים כישורי הבנת הנשמע, כישורי הבנת הנקרא, ויכולת ההבעה בכתב של התלמידים. שאלות ההבנה במבחן מייצגות ארבעה **ממדי הבנה**: הבנת המשמעות הגלויה; יכולת אינטגרציה של פרטי מידע; הסקה והבעת דעה אישית. פירוט נוסף על תוכני המבחנים מוצג במפרט המבחן (ראו באתר ראמ"ה, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף").

לוח 9: הישגים באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

אנגלית ח'	כלל בתי-הספר			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת
תשס"ח	18,995	500	100	13,142	519	99	5,853	452	86
תשס"ט	19,083	507	100	13,754	531	95	5,329	449	87
תש"ע	19,269	513	97	14,089	530	92	5,180	470	95
תשע"א	18,266	523	85	13,197	537	83	5,069	491	80
תשע"ב	19,317	511	89	13,967	530	85	5,350	467	82
תשע"ג	20,019	517	92	14,351	537	88	5,668	472	84
תשע"ה	24,692	514	90	18,224	531	87	6,468	476	84
תשע"ו	26,660	517	91	18,544	537	86	8,116	473	86
תשע"ז	28,455	523	83	20,945	533	85	7,510	498	74

תרשים 8: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה **עלייה קלה** של 6 נקודות בהישגי התלמידים במבחן **באנגלית לכיתות ח'** בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו).
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה **עלייה מתונה** של 23 נקודות בהישגי התלמידים, המשקפת עלייה ממוצעת של כשלוש נקודות בשנה. העלייה התרחשה בין השנים תשס"ח-תשע"א (23 נקודות), ומאז נרשמה ירידה ולאחריה התייצבות, וכאמור עלייה בתשע"ז בחזרה לרמת ההישגים שנרשמה בתשע"א.
- במהלך השנים נרשם צמצום קל של 17 נקודות בפיזור הציונים (ס"ת). עיקר הצמצום נרשם בתשע"א, בשנים תשע"ב-תשע"ו הפיזור תחילה התרחב מעט ומאז נשאר יציב יחסית, כאשר בתשע"ז שוב נרשם צמצום בחזרת לרמת פיזור הציונים שנרשמה בתשע"א.
- בקרב **דוברי העברית בשנת תשע"ז לא חל שינוי של ממש** בהישגים, והם דומים להישגים שנרשמו בשנים תשס"ט-תשע"ו, וגבוהים רק מן ההישגים שנרשמו בתשס"ח. סה"כ בין השנים **תשס"ח-תשע"ז** נרשמה **עלייה קלה** של 14 נקודות בהישגי דוברי העברית, המשקפת עלייה ממוצעת של כנקודה וחצי בשנה.
- בקרב **דוברי הערבית בשנת תשע"ז** נרשמה **עלייה גדולה** של 25 נקודות בהישגים בהשוואה לתשע"ו. סה"כ בין השנים **תשס"ח-תשע"ז** נרשמה **עלייה ניכרת** של 46 נקודות בהישגי דוברי הערבית, המשקפת עלייה ממוצעת של כחמש נקודות בשנה.
- כפועל יוצא, **הפער** בין דוברי העברית לבין דוברי הערבית **הצטמצם לכדי כמחצית** ועומד בתשע"ז על 35 נקודות לטובת הראשונים (לעומת פער של 64 נקודות בתשע"ו).
- לאורך התקופה, העלייה הממוצעת בהישגי תלמידי כיתות ה' גדולה מהעלייה המקבילה בהישגי תלמידי כיתות ח', הן בקרב התלמידים דוברי הערבית (כשבע נקודות בשנה לעומת כחמש נקודות בשנה, בהתאמה) והן בקרב התלמידים דוברי העברית (כשלוש נקודות בשנה לעומת כנקודה וחצי בשנה, בהתאמה).
- במהלך השנים נרשם צמצום קל בפיזור ציוני התלמידים (ס"ת), הן בקרב דוברי העברית (ב-14 נקודות) והן בקרב דוברי הערבית (ב-12 נקודות).

הערה: נתוני המבחן באנגלית לכיתות ח' תשע"ז **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב-34 כיתות (ב-6 בתי-ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות כ-2.8% מתוך 1,228 הכיתות שנבחנו, וכולן בבתי-ספר דוברי ערבית.

המבחן במדע וטכנולוגיה

כיתות ח'

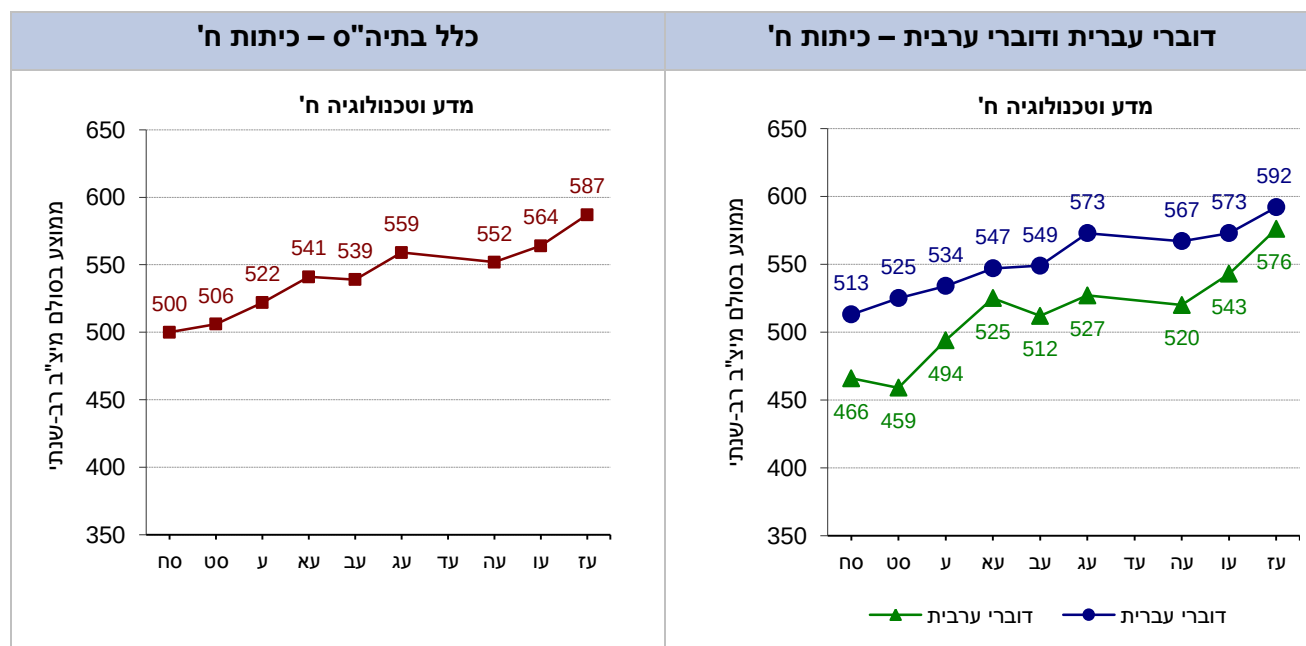
מבחני המיצ"ב במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בודקים שליטה בנושאי לימוד הנלמדים בכיתות ז' ו-ח' ברמות שונות של חשיבה ואוריינות מדעית וטכנולוגית. מפרט המבחן בתשע"ז התבסס על תכנית הלימודים המעודכנת במדע וטכנולוגיה לחטיבת הביניים ועל מסמכי מדיניות נוספים שבאחריות מפמ"ר תחום הדעת (מסמך האב, מסמכי התנסויות, מסמך מיומנויות).

הנושאים הראשיים שנבדקו במבחן הם: (א) חומרים; (ב) אנרגיה, כוחות ותנועה; (ג) מערכות אקולוגיות; (ד) מערכות ותהליכים ביצורים חיים. נושאים אלו נבדקו תוך שזירת מיומנויות חשיבה ברמות שונות: **מיומנויות חשיבה** מסדר נמוך (ידע/איתור מידע), מיומנויות חשיבה מסדר בינוני (הבנה ויישום) ומיומנויות חשיבה מסדר גבוה (חקר ניסויי; ניתוח נתונים; בניית הנמקות והסקת מסקנות). פירוט נוסף על תוכן המבחן מוצג במפרט המבחן (ראו באתר ראמ"ה, בחלונית "הערכה פנימית בית-ספרית", בנושא "מבחני מדף").

לוח 10: הישגים במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל בתי-הספר			מדע וטכנולוגיה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
107	466	5,920	94	513	12,948	100	500	18,868	תשס"ח
106	459	5,087	99	525	13,501	106	506	18,588	תשס"ט
105	494	5,090	95	534	13,782	100	522	18,872	תש"ע
112	525	3,910	97	547	13,339	102	541	17,249	תשע"א
100	512	4,666	100	549	13,998	101	539	18,664	תשע"ב
101	527	5,311	104	573	14,410	106	559	19,721	תשע"ג
108	520	6,396	103	567	18,053	107	552	24,449	תשע"ה
106	543	7,790	105	573	18,003	107	564	25,793	תשע"ו
111	576	7,757	114	592	20,277	113	587	28,034	תשע"ז

תרשים 9: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה **עלייה גדולה** של 23 נקודות בהישגי התלמידים **במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח'** בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו), והם מהווים הישג שיא לאורך כל שנות המדידה.
- **בהתבוננות רב שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז חלה **עלייה גדולה** של 87 נקודות בהישגי התלמידים, המשקפת עלייה ממוצעת של כעשר נקודות בשנה. העלייה התרחשה באופן רציף לאורך השנים עד תשע"ז, למעט בשנים תשע"ב ותשע"ה.
- במהלך השנים חלה התרחבות קלה של 13 נקודות בפיזור הציונים (ס"ת), כאשר כמחצית מן ההתרחבות ניתן לשייך לתשע"ז.
- בקרב **דוברי העברית בשנת תשע"ז** נרשמה **עלייה ניכרת** של 19 נקודות בהישגים בהשוואה לשנה קודמת תשע"ו, והם מהווים הישג שיא לאורך כל שנות המדידה. סה"כ בין השנים **תשס"ח-תשע"ז** נרשמה **עלייה גדולה** של 79 נקודות בהישגי דוברי העברית, המשקפת עלייה ממוצעת של כתשע נקודות בשנה. העלייה התרחשה ברציפות לאורך כל שנות המדידה, למעט ירידה קלה בהישגים בתשע"ה.
- בקרב **דוברי הערבית בשנת תשע"ז** נרשמה **עלייה גדולה מאוד** של 33 נקודות בהישגים בהשוואה לשנה קודמת תשע"ו, וגם הם מהווים הישג שיא לאורך כל שנות המדידה. סה"כ בין השנים **תשס"ח-תשע"ז** נרשמה **עלייה גדולה מאוד** של 110 נקודות בהישגי דוברי הערבית, המשקפת עלייה ממוצעת של כ-12 נקודות בשנה. עיקר העלייה התרחשה בשנים תש"ע-תשע"א (עלייה מצטברת של 66 נקודות ביחס לשנת תשס"ט), ועלייה נוספת התרחשה בשנים תשע"ו-תשע"ז (עלייה מצטברת של 56 נקודות ביחס לתשע"ה).
- בכל השנים, הישגי התלמידים דוברי העברית גבוהים מהישגי התלמידים דוברי הערבית (47 נקודות בשנת הבסיס תשס"ח, ופער שיא של 66 נקודות בתשס"ט) אך **הפער** לטובת דוברי העברית הצטמצם במידה ניכרת הן בתשע"ו (ל-30 נקודות) והן בתשע"ז (עומד על 16 נקודות).
- נרשמה התרחבות בפיזור הציונים (ס"ת) בתשע"ז בהשוואה לתשע"ו, הן בקרב דוברי עברית (ב-9 נקודות) והן בקרב דוברי ערבית (ב-5 נקודות). במהלך השנים תשס"ח-תשע"ז בקרב דוברי עברית חלה התרחבות מתונה (20 נקודות) בפיזור הציונים (ס"ת). בקרב דוברי ערבית אמנם פיזור הציונים (ס"ת) בתשע"ז דומה יחסית לזה בשנת הבסיס תשס"ח, אך לאורך השנים נרשמו בו שינויים, ובין היתר הוא היה נמוך יותר בתשע"ב-תשע"ג.

הערה: נתוני המבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' תשע"ז **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים שנבחנו ב-17 כיתות (ב-3 בתי-ספר) עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות כאחוז וחצי מתוך 1,227 הכיתות שנבחנו, וכולן בבתי-ספר דוברי ערבית.

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב

לכיתות ה' ולכיתות ח'

לפי מגזר שפה

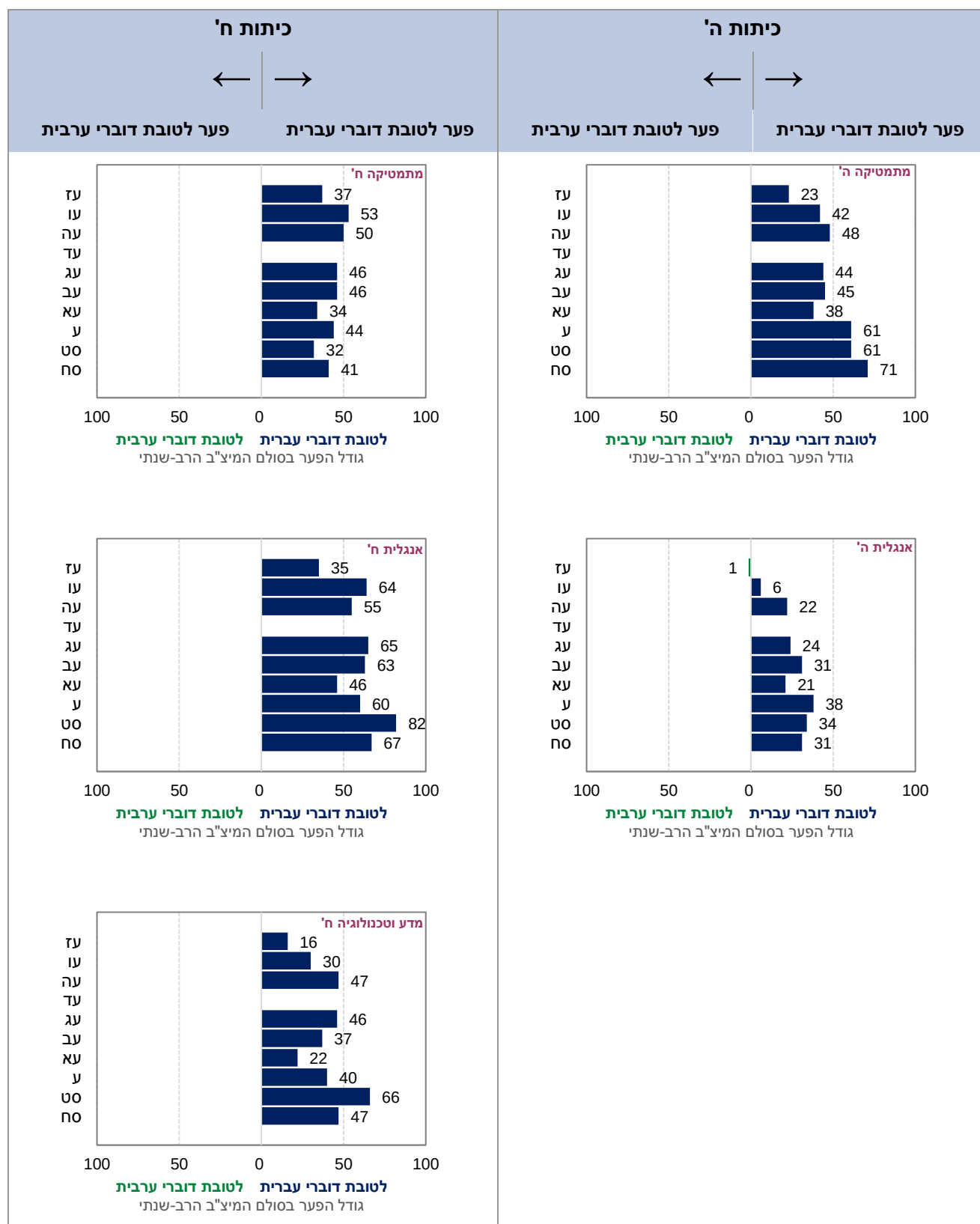
פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי מגזר שפה

פערים בהישגים של דוברי עברית ודוברי ערבית

נקדים ונאמר כי מבחני המיצ"ב במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה מתורגמים ומותאמים מעברית לערבית בהליך מקצועי ומבוקר. במבחנים באנגלית, הגרסאות לדוברי עברית ולדוברי ערבית זהות, למעט ההוראות וההנחיות לאורך המבחן, הניתנות בעברית ובערבית, בהתאמה. הליך זה מאפשר להתייחס למבחנים המועברים בשני מגזרי השפה כאל מבחנים מקבילים, ולערוך השוואה תקפה של ההישגים בשלושת המקצועות האלה בין דוברי העברית לעמיתיהם דוברי הערבית. בניגוד לכך, אי-אפשר להשוות בין תוצאות המבחנים בשפת-אם עברית לבין התוצאות המקבילות בשפת-אם ערבית, שכן לכל מגזר שפה מבחן משלו, שפותח בידי צוותים נפרדים וועדות היגוי אחרות, ומושתת על תכניות לימודים שונות.

בפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים של תלמידים דוברי עברית ותלמידים דוברי ערבית במבחני המיצ"ב במתמטיקה, באנגלית ובמדע וטכנולוגיה בשנים תשס"ח-תשע"ז. בתרשים הבא מוצגים הפערים על פני השנים שנמדדו בין ההישגים של תלמידים דוברי עברית ודוברי ערבית במבחני המיצ"ב. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי דוברי העברית לממוצעי דוברי הערבית, במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

תרשים 10: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח'

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

סיכום ההישגים והפערים בהישגים במבחני המיצ"ב תשע"ז לכיתות ה' ולכיתות ח', בכלל בתי-הספר ובפילוח לפי מגזר שפה

בשנת הלימודים תשע"ז חלו **עליות** בהישגי התלמידים בחמישה מתוך תשעת מבחני המיצ"ב בהשוואה לשנה הקודמת, כאשר בשאר ארבעת המבחנים נרשמה **יציבות** בהישגים: **בכיתות ה'**, נרשם **שיפור** בהישגי התלמידים במתמטיקה ובשפת-אם ערבית, **ויציבות** באנגלית ובשפת-אם עברית. **בכיתות ח'**, נרשם **שיפור** בהישגי התלמידים באנגלית, בשפת-אם ערבית ובמדע וטכנולוגיה, **ויציבות** במתמטיקה ובשפת-אם עברית.

לאורך השנים נרשמו בכל המקצועות ודרגות הכיתה **עליות** מצטברות בהישגי התלמידים. על פי רוב, העליות המצטברות בהישגים לאורך השנים גדולות יותר בקרב תלמידי כיתות ה', בהשוואה לעליות בהישגים בקרב תלמידי כיתות ח', והדבר ניכר בעיקר במתמטיקה ובשפת-אם ערבית ובמידה פחותה באנגלית. בשפת-אם ערבית, לעומת זאת, העלייה המצטברת בהישגים בכיתה ה' קטנה במעט מזו שבכיתה ח'.

הן בכיתות ה' והן בכיתות ח', בקרב תלמידים במגזר **דובר העברית** לרוב נרשמה **יציבות** בהישגים בתשע"ז בהשוואה לתשע"ו (למעט במבחנים במתמטיקה לכיתות ה' ובמדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בהם חלה עלייה בהישגים), ואילו בקרב תלמידים במגזר **דובר הערבית** נרשמו **עליות** בהישגים ברוב המקצועות בתשע"ז בהשוואה לתשע"ו (למעט באנגלית לכיתות ה' בו נרשמה **יציבות** בהישגים).

השינויים בהישגים בין תשע"ז לתשע"ו הובילו **לצמצום הפערים** בין תלמידים דוברי עברית לתלמידים דוברי ערבית **בכל המקצועות**. ממצא בולט הוא **השוויון** בהישגי תלמידי כיתות ה' משני מגזרי השפה במבחן **באנגלית**! זאת ועוד, לאורך השנים במרבית המקצועות ובשתי דרגות הכיתה נרשמה מגמה של **צמצום בפיזור הציונים** בכלל בתי-הספר, למעט במקצועות מתמטיקה (יציבות) ומדע וטכנולוגיה (התרחבות) בכיתות ח'.

כיתות ה'

■ הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ז לכיתות ה' בקרב **כלל התלמידים** ובשני מגזרי השפה מצביעים על מגמה של עלייה או יציבות בהשוואה לשנה קודמת – **עליות במתמטיקה ובשפת-אם ערבית, ויציבות באנגלית ובשפת-אם עברית**.

○ בקרב תלמידים במגזר **דובר העברית** בתשע"ז נרשמה עלייה קלה במבחן **במתמטיקה** (7 נקודות). הישגי התלמידים במבחן **באנגלית ובשפת-אם ערבית דומים** להישגים שנרשמו בשנת תשע"ו.

○ בקרב תלמידים במגזר **דובר הערבית** בתשע"ז נרשמה עלייה גדולה בהישגים **במתמטיקה** (26 נקודות), **ועלייה ניכרת בהישגים בשפת-אם ערבית** (19 נקודות), ואילו ההישגים **באנגלית דומים** לאלו שנרשמו בתשע"ו.

■ אשר למגמה על פני שנים (תשס"ח-תשע"ז):

○ בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ה' נרשמה עלייה מצטברת בהישגי **כלל התלמידים** בשנים תשס"ח-תשע"ז. גודל העלייה משתנה בין תחומי הדעת ובין מגזרי השפה. עיקר העליות בהישגים נצפו בשנים הראשונות (לרוב עד תשע"א או תשע"ב), ולאחר מכן נצפתה מגמה של יציבות ואף ירידה (בשנים תשע"ג-תשע"ה). במרבית התחומים (פרט לשפת-אם ערבית) התחדשו בתשע"ו העליות בהישגים, ועליות אלו נמשכו (למעט באנגלית) גם בתשע"ז.

○ בקרב תלמידים במגזר **דובר העברית**, השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ח-תשע"ז הובילו לעלייה כוללת ניכרת במתמטיקה (52 נקודות), ולעליות מתונות יותר בשפת-אם ערבית (42 נקודות) ובאנגלית (30 נקודות).

○ בקרב תלמידים במגזר **דובר הערבית**, השינויים בהישגים שנרשמו בין השנים תשס"ח-תשע"ז הובילו לעלייה כוללת גדולה מאוד במתמטיקה (100 נקודות) ושפת-אם ערבית (92 נקודות) וכן לעלייה ניכרת באנגלית (62 נקודות).

כיתות ח'

- הישגי התלמידים במבחני המיצ"ב תשע"ז לכיתות ח' בקרב כלל התלמידים ובשני מגזרי השפה מצביעים על מגמה של עלייה או יציבות בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו) – עליות באנגלית, בשפת-אם ערבית ובמדע וטכנולוגיה, ויציבות במתמטיקה ובשפת-אם עברית.
- בקרב תלמידים במגזר דובר העברית בשנת תשע"ז נרשמה עלייה ניכרת בהישגים במדע וטכנולוגיה (19 נקודות), ואילו באנגלית, במתמטיקה ובשפת-אם עברית לא נרשם שינוי של ממש בהישגים.
- בקרב תלמידים במגזר דובר הערבית נרשמו בתשע"ז עליות בכל המקצועות: עלייה גדולות מאוד במדע וטכנולוגיה (33 נקודות), עלייה גדולה באנגלית (25 נקודות), עלייה מתונה במתמטיקה (12 נקודות) ועלייה קלה בשפת-אם ערבית (9 נקודות).
- אשר למגמה על פני שנים (תשס"ח-תשע"ז):
 - בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ח' נרשמה עלייה מצטברת בהישגי כלל התלמידים במהלך תשע השנים שבין תשס"ח לתשע"ז. גודל העלייה המצטברת משתנה בין תחומי הדעת ובין מגזרי השפה.
 - בהישגי התלמידים דוברי העברית נרשמו עליות מצטברות בהישגים בכל המקצועות: עלייה גדולה במדע וטכנולוגיה (79 נקודות), עלייה ניכרת בשפת-אם ערבית (57 נקודות), עלייה מתונה במתמטיקה (33 נקודות) ועלייה בלבד באנגלית (14 נקודות).
 - בדומה לדוברי העברית, גם בקרב התלמידים במגזר דובר הערבית נרשמו במהלך השנים עליות מצטברות שגודלן משתנה: במדע וטכנולוגיה נרשמה עלייה גדולה מאוד (110 נקודות). בשפת-אם ערבית ובאנגלית נרשמו עליות ניכרות (48 ו-46 נקודות, בהתאמה), ובמתמטיקה נרשמה עליה מתונה (37 נקודות).

פערים בהישגים בין דוברי ערבית לדוברי ערבית בשנה"ל תשע"ז, ביחס לתשע"ו ולאורך השנים:

- לאורך השנים, בשתי דרגות הכיתה (ה' ו-ח') ובכל תחומי הדעת קיימים פערים עקביים בהישגים לטובת התלמידים דוברי העברית בהשוואה לעמיתיהם דוברי הערבית. לרוב, הפערים בהישגים בכיתות ח' גדולים בהרבה מהפערים, אם נמצאו כאלה, בכיתות ה'.
- בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה (ה' ו-ח') ובכל תחומי הדעת, ניכרת תנודתיות בגודל הפערים לאורך השנים, כאשר בולט כי הפערים בהישגים בין דוברי ערבית לדוברי ערבית הצטמצמו בתשע"ז, הן ביחס לתשע"ו והן ביחס לתשס"ח, כאשר לראשונה באנגלית בכיתות ה' הפער נסגר לגמרי.
- בתשע"ז בכיתות ה', בעוד שבמתמטיקה נמצא פער של 23 נקודות לטובת דוברי העברית הרי שבאנגלית ההישגים דומים בשני מגזרי השפה. לראשונה בכל שנות המדידה, נמצא שבמקצוע נתון – אנגלית לתלמידי כיתות ה' – הישגי תלמידים דוברי ערבית משתווים להישגי תלמידים דוברי עברית.
- בתשע"ז בכיתות ח', בשלושת תחומי הדעת נמצאו בתשע"ז פערים גדולים בהישגי התלמידים לטובת דוברי העברית במתמטיקה ובאנגלית – כ-35 נקודות, ופער מתון יותר של 16 נקודות במדע וטכנולוגיה.
- צמצום הפערים, בתשע"ז לעומת תשע"ו, מקורו לרוב בעליות שנרשמו בהישגי תלמידים דוברי ערבית בהשוואה לעליות מתונות יותר או יציבות שנרשמו בהישגי עמיתיהם דוברי העברית.
- השוואת פערים בהישגים בין מגזרי השפה לאורך השנים תשס"ח-תשע"ז, מגלה כי במתמטיקה לכיתות ה' נרשם צמצום ניכר בפער (מ-71 נקודות בתשס"ח ל-23 נקודות בתשע"ז) אך במתמטיקה לכיתות ח' הפער בתשע"ז (37 נקודות) נותר דומה בגודלו לפער בתשס"ח (41 נקודות). צמצום של כ-30 נקודות בין פער ההישגים בין מגזרי השפה בתשס"ח לפער בתשע"ז נרשם גם באנגלית – הן לכיתות ה' (הפער נסגר לחלוטין בתשע"ז) והן לכיתות ח' (הפער הצטמצם לכדי מחצית מ-67 נקודות ל-35 נקודות, בהתאמה) – וגם במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' (מ-47 נקודות ל-16 נקודות, בהתאמה).

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'
לפי מגזר שפה ורקע חברתי-כלכלי

הישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי מגזר שפה ורקע חברתי-כלכלי

נתוני ההישגים לפי רקע חברתי-כלכלי

לצורך ניתוח ההישגים של נבחנים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי חולקו הנבחנים לשלוש קבוצות, לפי הרקע החברתי-כלכלי שלהם – נמוך, בינוני, גבוה (הסבר על חישוב המדד ר' במסגרת שלהלן). הניתוח בפרק זה נעשה בנפרד בעבור בתי-ספר דוברי עברית ובתי-ספר דוברי ערבית, זאת בכל אחד ממקצועות המיצ"ב ובכל אחת מדרגות הכיתה (ה' ו-ח'). על בסיס הללו ינותחו בהמשך גם פערי ההישגים בין נבחנים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי.

חישוב מדד חברתי-כלכלי כראת התלמיד

לכל אחד מתלמידי בתי-הספר בארץ חושב מדד טיפוח אישי המשקף את הרקע החברתי-כלכלי שלו. מדד הטיפוח "שטראוס" הוא המדד הנהוג במערכת החינוך בישראל החל ממחצית העשור הראשון של המאה ה-21. במדד זה משוקללים המאפיינים הבאים: השכלת אם ואב, הכנסה, פריפריאליות – מרחק מריכוזי אוכלוסייה גדולים, ועלייה מארצות מצוקה. ערכי המדד נמצאים בטווח {1,2,...,10} ומייצגים את עשירון התלמידים בהתפלגות כלל התלמידים בבתי-הספר בארץ.

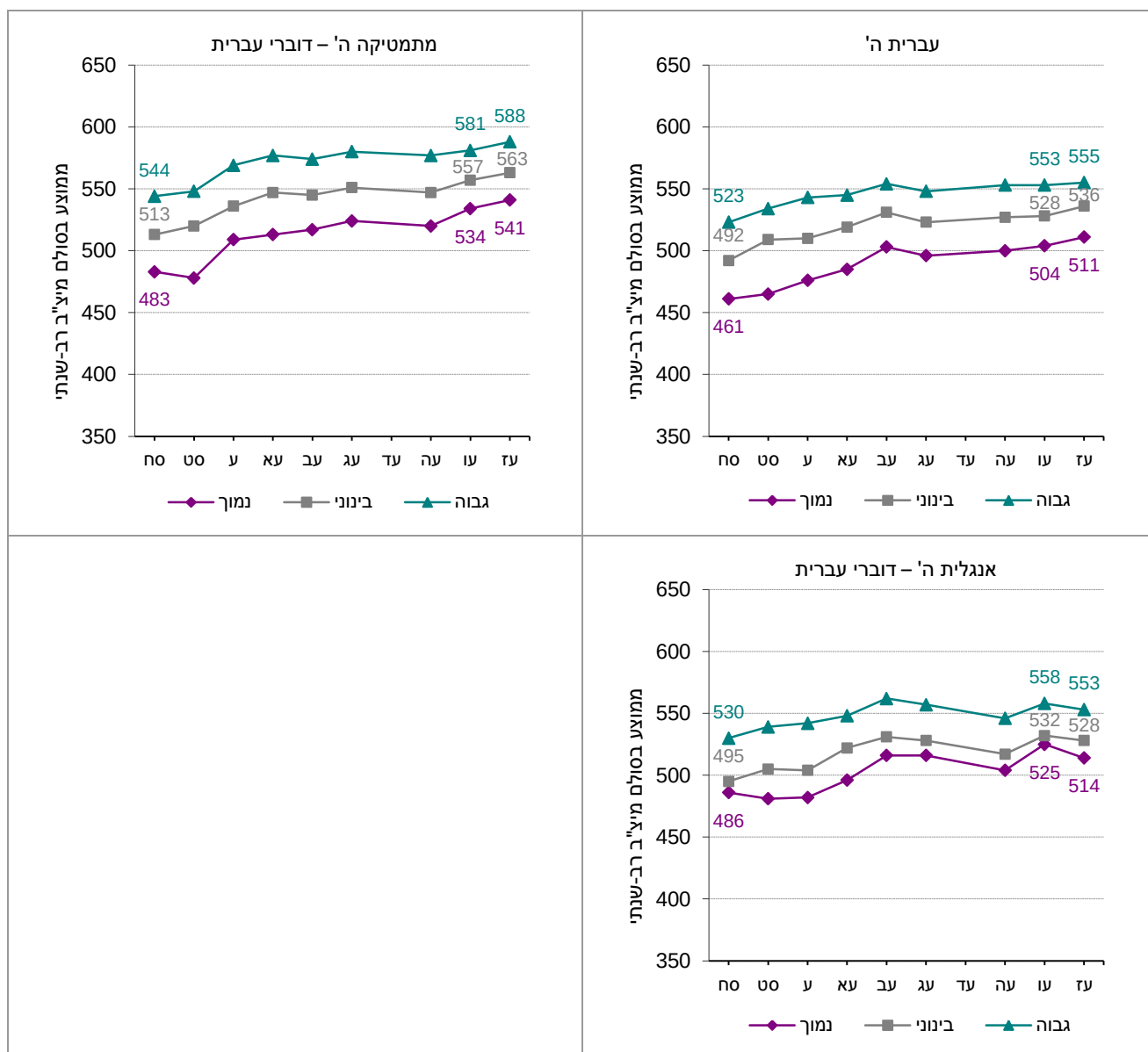
על בסיס מדד זה חולקו ערכי המדד החברתי-כלכלי של כלל הנבחנים לשלוש קבוצות המייצגות רמות שונות של רקע חברתי-כלכלי אישי: רמה נמוכה - עשירונים 8-10; רמה בינונית - עשירונים 4-7; רמה גבוהה - עשירונים 1-3. כל תלמיד סווג בהתאם לאחת משלוש קבוצות אלו.

הניתוח בפרק זה נועד לבחון תחילה את מגמות השינוי בהישגים של תלמידים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי, ובהמשך את סוגיית הפערים ולבדוק אם חל שינוי בפערים בין הישגי תלמידים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי לאורך השנים. תחילה, בתת-פרק זה בתרשימים 11-14 מוצגים נתוני ההישגים של תלמידים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בשנים תשס"ח-תשע"ז. לאחר מכן, בתת-הפרק הבא בתרשימים 15 ו-16 מוצגים הפערים בין הישגי תלמידים מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי בשנים אלו. בחינה משולבת של השינויים בהישגים של קבוצות אלו לאורך השנים ושל הפערים שבין קבוצות חברתיות-כלכליות אלו, מספקת תמונת ממצאים שלמה יותר בנוגע לשתי שאלות: האם חלו שינויים בדפוסי הפערים בהישגים הלימודיים בין קבוצות חברתיות-כלכליות שונות, והאם שינויים אלו קשורים לשיפור בהישגים של קבוצה חברתית-כלכלית זו או אחרת.

נזכיר כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה הרקע החברתי-כלכלי ובין ההישגים וכי ניתן להניח שקשרי הגומלין בין המשתנים הם מורכבים ומעורבים בהם משתנים נוספים שאינם בהכרח מוצגים במסגרת דוח זה.

בנספח 3.1 מפורטים מספר הנבחנים, ממוצעי הציונים וסטיות התקן בעבור השנים תשס"ח-תשע"ז בסולם הרב-שנתי, בחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי.

תרשים 11: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ה' לפי רקע חברתי-כלכלי בקרב דוברי עברית

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

עיון בנתונים בתרשים 11 שלעיל ובתרשים 15 שלהלן מעלה כי בבתי-ספר דוברי עברית בכיתות ה':

- **בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ה', הנתונים לאורך השנים מצביעים על פערים עקביים וניכרים בין הישגי תלמידים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי – ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר כך הישגי התלמידים גבוהים יותר.**
- **בשנת הלימודים תשע"ז, בהשוואה לשנה הקודמת, לא נרשמו שינויים ניכרים בתמונת הפערים בין הישגי תלמידים דוברי עברית מרקע חברתי-כלכלי שונה. בעברית נרשם צמצום של כ-6 נקודות בפער שבין תלמידים מרקע גבוה לתלמידים מרקע בינוני ונמוך, ובאנגלית הפער שבין תלמידים מרקע גבוה ובינוני לתלמידים מרקע נמוך התרחב בכ-6 נקודות.**
- **לאורך השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה בהישגים בשלושת תחומי הדעת בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד. בעברית ובמתמטיקה העלייה בהישגי תלמידים מרקע נמוך היתה גדולה מזו של תלמידים מרקע גבוה ופערי ההישגים הצטמצמו (ב-18 נק' בעברית וב-14 נקודות במתמטיקה). באנגלית, לעומת זאת, הפערים בשנת תשע"ז דומים לפערים שנרשמו בשנת תשס"ח.**
- **בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד, השינוי המצטבר בשנים תשס"ח-תשע"ז מראה על עלייה בהישגים בשלושת מבחני המיצ"ב לכיתות ה' בבתי-ספר דוברי עברית.**
- **באנגלית, להבדיל ממתמטיקה ושפת-אם עברית, הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני קרובים יותר להישגי תלמידים מרקע נמוך מאשר להישגי תלמידים מרקע גבוה.**

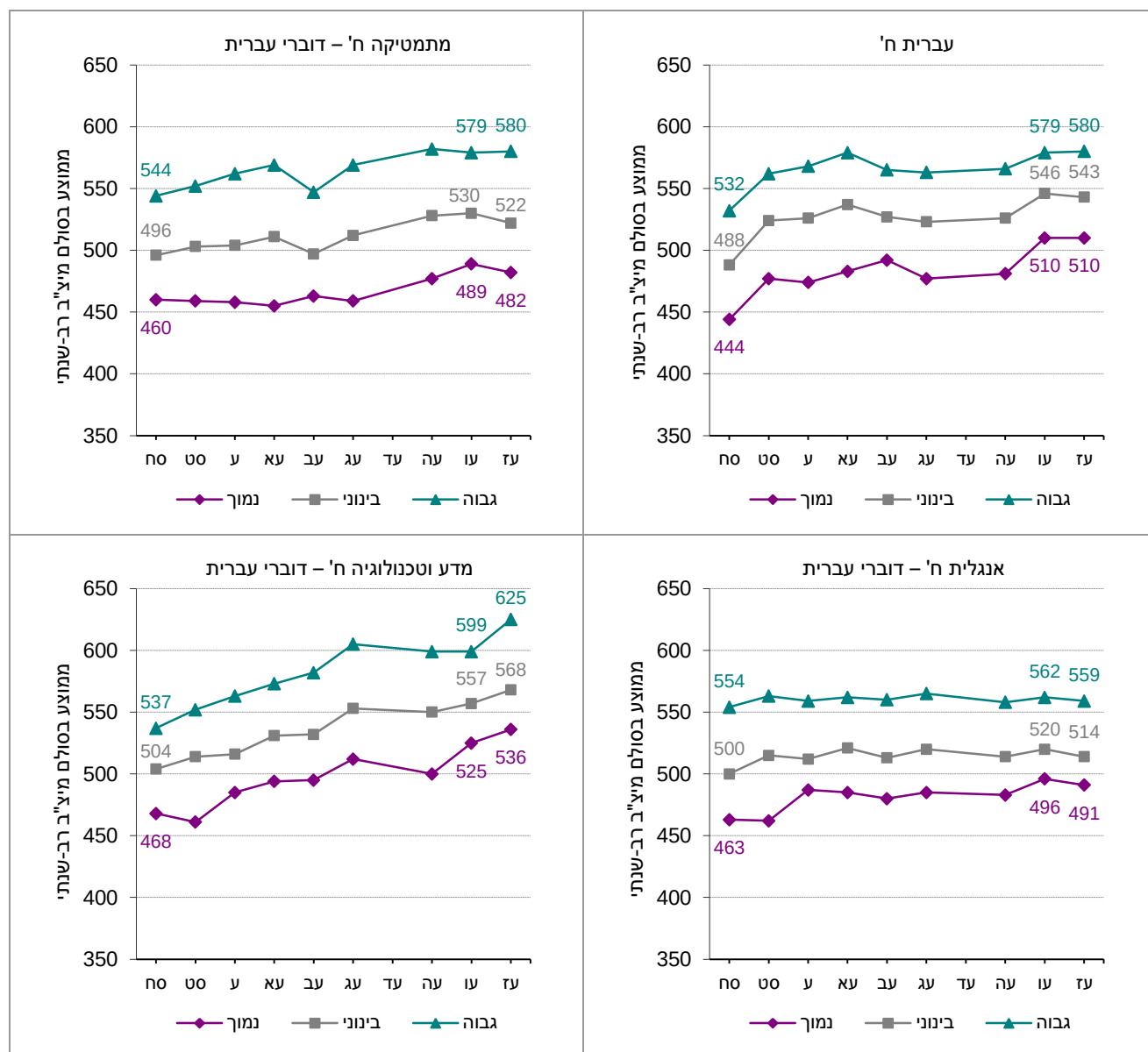
פערים בהישגים בשנה"ל תשע"ז:

- **בשנת תשע"ז בכיתות ה' הפערים בהישגי תלמידים דוברי עברית מרקע חברתי-כלכלי גבוה בהשוואה להישגי חבריהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 39 נקודות באנגלית, 44 נקודות בשפת-אם עברית ו-47 נקודות במתמטיקה. בכל תחומי הדעת, הפערים הם לטובת התלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה.**

השוואת פערים בהישגים לאורך השנים:

- **באנגלית, בתשע"ז התרחב קלות (ב-6 נקודות) פער ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך לבין תלמידים מרקע גבוה, בהשוואה לפער שנרשם בתשע"ו, וזאת לאחר שבשנים הראשונות למדידה (עד תש"ע) נרשם גידול בפערים ומאז ועד תשע"ו חל צמצום הדרגתי בפער. התרחבות הפער, בתשע"ז ביחס לתשע"ו, נובעת מכך שבהישגי תלמידים מרקע גבוה (ובינוני) נרשמה יציבות, לעומת ירידה קלה בהישגי תלמידים מרקע נמוך.**
- **במתמטיקה בתשע"ז נרשמה יציבות בפער ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה בהשוואה לתשע"ו, וזאת לאחר שבתשע"ו הפער הצטמצם. היציבות בפער, בתשע"ז ביחס לתשע"ו, נובעת מעלייה קלה ודומה בגודלה בהישגי תלמידים מכל קבוצות הרקע החברתי-כלכלי.**
- **בשפת-אם עברית מסתמנת בשנים תשע"ו ותשע"ז מגמת צמצום בפערי ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לאלו מרקע נמוך. הפערים, שעמדו עד תשע"א על 60 נקודות ואף למעלה מכך, הצטמצמו ל-44 נקודות בתשע"ז – הפער הקטן ביותר במשך כל שנות המדידה. הצמצום בפער, בתשע"ז ביחס לתשע"ו, נובע מעלייה קלה בהישגי תלמידים מרקע נמוך (ובינוני), לצד יציבות בהישגי תלמידים מרקע גבוה.**

תרשים 12: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ח' לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי עברית

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני המיצ"ב חיצוניים.

עיון בנתונים בתרשים 12 שלעיל ובתרשים 15 שלהלן מעלה כי בבת-ספר דוברי עברית בכיתות ח':

- **בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ח', הנתונים לאורך השנים מצביעים על פערים עקביים וניכרים בין הישגי תלמידים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי – ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך הישגי התלמידים גבוהים יותר.**
- **בכל שלושת המקצועות – אנגלית, מתמטיקה ושפת-אם עברית, הפערים בכיתות ח' גדולים באורח ניכר מהפערים בכיתות ה'.**
- **בבחינת הפערים בהישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לתלמידים מרקע נמוך בשנת תשע"ז, בהשוואה לפערים בתשע"ו, הרי שבאנגלית ובשפת-אם עברית לא נרשם שינוי בגודל הפער, ואילו במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה הפער התרחב ב-8 וב-15 נקודות, בהתאמה.**
- **לרוב, הישגי השיא של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך שנרשמו בתשע"ו נשמרו (בשפת-אם עברית ובאנגלית) ואף השתפרו (במדע וטכנולוגיה) בתשע"ז, פרט לירידה קלה בהישגים במתמטיקה.**
- **ככלל, בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד, השינוי המצטבר לאורך שנות המדידה מראה על עלייה בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בבת-ספר דוברי עברית, למעט במבחן באנגלית בו העלייה ניכרת בעיקר בקבוצת הרקע החברתי-כלכלי הנמוך.**

פערים בהישגים בשנה"ל תשע"ז:

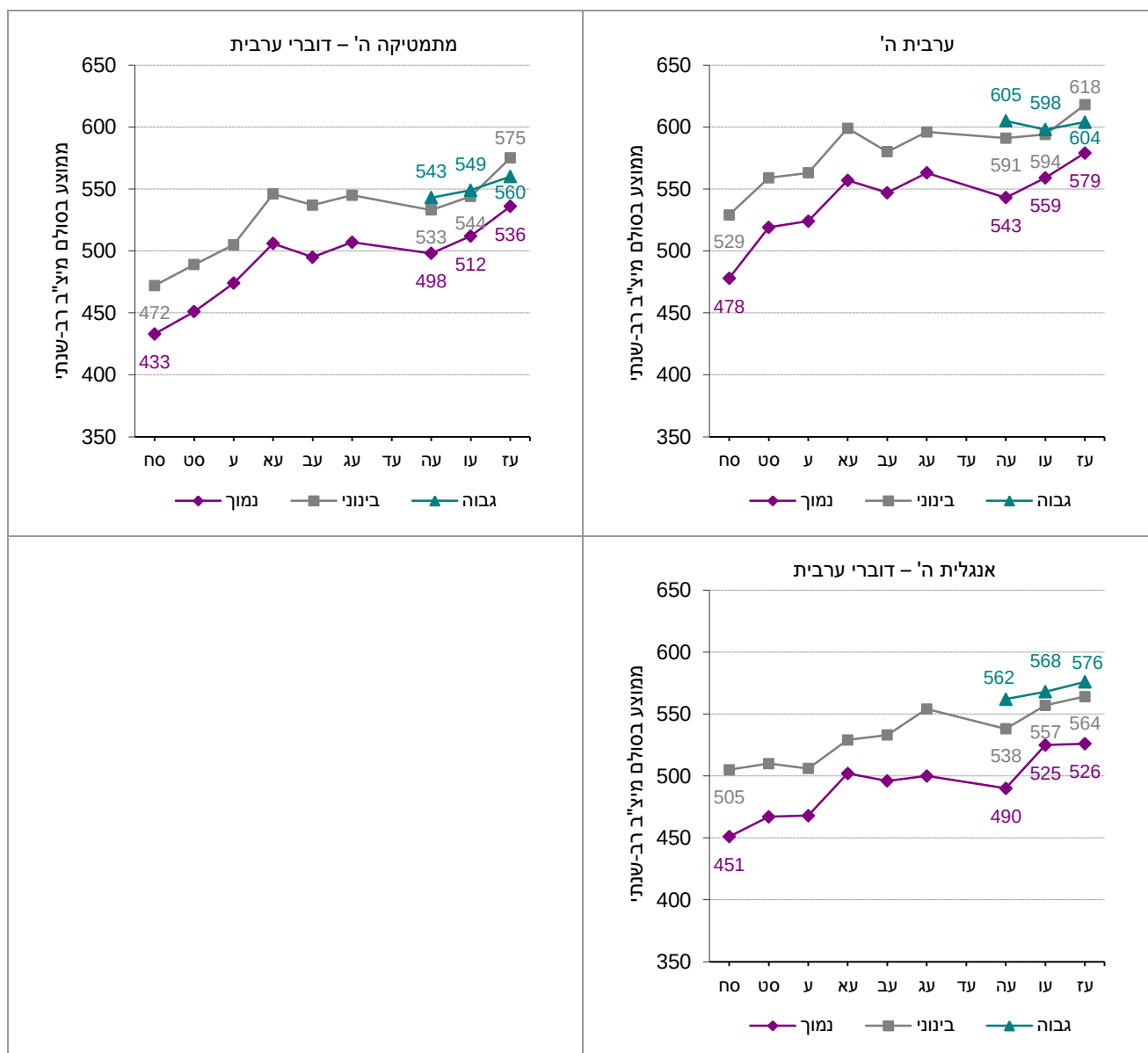
- **בשנת תשע"ז בכיתות ח' הפערים בהישגי תלמידים דוברי עברית מרקע חברתי-כלכלי גבוה בהשוואה לחבריהם מרקע נמוך נותרו גדולים מאוד ועמדו על 68 נקודות באנגלית, 70 נקודות בשפת-אם עברית, 89 נקודות במדע וטכנולוגיה, ו-98 נקודות במתמטיקה, לטובת התלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה. במתמטיקה מדובר על פער השווה בגודלו לסטיית תקן שלמה!**

השוואת פערים בהישגים לאורך השנים, בדגש על השוואת הפער בתשע"ז לעומת תשע"ו:

- **באנגלית הפער בתשע"ז נותר דומה לפער בתשע"ו, כך שנשמרה למעשה הרמה הנמוכה ביותר של הפער בכל שנות המדידה. היציבות בפער, בתשע"ז לעומת תשע"ו, נובעת מיציבות בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה ונמוך.**
- **גם בשפת-אם עברית הפער בשנת תשע"ז נותר דומה לפער בתשע"ו, כך שנשמרה רמתו הנמוכה ביותר בכל שנות המדידה. היציבות בפער, בתשע"ז לעומת תשע"ו, מקורה ביציבות בהישגים בקרב תלמידים מכל קבוצות הרקע החברתי-כלכלי.**
- **במתמטיקה הפער בשנת תשע"ז התרחב (ב-8 נקודות). ניתן לראות בכך המשך לתנודתיות בגודל הפער מאז שנת תשע"ב. התרחבות הפער בתשע"ז מקורה ביציבות בהישגי תלמידים מרקע גבוה, לעומת ירידה קלה בהישגי תלמידים מרקע נמוך.**
- **גם במדע וטכנולוגיה הפער בשנת תשע"ז התרחב (ב-15 נקודות), זאת בניגוד לצמצום החד בפער שנרשם בתשע"ו. התרחבות הפער בתשע"ז חלה במקביל לשיפור בהישגי תלמידים מכל קבוצות הרקע החברתי-כלכלי - שיפור שהיה מתון בקרב תלמידים מרקע נמוך וגדול בקרב תלמידים מרקע גבוה.**

תרשים 13: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ה' לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי

ערבית

הערות: 1. בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

2. בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי-ספר דוברי ערבית, לא הוצגו נתונים בשנים תשס"ח-תשע"ג. החל משנת תשע"ה, בשל שינוי במתכונת המיצ"ב ומעבר ממדגם של כרבע מהתלמידים למדגם של כשליש מהתלמידים גדל במקצת מספר התלמידים במדגם קבוצת אוכלוסייה זו, והוחלט להציג את נתונים אולם, בפירוש הנתונים יש לקחת בחשבון כי עדיין מדובר בקבוצה קטנה מאד של תלמידים (כ-5% מכלל דוברי הערבית).

עיון בנתונים בתרשים 13 לעיל ובתרשים 16 שלהלן מעלה כי בבתי-ספר דוברי ערבית בכיתות ה':

- **בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ה', הנתונים לאורך השנים מצביעים על פערים ניכרים ועקביים בהישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין תלמידים מרקע נמוך, לטובת תלמידים מרקע בינוני. הפערים בין הישגי תלמידים מרקע גבוה להישגי תלמידים מרקע בינוני, כפי שנמדדו מאז שנת תשע"ה, קטנים יחסית, ובתשע"ז הישגי תלמידים מרקע גבוה במתמטיקה ובשפת-אם ערבית אף נמוכים מהישגי תלמידים מרקע בינוני.**
- **ככלל, השינוי המצטבר על פני השנים בהישגים בכל מבחני המיצ"ב בכיתה ה' בבתי-ספר דוברי ערבית מעיד על עלייה בהישגי התלמידים, בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי. לא ניכרת מגמה ברורה ועקבית של צמצום פערים בשנים תשס"ח-תשע"ז בין תלמידים מרקע נמוך לתלמידים מרקע בינוני, אף כי במצטבר הפער הצטמצם במעט באנגלית ובשפת-אם ערבית.**

פערים בהישגים בשנה"ל תשע"ז:

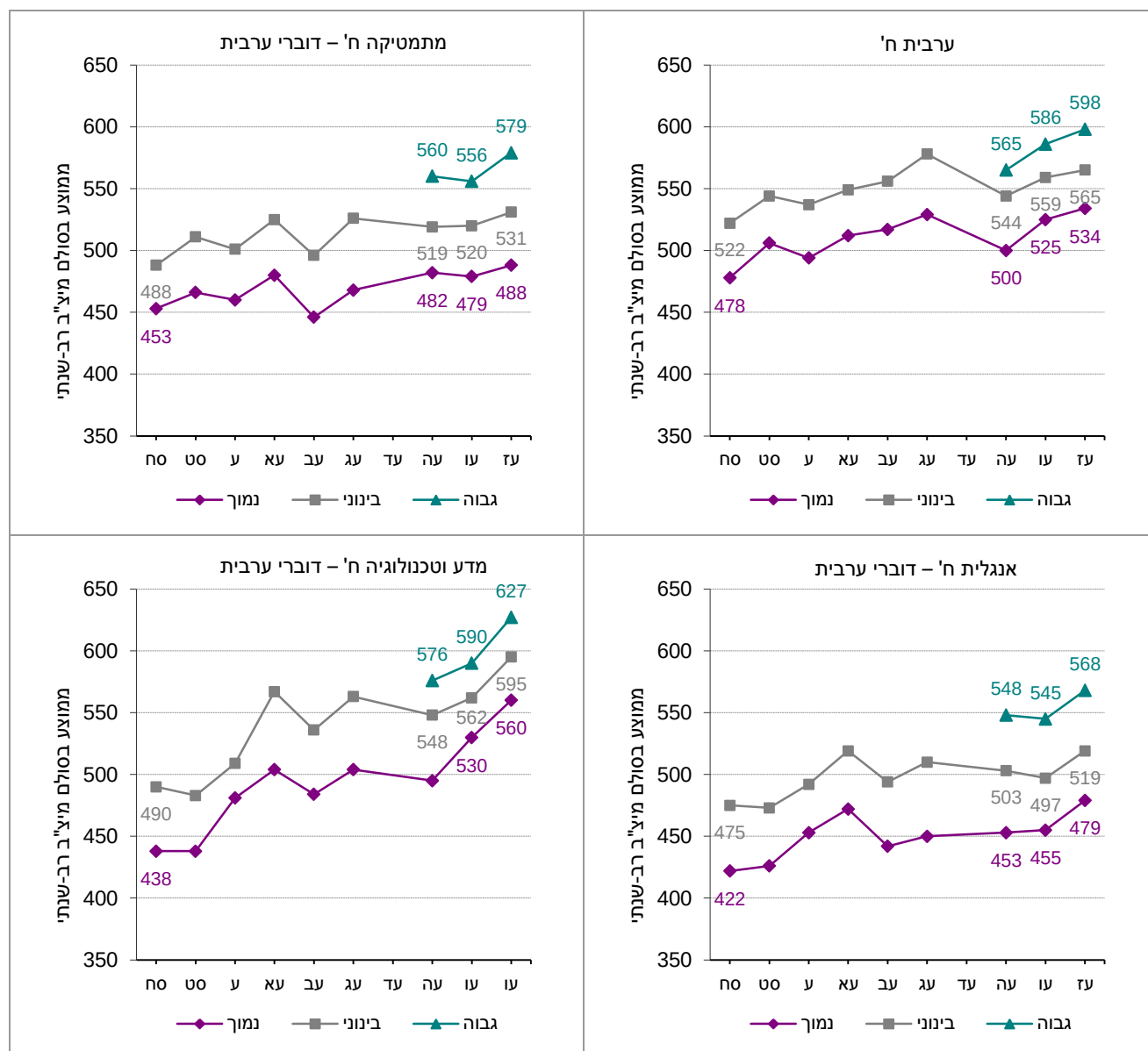
- **בשנת הלימודים תשע"ז בכיתות ה' הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני לבין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך עומדים על כמעט 40 נקודות בכל המקצועות.**
- **במתמטיקה ובשפת-אם ערבית הישגי תלמידים מרקע בינוני גבוהים מהישגי תלמידים מרקע גבוה בכ-15 נקודות, ואילו באנגלית הישגי תלמידים מרקע גבוה גבוהים מהישגי תלמידים מרקע בינוני ב-12 נקודות.**

השוואת פערים בהישגים לאורך השנים:

- **בשפת-אם ערבית, הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך ובינוני עלו במידה ניכרת בשנת תשע"ז (ב-20 נקודות ואף למעלה מכך) לעומת תשע"ו, והם הגבוהים ביותר בכל שנות המדידה. לעומת זאת, בהישגי תלמידים מרקע גבוה נרשמה עלייה קלה בלבד (6 נקודות) והם שבו לרמתם מתשע"ה. כתוצאה מכך פער ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך לבין תלמידים מרקע בינוני נותר דומה יחסית בגודלו לפער שנרשם בתשע"ו.**
- **באנגלית חלה בשנת תשע"ז עלייה קלה בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה (8 נקודות) ובינוני (7 נקודות), לצד יציבות בהישגי תלמידים מרקע נמוך. כתוצאה מכך פער ההישגים בין תלמידי מרקע נמוך לתלמידים מרקע בינוני התרחב מעט (ב-6 נקודות לעומת תשע"ו), כך שהצמצום החד בפער שנרשם בתשע"ו (בהשוואה לפער בתשע"ה), נשמר באופן חלקי בלבד.**
- **במתמטיקה חלה בשנת תשע"ז עלייה גדולה בהישגי תלמידים מרקע נמוך (24 נקודות), עלייה גדולה מאוד בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני (31 נקודות), ועלייה מתונה בהישגי תלמידים מרקע גבוה (11 נקודות). כתוצאה מכך פער ההישגים בין תלמידי מרקע נמוך לתלמידים מרקע בינוני אמנם התרחב מעט (ב-7 נקודות לעומת תשע"ו), אך נותר דומה לטווח הפערים שנרשמו בשנים קודמות.**

תרשים 14: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ח' לפי רקע חברתי-כלכלי – בקרב דוברי

ערבית

הערות: 1. בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

2. בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי-ספר דוברי ערבית, לא הוצגו נתונים בשנים תשס"ח-תשע"ג. החל משנת תשע"ה, בשל שינוי במתכונת המיצ"ב ומעבר ממדגם של כרבע מהתלמידים למדגם של כשליש מהתלמידים גדל במקצת מספר התלמידים במדגם קבוצת אוכלוסייה זו, והוחלט להציג את נתונים אלו. אולם, בפירוש הנתונים יש לקחת בחשבון כי עדיין מדובר בקבוצה קטנה מאד של תלמידים (כ-5% מכלל דוברי הערבית).

עיון בנתונים בתרשים 14 לעיל ובתרשים 16 שלהלן מעלה כי בבתי-ספר דוברי ערבית בכיתות ח':

- **בכל מבחני המיצ"ב לכיתות ח', הנתונים לאורך השנים מצביעים על פערים עקביים וניכרים בין הישגי תלמידים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי – ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך הישגי התלמידים גבוהים יותר.**
- **בשנת תשע"ז הפערים בהישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך לתלמידים מרקע בינוני בכיתות ח' היו לרוב דומים בגודלם לפערים המקבילים בכיתות ה'. מאידך, הפערים בהישגים לטובת תלמידים מרקע גבוה בהשוואה לתלמידים מרקע בינוני ניכרים בגודלם בכיתות ח' בכל המקצועות, ואילו בכיתות ה' הפער מצומצם יותר (אנגלית) או לטובת תלמידים מרקע בינוני (מתמטיקה וערבית).**
- **בשנת תשע"ז נרשמו עליות בהישגי תלמידים מכל שלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בכל המקצועות. בתשע"ז בולטות העליות החדות בהישגים במדע וטכנולוגיה ובאנגלית לעומת עליות מתונות יותר במתמטיקה ובשפת-אם ערבית, בקרב תלמידים בכל שלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי.**
- **בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד, השינוי המצטבר לאורך שנות המדידה מראה על עלייה בהישגים בארבעת מבחני המיצ"ב לכיתות ח' בבתי-ספר דוברי ערבית.**
- **בשנתיים האחרונות, במרבית המקצועות (כולם פרט למתמטיקה) צומצמו פערי ההישגים בין תלמידים מרקע נמוך לתלמידים מרקע בינוני, לרוב כתוצאה מעלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים מרקע נמוך.**

פערים בהישגים בשנה"ל תשע"ז:

- **בשנה"ל תשע"ז בכיתות ח' הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני ובין הישגי תלמידים מרקע נמוך הם 31 נקודות בשפת-אם ערבית, 35 נקודות במדע וטכנולוגיה, 40 נקודות באנגלית, ו-43 נקודות במתמטיקה. ביחס לתשע"ו, הרי שלא חלו שינויים של ממש בפערים אלו.**
- **באנגלית ובמתמטיקה נמצאו פערים גדולים בהישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני ותלמידים מרקע גבוה (49 נקודות ו-48 נקודות, בהתאמה). בשפת-אם ערבית ובמדע וטכנולוגיה הפערים יחסית קטנים יותר אך עדין משמעותיים (33 נקודות ו-32 נקודות, בהתאמה). ביחס לתשע"ו, הרי שבאנגלית ובמדע וטכנולוגיה הפערים הללו נותרו יציבים, ואילו במתמטיקה (בעיקר) ובשפת-אם ערבית הם התרחבו.**

השוואת פערים בהישגים לאורך השנים:

- **במדע וטכנולוגיה, בשנת תשע"ז לא נרשם שינוי של ממש בפער בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך לבין הישגי תלמידים מרקע בינוני בהשוואה לפער בתשע"ו (כ-35 נקודות, לטובת תלמידים מרקע בינוני), וזאת לעומת פערים גדולים יותר בשנים קודמות (של כ-60 נקודות בשנים תשע"א-תשע"ה). העלייה בהישגי תלמידים מרקע נמוך, מאז תשס"ח ובשנתיים האחרונות בפרט, גדולה מן העלייה בהישגי תלמידים מרקע בינוני.**
- **גם בשפת-אם ערבית, בשנת תשע"ז לא נרשם שינוי של ממש בפער בין הישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך לבין הישגי תלמידים מרקע בינוני, בהשוואה לפער בתשע"ו. בשנת תשע"ז, בהשוואה לתשע"ו, נרשמו עליות קלות בהישגי תלמידים מרקע נמוך (9 נקודות) ובינוני (6 נקודות). ניתן לומר כי בתשע"ז נשמר הצמצום בפער שנרשם בתשע"ו.**
- **במתמטיקה, בשנת תשע"ז נרשמו עליות קלות (9 נקודות), מתונות (11 נקודות) וגדולות (23 נקודות) בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך, בינוני וגבוה, בהתאמה, בהשוואה להישגים בתשע"ו. כתוצאה מכך, פער ההישגים בין תלמידים מרקע נמוך לתלמידים מרקע בינוני נותר ללא שינוי משמעותי, אך הפער בין תלמידים מרקע בינוני לתלמידים מרקע גבוה התרחב.**
- **באנגלית פער ההישגים בתשע"ז נותר דומה לזה שנרשם בתשע"ו, וזאת בשל עליות דומות בגודלן בהישגי תלמידים משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי. כך נשמר הפער בין הישגי תלמידים מרקע בינוני לתלמידים מרקע נמוך, אחרי הצמצום שחל בו בשנים תשע"ו ותשע"ה.**

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב

לכיתות ה' ולכיתות ח'

לפי מגזר שפה ורקע חברתי-כלכלי

פערי הישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי מגזר שפה ורקע חברתי-כלכלי

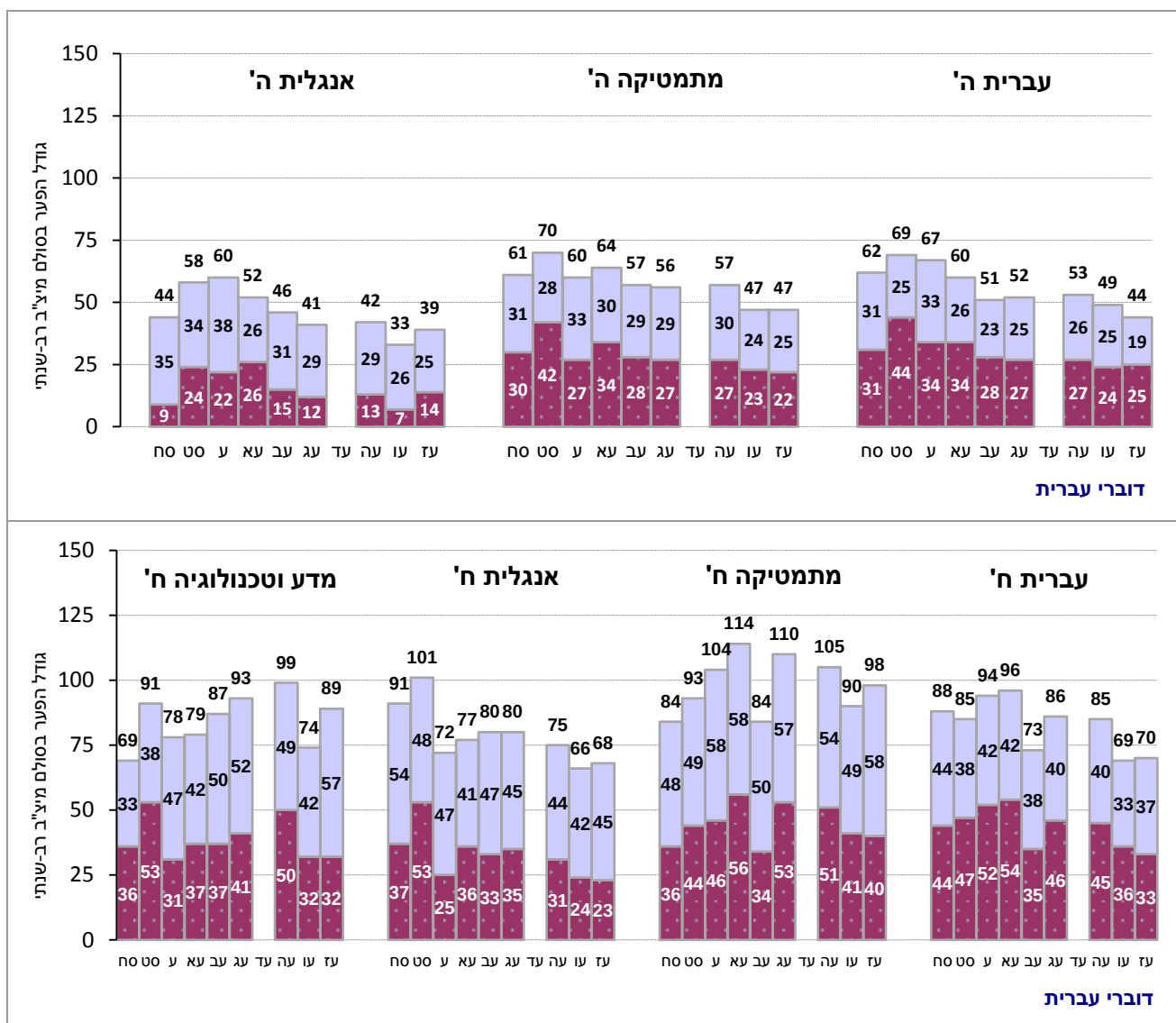
פערים בהישגים לפי רקע חברתי-כלכלי בכל מגזר שפה

בתרשימים שלעיל הוצגו נתוני ההישגים לאורך השנים תשס"ח-תשע"ז בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי. בתרשימים 15 ו-16 שלהלן מוצגים נתונים על אודות גודל הפערים בין הישגי תלמידים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בשנים אלו. בעבור כל אחד ממגזרי השפה וכל אחת מהשנים מוצגים בתרשימים הפערים בין הישגי תלמידים בקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי: פערים בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע בינוני; פערים בין הישגי תלמידים מרקע בינוני להישגי תלמידים מרקע גבוה; וכן הפער המצטבר בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע גבוה. תרשימים אלו מספקים תמונה אינטגרטיבית של גודל הפערים ושל השינויים שחלו בהם לאורך השנים.

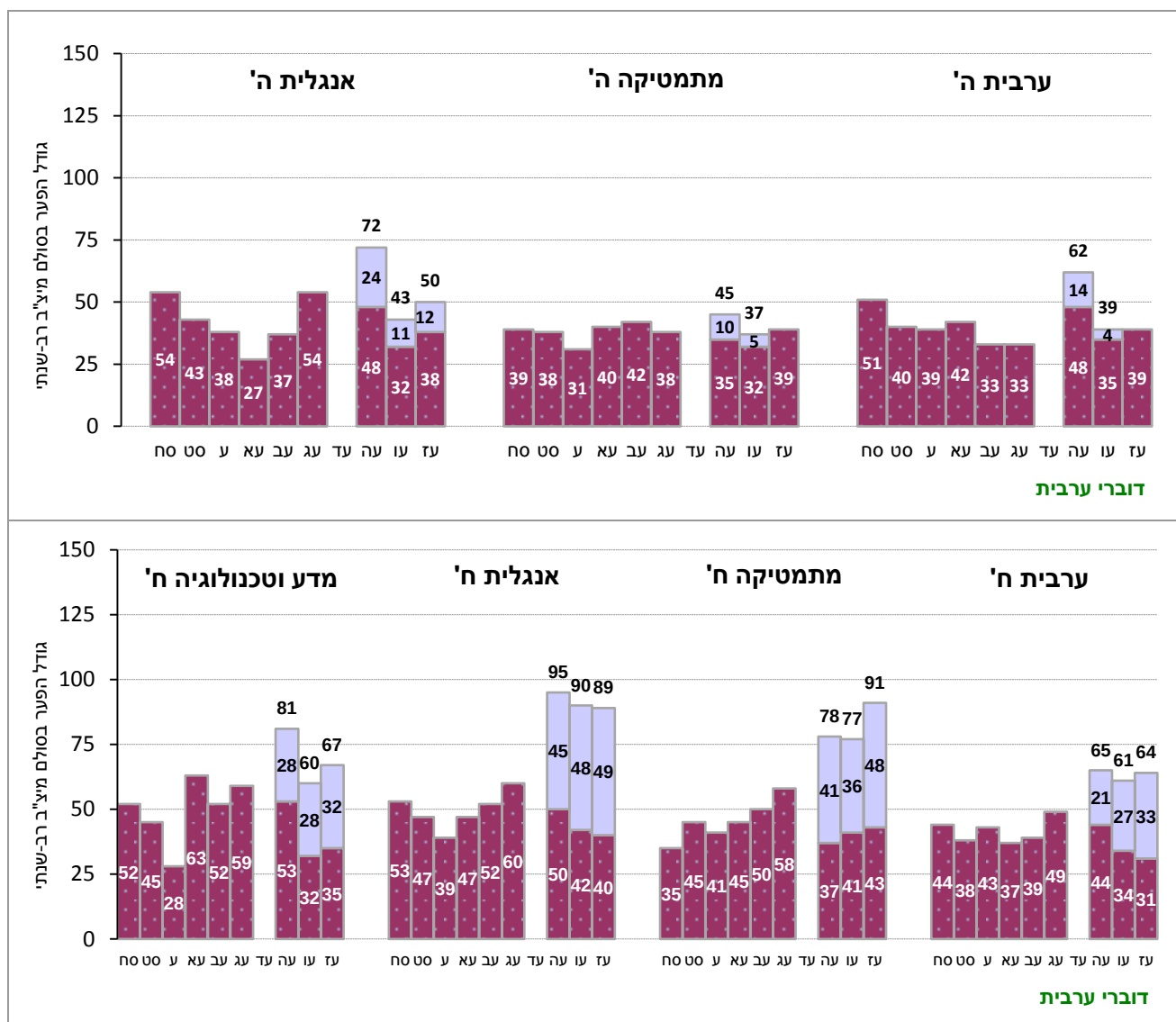
תרשים 15: פערים בהישגים בין נבחנים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב –

בקרב דוברי עברית

תרשים 16: פערים בהישגים בין נבחנים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב –

בקרב דוברי ערבית

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים. בשנת הלימודים תשע"ז, במקצועות ערבית ומתמטיקה לכיתות ה' הישגי תלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי גבוה היו נמוכים מהישגי תלמידים מרקע בינוני. לפיכך, בתרשים מוצג אך ורק הפער שבין תלמידים מרקע בינוני לתלמידים מרקע נמוך. יצוין כי קבוצת התלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דובר הערבית קטנה במיוחד – כ-5% מכלל התלמידים בבתי-ספר דוברי ערבית.

סיכום נתוני הפערים בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי שונה במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ז

כללי:

- במרבית המקצועות ודרגות הכיתה, השינוי המצטבר עם השנים במבחני המיצ"ב מצביע על עליות בהישגי התלמידים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד.
- בכל המבחנים ובכל השנים נמצאו פערים ניכרים בהישגיהם של תלמידים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי: ככל שהרקע החברתי-כלכלי גבוה יותר, כך ההישגים גבוהים יותר. הדבר נכון בשתי דרגות הכיתה, הן בקרב תלמידים דוברי עברית והן בקרב תלמידים דוברי ערבית (למעט בין תלמידים דוברי ערבית מרקע גבוה לאלו מרקע בינוני במקצועות שפת-אם ערבית ומתמטיקה לכיתות ה').
- בקרב דוברי העברית, בשנת תשע"ז נרשמו מגמות מעורבות בשינוי בפערי ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לאלו מרקע נמוך. לצד התרחבות הפערים (באנגלית לכיתות ה', וכן במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה בכיתות ח') נרשמה גם יציבות בפערים (מתמטיקה לכיתות ה', שפת-אם עברית ואנגלית לכיתות ח') ואף צמצום קל מאוד של הפער (שפת-אם עברית לכיתות ה').
- בקרב דוברי הערבית חל שיפור בתשע"ז בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך בשתי דרגות הכיתה ובכל תחומי הדעת (פרט לאנגלית לכיתות ה'). עליות בהישגים נרשמו גם בקרב תלמידים מרקע בינוני ותלמידים מרקע גבוה. כיוון שלרוב העליות בכל תחום דעת היו דומות בין תלמידים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי, הרי שפערי ההישגים בין תלמידים מרקע בינוני לאלו מרקע נמוך נותרו לרוב ללא שינוי ניכר (בשפת-אם ערבית בכיתות ה', ובכל המקצועות בכיתות ח') או שהתרחבו במעט (במתמטיקה ובאנגלית בכיתות ה') בתשע"ז לעומת תשע"ו.
- העליות החדות ביותר בהישגים, בכל קבוצות הרקע החברתי-כלכלי, נרשמו במדע וטכנולוגיה בכיתות ח', וזאת בשני מגזרי השפה. העליות ניכרו יותר בקרב תלמידים מרקע גבוה.

בקרב דוברי עברית:

בכיתות ה'

- בשנת הלימודים תשע"ז הפערים בהישגי תלמידים דוברי עברית מרקע חברתי-כלכלי גבוה בהשוואה להישגי חבריהם מרקע נמוך הם 39 נקודות באנגלית (עלייה קלה לעומת הפער בתשע"ו), 47 נקודות במתמטיקה (בדומה לתשע"ו) ו-44 נקודות בשפת-אם עברית (צמצום קל מאוד ביחס לתשע"ו), לטובת תלמידים מרקע גבוה, כך שניתן לומר שקיימת מגמה מעורבת בשינוי בגודל הפערים בשנה האחרונה.

בכיתות ח'

- הפערים בהישגי תלמידים דוברי עברית מרקע חברתי-כלכלי גבוה בהשוואה להישגי חבריהם מרקע נמוך נותרו גדולים מאוד, והם גם גדולים יותר מן הפערים המקבילים בכיתות ה'. בשנת הלימודים תשע"ז הפערים בהישגי תלמידים דוברי עברית מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין הישגי חבריהם מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם 68 נקודות באנגלית, 70 נקודות בשפת-אם עברית, 89 נקודות במדע וטכנולוגיה, ו-98 נקודות במתמטיקה, לטובת התלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה.
- בשני תחומי הדעת הראשונים, אנגלית ושפת-אם עברית, בתשע"ו נרשמה ירידה משמעותית בפער ההישגים, כאשר הפער נשמר ברמתו הנמוכה יחסית גם בתשע"ז. מאידך, במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה, הפער בתשע"ז התרחב. מקור ההתרחבות בשתי תופעות שונות: במתמטיקה נרשמה ירידה קלה בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך (ובינוני) לעומת יציבות בהישגי תלמידים מרקע גבוה, ואילו במדע וטכנולוגיה נרשמה עלייה בהישגים תלמידים מכל קבוצות הרקע החברתי-כלכלי, אך העליות היו חדות יותר בקרב תלמידים מרקע גבוה לעומת אלו בקרב תלמידים מרקע נמוך.

בקרב דוברי ערבית:

בכיתות ה'

- בשנת הלימודים תשע"ז הפערים בהישגי תלמידים דוברי ערבית **מרקע חברתי-כלכלי בינוני** לבין הישגי חבריהם **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** עומדים על כמעט 40 נקודות בכל תחומי הדעת.
- **במתמטיקה ובאנגלית** בשנת תשע"ז **התרחב במעט פער ההישגים** בין תלמידים מרקע **בינוני** לתלמידים מרקע **נמוך** לעומת הפער בתשע"ו. התרחבות זו של הפערים נובעת מהבדל במגמת השינוי בהישגים (באנגלית: יציבות בהישגי תלמידים מרקע נמוך לעומת עליות קלות בהישגי תלמידים מרקע בינוני) או מהבדל בגודל השינוי בהישגים (במתמטיקה: עלייה גדולה בהישגי תלמידים מרקע נמוך לעומת עלייה גדולה מאוד בהישגי תלמידים מרקע בינוני). מאידך, **בשפת-אם ערבית הפער נותר ללא שינוי משמעותי**, בעקבות עליות דומות בהישגים תלמידים בשתי קבוצות הרקע החברתי-כלכלי.
- **הפערים** בין הישגי תלמידים מרקע **גבוה** להישגי תלמידים מרקע **בינוני**, אשר נמדדים מאז שנת תשע"ה, **קטנים יחסית** (מתונים בגודלם). בשנת תשע"ז נמצא שהישגי תלמידים מרקע גבוה נמוכים מהישגי תלמידים מרקע בינוני, הן במתמטיקה והן בשפת-אם ערבית.

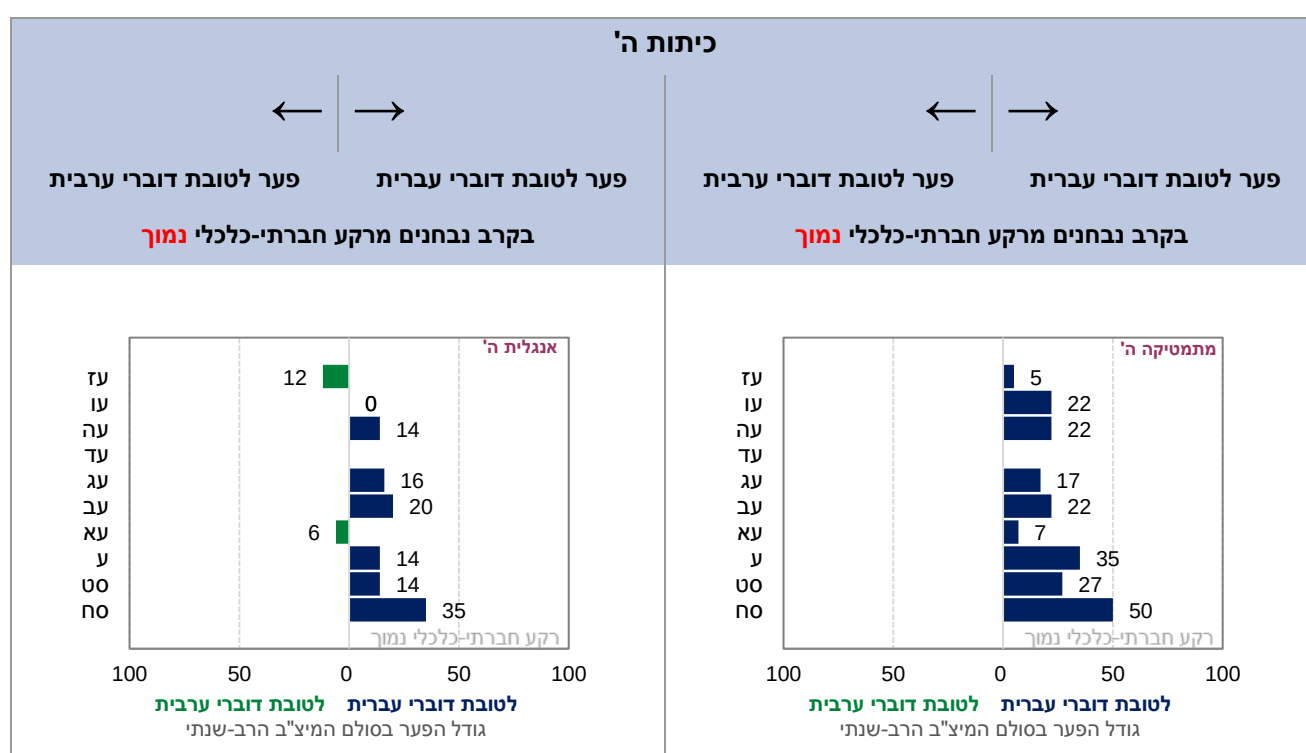
בכיתות ח'

- בשנת הלימודים תשע"ז הפערים בהישגי תלמידים דוברי ערבית **מרקע חברתי-כלכלי בינוני** לבין הישגי תלמידים **מרקע נמוך** הם 31 בשפת-אם ערבית, 35 נקודות במדע וטכנולוגיה, 40 נקודות באנגלית ו-43 נקודות במתמטיקה.
- **בכל תחומי הדעת, פערי ההישגים דומים** לאלו שנרשמו בתשע"ו, בעקבות **עליות דומות** בהישגי תלמידים מרקע נמוך בהשוואה לחבריהם מרקע בינוני, בכל תחום דעת בנפרד.

פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי דומה

הניתוח הבא נועד לבחון את השאלה האם הפערים בין הישגיהם של תלמידים בבתי-ספר דוברי עברית לבין הישגיהם של תלמידים בבתי-ספר דוברי ערבית יכולים להיות מוסברים בעיקר על ידי ההבדלים בהתפלגות הרקע החברתי-כלכלי שיש בין שני המגזרים, או שקיימים גם הבדלים בהישגים בין תלמידים בשני המגזרים מאותה קבוצה של רקע החברתי-כלכלי. יש לזכור כי שיעורי התלמידים דוברי העברית מרקע חברתי-כלכלי נמוך, בינוני וגבוה הם בקירוב 15%, 40% ו-45%, בהתאמה, בעוד שיעורי התלמידים דוברי הערבית מרקע נמוך, בינוני וגבוה הם בקירוב 65%, 30% ו-5%, בהתאמה. לאור זאת, בתרשימים הבאים מוצגים הפערים במבחני המיצ"ב בין הישגי תלמידים דוברי עברית ובין הישגי תלמידים דוברי ערבית בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד – נמוך, בינוני וגבוה.

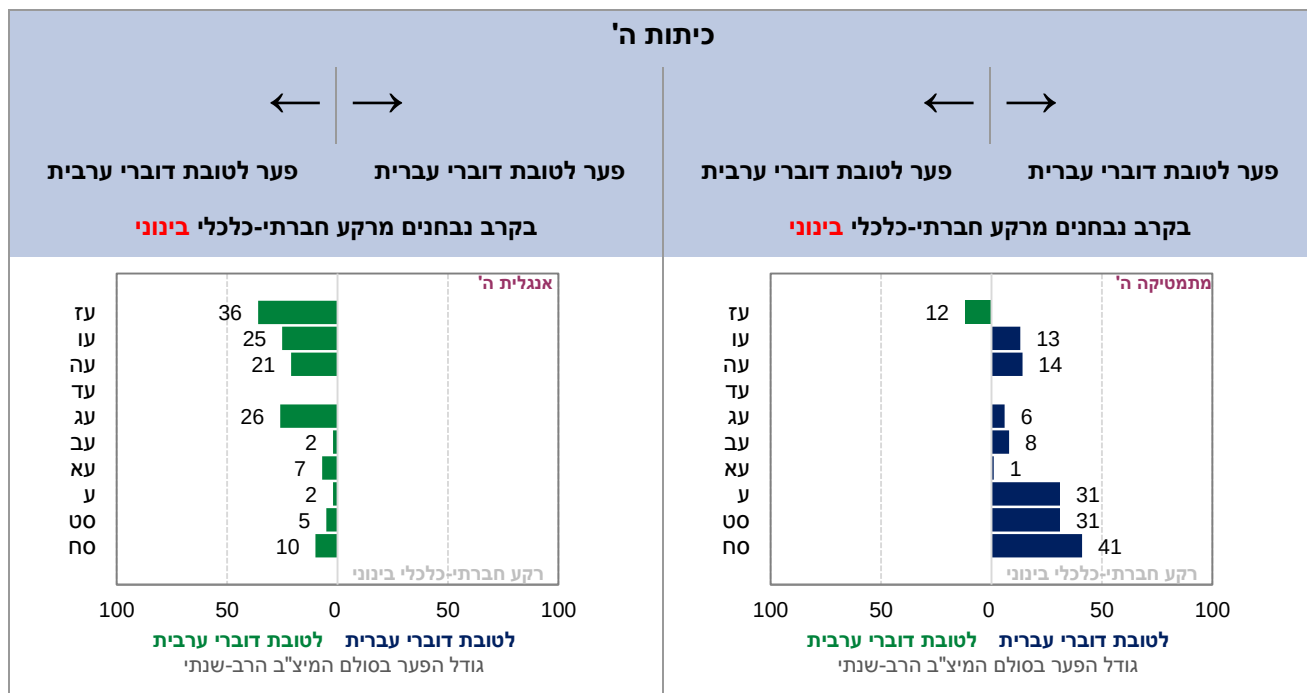
תרשים 17: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במבחני המיצ"ב לכיתות ה' – בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי נמוך

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תרשים 18: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במבחני המיצ"ב לכיתות ה' – בקרב

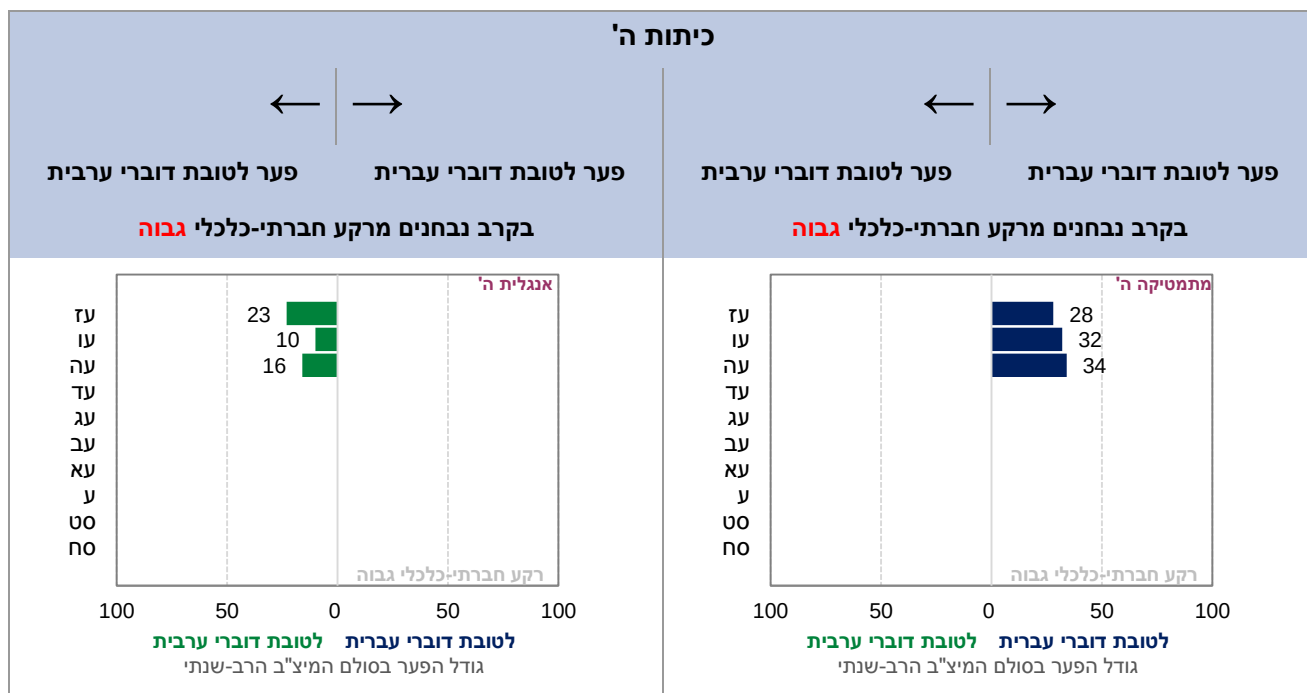
נבחנים מרקע חברתי-כלכלי בינוני

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תרשים 19: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במבחני המיצ"ב לכיתות ה' – בקרב

נבחנים מרקע חברתי-כלכלי גבוה

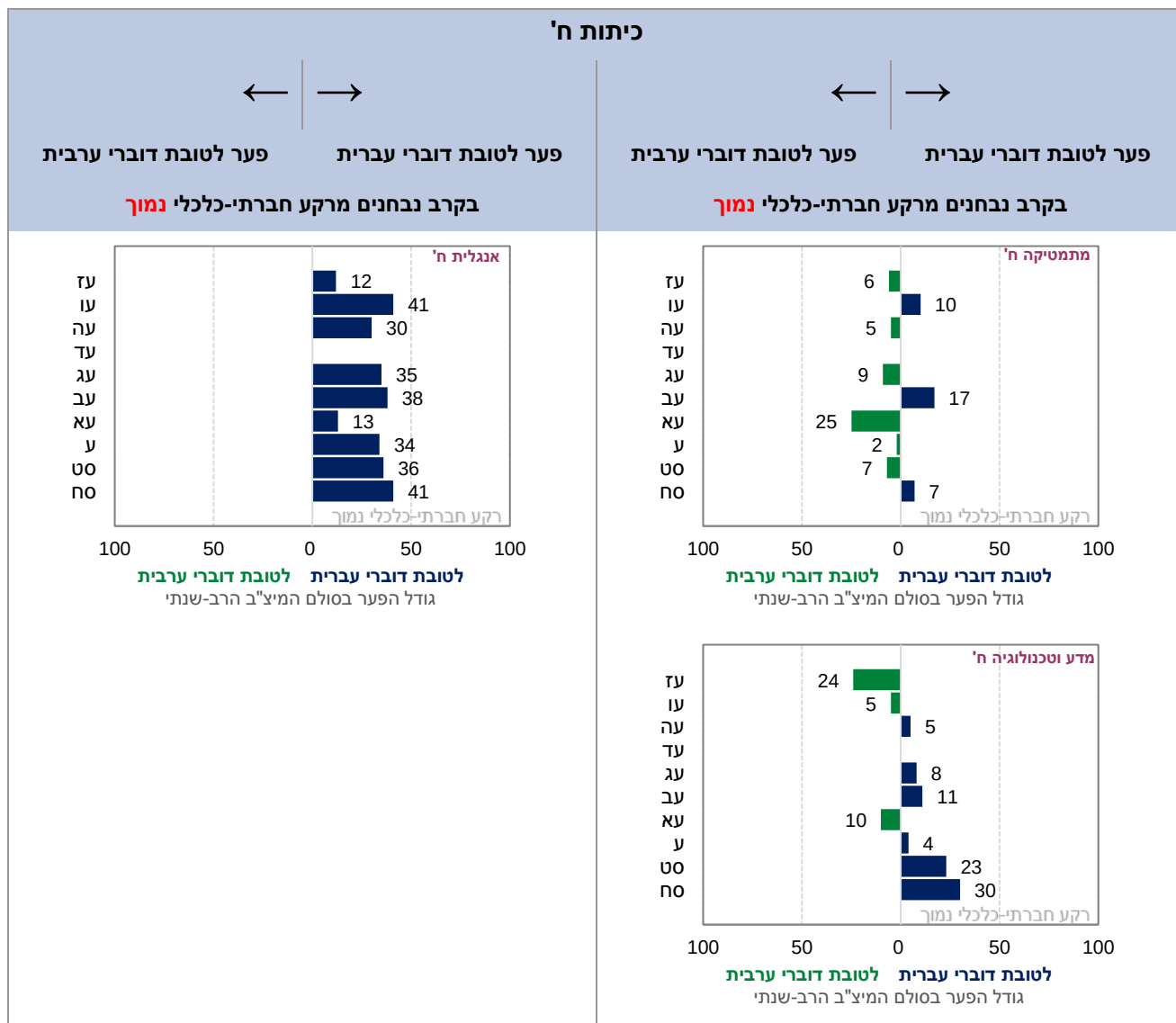

הערות: 1. בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

2. בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי-ספר דוברי ערבית, לא הוצגו נתונים בשנים תשס"ח-תשע"ג. החל משנת תשע"ה, בשל שינוי במתכונת המיצ"ב ומעבר ממדגם של כרבע מהתלמידים למדגם של כשליש מהתלמידים גדל במקצת מספר התלמידים במדגם קבוצת אוכלוסייה זו, והוחלט להציג את נתונים אלו, אולם, בפירוש הנתונים יש לקחת בחשבון כי עדיין מדובר בקבוצה קטנה מאד של תלמידים (כ-5% מכלל דוברי הערבית).

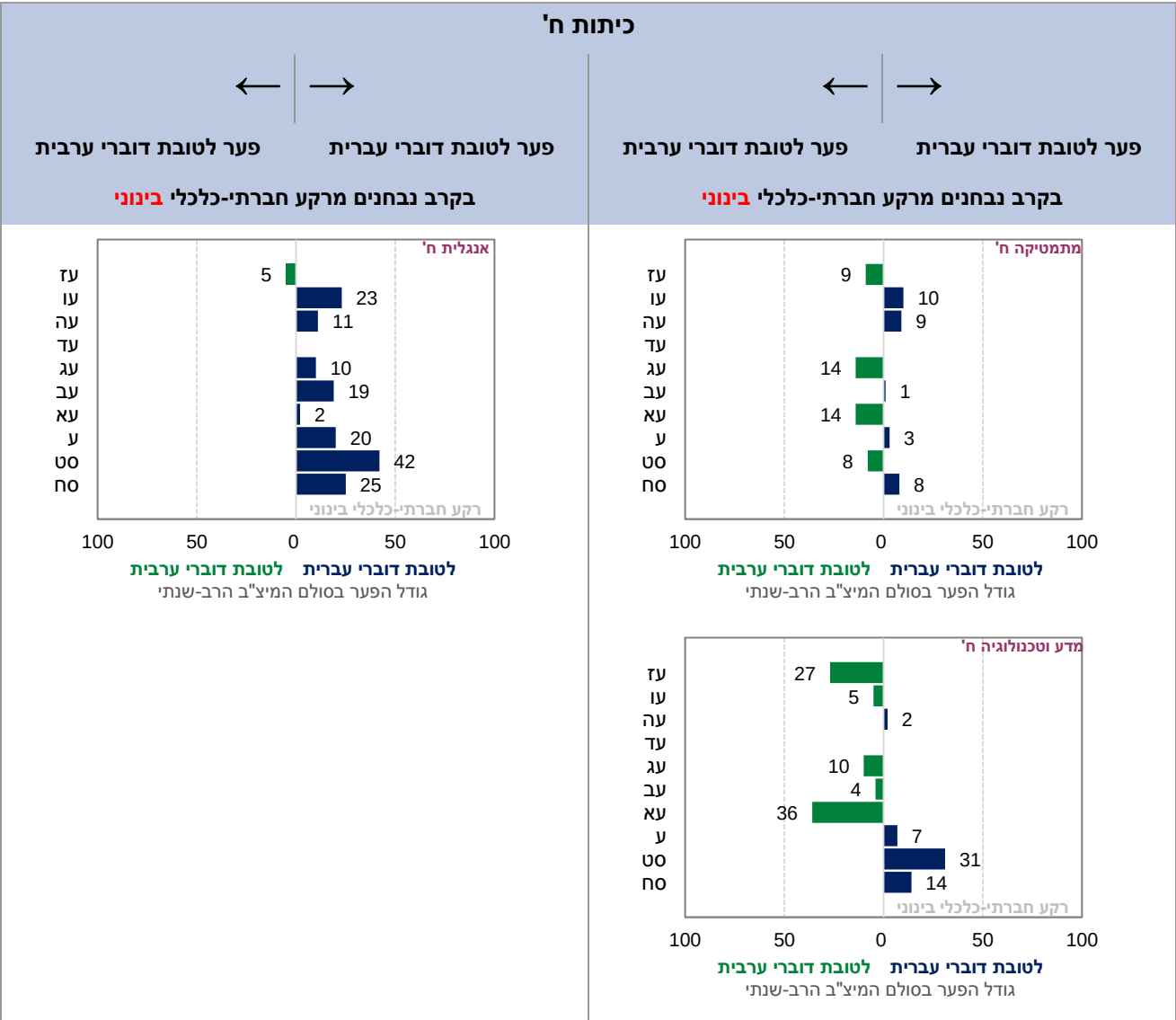
תרשים 20: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במבחני המיצ"ב לכיתות ח' – בקרב

נבחנים מרקע חברתי-כלכלי נמוך

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב ח' חיצוניים.

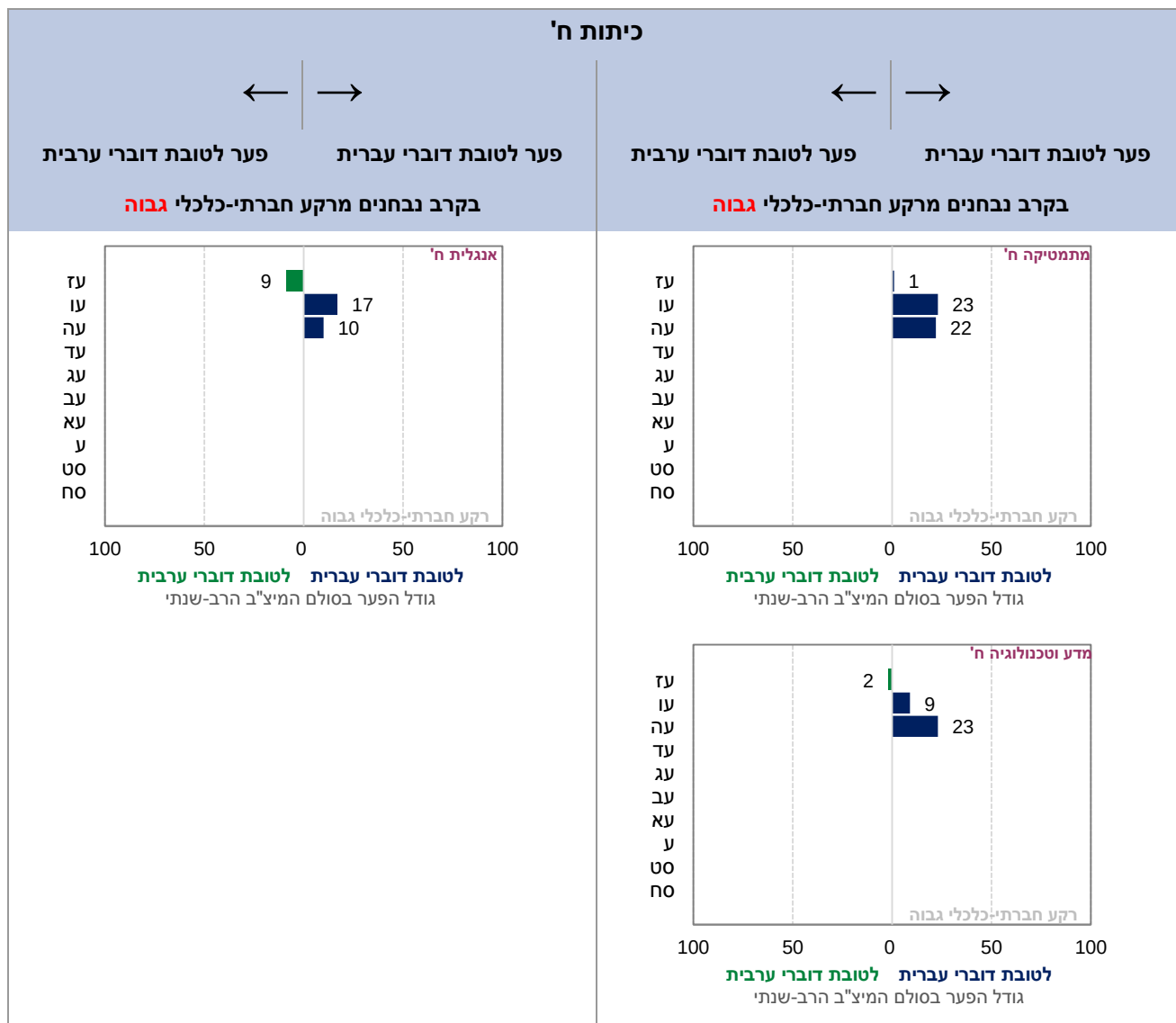
תרשים 21: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במבחני המיצ"ב לכיתות ח' – בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי בינוני

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תרשים 22: פערים בהישגים בין דוברי עברית לדוברי ערבית במבחני המיצ"ב לכיתות ח' – בקרב

נבחנים מרקע חברתי-כלכלי גבוה

הערות: 1. בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.
 2. בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה בבתי-ספר דוברי ערבית, לא הוצגו נתונים בשנים תשס"ח-תשע"ג.
 החל משנת תשע"ה, בשל שינוי במתכונת המיצ"ב ומעבר ממדגם של כרבע מהתלמידים למדגם של כשליש מהתלמידים גדל במקצת מספר התלמידים במדגם קבוצת אוכלוסייה זו, והוחלט להציג את נתונים אולם, בפירוש הנתונים יש לקחת בחשבון כי עדיין מדובר בקבוצה קטנה מאד של תלמידים (כ-5% מכלל דוברי הערבית).

סיכום נתוני הפערים בהישגי תלמידים דוברי עברית ותלמידים דוברי ערבית מרקע חברתי-כלכלי דומה במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ז

עיון בתרשימים 17-22 לעיל מעלה כי -

- כאשר מביאים בחשבון את הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים, הפערים בהישגים לטובת תלמידים בבתי-ספר דוברי עברית לעומת תלמידים בבתי-ספר דוברי ערבית **מצטמצמים במידה ניכרת. בחלק מהמבחנים** נמצא כי הישגי דוברי הערבית **דומים ואף עולים** על הישגי דוברי העברית (כמו לדוגמא באנגלית **לכיתות ה'**, בעיקר בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי בינוני וגבוה). נראה כי הפערים בהישגים לטובת התלמידים דוברי העברית מקורם, בין היתר, בהבדלים בפרופיל החברתי-כלכלי המאפיין את תלמידי כל אחד מהמגזרים. שיעורי התלמידים דוברי העברית מרקע חברתי-כלכלי נמוך, בינוני וגבוה הם בקירוב 15%, 40% ו-45%, בהתאמה. לעומת זאת, שיעורי התלמידים דוברי הערבית מרקע נמוך, בינוני וגבוה הם בקירוב 30%, 65% ו-5%, בהתאמה.
- במבט לאורך השנים** על הישגי תלמידים מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי השונות, ניכר כי בין תשס"ח לתשע"ז מסתמנת **מגמה של צמצום, סגירה ואף היפוך של פער ההישגים** – מפער לטובת דוברי העברית בשנים הראשונות של המדידה (במרבית המבחנים) לפער לטובת דוברי הערבית (בחלק מן המבחנים).

בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי נמוך:

- בשנה"ל תשע"ז, במבחנים **במדע וטכנולוגיה ובמתמטיקה לכיתות ח'** וכן **אנגלית לכיתות ה'** נרשם פער בהישגים לטובת דוברי הערבית, ולעומת זאת במבחן **באנגלית לכיתות ח'** נרשם פער בהישגים לטובת דוברי העברית. כמו כן, במבחן מתמטיקה לכיתות ה' לא נרשם פער של ממש בין שני המגזרים.
- הפער הגדול ביותר** בין המגזרים נרשם **במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' – 24 נקודות** לטובת דוברי הערבית.

בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי בינוני:

- בשנה"ל תשע"ז, **בכל תחומי הדעת** נרשמו פערים בהישגים לטובת דוברי הערבית, פרט לאנגלית לכיתות ח' בו פער ההישגים בין שני המגזרים איננו משמעותי.
- הפער הגדול ביותר** בין המגזרים נרשם **באנגלית לכיתות ה' – 36 נקודות** לטובת דוברי הערבית.
- במתמטיקה לכיתות ה'**, בשנת תשע"ז לראשונה הישגי דוברי הערבית מרקע חברתי-כלכלי בינוני עולים על הישגי עמיתיהם דוברי העברית.

בקרב נבחנים מרקע חברתי-כלכלי גבוה:

- בשנה"ל תשע"ז, במבחנים **באנגלית לכיתות ה'** (בדומה לשנים קודמות) ו-ח' (לראשונה) נרשם פער בהישגים לטובת דוברי הערבית, ולעומת זאת במבחן **במתמטיקה לכיתות ה'** נרשם פער בהישגים לטובת דוברי העברית. כמו כן, **במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה לכיתות ח' לא נרשם פער של ממש** בין שני המגזרים.
- הפער הגדול ביותר** בין המגזרים נרשם **במתמטיקה לכיתות ה' – 28 נקודות** לטובת דוברי העברית.

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב

לכיתות ה' ולכיתות ח'

לפי מגזר שפה ומגדר

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי מגזר שפה ומגדר

פערים בהישגים בין בנים לבנות

להלן מוצגים נתונים בדבר ההישגים של הבנים והבנות והפערים בהישגים ביניהם במבחני המיצ"ב לשנת תשע"ז לכיתות ה' ולכיתות ח' באנגלית, במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה (כיתות ח' בלבד). הנתונים מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי בעבור כלל בתי-הספר ובחלוקה לדוברי עברית ולדוברי ערבית. בעבור כל מגזר שפה מוצגים גם נתוני ההישגים במבחני מיצ"ב בשפת-אם (עברית וערבית בהתאמה) לכיתות ה' ולכיתות ח'. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין מגדר התלמידים לבין הישגיהם.

הערה: בלוחות שבנספח 3.1 מוצגים הנתונים המקבילים על ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ז.

כלל בתי-הספר

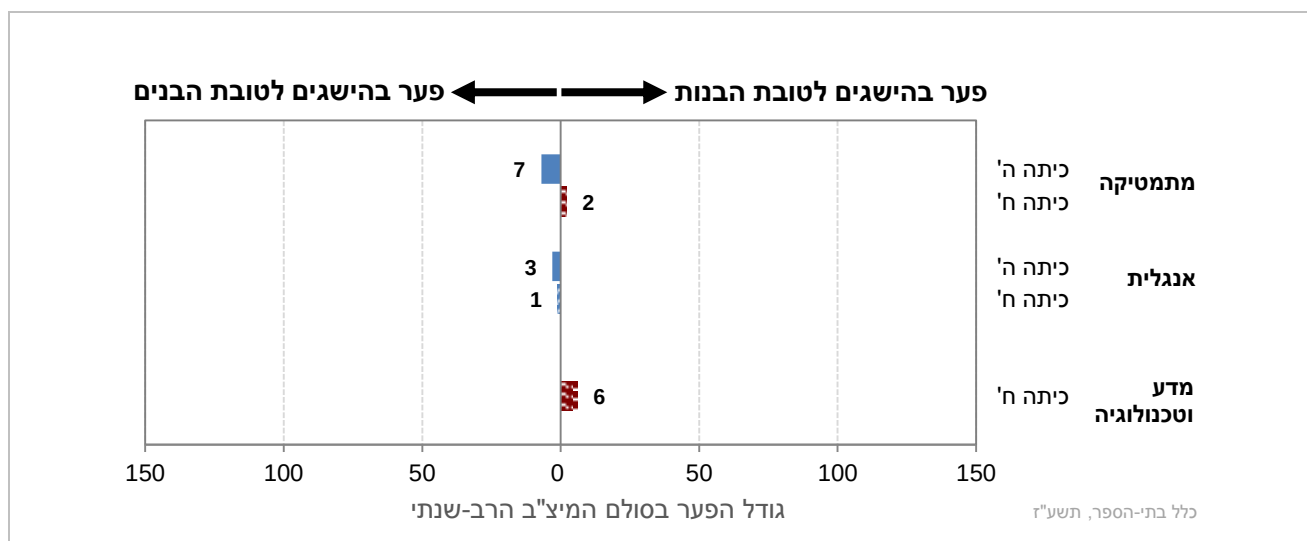
בלוח 11 שלהלן ובתרשים 23 שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ז במקצועות השונים בכלל בתי-הספר בארץ.

לוח 11: הישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז והפערים ביניהם – בכלל בתי-הספר

כלל בתי-הספר	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם המיצ"ב רב-שנתי
מתמטיקה										
ה'	28,477	566	72	14,492	563	72	13,985	570	73	-7
ח'	29,415	534	98	15,486	535	96	13,929	533	100	2
אנגלית										
ה'	28,312	539	89	14,498	538	86	13,814	541	92	-3
ח'	28,455	523	83	15,052	522	81	13,403	523	85	-1
מדע וטכנולוגיה										
ח'	28,034	587	113	14,780	590	110	13,254	584	116	6

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות, כך שערכים חיוביים משקפים הישגים גבוהים יותר של הבנות, ולהיפך.

תרשים 23: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז – בכלל בתי-הספר

עיון בלוח 11 ובתרשים 23 מעלה כי -

- בשנה"ל תשע"ז, בקרב כלל הנבחנים, הפערים בין הישגי הבנים להישגי הבנות קטנים יחסית, זאת בדומה לפערים שנרשמו בשנים קודמות במרבית המקצועות (תשע"ו ותשע"ה).
- במבחנים **במתמטיקה** נמצא כי **בכיתות ה' הישגי הבנים גבוהים במעט מהישגי הבנות** (ב-7 נקודות), ואילו **בכיתות ח' הישגי הבנות דומים להישגי הבנים**.
- במבחנים **באנגלית** נמצא כי **בשתי דרגות הכיתה ה' ו-ח' הישגי הבנים והישגי הבנות דומים**.
- במבחן **במדע וטכנולוגיה לכיתות ח'** נמצא כי **הישגי הבנות גבוהים במעט מהישגי הבנים** (ב-6 נקודות).
- נראה כי תמונת הפערים המגדריים שהתקבלה **בתשע"ו נשמרה בעיקרה גם בתשע"ז, למעט במבחן במתמטיקה לכיתות ח'** בו פער ההישגים לטובת בנות (שנרשם בתשע"ו, וגם בשנים קודמות) **נסגר לגמרי (בתשע"ז), וכן במבחן במדע וטכנולוגיה בו הפער לטובת הבנות הצטמצם** (מכ-14 נקודות ל-6 נקודות).

בתי-ספר דוברי עברית

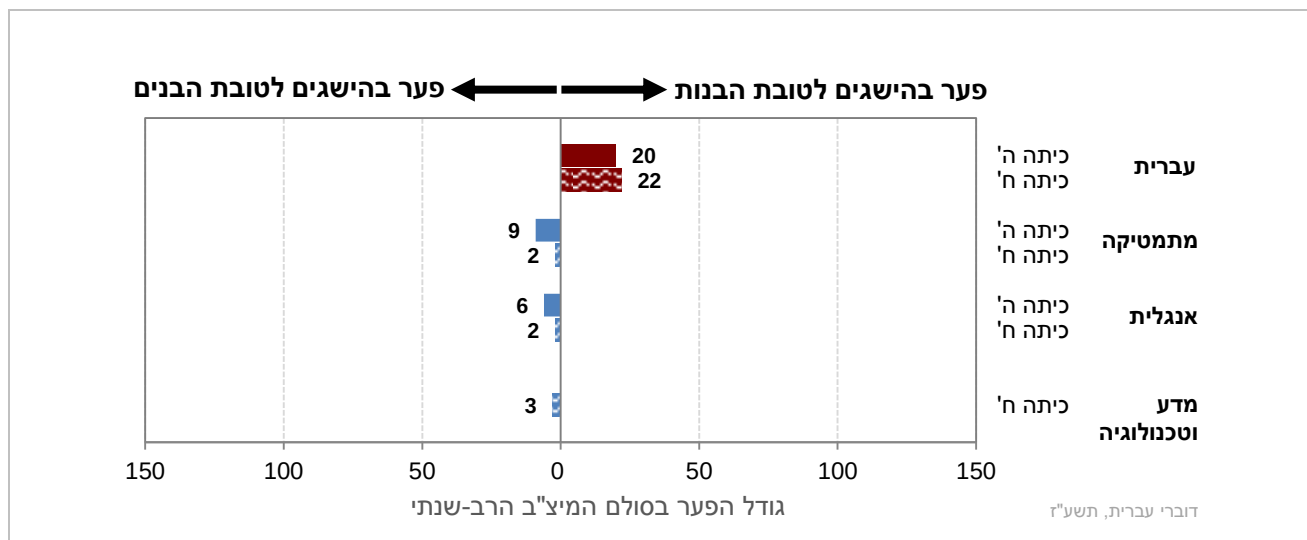
בלוח 12 ובתרשים 24 שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ז במקצועות המיצ"ב השונים בבתי-ספר דוברי עברית.

לוח 12: הישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז והפערים ביניהם – בקרב דוברי עברית

דוברי עברית	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
עברית										
ה'	21,064	542	67	10,697	552	62	10,367	532	70	20
ח'	21,218	557	79	11,021	567	75	10,197	545	82	22
מתמטיקה										
ה'	20,856	573	70	10,459	568	70	10,397	577	70	-9
ח'	21,102	545	95	10,891	544	93	10,211	546	97	-2
אנגלית										
ה'	20,710	539	91	10,450	536	88	10,260	542	94	-6
ח'	20,945	533	85	10,869	532	84	10,076	534	86	-2
מדע וטכנולוגיה										
ח'	20,277	592	114	10,471	590	111	9,806	593	117	-3

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות, כך שערכים חיוביים משקפים הישגים גבוהים יותר של הבנות, ולהיפך.

תרשים 24: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז – בקרב דוברי עברית

עיון בלוח 12 ובתרשים 24 מעלה כי בקרב דוברי העברית:

- בשפת-אם עברית לכיתות ה' ו-ח' היו הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת (בכ-20 נקודות) מהישגי הבנים. בשנים קודמות נרשמו פערים דומים בכיתות ה', ופערים גדולים אף יותר בכיתות ח'.
- במבחנים במתמטיקה ובאנגלית לכיתות ה' נמצא כי הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות (ב-9 נקודות וב-6 נקודות, בהתאמה).
- במבחנים במתמטיקה, באנגלית ובמדע וטכנולוגיה לכיתות ח' היו הישגי הבנות והבנים דומים.
- תמונת הממצאים בשנת תשע"ז בקרב דוברי העברית דומה חלקית לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות. בדומה לממצאים בתשע"ו ובתשע"ה, גם בתשע"ז נרשמו פערים גדולים לטובת הבנות בשפת-אם עברית בשתי שכבות הכיתה, וכן פערים לטובת בנים במתמטיקה לכיתות ה' (אף כי מסתמן שהפערים מעט מצטמצמים עם השנים). בתשע"ז נרשם פער קל לטובת בנים באנגלית לכיתות ה', אך הוא איננו שונה מזה שנרשם בתשע"ו (6 נקודות ו-4 נקודות, בהתאמה).

בתי-ספר דוברי ערבית

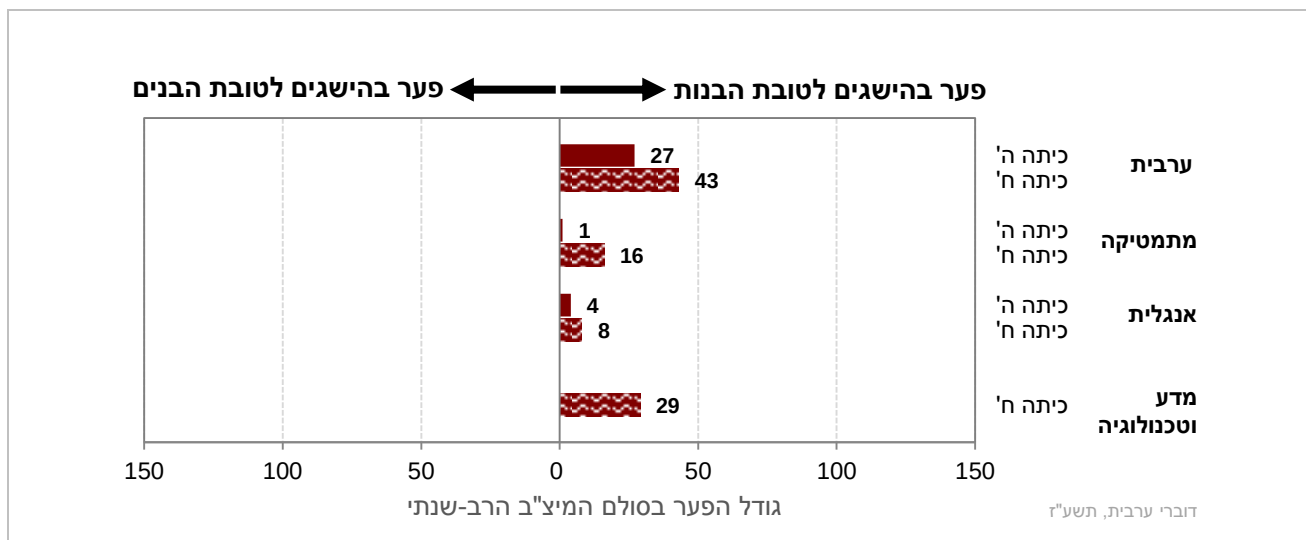
בלוח 13 ובתרשים 25 שלאחריו מוצגים הישגי הבנים במקצועות השונים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ז בבתי-ספר דוברי ערבית.

לוח 13: הישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז והפערים ביניהם – בקרב דוברי ערבית

דוברי ערבית	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
ערבית										
ה'	7,525	592	71	4,021	605	67	3,504	578	73	27
ח'	8,203	548	84	4,541	567	76	3,662	524	87	43
מתמטיקה										
ה'	7,621	550	76	4,033	550	76	3,588	549	75	1
ח'	8,313	508	98	4,595	515	98	3,718	499	99	16
אנגלית										
ה'	7,602	540	85	4,048	542	82	3,554	538	88	4
ח'	7,510	498	74	4,183	501	72	3,327	493	76	8
מדע וטכנולוגיה										
ח'	7,757	576	111	4,309	589	110	3,448	560	111	29

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות, כך שערכים חיוביים משקפים הישגים גבוהים יותר של הבנות, ולהיפך.

תרשים 25: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז – בקרב דוברי ערבית

עיון בלוח 13 ובתרשים 25 מעלה כי בקרב דוברי הערבית:

- **הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים באופן עקבי** בכל מקצועות המיצ"ב לכיתות ח' ובשפת-אם ערבית לכיתות ה', וזאת בשונה מתמונת הפערים בקרב דוברי העברית.
- **בשפת-אם ערבית לכיתות ה' ו-ח' היו הישגי הבנות גבוהים במידה רבה מאוד** מהישגי הבנים (27 נקודות בכיתה ה', 43 נקודות בכיתה ח').
- **במבחנים במתמטיקה ובאנגלית לכיתות ה' נמצא כי הישגי הבנות והבנים דומים.**
- **במבחנים במתמטיקה, באנגלית ובמדע וטכנולוגיה לכיתות ח' היו הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים.**
- תמונת הממצאים לכיתות ח' בשנת תשע"ז בקרב דוברי הערבית דומה ברובה לתמונה שהתקבלה בשנים קודמות. לעומת זאת, תמונת הממצאים לכיתות ה' בשנת תשע"ז שונה ברובה מזו שהתקבלה בתשע"ו, שכן הפערים במתמטיקה ובאנגלית לטובת הבנות נסגרו בתשע"ז. למעשה בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה, הפערים לטובת הבנות הצטמצמו בכ-5 עד 10 נקודות בין תשע"ו לתשע"ז.

סיכום נתוני הפערים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בתשע"ז

- בקרב דוברי העברית: הישגי הבנות גבוהים במידה ניכרת מהישגי הבנים במבחנים בשפת-אם לכיתות ה' ו-ח' (בכ-20 נקודות). במבחנים מתמטיקה ואנגלית לכיתות ה' הישגי הבנים גבוהים במעט מהישגי הבנות (ב-9 נקודות וב-6 נקודות, בהתאמה). בכל המבחנים לכיתות ח' – מתמטיקה, אנגלית ומדע וטכנולוגיה – לא נמצאו הבדלים של ממש בין הישגי הבנים להישגי הבנות.
- בקרב דוברי הערבית: הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בכל תחומי הדעת בכיתות ח', וגם בשפת-אם ערבית בכיתות ה'. הפערים לטובת הבנות, אם קיימים, ניכרים יותר בכיתה ח' לעומת כיתה ה'. הפער הגדול ביותר נרשם במבחנים בערבית לכיתות ח' (43 נקודות), ומאידך במתמטיקה ובאנגלית לכיתות ה' לא נמצא פער של ממש בין המגדרים.
- בשני מגזרי השפה ובשתי שכבות הכיתה נמצאו פערים גדולים בהישגים לטובת הבנות במבחנים בשפת-אם.
- במקצועות שאינם שפת-אם, הממצאים שונים בתכלית בין מגזרי השפה: בכיתות ה' (במתמטיקה ובאנגלית) במגזר דוברי העברית הישגי הבנים גבוהים מהישגי הבנות ואילו במגזר דוברי הערבית אין הבדלים בהישגי תלמידים מהמגזרים השונים. לעומת זאת, בכיתות ח' (במתמטיקה, באנגלית ובמדע וטכנולוגיה) במגזר דוברי העברית אין הבדלים בין הישגי הבנות להישגי הבנים ואילו במגזר דוברי הערבית הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים.
- תמונת הממצאים בשנה"ל תשע"ז תואמת באופן חלקי בלבד את התמונה שהתקבלה בשנה קודמת, זאת הן בקרב דוברי העברית והן בקרב דוברי הערבית.

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ז
בבתי-ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני בבתי-ספר דוברי עברית – לפי סוג פיקוח

בלוח שלהלן מוצג מספר הנבחנים במבחני המיצ"ב ושיעוריהם מתוך כלל התלמידים בשכבות ה' ו-ח' באחוזים בעבור כלל בתי-ספר דוברי עברית ובחלוקה לפי סוג פיקוח (ממלכתי/ממלכתי-דתי)¹¹.

נתוני ההשתתפות מתייחסים לכלל התלמידים שנבחנו¹², והם כוללים גם תלמידים משולבים (נתוני ההישגים המוצגים בהמשך הדוח אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים אלה). שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים בשכבות אלו בבתי-הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב.

לוח 14: מספר הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"ז בקרב דוברי עברית ושיעוריהם (באחוזים) בשכבות

ה' ו-ח' – לפי סוג פיקוח

הפיקוח	שכבה	מספר בתי"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
פיקוח ממלכתי	ה'	303	697	18,516	92%
	ח'	135	616	17,688	91%
	כלל השכבות	415	1,313	36,204	91%
פיקוח ממ"ד	ה'	135	264	5,861	91%
	ח'	105	254	5,824	89%
	כלל השכבות	216	518	11,685	90%
דוברי עברית	ה'	438	961	24,377	92%
	ח'	240	870	23,512	90%
	כלל השכבות	631	1,831	47,889	91%

עיון בלוח 14 מעלה כי שיעור התלמידים שנבחנו במבחני המיצ"ב בבתי-ספר דוברי עברית שבפיקוח הממלכתי-דתי נמוכים אך במעט משיעורי ההשתתפות בבתי-הספר שבפיקוח הממלכתי (פער של 1% בכיתה ה' ושל 2% בכיתה ח').

¹¹ לצורך פישוט הדיווח על מספר הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן בשפת-אם. בחישוב נתוני הטבלה, בתי-ספר, כיתות (כלומר כיתות-אם) ותלמידים נספרים פעם אחת למרות שנבחנו בכמה מבחנים.

¹² כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'

בבתי-ספר דוברי עברית

לפי סוג פיקוח

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי סוג פיקוח (ממלכתי וממלכתי-דתי)

המבחנים בשפת-אם עברית

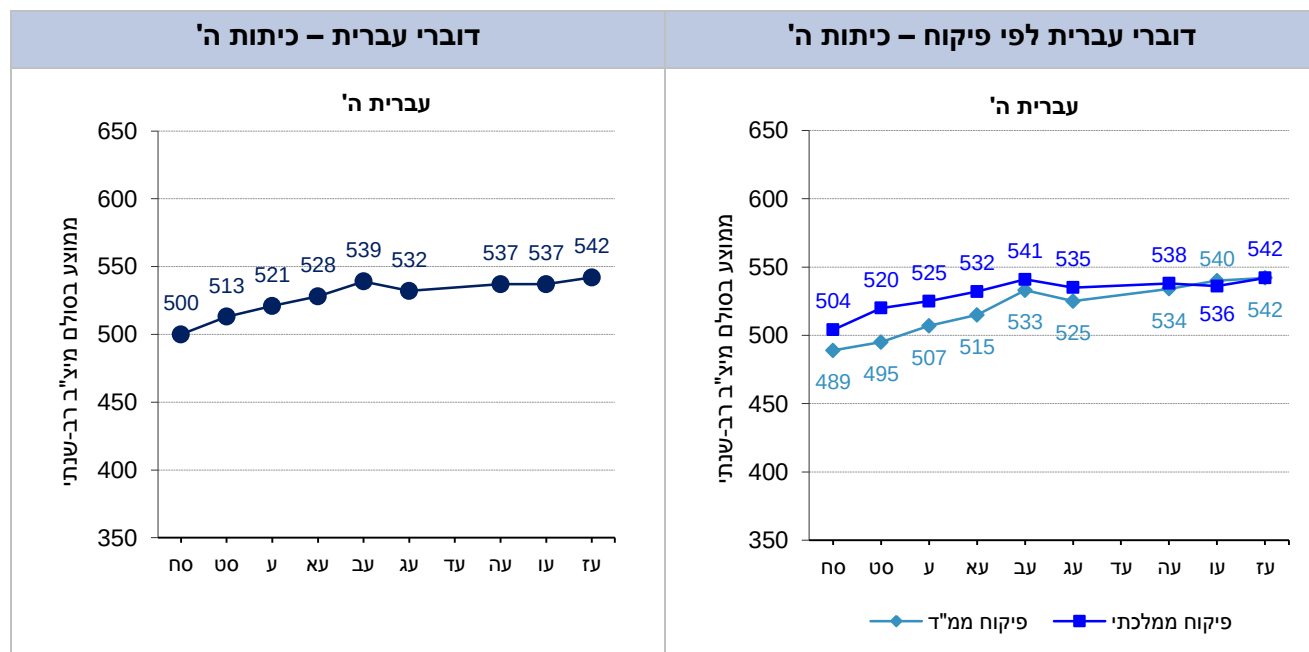
כיתות ה'

בלוח 15 שלהלן ובתרשים 26 שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג הפיקוח, ממלכתי וממלכתי-דתי, במבחן בעברית לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 15).

לוח 15: ההישגים בעברית לכיתות ה' בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי פיקוח

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			עברית ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
106	489	3,607	97	504	10,297	100	500	13,904	תשס"ח
102	495	3,765	87	520	9,888	91	513	13,653	תשס"ט
84	507	3,183	80	525	10,955	82	521	14,138	תש"ע
79	515	3,469	69	532	11,937	72	528	15,406	תשע"א
70	533	3,522	67	541	9,743	68	539	13,265	תשע"ב
73	525	3,636	67	535	9,809	69	532	13,445	תשע"ג
72	534	4,586	72	538	14,422	72	537	19,008	תשע"ה
71	540	5,114	73	536	15,189	72	537	20,303	תשע"ו
66	542	4,908	67	542	16,156	67	542	21,064	תשע"ז

תרשים 26: ממוצעי הציון הכולל בעברית לכיתות ה' בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג פיקוח

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** עלו במעט הישגי התלמידים בבתי-הספר דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי** במבחן **בשפת-אם עברית לכיתות ה'** בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו) – **עלייה קלה** של 6 נקודות. לעומת זאת, בהישגי התלמידים בבתי-הספר **בפיקוח הממלכתי-דתי לא חל שינוי של ממש**.
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה **עלייה מתונה** של 38 נקודות בהישגיהם של תלמידים **בפיקוח הממלכתי**, לעומת **עלייה ניכרת** של 53 נקודות בהישגיהם של תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי**.
- בשנת תשע"ז, הישגי התלמידים בשפת-אם עברית לכיתות ה' בבתי-ספר בפיקוח ממלכתי **זהים** להישגי עמיתיהם בבתי-ספר בפיקוח הממלכתי-דתי. במהלך השנים הראשונות למדידה (תשס"ח-תשע"א) נרשם פער של כ-20 נקודות לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי, ופער זה הצטמצם (החל מתשע"ב) ואף נסגר לגמרי בשנים האחרונות (מאז תשע"ה), בעקבות עלייה גדולה יותר בהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי.
- במהלך השנים חל צמצום ניכר בפוזר הציונים (ס"ת) בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי (ב-30 נקודות) והממלכתי-דתי (ב-40 נקודות). מרבית הצמצום נרשם עד לשנים תשע"א ותשע"ב, בהתאמה, ומאז הפוזר נשאר יציב יחסית.

בלוח 16 שלהלן ובתרשים 27 שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג הפיקוח, ממלכתי וממלכתי-דתי, במבחן בעברית לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 17).

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			עברית ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
99	500	2,836	100	500	11,097	100	500	13,933	תשס"ח
99	533	2,986	98	536	10,390	98	535	13,376	תשס"ט
103	527	3,184	88	540	10,261	92	538	13,445	תש"ע
99	537	2,902	89	555	11,626	92	551	14,528	תשע"א
89	528	3,281	86	542	11,239	87	539	14,520	תשע"ב
93	534	2,890	88	538	10,609	89	537	13,499	תשע"ג
96	531	3,811	92	542	14,259	93	540	18,070	תשע"ה
81	555	3,795	80	559	14,506	80	558	18,301	תשע"ו
79	550	5,173	79	558	16,045	79	557	21,218	תשע"ז

דוברי עברית – כיתות ח'

שנה	ממוצע בסולם מיצ"ב רב-שנתי
2000	500
2001	535
2002	538
2003	551
2004	539
2005	537
2006	540
2007	558
2008	557

דוברי עברית לפי פיקוח – כיתות ח'

שנה	פיקוח ממלכתי	פיקוח ממ"ד
2000	500	500
2001	536	533
2002	540	527
2003	555	537
2004	542	528
2005	538	534
2006	542	531
2007	559	555
2008	558	550

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז לא חל שינוי של ממש בהישגי התלמידים בבתי-ספר דוברי עברית במבחן בשפת-אם עברית לכיתות ח' בהשוואה לשנת תשע"ו – הן בבתי-ספר בפיקוח הממלכתי והן באלו בפיקוח הממלכתי-דתי.**
- **בהתבוננות רב-שנתית, בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה ניכרת הן בהישגיהם של תלמידים בפיקוח הממלכתי (58 נקודות) והן בהישגיהם של תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי (50 נקודות).**
- **בשנת הלימודים תשע"ז שב ונפתח פער קל (של 8 נקודות) בהישגים בשפת-אם עברית לכיתות ח', לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי. מאז שנת תשע"ג ניתן לזהות מגמה של תנודתיות בפער ההישגים כאשר הפער (קל עד מתון בגודלו) נפתח ונסגר לסירוגין.**
- **במהלך השנים חל צמצום מתון של כ-20 נקודות בפיזור הציונים (ס"ת) בקרב תלמידים משני סוגי הפיקוח, מרבית הצמצום נרשם בשנה הקודמת (תשע"ו).**

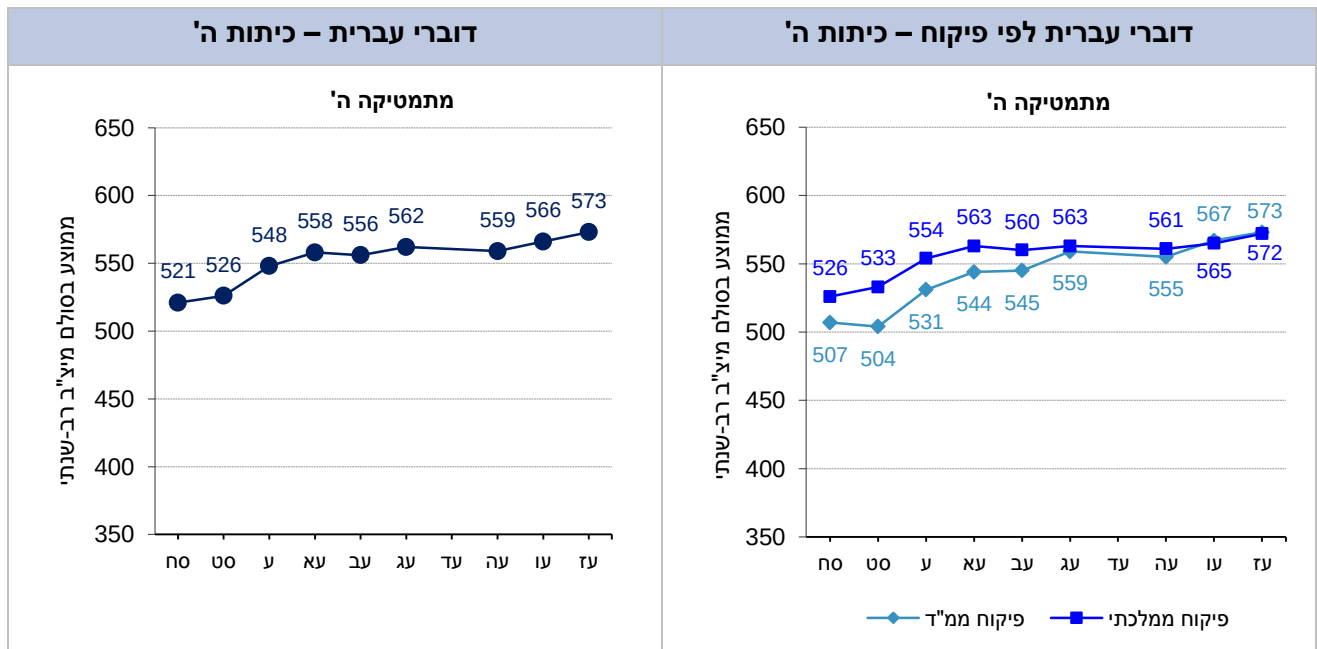
המבחנים במתמטיקה כיתות ה'

בלוח 17 שלהלן ובתרשים 28 שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג הפיקוח, ממלכתי וממלכתי-דתי, במבחן במתמטיקה לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 23).

לוח 17: ההישגים במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג פיקוח

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			מתמטיקה ה'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
98	507	3,629	91	526	10,255	93	521	13,884	תשס"ח
99	504	3,742	90	533	9,900	93	526	13,642	תשס"ט
88	531	3,184	82	554	10,980	84	548	14,164	תש"ע
82	544	3,461	76	563	11,891	78	558	15,352	תשע"א
86	545	3,479	81	560	9,739	82	556	13,218	תשע"ב
85	559	3,601	80	563	9,832	82	562	13,433	תשע"ג
79	555	4,546	81	561	14,462	80	559	19,008	תשע"ה
75	567	5,152	73	565	14,951	74	566	20,103	תשע"ו
71	573	4,834	70	572	16,022	70	573	20,856	תשע"ז

תרשים 28: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג פיקוח

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

$$1 + \frac{3}{2} = 2$$

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה עלייה קלה של כ-7 נקודות בהישגי התלמידים בבתי-ספר דוברי עברית **משני סוגי הפיקוח במבחן במתמטיקה לכיתות ה'** בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו).
- **בהתבוננות רב-שנתית**, מאז תשס"ח נרשמה עלייה ניכרת הן בהישגיהם של תלמידים **בפיקוח הממלכתי** (46 נקודות) והן בהישגיהם של תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי** (66 נקודות).
- בשנת הלימודים תשע"ז **לא נמצא פער של ממש בהישגים** במתמטיקה לכיתות ה' בין תלמידים בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי. במהלך השנים הראשונות למדידה (עד תשע"ב) נרשם פער של כ-15-30 נקודות לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי, פער זה הצטמצם ואף נסגר בשנים האחרונות בעקבות עלייה בהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי לצד יציבות (עד לשנת תשע"ו) בהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי.
- במהלך השנים חל צמצום בפיזור הציונים (ס"ת) בקרב תלמידים בפיקוח הממלכתי (ב-21 נקודות) והממלכתי-דתי (ב-27 נקודות). עיקר הצמצום נרשם תחילה בשנים תש"ע ותשע"א, וצמצום נוסף נרשם בשנתיים האחרונות (בפיקוח הממלכתי) או בשלוש השנים האחרונות (בפיקוח הממלכתי-דתי).

$$1 + \frac{3}{2} = 2$$

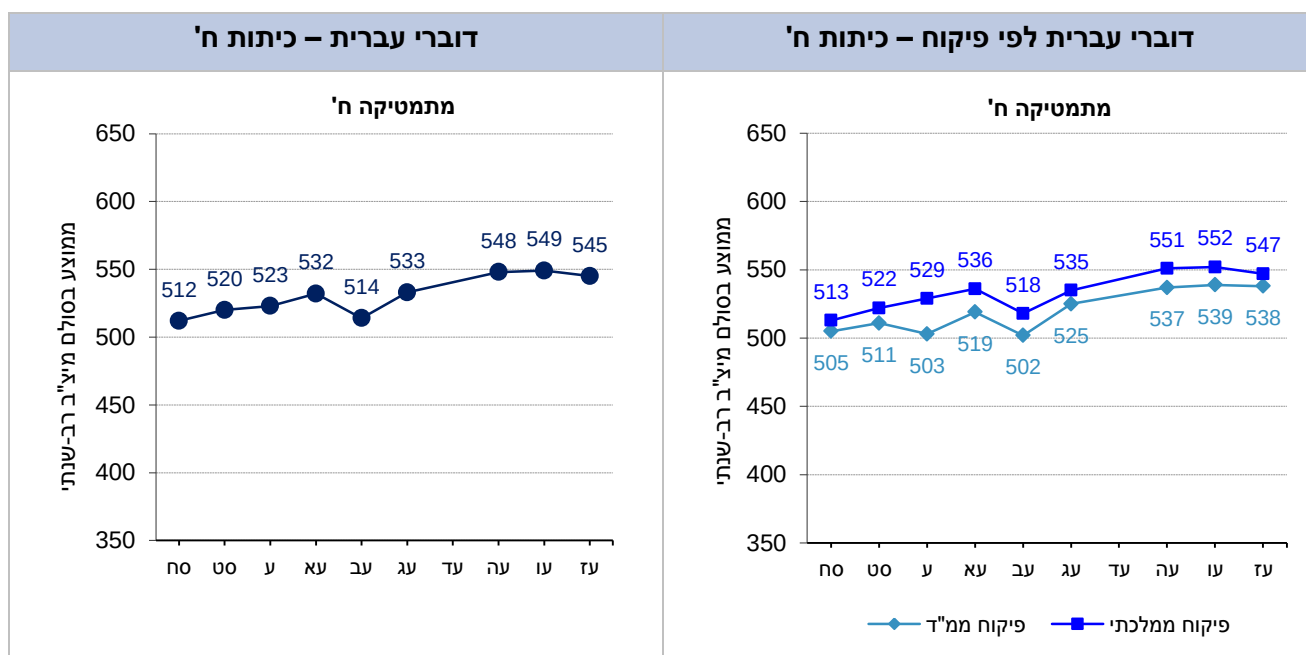
כיתות ח'

בלוח 18 שלהלן ובתרשים 29 שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג הפיקוח, ממלכתי וממלכתי-דתי, במבחן במתמטיקה לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 25).

לוח 18: ההישגים במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג פיקוח

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			מתמטיקה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
94	505	2,838	104	513	10,637	102	512	13,475	תשס"ח
100	511	2,988	100	522	10,233	100	520	13,221	תשס"ט
99	503	3,180	101	529	10,219	101	523	13,399	תש"ע
96	519	2,903	98	536	11,567	97	532	14,470	תשע"א
95	502	3,228	98	518	11,262	97	514	14,490	תשע"ב
97	525	2,882	99	535	10,661	98	533	13,543	תשע"ג
96	537	3,779	100	551	14,307	100	548	18,086	תשע"ה
101	539	3,843	101	552	14,578	101	549	18,421	תשע"ו
95	538	5,094	95	547	16,008	95	545	21,102	תשע"ז

תרשים 29: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג פיקוח

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

$$\begin{matrix} & 3 & \div \\ 1 & + & 2 \\ \hline & 3 & \\ & = & 2 \end{matrix}$$

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז לא חל שינוי של ממש בהישגי התלמידים בבתי-ספר דוברי עברית במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בהשוואה לשנת תשע"ו – הן בבתי-ספר בפיקוח הממלכתי והן באלו בפיקוח הממלכתי-דתי.**
- **בהתבוננות רב-שנתית, בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה מתונה של כ-35 נקודות בהישגיהם של תלמידים בבתי-ספר בשני סוגי הפיקוח. העלייה התרחשה באופן מדורג עד לשנת תשע"ה (בפיקוח הממלכתי נרשמה עלייה רציפה למעט ירידה חריגה בשנת תשע"ב, ואילו בפיקוח הממלכתי-דתי העלייה המצטברת התאפיינה בתנודתיות בהישגים לאורך התקופה), ומאז נרשמה יציבות בהישגים.**
- **לאורך כל שנות המדידה (תשס"ח-תשע"ז), הישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי גבוהים במעט מהישגי עמיתיהם בפיקוח הממלכתי-דתי. בשנים האחרונות הפער עומד על כ-10-15 נקודות.**
- **לאורך השנים נרשם צמצום קל של עשר נקודות בפיזור הציונים (ס"ת) של תלמידים בבתי-ספר בפיקוח הממלכתי (כמחצית מהצמצום נרשם בתשע"ז). לעומת זאת, בפיזור הציונים של תלמידים בבתי-ספר בפיקוח הממלכתי-דתי נרשמה יציבות. בשנת תשע"ז, נרשם פיזור הציונים דומה (95 נקודות) בקרב תלמידים בבתי-ספר משני סוגי הפיקוח.**

המבחנים באנגלית

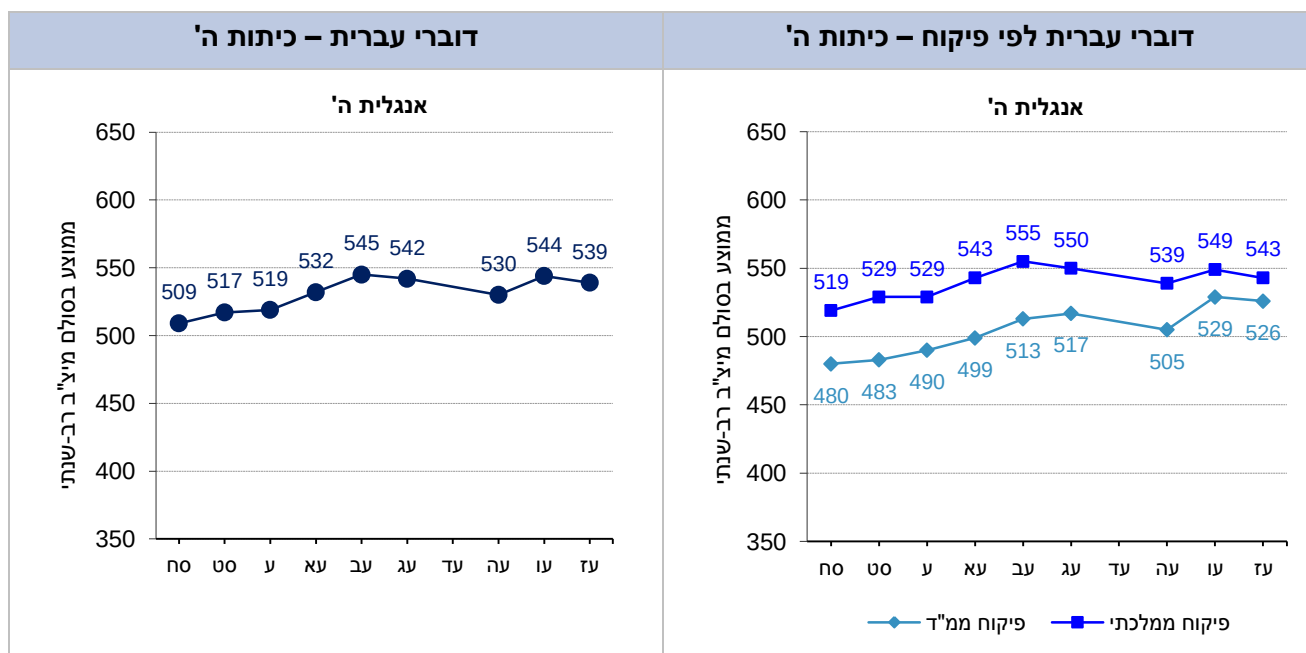
כיתות ה'

בלוח 19 שלהלן ובתרשים 30 שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג הפיקוח, ממלכתי וממלכתי-דתי, במבחן באנגלית לכיתות ה' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 27).

לוח 19: ההישגים באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג פיקוח

אנגלית ה'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	96	509	14,408	91	519	11,208	102	480	3,200
תשס"ט	97	517	14,986	92	529	11,500	102	483	3,486
תש"ע	95	519	13,436	90	529	9,865	102	490	3,571
תשע"א	92	532	13,680	88	543	10,132	98	499	3,548
תשע"ב	89	545	13,824	86	555	10,853	91	513	2,971
תשע"ג	88	542	14,726	85	550	11,341	92	517	3,385
תשע"ה	96	530	18,832	94	539	14,408	97	505	4,424
תשע"ו	92	544	20,113	92	549	15,080	92	529	5,033
תשע"ז	91	539	20,710	90	543	15,968	94	526	4,742

תרשים 30: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג פיקוח

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה **ירידה קלה** של 6 נקודות בהישגי התלמידים **בפיקוח הממלכתי במבחן באנגלית לכיתות ה'** בהשוואה לתשע"ו. לעומת זאת, הישגיהם של תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי** נותרו **ללא שינוי ניכר** בהשוואה להישגיהם בשנת תשע"ו, בה נרשמו בפיקוח זה הישגי שיא במבחן בכל שנות המדידה.
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה **עלייה מתונה** של 24 נקודות בהישגיהם של תלמידים **בפיקוח הממלכתי**, לעומת **עלייה ניכרת** של 46 נקודות בהישגיהם של תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי**. בבתי-ספר משני סוגי הפיקוח, מרבית העלייה בהישגים התרחשה עד לשנת תשע"ב, כאשר בפיקוח הממלכתי-דתי נרשמה עלייה נוספת בתשע"ו.
- לאורך כל השנים, הישגי תלמידים בבתי-ספר דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי**. עד לשנת תשע"ה פער ההישגים עמד על כ-35-45 נקודות, **והחל מתשע"ו הפער הצטמצם** לכ-20 נקודות ואף למטה מזה.
- במהלך השנים, פיזור הציונים (ס"ת) בקרב תלמידי הפיקוח הממלכתי נותר בעיקרו יציב וללא שינויים ניכרים. בקרב תלמידי הפיקוח הממלכתי-דתי נרשם צמצום בפיזור הציונים בשנים תשע"א-תשע"ב ומאז הפיזור נשאר יציב יחסית.

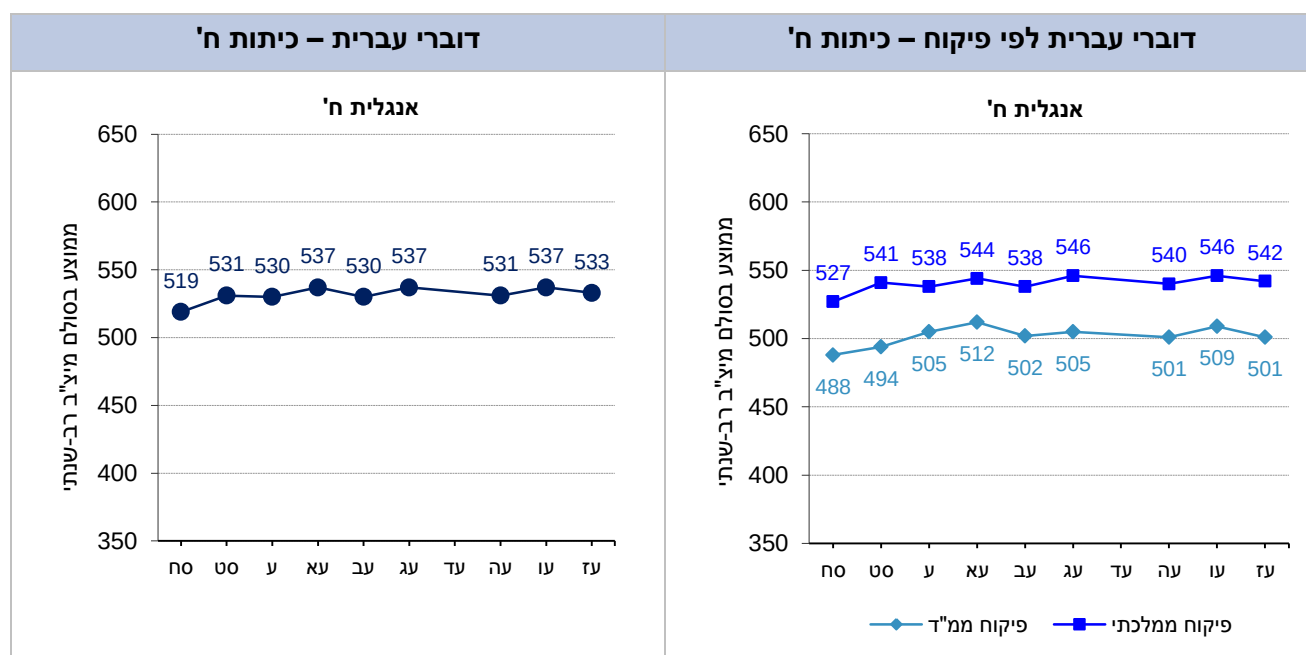
כיתות ח'

בלוח 20 שלהלן ובתרשים 31 שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג הפיקוח, ממלכתי וממלכתי-דתי, במבחן באנגלית לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 29).

לוח 20: ההישגים באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג פיקוח

אנגלית ח'	דוברי עברית			פיקוח ממלכתי			פיקוח ממ"ד		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	99	519	13,142	96	527	10,154	102	488	2,988
תשס"ט	95	531	13,754	92	541	10,910	96	494	2,844
תש"ע	92	530	14,089	89	538	11,068	97	505	3,021
תשע"א	83	537	13,197	81	544	10,386	88	512	2,811
תשע"ב	85	530	13,967	82	538	10,752	89	502	3,215
תשע"ג	88	537	14,351	84	546	11,554	92	505	2,797
תשע"ה	87	531	18,224	84	540	14,497	91	501	3,727
תשע"ו	86	537	18,544	83	546	14,827	90	509	3,717
תשע"ז	85	533	20,945	82	542	15,906	87	501	5,039

תרשים 31: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג פיקוח

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז, במבחן באנגלית לכיתות ח', הישגיהם של תלמידים בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי נותרו ללא שינוי של ממש, ואילו בהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי נרשמה ירידה קלה של 8 נקודות.**
- **בהתבוננות רב-שנתית, בין השנים תשס"ח-תשע"ז חלה עלייה קלה של כ-15 נקודות בהישגי התלמידים בבתי-ספר משני סוגי הפיקוח.**
- **לאורך כל השנים, הישגי התלמידים דוברי העברית בפיקוח הממלכתי גבוהים מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי בלמעלה מ-30 נקודות. פער ההישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי בשנת תשע"ז עומד על 41 נקודות, והוא דומה לפער בשנת הבסיס תשס"ח (39 נקודות).**
- **לאורך השנים חל צמצום קל של כ-15 נקודות בפיזור הציונים (ס"ת) של תלמידים הן בפיקוח הממלכתי והן בפיקוח הממלכתי-דתי.**

המבחנים במדע וטכנולוגיה

כיתות ח'

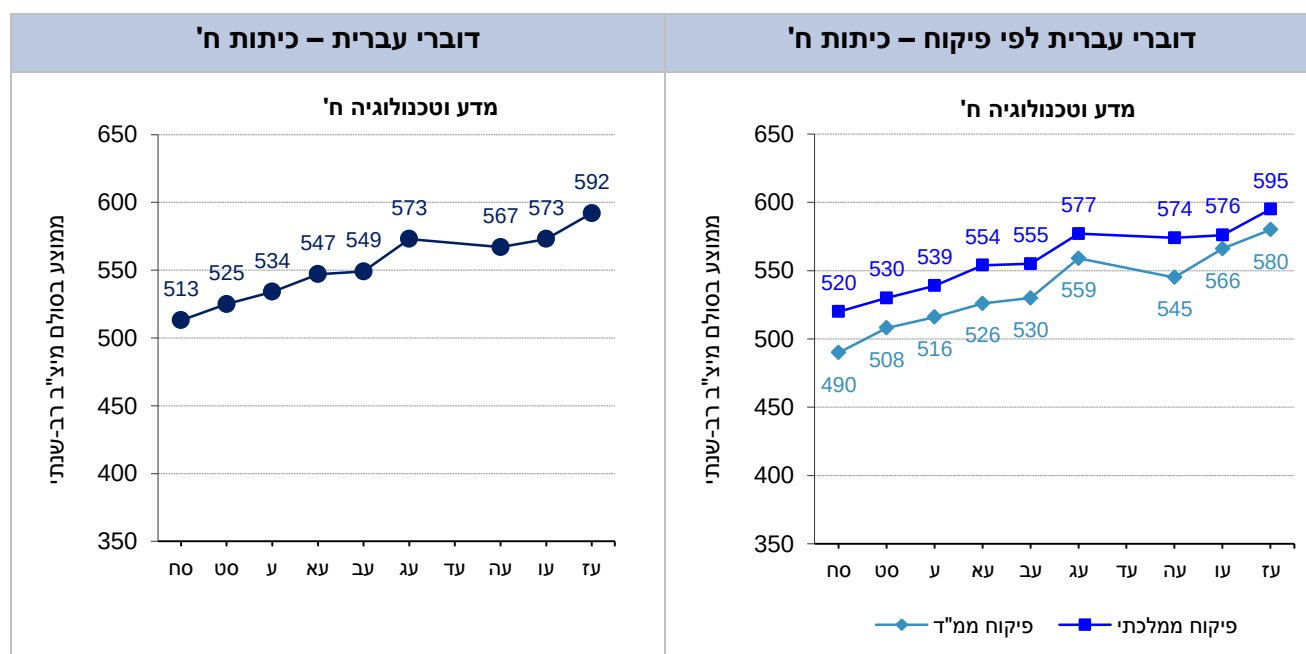
בלוח 21 שלהלן ובתרשים 32 שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג הפיקוח, ממלכתי וממלכתי-דתי, במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 31).

לוח 21: ההישגים במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי סוג פיקוח

פיקוח ממ"ד			פיקוח ממלכתי			דוברי עברית			מדע וטכנולוגיה ח'
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	
93	490	2,956	93	520	9,992	94	513	12,948	תשס"ח
103	508	2,761	98	530	10,740	99	525	13,501	תשס"ט
93	516	2,932	95	539	10,850	95	534	13,782	תש"ע
96	526	2,899	97	554	10,440	97	547	13,339	תשע"א
97	530	3,294	100	555	10,704	100	549	13,998	תשע"ב
101	559	2,896	105	577	11,514	104	573	14,410	תשע"ג
99	545	3,705	103	574	14,348	103	567	18,053	תשע"ה
104	566	3,723	106	576	14,280	105	573	18,003	תשע"ו
110	580	4,901	114	595	15,376	114	592	20,277	תשע"ז

תרשים 32: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי העברית ולפי

סוג פיקוח

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה **עלייה ניכרת** של 19 נקודות בהישגי התלמידים בבתי-ספר דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי** במבחן **במדע וטכנולוגיה לכיתות ח'** בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו), ואילו בהישגי תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי** נרשמה **עלייה מתונה** של 14 נקודות. בבתי-ספר משני סוגי הפיקוח, הישגי התלמידים בתשע"ז גבוהים מהישגיהם לאורך כל שנות המדידה הקודמות.
- **בהתבוננות רב-שנתית**, מאז תשס"ח נרשמה **עלייה גדולה** של 75 נקודות בהישגי התלמידים **בפיקוח הממלכתי** (עיקר העלייה חלה עד תשע"ג, ועלייה נוספת נרשמה בתשע"ז) **ועלייה גדולה מאוד** של 90 נקודות בהישגי תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי** (מגמת העלייה בהישגים נשמרה לאורך כל התקופה פרט לשנת תשע"ה).
- בכל השנים, הישגי התלמידים דוברי העברית **בפיקוח הממלכתי גבוהים** מהישגי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי. **פער ההישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי**, שעמד על כ-20-30 נקודות עד לשנת תשע"ה, **הצטמצם בתשע"ו** ועומד על 15 נקודות **בתשע"ז**.
- לאורך השנים חלה התרחבות של כ-20 נקודות בפוזיצור הציונים (ס"ת) של תלמידים הן בפיקוח הממלכתי והן בפיקוח הממלכתי-דתי.

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב

לכיתות ה' ולכיתות ח'

בבתי-ספר דוברי עברית

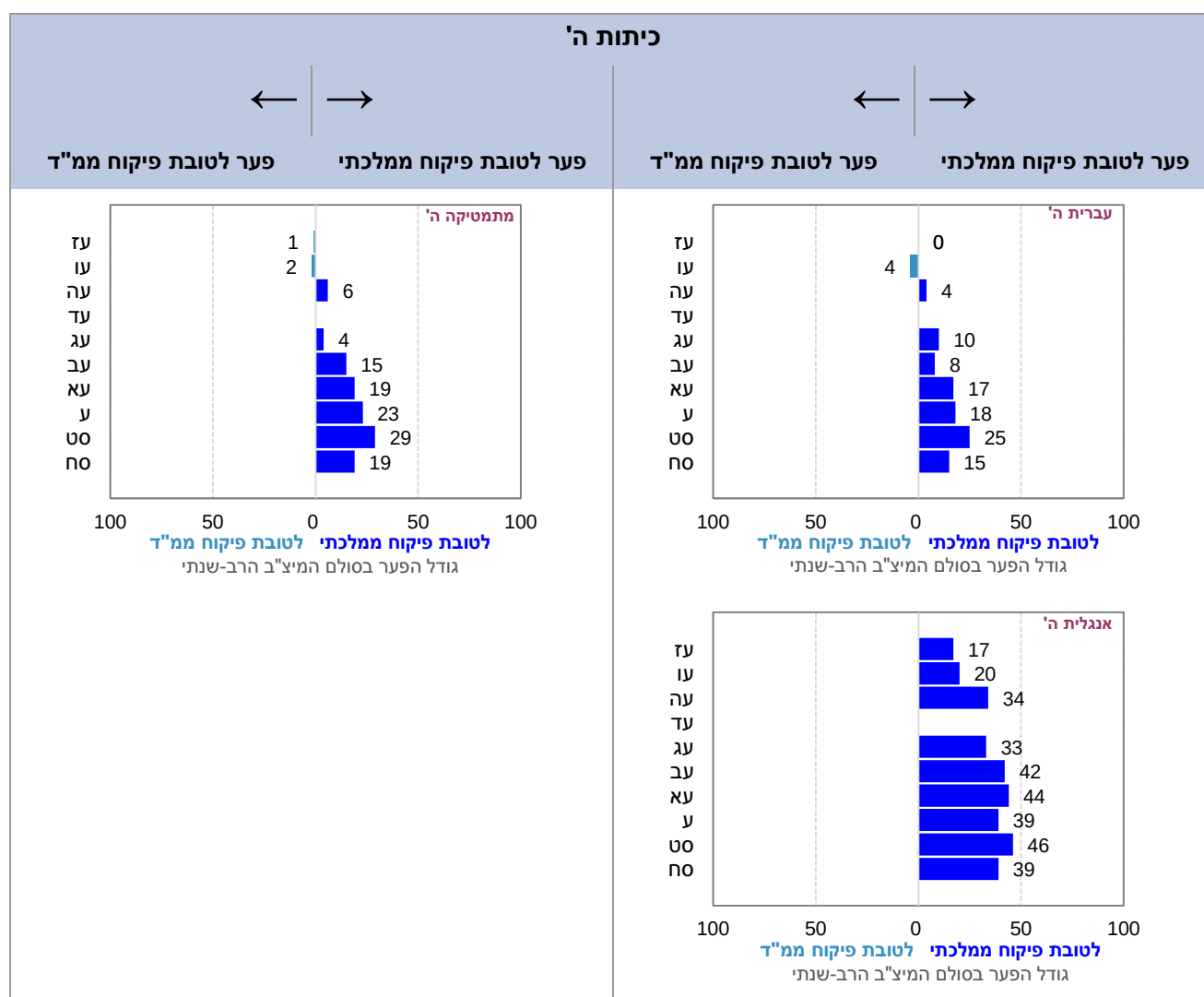
לפי סוג פיקוח

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי סוג פיקוח

פערים בהישגים לפי סוג פיקוח בבתי-ספר דוברי עברית

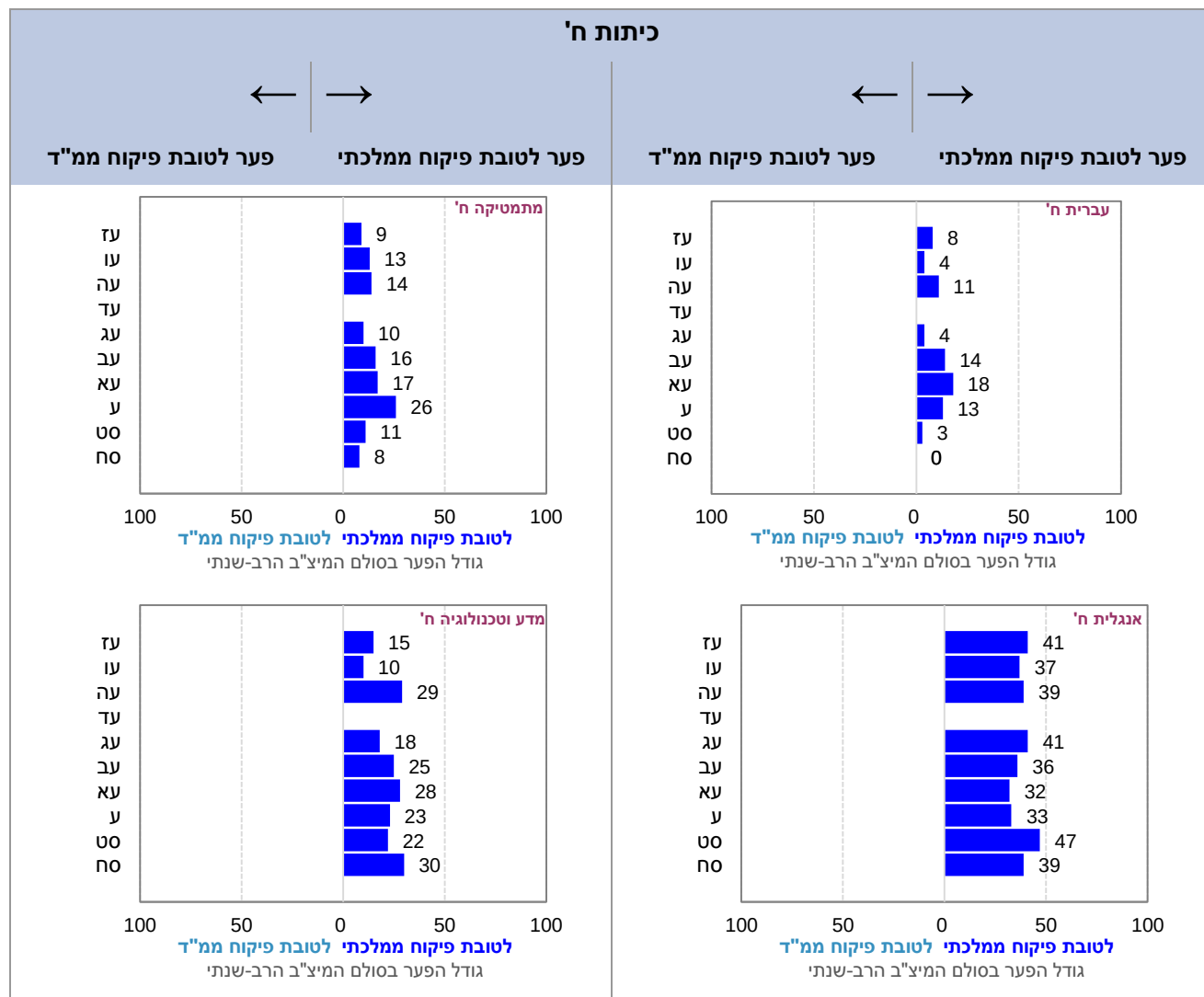
בפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים של תלמידים בבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז. בתרשימים הבאים מוצגים נתוני הפערים בין הישגיהם של תלמידים בפיקוח הממלכתי להישגיהם של תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' תשע"ז בתחומי הדעת השונים על פני השנים שנמדדו. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי הפיקוח הממלכתי והפיקוח הממלכתי-דתי, במונחי הסולם הרב-שנתי.

תרשים 33: פערים בהישגים בין פיקוח ממלכתי לפיקוח ממ"ד במבחני המיצ"ב לכיתות ה' – בקרב תלמידים בבתי-ספר דוברי עברית

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תרשים 34: פערים בהישגים בין פיקוח ממלכתי לפיקוח ממ"ד במבחני המיצ"ב לכיתות ח' – בקרב תלמידים בבתי-ספר דוברי עברית

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

סיכום ההישגים והפערים בהישגים במבחני המיצ"ב תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

הישגי תלמידים בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי

כיתות ה'

■ בתשע"ז בהשוואה לתשע"ו:

- הישגי התלמידים דוברי העברית בבתי-ספר משני סוגי הפיקוח מצביעים על **מגמה מעורבת** של שינוי בתחומי הדעת השונים, שעיקרה **יציבות או שינויים קלים** בלבד: **בפיקוח הממלכתי נרשמה עלייה קלה בהישגים בשפת-אם עברית** (6 נקודות) **ובמתמטיקה** (7 נקודות) **לצד ירידה קלה באנגלית** (6 נקודות), ואילו **בפיקוח הממלכתי-דתי נרשמה עלייה קלה במתמטיקה** (6 נקודות) **לצד יציבות בשפת-אם עברית ובאנגלית**.

■ אשר למגמה על פני השנים (תשס"ח-תשע"ז):

- בראיה רב-שנתית, גם בפיקוח הממלכתי וגם בפיקוח הממלכתי-דתי נרשמו **עליות** בהישגי תלמידים בכל תחומי הדעת. העליות בהישגי תלמידי הפיקוח **הממלכתי-דתי** היו **גדולות יותר** מהעליות המקבילות שנמדדו בפיקוח הממלכתי.
- בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי** נרשמו במהלך השנים **עליות מתונות עד ניכרות** בהישגים: עלייה ניכרת במתמטיקה (46 נקודות), ועליות מתונות בשפת-אם עברית (38 נקודות) ובאנגלית (24 נקודות).
- בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי** נרשמו במהלך השנים **עליות ניכרות** בהישגים בכל תחומי הדעת: במתמטיקה (66 נקודות), בשפת-אם עברית (53 נקודות) ובאנגלית (46 נקודות).

כיתות ח'

■ בתשע"ז בהשוואה לתשע"ו:

- הישגי התלמידים דוברי העברית בבתי-ספר משני סוגי הפיקוח מצביעים על **מגמה מעורבת** של שינוי בתחומי הדעת השונים: **בפיקוח הממלכתי נרשמה עלייה ניכרת** (19 נקודות) **במדע וטכנולוגיה** לצד **יציבות בשאר המקצועות** (שפת-אם עברית, מתמטיקה ואנגלית), ואילו **בפיקוח הממלכתי-דתי נרשמה עלייה מתונה** (14 נקודות) **במדע וטכנולוגיה** לצד **יציבות בשפת-אם עברית ובמתמטיקה** ואף **ירידה קלה** (8 נקודות) **באנגלית**.

■ אשר למגמה על פני השנים (תשס"ח-תשע"ז):

- **בכל תחומי הדעת נרשמו עליות** בהישגי תלמידים דוברי עברית, בשני סוגי הפיקוח.
- בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי** נרשמו במהלך השנים **עליות קלות עד גדולות** בהישגים: עלייה גדולה במדע וטכנולוגיה (75 נקודות), עלייה ניכרת בשפת-אם עברית (58 נקודות), עלייה מתונה במתמטיקה (34 נקודות), ועלייה קלה באנגלית (15 נקודות).
- בקרב תלמידים **בפיקוח הממלכתי-דתי** נרשמו במהלך השנים **עליות קלות עד גדולות מאוד** בהישגים: עלייה גדולה מאוד במדע וטכנולוגיה (90 נקודות), עלייה ניכרת בשפת-אם עברית (50 נקודות), עלייה מתונה במתמטיקה (33 נקודות), ועלייה קלה באנגלית (13 נקודות).

פערים בין הישגי תלמידים בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי בשנת תשע"ז

- **בשנת תשע"ז נרשמו פערים בהישגים לטובת הפיקוח הממלכתי** לעומת הפיקוח הממלכתי-דתי, **בכל תחומי הדעת בכיתות ח' ובאנגלית בכיתות ה'** (בשפת-אם עברית ובמתמטיקה לכיתות ה' לא נמצאו הבדלים של ממש בהישגי תלמידים משני סוגי הפיקוח):

- באנגלית, בשתי דרגות הכיתה ה' ו-ח', נרשמו הפערים הגדולים ביותר לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי, בכיתות ה' 17 נקודות, ובכיתות ח' 41 נקודות.
- במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' נרשם פער מתון (של 15 נקודות) לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי.
- בשפת-אם עברית ובמתמטיקה התמונה דומה: בכיתות ח' נרשם פער קל (כ-10 נקודות) לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי, ואילו בכיתות ה' לא נמצא פער של ממש בהישגי התלמידים בשני סוגי הפיקוח.
- תמונת פערים דומה נרשמה בשנה קודמת (תשע"ו).
- לסיכום, שהפערים בהישגים לטובת תלמידים מבתי-ספר בפיקוח הממלכתי גדולים יותר בכיתות ח' לעומת הפערים המקבילים (אם קיימים) בכיתות ה'.

השוואת פערים בהישגים בין שני סוגי הפיקוח לאורך השנים

- מהנתונים עולה כי לאורך השנים, במיוחד בשנים תשע"ג ותשע"ו, נרשמה מגמה של צמצום בפערי ההישגים בין תלמידים בבתי-ספר משני סוגי הפיקוח, במרבית תחומי הדעת. בשנת תשע"ז, כאמור, לא נרשם צמצום משמעותי נוסף בפערים, במקצועות בהם נותרו פערים:
 - בכיתות ה', במתמטיקה ובשפת-אם עברית פער ההישגים לטובת התלמידים בבתי-ספר בפיקוח הממלכתי הצטמצם לאורך השנים ואף נסגר בשנים האחרונות. בתשע"ו ובתשע"ז נרשמה יציבות כך שהישגי התלמידים משני סוגי הפיקוח נותרו דומים. בנוסף, באנגלית הפער בתשע"ז (17 נקודות) הוא הנמוך בכל שנות המדידה, ודומה לזה שנרשם בשנת תשע"ו (20 נקודות), שבה לראשונה הצטמצם מאד הפער לטובת הפיקוח הממלכתי (לעומת פערים של כ-35-45 נקודות בשנים קודמות).
 - בכיתות ח', בשנת תשע"ז בכל תחומי הדעת הפערים בהישגי התלמידים משני סוגי הפיקוח נותרו ללא שינוי ניכר, בהשוואה לפערים בתשע"ו. בראיה לאורך השנים ובהשוואה לשנת הבסיס תשס"ח, מסתמנת מגמה מעורבת: במדע וטכנולוגיה הפער בתשע"ז הוא בדיוק מחצית הפער בתשס"ח (15 נקודות לעומת 30 נקודות, בהתאמה). לעומת זאת, במתמטיקה (כ-10 נקודות) ובאנגלית (כ-40) הפערים בתשע"ז דומים לפערים בשנת הבסיס תשס"ח (לאורך השנים חלו שינויים כך שהפער התרחב והצטמצם), ואילו בשפת-אם עברית הפער נפער לאורך השנים (בתשס"ח לא היה פער ובתשע"ז הפער עומד על 8 נקודות).

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'
בבתי-ספר דוברי עברית
לפי סוג פיקוח ורקע חברתי-כלכלי

הישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי סוג פיקוח ורקע חברתי-כלכלי

נתוני ההישגים לפי רקע חברתי-כלכלי בבתי-ספר דוברי עברית בחלוקה לפי סוג פיקוח

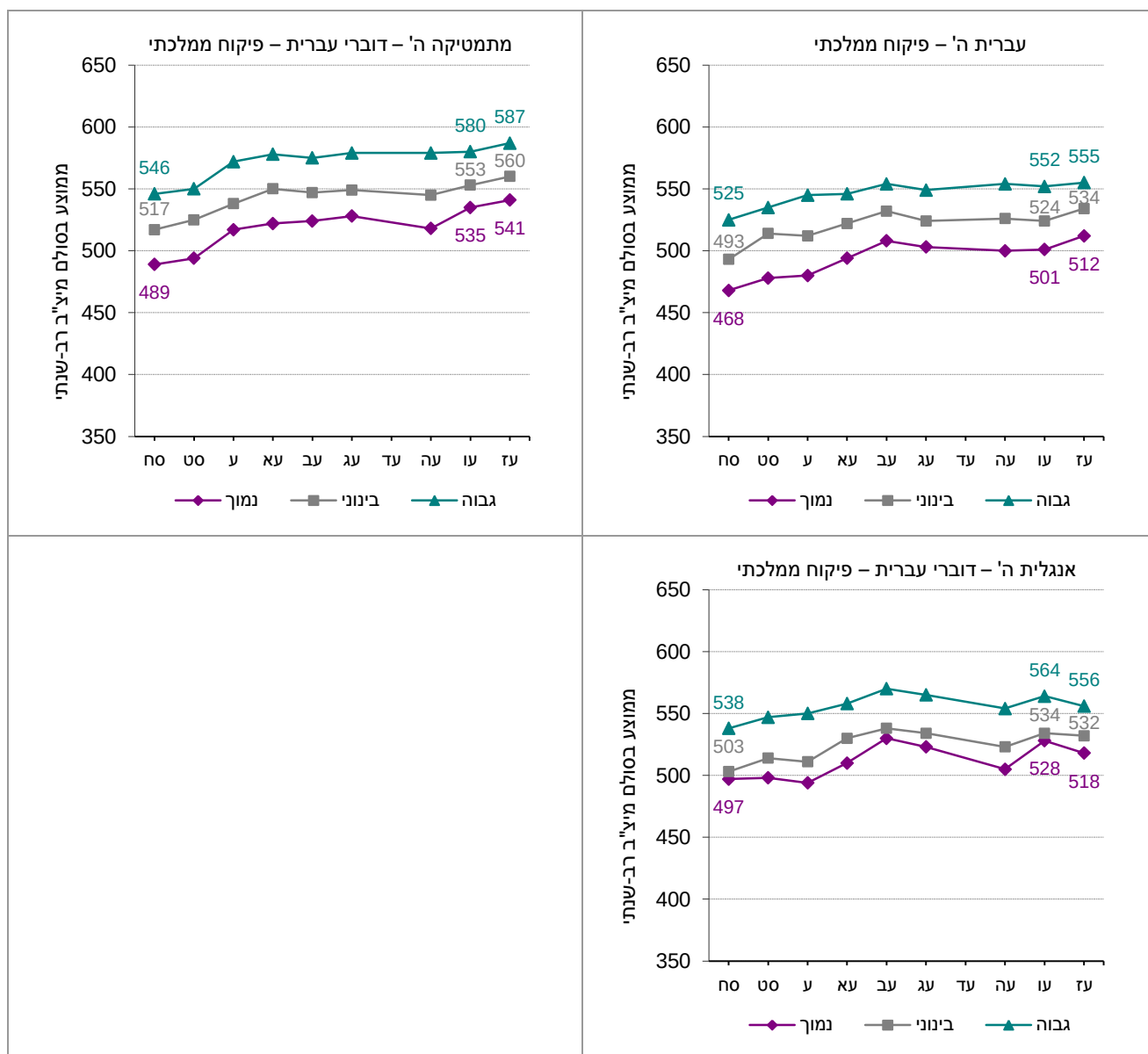
הניתוח בפרק זה נועד לבחון תחילה את מגמות השינוי בהישגים של תלמידים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי, ובהמשך גם את סוגיית הפערים ולבדוק אם חל שינוי בפערים בין הישגי תלמידים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי לאורך השנים בכל אחד מסוגי הפיקוח. תחילה, בתת-פרק זה בתרשימים 35-38 מוצגים **נתוני ההישגים** בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית שבפיקוח הממלכתי ובבתי-ספר שבפיקוח הממלכתי-דתי. לאחר מכן, בתת-הפרק הבא בתרשימים 39-40 מוצגים **הפערים** בין הישגי תלמידים מקבוצות הרקע חברתי-כלכלי השונות במבחני המיצ"ב בשנים אלו. בחינה משולבת של השינויים **בהישגים** של קבוצות אלו לאורך השנים ושל **הפערים** שבין קבוצות חברתיות-כלכליות אלו, מספקת תמונת ממצאים שלמה יותר בנוגע לשתי שאלות: האם חלו שינויים בדפוס הפערים בהישגים הלימודיים בין קבוצות חברתיות-כלכליות שונות, והאם שינויים אלו קשורים לשיפור בהישגים של קבוצה חברתית-כלכלית זו או אחרת בכל אחד מסוגי הפיקוח.

מזכיר כי **אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה** בין משתנה הרקע החברתי-כלכלי ובין ההישגים וכי ניתן להניח שקשרי הגומלין בין המשתנים הם מורכבים ומעורבים בהם משתנים נוספים שאינם בהכרח מוצגים במסגרת דוח זה.

בנספח 3.2 מפורטים מספר הנבחים, ממוצעי הציונים וסטיות התקן בעבור השנים תשס"ח-תשע"ז בסולם הרב-שנתי, בחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי.

תרשים 35: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ה' לפי רקע חברתי-כלכלי – בבתי-ספר

דוברי עברית בפיקוח ממלכתי

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

עיון בנתונים בתרשים 35 שלעיל ובתרשים 39 שלהלן מעלה כי **בכיתות ה'** בבתי-ספר דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי**:

- **בשנה"ל תשע"ז**, הפערים בהישגי תלמידים דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי מרקע חברתי-כלכלי גבוה** בהשוואה להישגי חבריהם **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם: 46 נקודות **במתמטיקה**, 43 נקודות **בשפת-אם עברית ו-38 נקודות באנגלית**.

פערים בהישגים בשנה"ל **תשע"ז בהשוואה לתשע"ו**:

- **חל צמצום בפער ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לאלו מרקע נמוך רק בשפת-אם עברית** - צמצום שמקורו בעליות מתונות בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך, לעומת יציבות בהישגי עמיתיהם מרקע גבוה. לעומת זאת, **פערי ההישגים באנגלית ובמתמטיקה**, בהם נרשם צמצום חד בתשע"ו, **נותרו ללא שינוי ניכר**.

בראייה רב-שנתית (תשס"ח-תשע"ז):

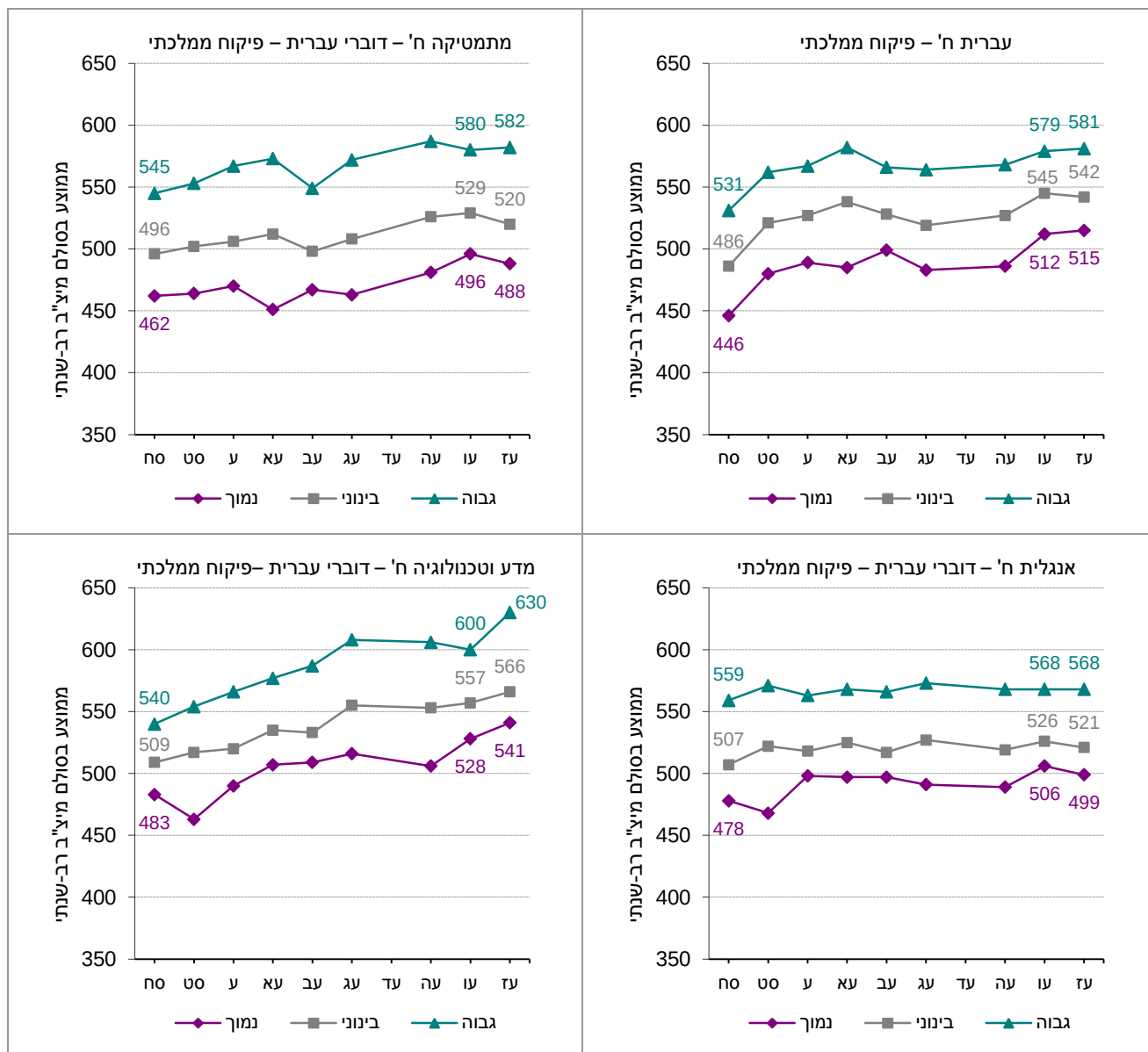
- **בשפת-אם עברית ובמתמטיקה**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשם **צמצום של למעלה מ-10 נקודות בפערי ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לאלו מרקע נמוך**. **באנגלית**, לעומת זאת, הפער בתשע"ז **דומה** לפער בשנת הבסיס תשס"ח, אף כי חלו בו תנודות לאורך השנים.

בחינת השינויים בהישגים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי עשויה לשפוך אור על המקור לשינויים בפערי ההישגים ביניהן:

- **במתמטיקה** בשנת תשע"ז נרשמו **עליות קלות בהישגי תלמידים מכל קבוצות הרקע החברתי-כלכלי**. בשנה זו הפער בין תלמידים מרקע גבוה לתלמידים מרקע נמוך (46 נקודות) היה אמנם נמוך מהפערים בשנים קודמות (כ-55 נקודות עד לתשע"ה), אך כאמור דומה לפער שנרשם בתשע"ו (45 נקודות).
- **באנגלית** בשנת תשע"ז נרשמו **ירידות קלות** (של כ-10 נקודות) **בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה ונמוך**. לעומת זאת, בשנת תשע"ו נרשמו עליות בהישגיהם, כאשר העלייה בהישגים היתה גדולה יותר בקרב תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך, ובעקבות כך הצטמצם פער ההישגים בין הקבוצות. בתשע"ז, לא נרשם שינוי של ממש בפער ההישגים בין תלמידים מרקע גבוה ובין אלו מרקע נמוך (38 נקודות), והוא דומה לרמתו בתשע"ו (36 נקודות) שהיא הרמה הנמוכה ביותר שנרשמה.
- **בשפת-אם עברית** בשנת תשע"ז נרשמו **עליות קלות עד מתונות בהישגי תלמידים מרקע החברתי-כלכלי נמוך ובינוני**, לצד **יציבות בהישגי תלמידים מרקע גבוה**. כתוצאה מכך, נרשם צמצום בפער ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך וגבוה (43 בתשע"ז, לעומת 51 נקודות בתשע"ו) וזהו למעשה הפער הקטן ביותר בכל שנות המדידה.

תרשים 36: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ח' לפי רקע חברתי-כלכלי – בבתי-ספר

דוברי עברית בפיקוח ממלכתי

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

עיון בנתונים בתרשים 36 שלעיל ובתרשים 40 שלהלן מעלה כי **בכיתות ח'** בבתי-ספר דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי**:

- **בשנת תשע"ז** הפערים בהישגי תלמידים דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי מרקע חברתי-כלכלי גבוה** בהשוואה להישגי חבריהם **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם: 94 נקודות **במתמטיקה**, 89 נקודות **במדע וטכנולוגיה**, 69 נקודות **באנגלית** ו-66 נקודות **בשפת-אם עברית**.
- לא זו בלבד שהפערים משקפים הבדל גדול מאוד בהישגים בין תלמידי כיתות ח' מרקע חברתי-כלכלי גבוה ונמוך, אלא שהם **גדולים בהרבה מהפערים המקבילים בכיתות ה'**.

פערים בהישגים בשנה"ל **תשע"ז בהשוואה לתשע"ו**:

- **במרבית תחומי הדעת (מתמטיקה, אנגלית ומדע וטכנולוגיה) פער ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לאלו מרקע נמוך התרחב ב-7 ו-17 נקודות**. לעומת זאת, **פער ההישגים בשפת-אם עברית נותר ללא שינוי ביחס לפער שנרשם בתשע"ו** בה נרשם צמצום חד בפערים.

בראייה רב-שנתית (תשס"ח-תשע"ז):

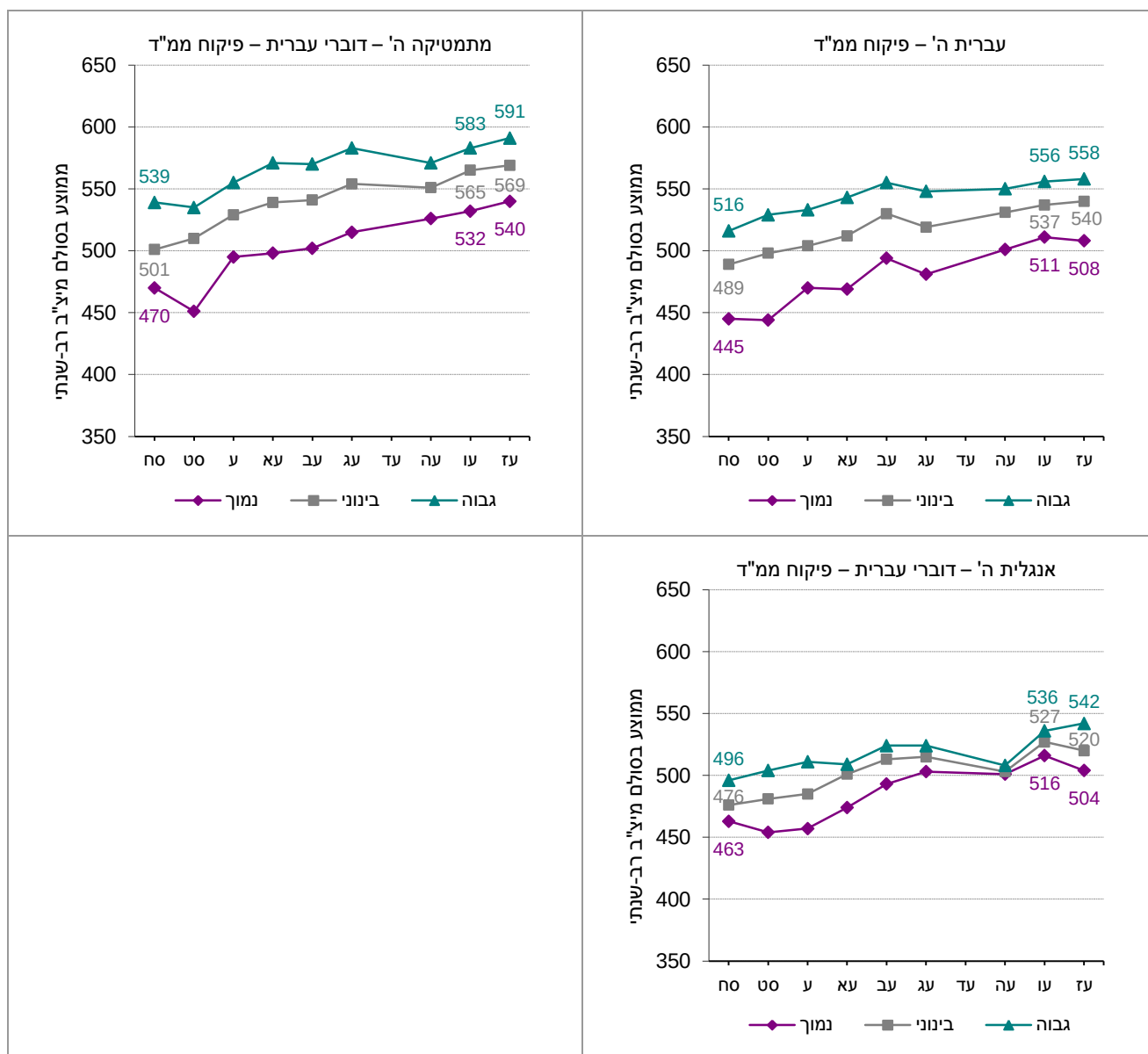
- **בכל המקצועות, ניכרה תנועתיות בפערי ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לאלו מרקע נמוך**.
- **בשפת-אם עברית ובאנגלית, בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשם צמצום בפערי ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לאלו מרקע נמוך (של 19 נקודות ו-12 נקודות, בהתאמה). במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה, לעומת זאת, לאורך השנים הפער התרחב, כך שהפער בתשע"ז גדול יותר מהפער בשנת הבסיס תשס"ח (ב-11 נקודות וב-32 נקודות, בהתאמה).**

בחינת השינויים בהישגים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי עשויה לשפוך אור על המקור לשינויים בפערי ההישגים ביניהן:

- **בשפת-אם עברית בשנת תשע"ז לא חל שינוי של ממש בהישגי תלמידים בשלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי**. כתוצאה מכך, לא חל שינוי של ממש בפער ההישגים (66 בתשע"ז, לעומת 67 נקודות בתשע"ו) והרמה שנמדדה בשנת תשע"ו, שהיא הנמוכה לאורך שנות המדידה, נשמרה.
- **באנגלית בשנת תשע"ז נרשמה ירידה קלה (7 נקודות) בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך, לצד יציבות בהישגי תלמידים מרקע בינוני וגבוה**. הדבר הוביל להתרחבות בפער ההישגים בין תלמידים מרקע גבוה ואלו מרקע נמוך (69 נקודות בתשע"ז, לעומת 62 נקודות בתשע"ו), אך הפער עדין נמוך מזה שנרשם בתשע"ה ובתשע"ג, ודומה לפערים שנרשמו בתש"ע-תשע"ב.
- **במתמטיקה בשנת תשע"ז נרשמה ירידה קלה (כ-10 נקודות) בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך ובינוני, לצד יציבות בהישגי תלמידים מרקע גבוה**. הדבר הוביל להתרחבות בפער ההישגים בין תלמידים מרקע גבוה ובין אלו מרקע נמוך (94 נקודות בתשע"ז, לעומת 84 נקודות בתשע"ו). על אף ההתרחבות בפער בתשע"ז, ניתן להצביע על מגמה כללית של צמצום הפער מאז פער השיא שנרשם בתשע"א (122 נקודות).
- **במדע וטכנולוגיה נרשמה בשנת תשע"ז עלייה מתונה בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך (13 נקודות), לצד עלייה קלה בהישגי תלמידים מרקע בינוני (9 נקודות) ועלייה גדולה מאוד בהישגי תלמידים מרקע גבוה (30 נקודות)**. בעקבות שינויים אלו התרחב פער ההישגים בין תלמידים מרקע גבוה לאלו מרקע נמוך במידה ניכרת (89 נקודות בתשע"ז, לעומת 72 נקודות בתשע"ו). הפער הגדול שנמדד בתשע"ז, דומה לפערים שנרשמו בתשע"ג ובתשס"ט, ולמעשה לאורך כל שנות המדידה רק בתשע"ה נרשם פער גדול יותר (100 נקודות).

תרשים 37: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ה' לפי רקע חברתי-כלכלי – בבתי-ספר

דוברי עברית בפיקוח ממלכתי-דתי

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

עיון בנתונים בתרשים 37 שלעיל ובתרשים 39 שלהלן מעלה כי **בכיתות ה'** בבתי-ספר דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי-דתי**:

- **בשנה"ל תשע"ז** הפערים בהישגי תלמידים דוברי עברית בכיתות ה' **בפיקוח הממלכתי-דתי מרקע חברתי-כלכלי גבוה** בהשוואה להישגי חבריהם **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם: כ-50 נקודות **במתמטיקה ובשפת-אם עברית**, ו-38 נקודות **באנגלית**. פערים אלו **דומים בגודלם** לפערים המקבילים שנרשמו **בפיקוח הממלכתי**.

פערים בהישגים בשנה"ל תשע"ז בהשוואה לתשע"ו:

- **שפת-אם עברית ומתמטיקה פער ההישגים** בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לאלו מרקע נמוך **נותר ללא שינוי ניכר**. לעומת זאת, **פער ההישגים באנגלית התרחב**.

בראייה רב-שנתית (תשס"ח-תשע"ז):

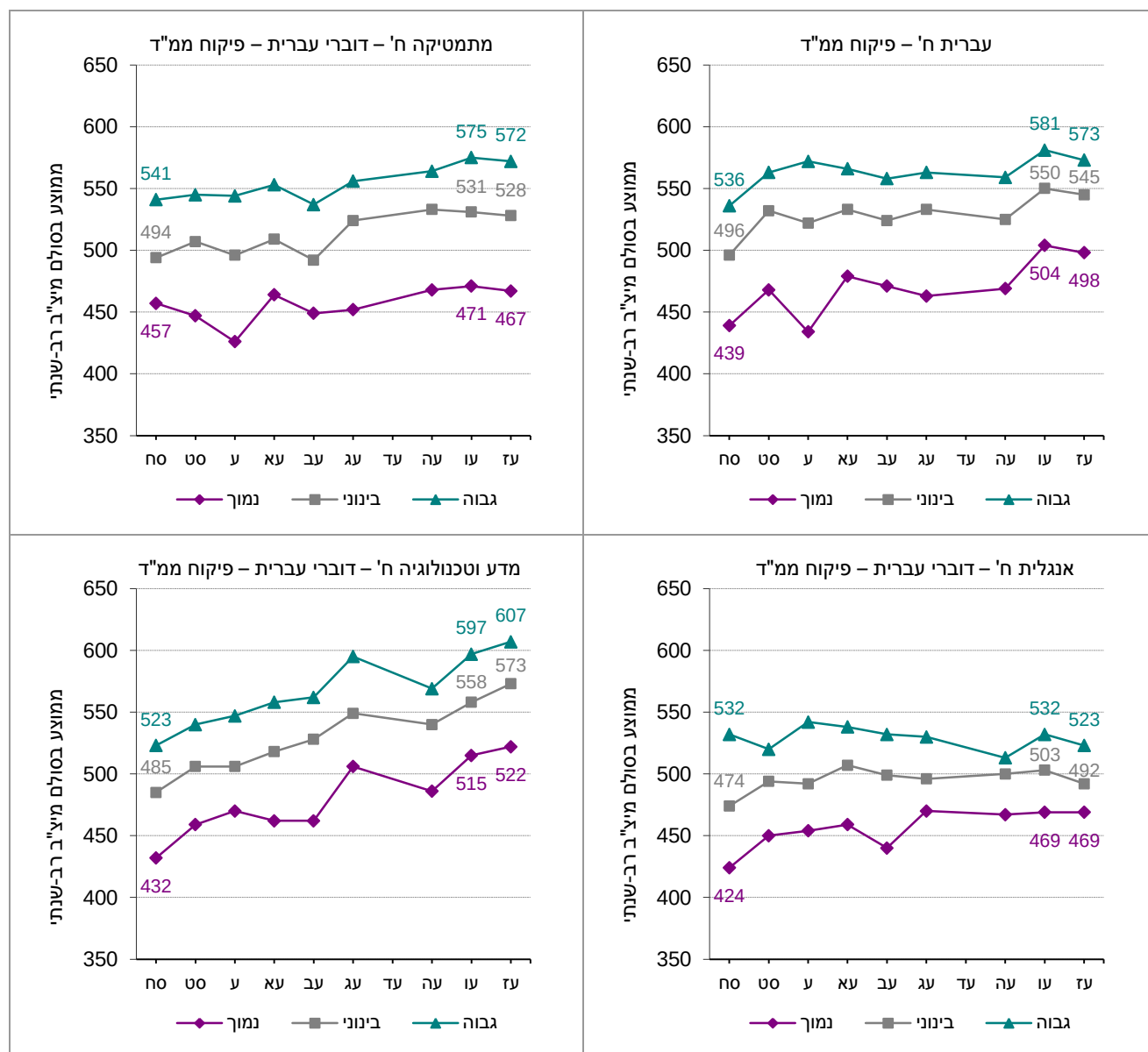
- **בשפת-אם עברית ובמתמטיקה**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשם **צמצום של כ-20 נקודות בפערי ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לאלו מרקע נמוך**. **באנגלית**, לעומת זאת, הפער בתשע"ז **דומה** לפער בשנת הבסיס תשס"ח, על אף שינויים משמעותיים לאורך התקופה. תמונת ממצאים זו, בהשוואת הפערים בין תשע"ז לתשס"ח, דומה לממצאים בפיקוח הממלכתי.

בחינת השינויים בהישגים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי עשויה לשפוך אור על המקור לשינויים בפערי ההישגים ביניהן:

- **במתמטיקה** בשנת תשע"ז נרשמו **עליות קלות בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה ונמוך, כך שפער ההישגים ביניהם נותר ללא שינוי**. הפער בתשע"ז (51 נקודות, בדומה לתשע"ו) אמנם גבוה מהפער בתשע"ה (45 נקודות) אך נמוך מהפערים שנרשמו בשנים תשס"ח-תשע"ג (60-85 נקודות).
- **באנגלית** בשנת תשע"ז נרשמו מגמות הפוכות בהישגי תלמידים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי: **ירידות קלות עד מתונות בהישגי תלמידים מרקע בינוני** (7 נקודות) **ונמוך** (12 נקודות), לעומת **עלייה קלה** (6 נקודות) בהישגי תלמידים **מרקע גבוה**. זאת לאחר שבשנת תשע"ו נרשמו עליות בהישגי תלמידים מכל קבוצות הרקע החברתי-כלכלי. כך, פער ההישגים בתשע"ז בין תלמידים מרקע גבוה ובין תלמידים מרקע נמוך התרחב בכ-20 נקודות ביחס לפער בתשע"ו (38 נקודות ו-20 נקודות, בהתאמה).
- **בשפת-אם עברית** בשנת תשע"ז **לא חל שינוי של ממש בהישגי תלמידים מכל קבוצות הרקע החברתי-כלכלי**. כתוצאה מכך, לא חל שינוי של ממש גם בפער ההישגים (50 בתשע"ז, לעומת 45 נקודות בתשע"ו ו-49 נקודות בתשע"ה) והוא נותר ברמה נמוכה מזו שנמדדה בעבר (פערים של 60-85 נקודות עד לשנת תשע"ג).

תרשים 38: ממוצעי הציון הכולל במבחני המיצ"ב לכיתות ח' לפי רקע חברתי-כלכלי – בבתי-ספר

דוברי עברית בפיקוח ממלכתי-דתי

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

עיון בנתונים בתרשים 38 שלעיל ובתרשים 40 שלהלן מעלה כי **בכיתות ח'** בבתי-ספר דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי-דתי**:

- **בשנת תשע"ז** הפערים בהישגי תלמידים דוברי עברית **בפיקוח הממלכתי-דתי מרקע חברתי-כלכלי גבוה** בהשוואה להישגי חבריהם **מרקע חברתי-כלכלי נמוך** הם: 105 נקודות **במתמטיקה**, 85 נקודות **במדע וטכנולוגיה**, 75 נקודות **בשפת-אם עברית ו-54 נקודות באנגלית**.
- לא זו בלבד שהפערים משקפים הבדל גדול מאוד בהישגים בין תלמידי כיתות ח' מרקע חברתי-כלכלי גבוה ונמוך, אלא שהם **גדולים מהפערים המקבילים בכיתות ה'**, ובמיוחד **במתמטיקה** – הפער בכיתות ח' **כפול בגודלו** מהפער בכיתות ה' (105 נקודות לעומת 51 נקודות, בהתאמה).

פערים בהישגים בשנה"ל **תשע"ז בהשוואה לתשע"ו**:

- **במרבית תחומי הדעת (שפת-אם עברית, מתמטיקה ומדע וטכנולוגיה) לא חל שינוי של ממש בפער** ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לאלו מרקע נמוך. לעומת זאת, **פער ההישגים באנגלית הצטמצם** בהשוואה לפער שנרשם בתשע"ו.

בראייה רב-שנתית (תשס"ח-תשע"ז):

- **בשפת-אם עברית ובעיקר באנגלית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז **הצטמצמו פערי ההישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לאלו מרקע נמוך** (ב-22 נקודות וב-54 נקודות, בהתאמה). **במתמטיקה**, לעומת זאת, לאורך השנים **הפער התרחב** (ב-21 נקודות), כך שהפער בתשע"ז **גדול יותר** מהפער בשנת הבסיס תשס"ח, ואילו **במדע וטכנולוגיה הפער נותר יציב יחסית** לאורך השנים.

בחינת השינויים בהישגים בכל אחת מקבוצות הרקע החברתי-כלכלי עשויה לשפוך אור על המקור לשינויים בפערי ההישגים ביניהן:

- **בשפת-אם עברית** בשנת תשע"ז חלה **נרשמה ירידה קלה** בהישגי תלמידים **מרקע חברתי-כלכלי נמוך וגבוה**, לצד **יציבות בהישגי תלמידים מרקע בינוני**. כתוצאה מכך, רמת הפער שנמדדה בתשע"ו (77 נקודות), שהיא הנמוכה ביותר לאורך שנות המדידה (בשנים קודמות עמד הפער על כ-90-100 נקודות, פרט לפער חריג של 138 נקודות בתש"ע), נשמרה בתשע"ז (75 נקודות).
- **באנגלית** בשנת תשע"ז נרשמה **ירידה קלה** (כ-10 נקודות) **בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה ובינוני**, לצד **יציבות בהישגי תלמידים מרקע נמוך**. הדבר הוביל **לצמצום בפער ההישגים בין תלמידים מרקע גבוה ואלו מרקע נמוך** (54 נקודות בתשע"ז, לעומת 63 נקודות בתשע"ו). פער זה הוא הנמוך ביותר בכל שנות המדידה, פרט לפער שנרשם בתשע"ה (46 נקודות), ולמעשה הפער בתשע"ז מהווה מחצית הפער בשנת הבסיס תשס"ח (108 נקודות). **הצמצום לאורך שנים בפער ההישגים נובע מעלייה בהישגי תלמידים מרקע נמוך** אך גם **מירידה בהישגי תלמידים מרקע גבוה**.
- **במתמטיקה** בשנת תשע"ז נרשמה **יציבות בהישגי תלמידים מכל קבוצות הרקע חברתי-כלכלי**, וכך גם פער ההישגים בין תלמידים מרקע גבוה ואלו מרקע נמוך נותר דומה לזה שנרשם בתשע"ו (105 נקודות בתשע"ז, לעומת 104 נקודות בתשע"ו). פער זה במתמטיקה הינו הגדול ביותר מבין הפערים שנרשמו בתחומי הדעת השונים בכיתה ח' בתשע"ז. בראייה רב-שנתית, מדובר בפער גדול, שני בגודלו רק לפער שנרשם בתש"ע (118 נקודות).
- **במדע וטכנולוגיה** נרשמו בשנת תשע"ז **עלויות בהישגי תלמידים מכל קבוצות הרקע החברתי-כלכלי: עלויות קלות** בהישגי תלמידים **מרקע נמוך** (7 נקודות) **ומרקע גבוה** (10 נקודות), לצד **עלייה מתונה בהישגי תלמידים מרקע בינוני** (15 נקודות). בעקבות שינויים אלו **לא חל שינוי של ממש בפער ההישגים בין תלמידים מרקע גבוה לאלו מרקע נמוך** (85 נקודות בתשע"ז, לעומת 82-89 נקודות בשנים תשע"ג-תשע"ו).

פּעריס בהישגים במבחני המיצ"ב

לכיתות ה' ולכיתות ח'

בבתי-ספר דוברי עברית

לפי סוג פיקוח ורקע חברתי-כלכלי

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי סוג פיקוח ורקע חברתי-כלכלי

פערים בהישגים בבתי-ספר דוברי עברית לפי רקע חברתי-כלכלי בכל סוג פיקוח

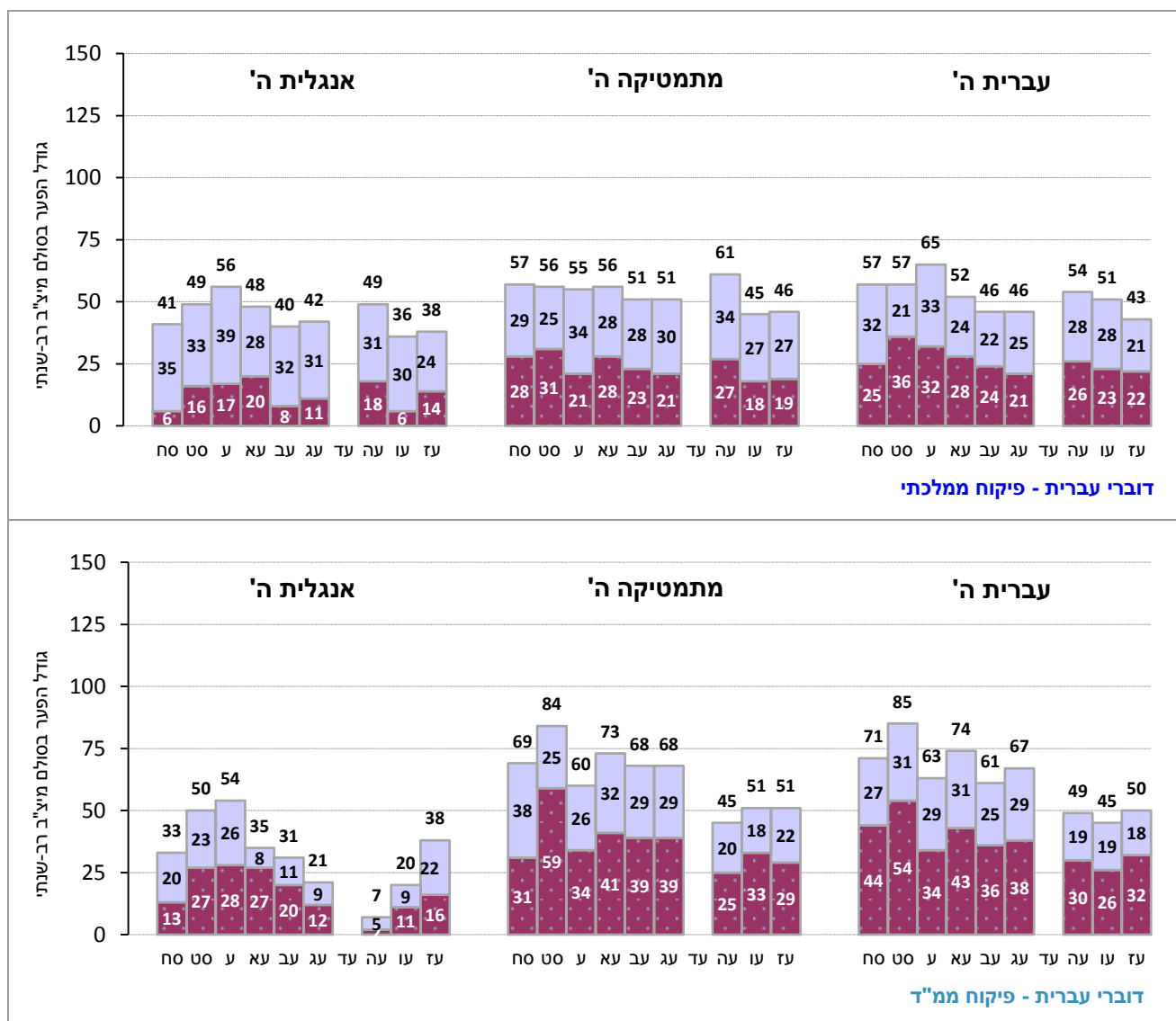
בתרשימים 39 ו-40 שלהלן מוצגים נתונים על אודות גודל הפערים בין הישגי תלמידים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי (נמוך, בינוני וגבוה) בשנים תשס"ח-תשע"ז. בעבור כל אחד מסוגי הפיקוח וכל אחת מהשנים מוצגים בתרשימים הפערים בין הישגי תלמידים בקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי: פערים בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע בינוני; פערים בין הישגי תלמידים מרקע בינוני להישגי תלמידים מרקע גבוה; וכן הפער בין הישגי תלמידים מרקע נמוך להישגי תלמידים מרקע גבוה. תרשימים אלו מספקים תמונה אינטגרטיבית של גודל הפערים ושל השינויים שחלו בהם לאורך השנים.

מזכיר כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין משתנה הרקע החברתי-כלכלי ובין ההישגים וכי ניתן להניח שקשרי הגומלין בין המשתנים הם מורכבים ומעורבים בהם משתנים נוספים שאינם בהכרח מוצגים במסגרת דוח זה.

בנספח 3.2 מפורטים מספר הנבחנים, ממוצעי הציונים וסטיות התקן בעבור השנים תשס"ח-תשע"ז בסולם הרב-שנתי, לפי סוג פיקוח ובחלוקה לפי הרקע החברתי-כלכלי.

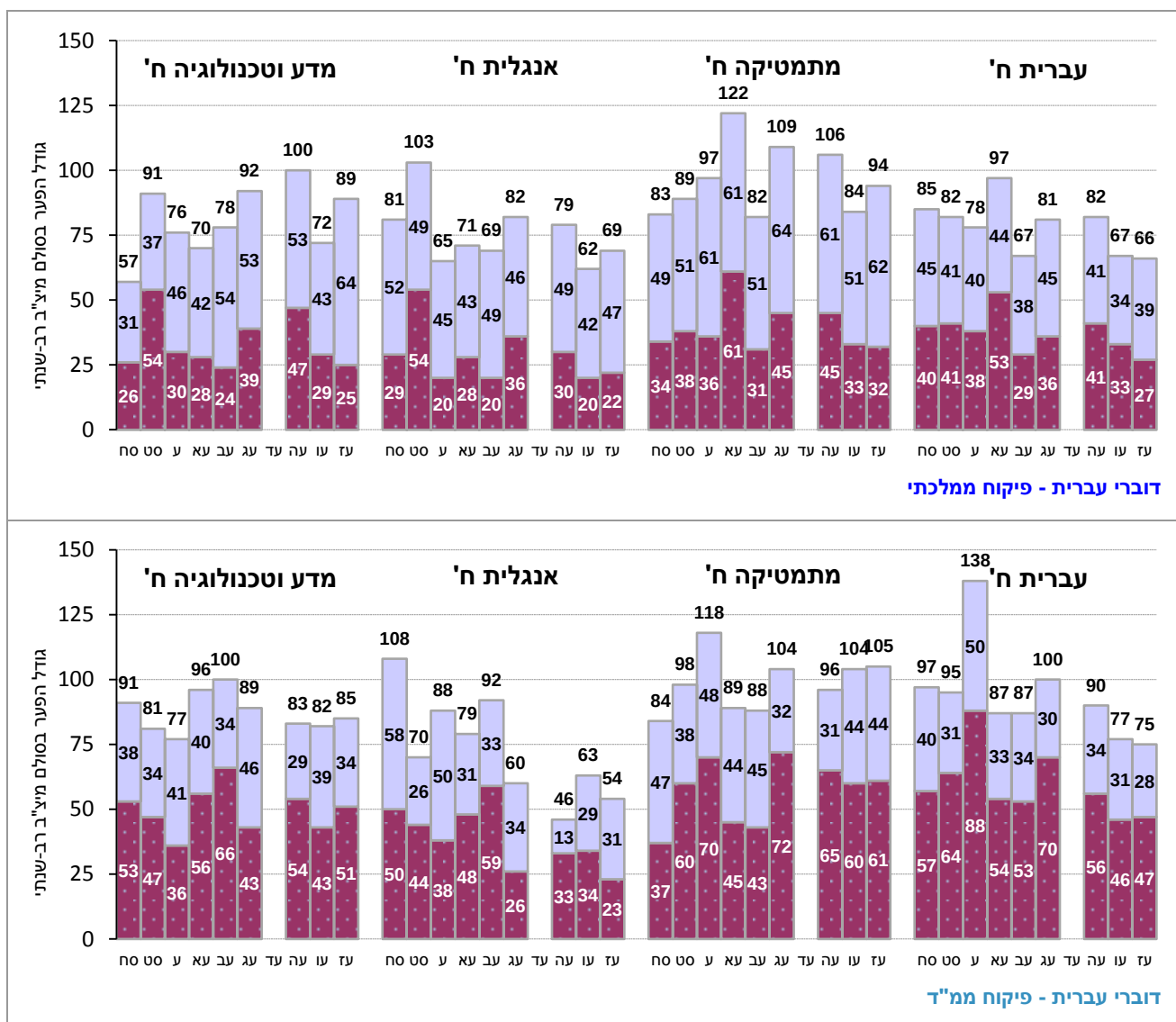

תרשים 39: פערים בהישגים בין נבחנים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב
לכיתות ה' – בבתי-ספר דוברי עברית ובחלוקה לפי סוג פיקוח

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תרשים 40: פערים בהישגים בין נבחנים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי במבחני המיצ"ב
לכיתות ח' – בבתי-ספר דוברי עברית ובחלוקה לפי סוג פיקוח

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

סיכום נתוני הפערים בהישגי תלמידים מקבוצות שונות של רקע חברתי-כלכלי בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי והממלכתי-דתי

בכיתות ה':

- **פערי ההישגים** בתחומי הדעת השונים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לחבריהם מרקע נמוך **דומים בגודלם** בין בתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובתי-ספר בפיקוח הממלכתי-דתי.
- פרט למתמטיקה, **מגמות השינוי** בפערים בין תשע"ז לתשע"ו **שונות** בין בתי-ספר משני סוגי הפיקוח.

בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי:

- פערי ההישגים בשנת תשע"ז בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם: 46 נקודות **במתמטיקה**, 43 נקודות **בשפת-אם עברית** ו-38 נקודות **באנגלית**.
- **בשפת-אם עברית**, הפער בשנת תשע"ז **קטן** יותר מהפער המקביל שנרשם בשנת תשע"ו. מקור הצמצום בפער בעלייה מתונה בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך לעומת יציבות בהישגי תלמידים מרקע גבוה.
- **במתמטיקה ובאנגלית לא חלו שינויים של ממש בפערי ההישגים** בתשע"ז בהשוואה לפערים בתשע"ו בשל מגמות דומות בין תלמידים מרקע גבוה ואלו מרקע נמוך (עליות קלות במתמטיקה, ירידות קלות באנגלית).

בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי:

- פערי ההישגים בשנת תשע"ז בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם: 38 נקודות **באנגלית**, 50 נקודות **בשפת-אם עברית** ו-51 נקודות **במתמטיקה**.
- **באנגלית**, הפער בשנת תשע"ז **גדול בכ-20 נקודות** בהשוואה לפער המקביל שנרשם בשנת תשע"ו, בשל עלייה קלה בהישגי תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לעומת ירידה מתונה בהישגי תלמידים מרקע נמוך.
- **בשפת-אם עברית ובמתמטיקה לא חלו שינויים של ממש בפערי ההישגים** בתשע"ז בהשוואה לפערים בתשע"ו בשל מגמות דומות בין תלמידים מרקע גבוה ואלו מרקע נמוך (עליות קלות במתמטיקה, יציבות בשפת-אם עברית).

בכיתות ח':

- בכיתות ח' הפערים רחבים יותר בהשוואה לכיתות ה'.

בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי:

- פערי ההישגים בשנת תשע"ז בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם: 94 נקודות **במתמטיקה**, 89 **במדע וטכנולוגיה**, 69 נקודות **באנגלית** ו-66 נקודות **בשפת-אם עברית**.
- בשנת תשע"ז נמצא כי **הפערים בתחומי הדעת מדע וטכנולוגיה, מתמטיקה ואנגלית התרחבו** בהשוואה לפערים בתשע"ו. במתמטיקה ואנגלית הפער התרחב בשל ירידה בהישגי תלמידים מרקע נמוך לעומת יציבות בהישגי אלו מרקע גבוה, ואילו במדע וטכנולוגיה נרשמו עליות בהישגי תלמידים מכל קבוצות הרקע החברתי-כלכלי, אך הן היו חדות יותר בקרב תלמידים מרקע גבוה. **בשפת-אם עברית נרשמה יציבות בפערים**.

בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי:

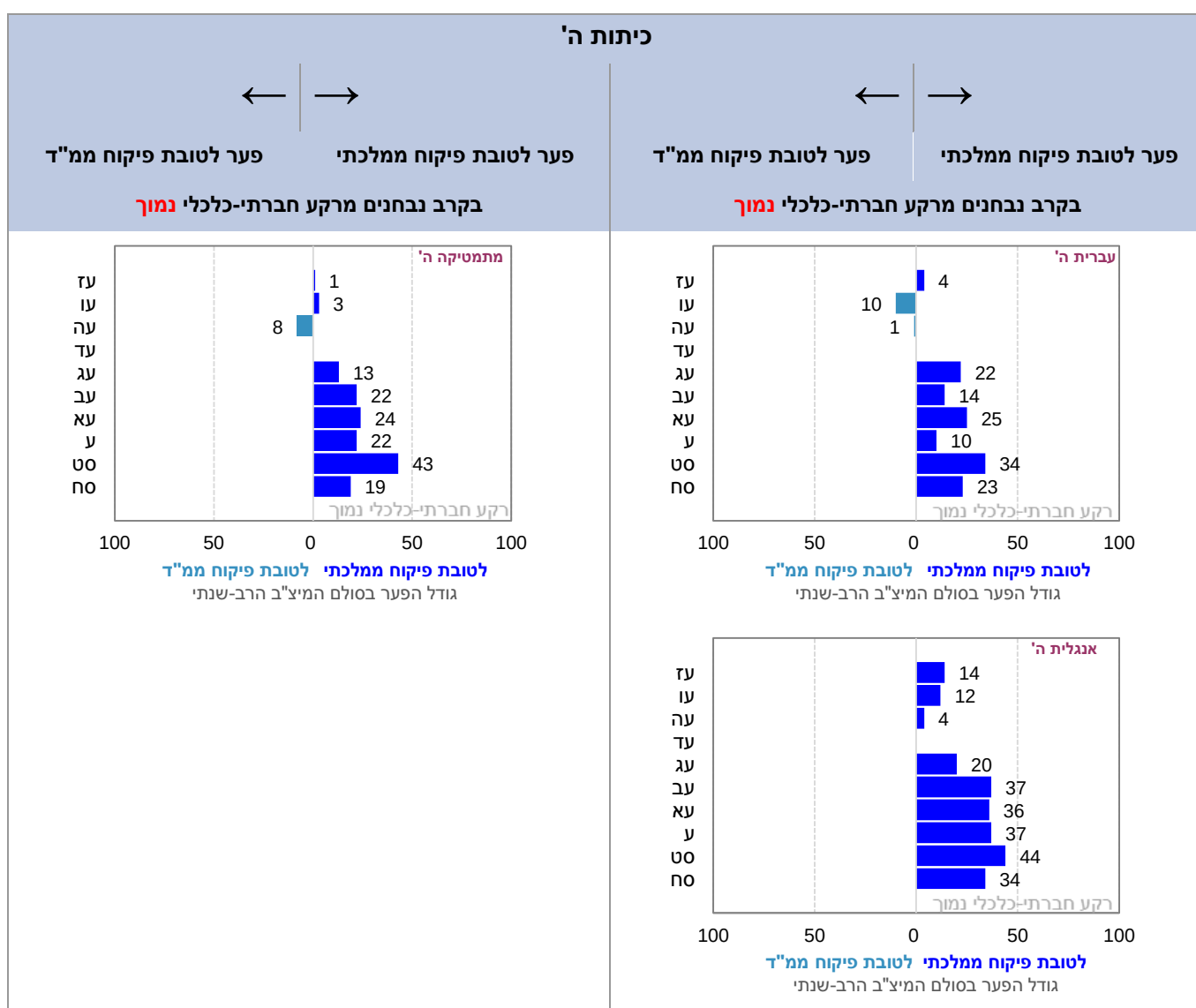
- פערי ההישגים בשנת תשע"ז בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה לבין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי נמוך הם: 105 נקודות **במתמטיקה**, 85 **במדע וטכנולוגיה**, 75 נקודות **בשפת-אם עברית** ו-54 נקודות **באנגלית**.
- בשנת תשע"ז נמצא כי **לא חל שינוי של ממש בפערים בתחומי הדעת מדע וטכנולוגיה, מתמטיקה ושפת-אם עברית**, בהשוואה לפערים בתשע"ו. לעומת זאת, **באנגלית הפער הצטמצם** אך הדבר נובע מירידה קלה בהישגי תלמידים מרקע גבוה אל מול יציבות בהישגי תלמידים מרקע נמוך.

פערים בהישגים בבתי-ספר דוברי עברית בין תלמידי הפיקוח הממלכתי לתלמידי הפיקוח הממלכתי-דתי מרקע חברתי-כלכלי דומה

הניתוח הבא נועד לבחון את השאלה אם הפערים בין הישגיהם של תלמידים בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי לבין הישגיהם של תלמידי הפיקוח הממלכתי-דתי יכולים להיות מוסברים בעיקר על ידי הבדלים בהתפלגות הרקע החברתי-כלכלי הקיימים בין תלמידים משני סוגי הפיקוח, או שקיימים גם הבדלים בהישגיהם של תלמידים בבתי-ספר משני סוגי הפיקוח מאותה קבוצה של רקע חברתי-כלכלי. יש לזכור כי שיעורי התלמידים בבתי-ספר דוברי העברית בפיקוח הממלכתי מרקע חברתי-כלכלי נמוך, בינוני וגבוה הם בקירוב 10%, 40% ו-50%, בהתאמה, בעוד שיעורי התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי מרקע נמוך, בינוני וגבוה הם בקירוב 20%, 45% ו-35%. לאור זאת, בתרשימים הבאים מוצגים הפערים במבחני המיצ"ב בין הישגי התלמידים בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי לבין הישגי עמיתיהם שבפיקוח הממלכתי-דתי בכל אחת משלוש קבוצות הרקע החברתי-כלכלי בנפרד – נמוך, בינוני וגבוה.

תרשים 41: פערים בהישגים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב לכיתות ה'

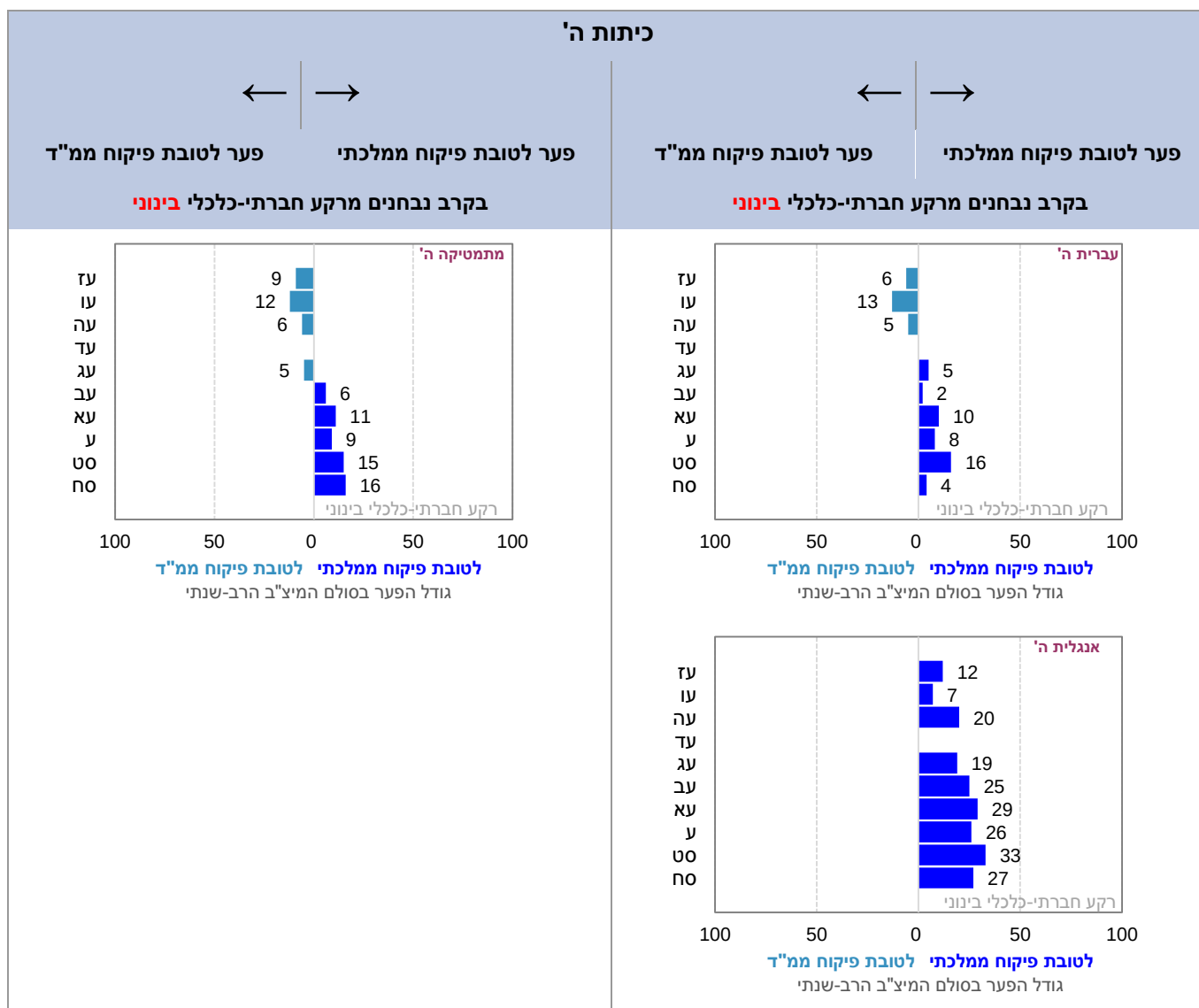
בבתי-ספר דוברי עברית – נבחנים מרקע חברתי כלכלי נמוך

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תרשים 42: פערים בהישגים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב לכיתות ה'

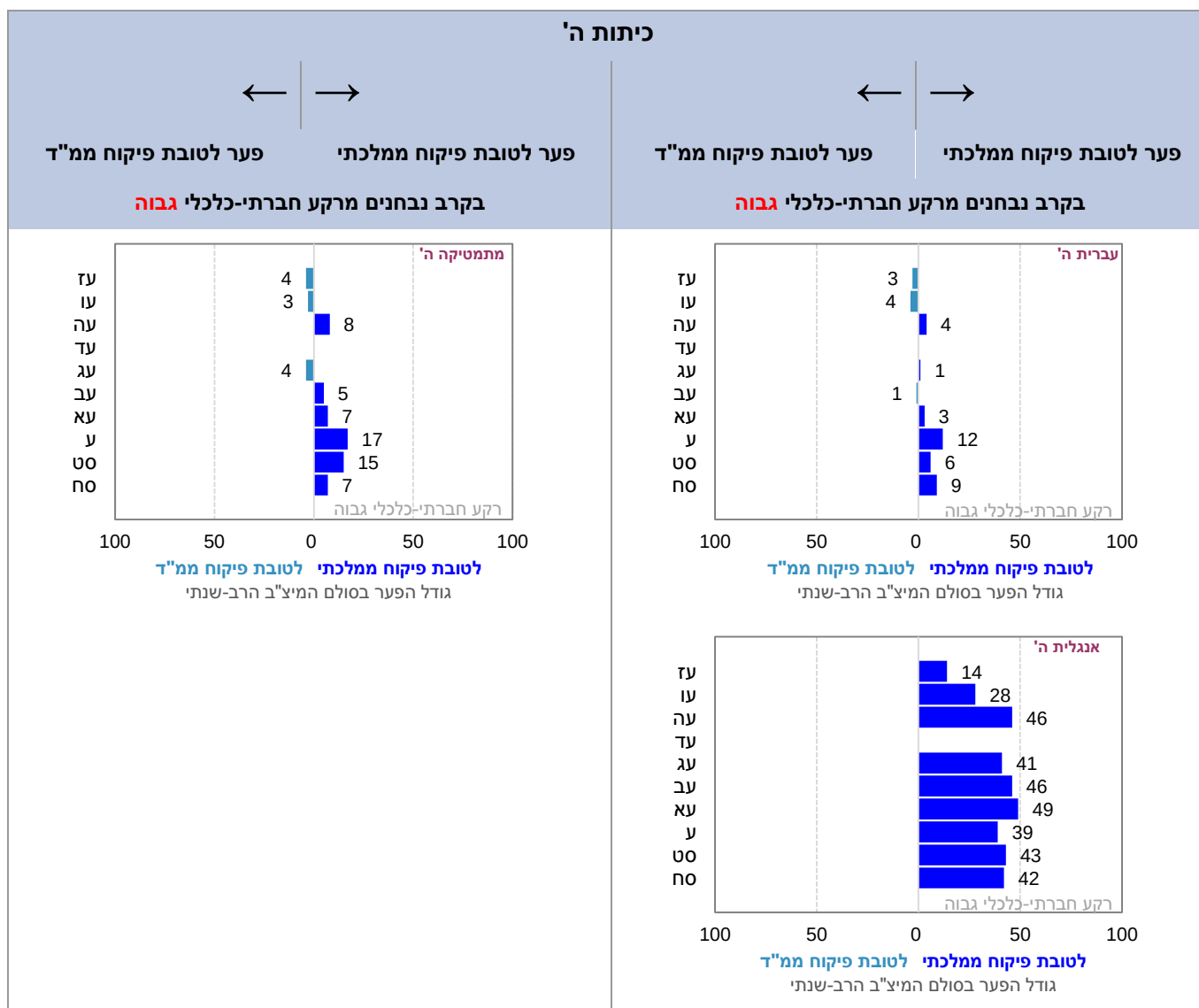
בבתי-ספר דוברי עברית – נבחנים מרקע חברתי-כלכלי בינוני

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תרשים 43: פערים בהישגים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב לכיתות ה'

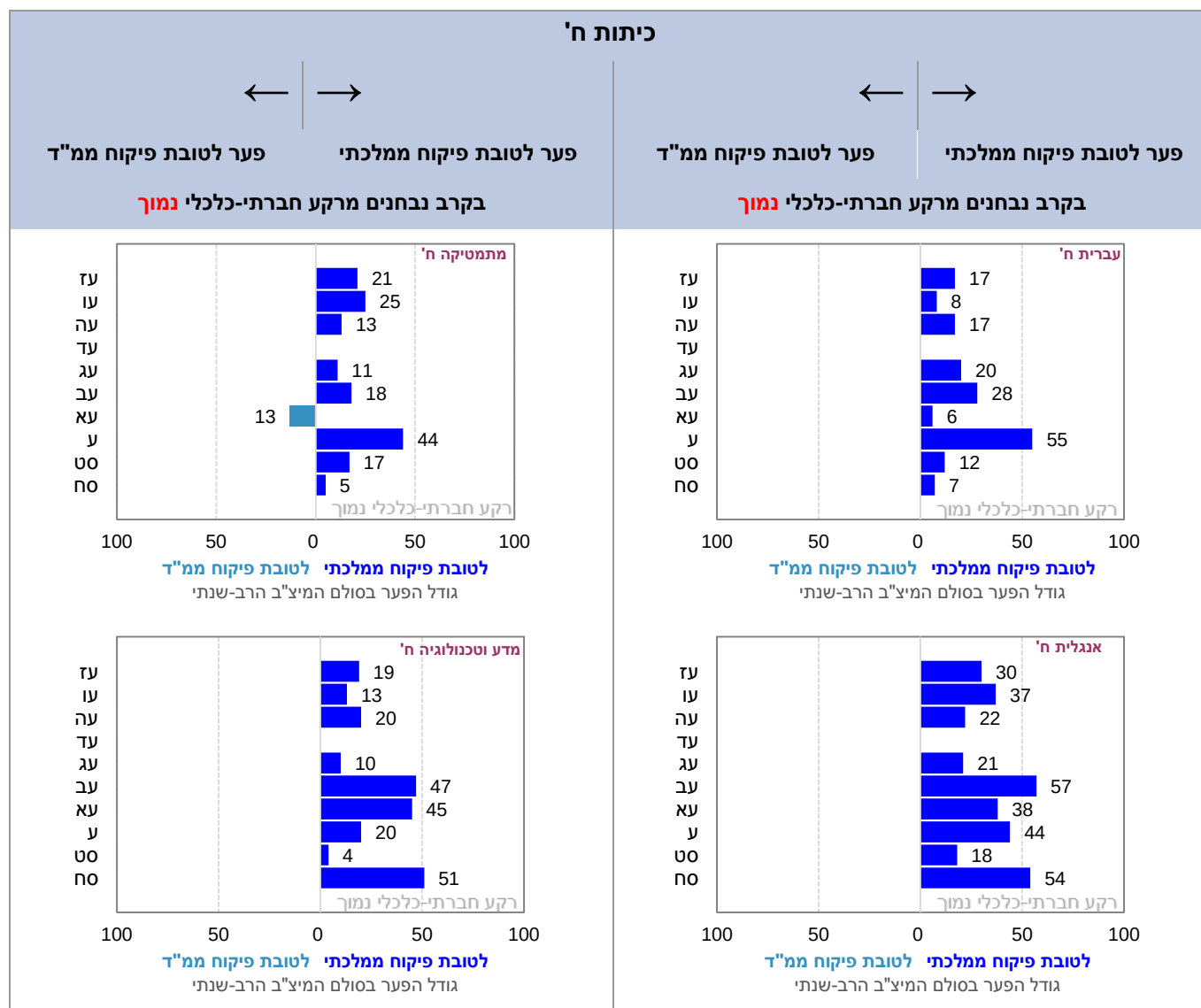
בבתי-ספר דוברי עברית – נבחנים מרקע חברתי-כלכלי גבוה

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תרשים 44: פערים בהישגים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב לכיתות ח'

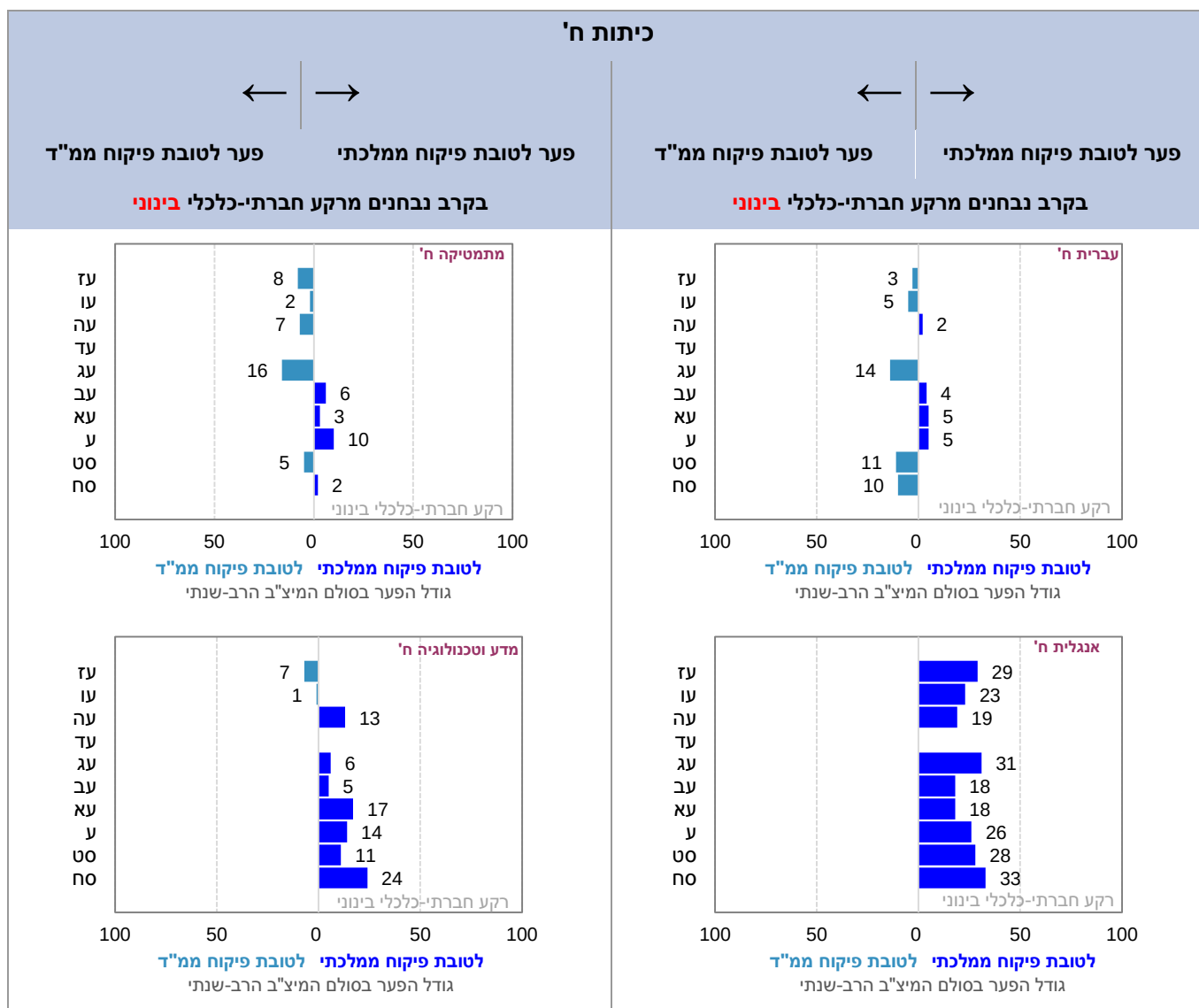
בבתי-ספר דוברי עברית – נבחנים מרקע חברתי-כלכלי נמוך

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תרשים 45: פערים בהישגים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב לכיתות ח'

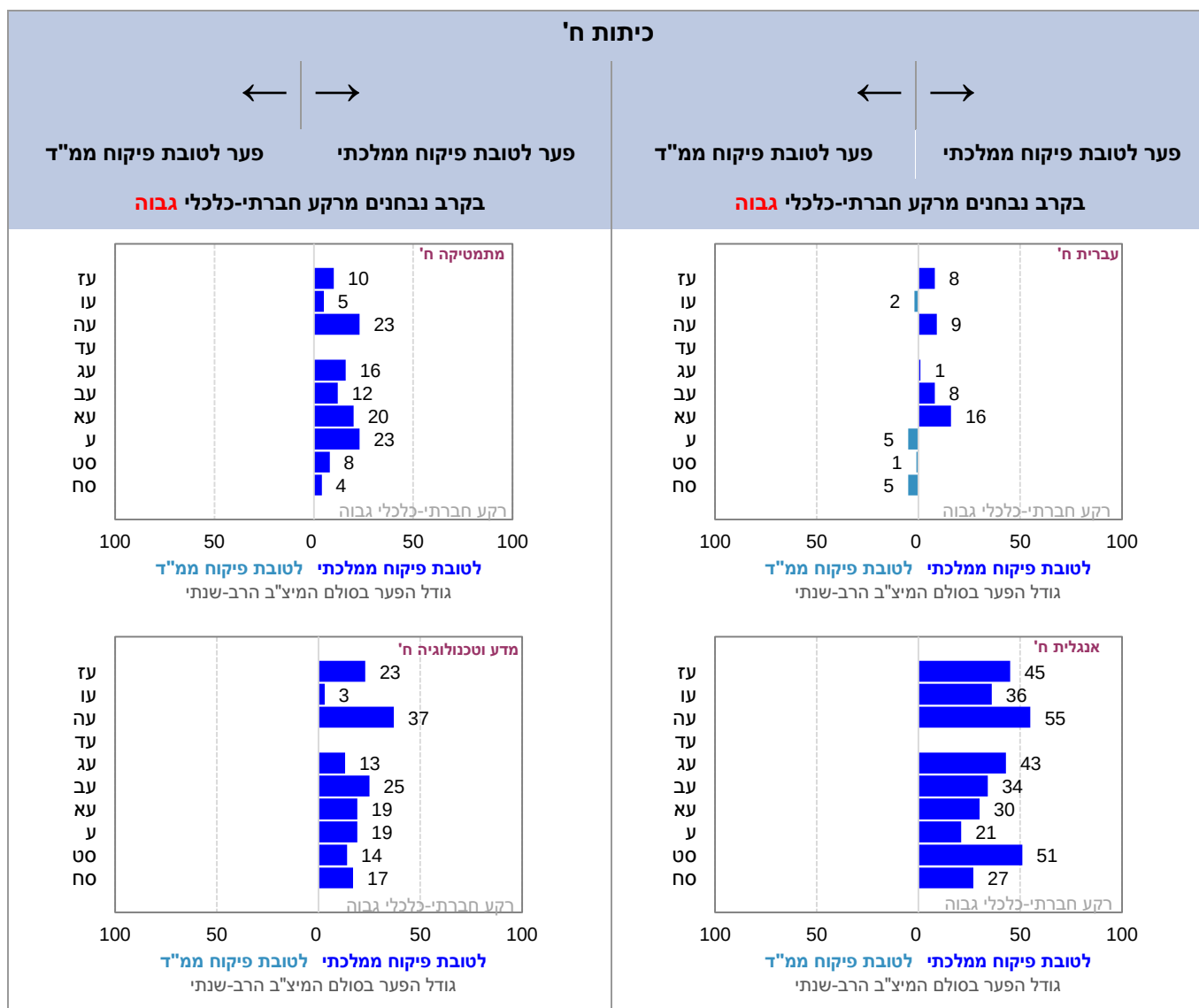
בבתי-ספר דוברי עברית – נבחנים מרקע חברתי כלכלי בינוני

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תרשים 46: פערים בהישגים בין הפיקוח הממלכתי לפיקוח הממלכתי-דתי במבחני המיצ"ב לכיתות ח'

בבתי-ספר דוברי עברית – נבחנים מרקע חברתי כלכלי גבוה

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

סיכום נתוני הפערים בהישגים בין תלמידים מרקע חברתי-כלכלי דומה בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי ובפיקוח הממלכתי-דתי

עיון בתרשימים 41-46 שלהלן מעלה כי -

כאשר בוחנים את הפערים בשנת תשע"ז בין הישגי תלמידים בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי להישגי עמיתיהם בפיקוח הממלכתי-דתי, בנפרד בכל קבוצת רקע חברתי-כלכלי, מתקבלת תמונה מעורבת:

בקרב תלמידים מרקע נמוך:

- בכיתות ה' נמצא פער מתון בהישגים (14 נקודות) לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי רק באנגלית, ואילו במתמטיקה ובשפת-אם עברית לא נמצא פער של ממש בהישגי תלמידים משני סוגי הפיקוח.
- לעומת זאת, בכיתות ח' בכל תחומי הדעת נרשמו פערים בהישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי. הפערים ניכרים בגודלם בתשע"ז, ועומדים על כ-20 נקודות בשפת-אם עברית, במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה, ועל 30 נקודות באנגלית.
- בכיתות ה', הפער (10 הנקודות) בשפת-אם עברית לטובת התלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי שנרשם בתשע"ו נסגר בתשע"ז. בכיתות ח', לעומת זאת, נרשמה מגמה מעורבת כאשר בשפת-אם עברית ובמדע וטכנולוגיה הפערים לטובת תלמידי הפיקוח הממלכתי התרחבו, בעוד הפער באנגלית הצטמצם.

בקרב תלמידים מרקע בינוני:

- בכיתות ה' נמצאו פערים קלים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי בשפת-אם עברית (6 נקודות) ובמתמטיקה (9 נקודות). באנגלית נרשם פער מתון לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי (12 נקודות).
- בכיתות ח', נמצא שהישגי תלמידים בפיקוח הממלכתי-דתי דומים (שפת-אם עברית) או גבוהים במעט (מתמטיקה ומדע וטכנולוגיה) מהישגי עמיתיהם בפיקוח הממלכתי. באנגלית, לעומת זאת, נמצא פער גדול (29 נקודות) לטובת הפיקוח הממלכתי, זאת בדומה לשנים קודמות.
- בשתי דרגות הכיתה, הפער באנגלית לטובת הפיקוח הממלכתי התרחב בכ-5 נקודות ביחס לפער בתשע"ו. לעומת זאת, בשנת תשע"ז נפתחו פערים לטובת הפיקוח הממלכתי-דתי במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה בכיתות ח'.

בקרב תלמידים מרקע גבוה:

- בדומה לממצאים בקרב תלמידים מרקע נמוך, בכיתות ה' לא נמצאו פערים של ממש בהישגי התלמידים משני סוגי הפיקוח בשפת-אם עברית ובמתמטיקה. באנגלית נרשם פער מתון לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי (14 נקודות). פער זה קטן מהפערים שנראו בשנים קודמות (עד לשנת תשע"ה נמדדו פערים של 30-50 נקודות לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי, והחל משנת תשע"ו ישנה מגמה של צמצום הדרגתי וניכר בפערים).
- בדומה לממצאים בקרב תלמידים מרקע נמוך, בכיתות ח' בכל תחומי הדעת נרשמו פערים בהישגים לטובת תלמידים בפיקוח הממלכתי. בחלק מתחומי הדעת הפערים קלים יחסית (בשפת-אם עברית ובמתמטיקה, פערים של כ-10 נקודות), ובאחרים הפערים גדולים (מדע וטכנולוגיה, 23 נקודות) ואף גדולים מאוד (אנגלית, 45 נקודות).
- בקרב תלמידי כיתות ח', בהשוואה לפערים בתשע"ו, הרי שבתשע"ז במרבית תחומי הדעת נפתחו פערים לטובת הפיקוח הממלכתי (שפת-אם עברית, מתמטיקה ובעיקר מדע וטכנולוגיה), או שהפערים התרחבו (אנגלית).

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב

לכיתות ה' ולכיתות ח'

בבתי-ספר דוברי עברית

לפי סוג פיקוח ומגדר

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' לפי סוג פיקוח ומגדר

פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי-ספר דוברי עברית – לפי סוג פיקוח

להלן מוצגים נתונים בדבר ההישגים של הבנים והבנות והפערים בהישגים ביניהם במבחני המיצ"ב לשנת תשע"ז לכיתות ה' ולכיתות ח' באנגלית, במתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה (בכיתות ח' בלבד). הנתונים מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי בעבור בתי-הספר דוברי עברית שבפיקוח הממלכתי ושבפיקוח הממלכתי-דתי (בנפרד אלו מאלו). יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין מגדר התלמידים לבין הישגיהם.

הערה: בלוחות שבנספח 3.2 מוצגים הנתונים המקבילים בעבור ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ז.

בתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי

לוח 22: הישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז והפערים ביניהם בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח

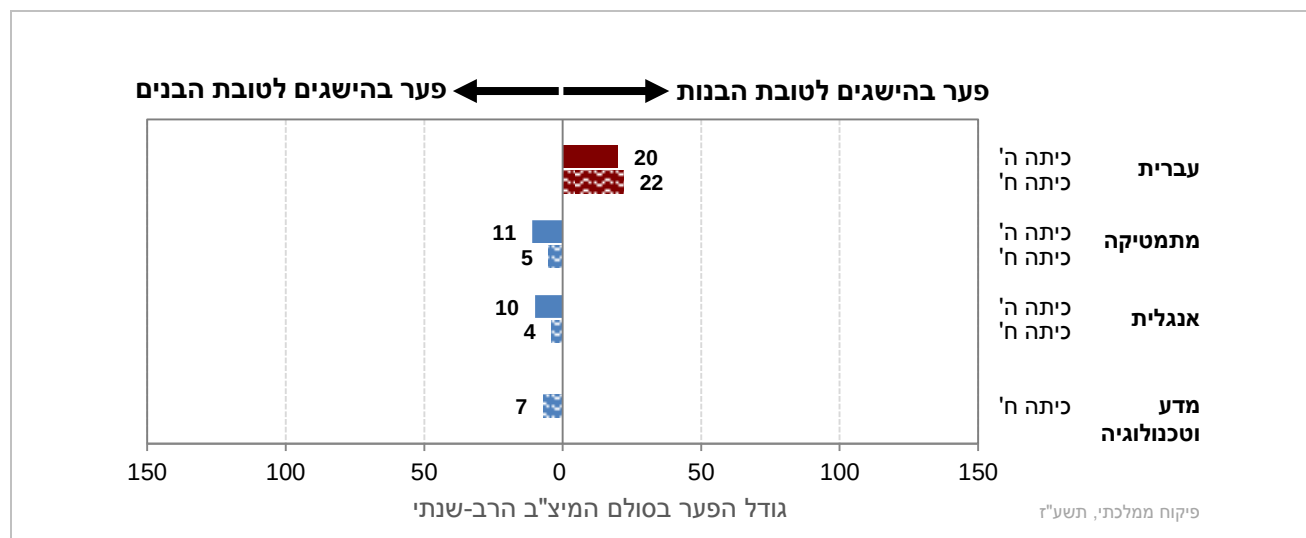
הממלכתי

דוברי עברית בפיקוח הממלכתי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
עברית										
ה'	16,156	542	67	8,197	552	63	7,959	532	70	20
ח'	16,045	558	79	8,288	569	75	7,757	547	83	22
מתמטיקה										
ה'	16,022	572	70	8,028	567	70	7,994	578	70	-11
ח'	16,008	547	95	8,210	545	94	7,798	550	96	-5
אנגלית										
ה'	15,968	543	90	8,017	538	87	7,951	548	92	-10
ח'	15,906	542	82	8,194	540	82	7,712	544	82	-4
מדע וטכנולוגיה										
ח'	15,376	595	114	7,861	592	111	7,515	599	117	-7

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות, כך שערכים חיוביים משקפים הישגים גבוהים יותר של הבנות ולהיפך.

תרשים 47: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח

הממלכתי

בתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי

לוח 23: הישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז והפערים ביניהם בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח

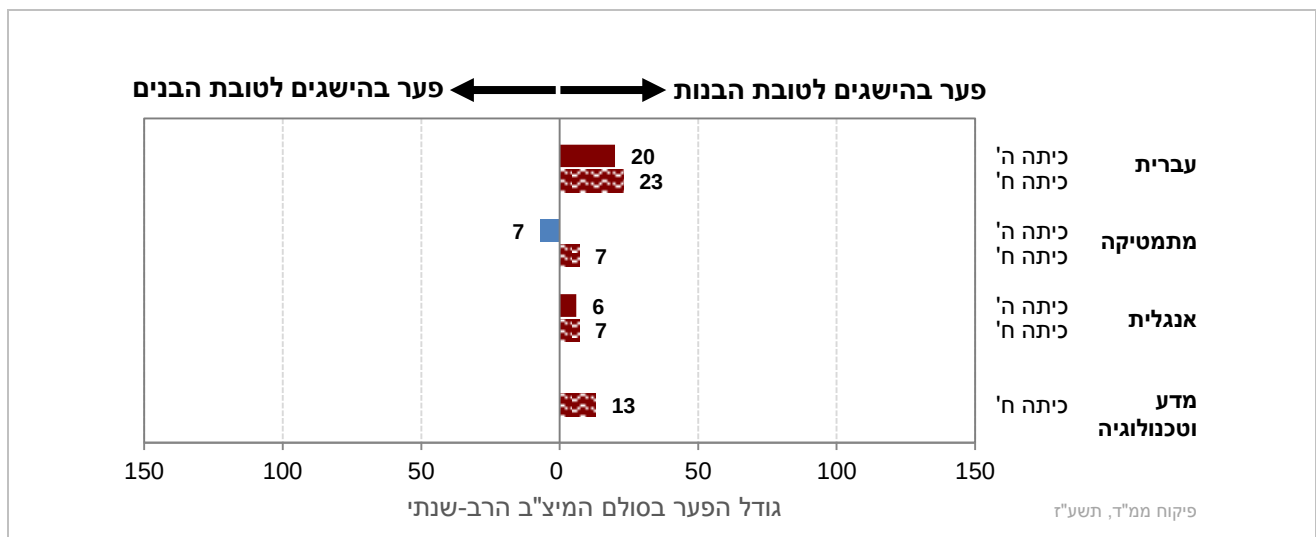
הממלכתי-דתי

דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
עברית										
	4,908	542	66	2,500	552	61	2,408	532	69	20
ח'	5,173	550	79	2,733	561	77	2,440	538	80	23
מתמטיקה										
	4,834	573	71	2,431	570	70	2,403	577	72	-7
ח'	5,094	538	95	2,681	541	91	2,413	534	100	7
אנגלית										
	4,742	526	94	2,433	529	90	2,309	523	97	6
ח'	5,039	501	87	2,675	505	84	2,364	498	89	7
מדע וטכנולוגיה										
	4,901	580	110	2,610	586	107	2,291	573	112	13

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות, כך שערכים חיוביים משקפים הישגים גבוהים יותר של הבנות ולהיפך.

תרשים 48: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח

הממלכתי-דתי

סיכום נתוני הפערים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בתשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית לפי סוג פיקוח

בדומה לשנים קודמות, גם בשנה"ל תשע"ז תמונת הפערים בהישגי בנים ובנות בבתי-ספר דוברי עברית שונה בשני סוגי הפיקוח:

בפיקוח הממלכתי

- **בכיתות ה'** נמצא **פער ניכר** (של 20 נקודות) **לטובת הבנות בשפת-אם עברית**. בתחומי הדעת **מתמטיקה ואנגלית** נמצא **פער קטן יותר** (של כ-10 נקודות) **לטובת הבנים**. הממצאים בתשע"ז דומים מאוד לאלו שנרשמו בתשע"ו.
- **בכיתות ח'** נמצא **פער ניכר** (של 22 נקודות) **לטובת הבנות בשפת-אם עברית**. לעומת זאת, **במתמטיקה ובאנגלית** הישגי הבנים דומים להישגי הבנות, ואילו **במדע וטכנולוגיה** נרשם **פער קל** (של 7 נקודות) **לטובת הבנים**. בהשוואה לפערים שנרשמו בתשע"ו, הרי שמחד הפער בשפת-אם עברית לטובת הבנות הצטמצם (בכ-10 נקודות), ומאידך בתשע"ו לא נרשם פער בין הישגי הבנים לבנות במדע וטכנולוגיה, והפער לטובת הבנים נפתח בתשע"ז.

בפיקוח הממלכתי-דתי

- **בכיתות ה'** נמצאו **פערים לטובת הבנות** הן **בשפת-אם עברית** (פער ניכר של 20 נקודות) והן **באנגלית** (פער קל של 6 נקודות). לעומת זאת, **במתמטיקה** נרשם **פער קל** (של 7 נקודות) **לטובת הבנים**. הממצאים בתשע"ז דומים מאוד לאלו שנרשמו בתשע"ו.
- **בכיתות ח'** נמצאו **פערים לטובת הבנות בכל ארבעת תחומי הדעת: פער ניכר** (של 23 נקודות) **בשפת-אם עברית, ופערים קטנים יותר במדע וטכנולוגיה** (של 13 נקודות). **במתמטיקה ובאנגלית** (של 7 נקודות) בכל אחד מתחומי הדעת. תמונה זו שונה מהתמונה שהתקבלה בקרב תלמידי הפיקוח הממלכתי, ודומה לתמונה שהתקבלה בתשע"ו, אם כי הפערים בתשע"ז לרוב קטנים בכ-10-15 נקודות (בכל המקצועות פרט לאנגלית).

במבט-על

- בשני סוגי הפיקוח ובשתי דרגות הכיתה נמצא **שהישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בשפת-אם עברית במידה רבה**. בשאר תחומי הדעת, נמצא שבבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי נרשם **פער קל** (אנגלית לכיתות ה', מדע וטכנולוגיה לכיתות ח') **עד מתון** (מתמטיקה לכיתות ה') **לטובת הבנים** או שהישגי הבנים והבנות דומים יחסית (מתמטיקה ואנגלית לכיתות ח'), ואילו בבתי-ספר דוברי עברית בפיקוח הממלכתי-דתי נמצא לרוב **פער קל עד מתון לטובת הבנות** (בכל המקצועות, מלבד במתמטיקה לכיתות ה' בו נרשם פער קל לטובת הבנים).

הישגים במבחני המיצ"ב תשע"ז
בבתי-ספר דוברי ערבית
לפי מגזרים

המשתתפים במבחני המיצ"ב החיצוני בבתי-ספר דוברי ערבית – לפי מגזר

בלוח 24 בלוח שלהלן מוצג מספר הנבחנים במבחני המיצ"ב בבתי-ספר דוברי ערבית ושיעוריהם מתוך כלל התלמידים בשכבות ה' ו-ח' באחוזים, בחלוקה לפי מגזרים דוברי ערבית (ערבי, דרוזי, בדואי-דרום ובדואי צפון)¹³.

נתוני ההשתתפות מתייחסים לכלל התלמידים שנבחנו¹⁴, והם כוללים גם תלמידים משולבים וגם תלמידים הלומדים בכיתות בהן נמצא חשד לפגיעה בטוהר בחינות (נתוני ההישגים המוצגים בהמשך הדוח אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים אלה). שיעור התלמידים שנבחנו בפועל חושב מתוך כלל התלמידים בשכבות אלו בבתי-הספר שהשתתפו בפועל במיצ"ב.

לוח 24: מספר הנבחנים במבחני המיצ"ב תשע"ז בקרב דוברי ערבית ושיעוריהם (באחוזים) בשכבות

ה' ו-ח' – לפי מגזר

המגזר	שכבה	מספר בתי"ס שנבחנו	מספר הכיתות שנבחנו	מספר התלמידים שנבחנו	שיעור התלמידים שנבחנו
ערבי	ה'	89	225	5,390	91%
	ח'	51	226	5,880	87%
	כלל השכבות	126	451	11,270	89%
דרוזי	ה'	17	36	857	92%
	ח'	7	34	861	87%
	כלל השכבות	24	70	1,718	90%
בדואי דרום	ה'	31	90	2,096	88%
	ח'	18	80	1,890	80%
	כלל השכבות	41	170	3,986	84%
בדואי צפון*	ה'	10	23	508	87%
	ח'	6	20	461	80%
	כלל השכבות	14	43	969	83%
כלל דוברי הערבית	ה'	147	374	8,851	90%
	ח'	82	360	9,092	85%
	כלל השכבות	205	734	17,943	88%

* בשל מיעוט בתי-הספר במגזר הבדואי בצפון הארץ נתוניהם אינם מדווחים בהמשך פרק זה.

עיון בלוח 24 מעלה כי שיעור התלמידים שנבחנו במבחני המיצ"ב בשכבת ה' בבתי-ספר דוברי ערבית הוא 90% ובשכבת ח' – 85%. במגזר הבדואי בדרום בולט שיעור השתתפות נמוך יחסית בשכבה ח' (80%).

¹³ לצורך פישוט הדיווח על מספר הנבחנים, נתוני ההשתתפות במבחנים המדווחים לעיל מבוססים על ההשתתפות במבחן בשפת-אם. בחישוב נתוני הטבלה, בתי-ספר, כיתות (כלומר כיתות-אם) ותלמידים נספרים פעם אחת למרות שנבחנו בכמה מבחנים.

¹⁴ כמשתתפים במבחנים נחשבים כל התלמידים שהשיבו על שאלה אחת לפחות מתוך כלל שאלות המבחן.

הישגים בכיתות ה' ובכיתות ח'

בבתי-ספר דוברי ערבית

לפי מגזרים

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה **עלייה ניכרת** של 19 נקודות בהישגי התלמידים דוברי הערבית במבחן בשפת-אם **ערבית לכיתות ה'** בהשוואה לשנת תשע"ו.
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז חלה **עלייה גדולה מאוד** של 92 נקודות בהישגי התלמידים. העלייה התרחשה באופן עקבי ומדורג עד לשנת תשע"א, אולם מגמה זו נעצרה, ורק בשנתיים האחרונות שוב נרשמו עליות משמעותיות. ממוצעי ההישגים בתשע"ז, בקרב כלל דוברי הערבית ובכל מגזר בנפרד, הם הגבוהים ביותר שנרשמו בכל שנות המדידה.
- **במגזר הערבי** נרשמה בשנת תשע"ז **עלייה גדולה** של 23 נקודות בהישגי התלמידים בהשוואה לתשע"ו, לאחר שבשנים תשע"ו ותשע"ה נרשמה יציבות בהישגים. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה גדולה מאוד של 90 נקודות בהישגי התלמידים.
- **במגזר הדרוזי** נרשמה בשנת תשע"ז **עלייה מתונה** של 11 נקודות בהשוואה לתשע"ו, לאחר שגם בשנת תשע"ו נרשמה עלייה ניכרת של 19 נקודות בהישגים בהשוואה לתשע"ה. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז עלו הישגי התלמידים עלייה גדולה מאוד של 104 נקודות.
- **במגזר הבדואי בדרום** נרשמה בשנת תשע"ז **עלייה מתונה** של 14 נקודות בהשוואה לתשע"ו, בהמשך לעלייה גדולה מאוד של 44 נקודות בהישגים בתשע"ו בהשוואה לתשע"ה. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה גדולה מאוד של 104 נקודות בהישגי התלמידים.
- בכל אחד מן המגזרים ההישגים בתשע"ז גבוהים מההישגים שנרשמו בכל שנות המדידה הקודמות.
- בכל השנים הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. בהשוואה לשנת תשע"ו, בה נרשם צמצום משמעותי **בפער ההישגים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום** (מ-90 נקודות בתשע"ה ל-46 נקודות בתשע"ו), בשנת תשע"ז **התרחב שוב פער ההישגים** והוא עומד על 55 נקודות. אמנם בקרב תלמידים משני המגזרים נרשמו עליות בהישגים בתשע"ז, אך העלייה במגזר הערבי הייתה חדה יותר, ועל כן הפער התרחב.
- **פער ההישגים בין המגזר הדרוזי למגזר הערבי הצטמצם בתשע"ז**, הוא עומד על 14 נקודות לטובת המגזר הדרוזי לעומת פער של 26 נקודות בתשע"ו.

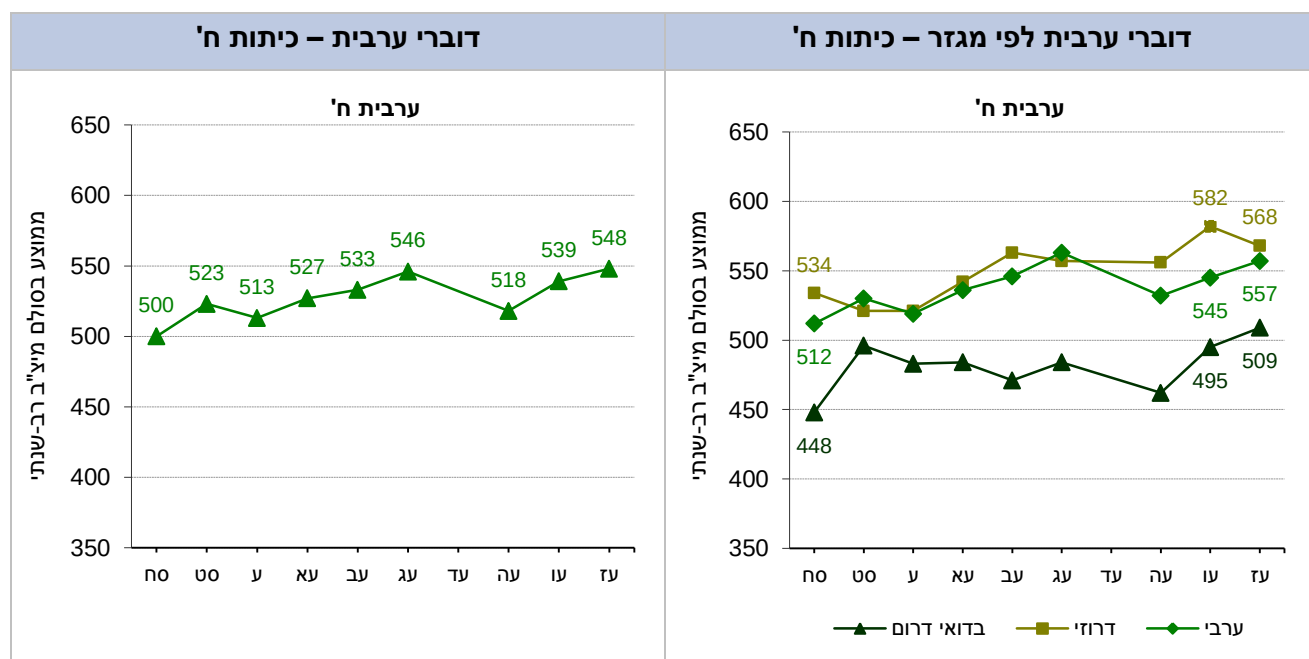
הערה: נתוני ערבית ה' תשע"ז שבתרשים ובלוח לעיל **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים מ-11 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות כ-3% מתוך 374 הכיתות שנבחנו בבתי-ספר דוברי ערבית – 5 כיתות מתוך 225 במגזר הערבי (2.2%) ו-6 כיתות מתוך 90 במגזר הבדואי בדרום (6.7%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי.

בלוח 26 שלהלן ובתרשים 50 שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן בערבית לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 21).

לוח 26: ההישגים בערבית לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזר

ערבית ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	100	500	4,971	97	512	3,038	76	534	689	106	448	929
תשס"ט	80	523	5,374	79	530	3,630	72	521	668	84	496	876
תש"ע	88	513	6,031	85	519	4,678	83	521	523	94	483	557
תשע"א	90	527	5,913	86	536	4,122	75	542	462	101	484	1,075
תשע"ב	95	533	5,226	90	546	3,103	77	563	652	98	471	1,138
תשע"ג	93	546	5,434	83	563	3,793	86	557	577	102	484	932
תשע"ה	93	518	7,428	86	532	5,201	72	556	549	97	462	1,335
תשע"ו	85	539	8,491	82	545	6,047	59	582	849	90	495	1,399
תשע"ז	84	548	8,203	81	557	5,387	72	568	767	88	509	1,640

תרשים 50: ממוצעי הציון הכולל בערבית לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזר

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה עלייה קלה של 9 נקודות בהישגי התלמידים במבחן בשפת-אם ערבית לכיתות ח', בהשוואה להישגים בתשע"ו.
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה ניכרת של 48 נקודות בהישגי התלמידים. בשנים תשס"ח-תשע"ג נרשמה עלייה הדרגתית שנבלמה בירידה חדה בהישגים בשנת תשע"ה. בשנתיים האחרונות נרשמה עלייה מצטברת בשיעור דומה לירידה שנרשמה בתשע"ה, כך שהישגי התלמידים בתשע"ז דומים להישג השיא שנרשם בתשע"ג.
- **במגזר הערבי** נרשמה בשנת תשע"ז עלייה מתונה של 12 נקודות בהישגי התלמידים בהשוואה לתשע"ו, בהמשכה של עלייה דומה שנרשמה בתשע"ו. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה ניכרת של 45 נקודות בהישגי התלמידים.
- **במגזר הדרוזי** נרשמה בשנת תשע"ז ירידה מתונה של 14 נקודות בהשוואה לתשע"ו לאחר שבשנת תשע"ו נרשמה עלייה גדולה של 26 נקודות בהשוואה לתשע"ה. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז עלו הישגי התלמידים עלייה מתונה של 34 נקודות.
- **במגזר הבדואי בדרום** נרשמה בשנת תשע"ז עלייה מתונה של 14 נקודות בהשוואה לתשע"ו, בהמשכה של עלייה גדולה מאוד של 33 נקודות בתשע"ו בהשוואה לתשע"ה. ההישגים בתשע"ז גבוהים מההישגים שנרשמו בכל שנות המדידה הקודמות. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה ניכרת של 61 נקודות בהישגי תלמידים.
- בכל השנים הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. בשנה"ל תשע"ז **פער ההישגים בין המגזר הערבי ובין המגזר הבדואי בדרום נותר יציב** והוא עומד על 48 נקודות, בדומה לפער שנרשם בתשע"ו. זאת, לאחר שבקרב תלמידים משני המגזרים נרשמו עליות דומות ומתונות בהישגים.
- **פער ההישגים בין המגזר הדרוזי למגזר הערבי הצטמצם בתשע"ז**, הוא עומד על 11 נקודות לטובת המגזר הדרוזי לעומת פער של 37 נקודות בתשע"ו.

הערה: נתוני ערבית ח' תשע"ז שבתרשים ובלוח לעיל אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-2 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות כחצי אחוז מתוך 360 הכיתות שנבחנו בבתי-ספר דוברי ערבית – שתיהן מתוך 80 הכיתות במגזר הבדואי בדרום (2.5%). לא נפסלו כיתות ביתר המגזרים.

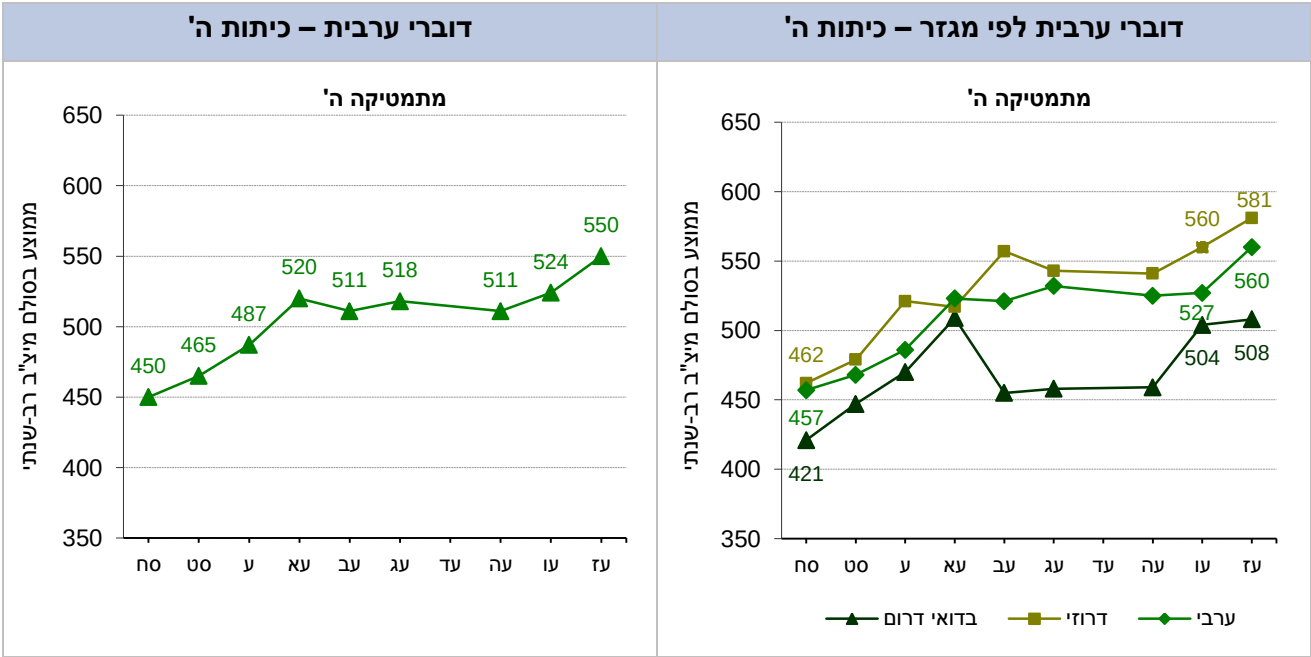
המבחנים במתמטיקה כיתות ה'

בלוח 27 שלהלן ובתרשים 51 שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 23).

לוח 27: ההישגים במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזר

מתמטיקה ה'			דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	97	450	5,941	96	457	3,675	85	462	704	104	421	1,276	421	1,276
תשס"ט	95	465	6,039	97	468	4,082	88	479	681	91	447	1,057	447	1,057
תש"ע	99	487	6,876	98	486	4,980	80	521	503	106	470	1,007	470	1,007
תשע"א	86	520	6,708	84	523	4,411	76	517	495	96	509	1,519	509	1,519
תשע"ב	91	511	5,718	87	521	3,577	81	557	712	88	455	1,082	455	1,082
תשע"ג	89	518	5,748	85	532	3,948	82	543	585	81	458	1,019	458	1,019
תשע"ה	86	511	7,703	81	525	5,150	75	541	528	85	459	1,647	459	1,647
תשע"ו	77	524	8,361	76	527	5,507	64	560	886	81	504	1,682	504	1,682
תשע"ז	76	550	7,621	74	560	4,655	62	581	748	74	508	1,767	508	1,767

תרשים 51: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ה' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזר

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה **עלייה גדולה** של 26 נקודות בהישגי דוברי הערבית **במתמטיקה לכיתות ה'** בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו).
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה **עלייה גדולה מאוד** של 100 נקודות בהישגי דוברי הערבית, אשר התרחשה ברובה (70 נקודות) עד לשנת תשע"א, ועלייה משמעותית נוספת נרשמה בשנתיים האחרונות (ובכלל זה עלייה של 26 נקודות בתשע"ז). ממוצע ההישגים בתשע"ז בקרב כלל דוברי הערבית הוא הגבוה ביותר שנרשם בכל שנות המדידה.
- **במגזר הערבי** נרשמה בשנת תשע"ז **עלייה גדולה מאוד** של 33 נקודות בהישגי התלמידים בהשוואה לתשע"ו, לאחר יציבות שנרשמה בארבעת מחזורי המחקר הקודמים. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה גדולה מאוד של 103 נקודות בהישגי התלמידים.
- **במגזר הדרוזי** נרשמה בשנת תשע"ז **עלייה גדולה** של 21 נקודות בהשוואה לתשע"ו, לאחר שגם בתשע"ו נרשמה עלייה דומה בהשוואה לתשע"ה. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז עלו הישגי התלמידים עלייה גדולה מאד של 119 נקודות.
- **במגזר הבדואי בדרום לא חל שינוי של ממש** בהישגים בשנת תשע"ז בהשוואה לתשע"ו. ממבט על השנים הקודמות עולה שעד תשע"א נרשמו עליות עקביות בהישגים, אך בתשע"ב נרשמה ירידה גדולה מאוד (של 54 נקודות), ובשנים תשע"ג ותשע"ה לא חל שינוי של ממש בהישגים. בתשע"ו נרשמה עלייה גדולה (של 45 נקודות) בהישגים, שנשמרה בתשע"ז. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה גדולה של 87 נקודות.
- ההישגים בתשע"ז במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי הם **הגבוהים בכל שנות המדידה**, ואילו במגזר הבדואי בדרום הם משתווים להישגי השיא שנרשמו בתשע"ו ובתשע"א.
- בכל השנים הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי. פער ההישגים הגדול בין המגזר הבדואי בדרום למגזר הערבי**, שהתרחב ברובו בשנת תשע"ב, הצטמצם מאוד בשנת תשע"ו אך הוא שב **והתרחב** בשנת תשע"ז (52 נקודות בתשע"ז, לעומת 23 נקודות בתשע"ו). המקור להתרחבות הפער בתשע"ז הוא העלייה הגדולה בהישגי תלמידים במגזר הערבי אל מול יציבות בהישגי תלמידים במגזר הבדואי בדרום.
- **פער ההישגים בין המגזר הדרוזי למגזר הערבי הצטמצם בתשע"ז**, הוא עומד על 21 נקודות לטובת המגזר הדרוזי לעומת פער של 33 נקודות בתשע"ו.

הערה: נתוני מתמטיקה ה' תשע"ז שבתרשים ובלוח לעיל אינם כוללים את ציוניהם של תלמידים מ-9 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות כ-2.5% מתוך 374 הכיתות שנבחנו בבתי-ספר דוברי ערבית – שלוש כיתות מתוך 225 (1.3%) הכיתות במגזר הערבי ושש כיתות מתוך 90 הכיתות במגזר הבדואי בדרום (6.7%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי.

$$1 + \frac{3}{2} = 2$$

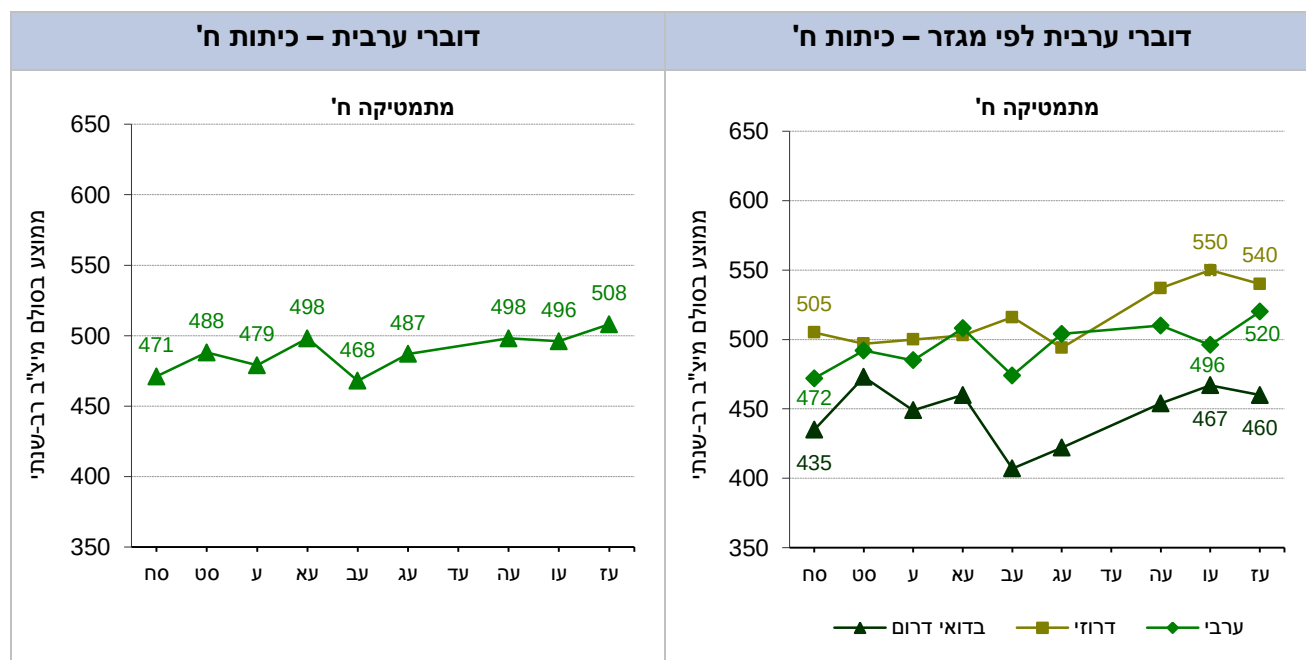
כיתות ח'

בלוח 28 שלהלן ובתרשים 52 שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 25).

לוח 28: ההישגים במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזר

מתמטיקה ח'			דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
תשס"ח	תשס"ט	תש"ע	תשע"א	תשע"ב	תשע"ג	תשע"ה	תשע"ו	תשע"ז	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
89	94	92	92	95	98	92	102	98	89	471	4,758	71	435	876
94	92	92	95	95	93	92	102	96	91	488	5,124	88	473	867
92	92	92	95	95	93	92	102	96	95	479	5,905	90	449	539
92	95	92	95	95	93	92	102	96	90	498	5,867	78	460	1,089
95	95	95	95	95	93	92	102	96	95	468	4,931	67	407	1,190
101	93	93	93	93	93	92	102	96	99	487	5,195	85	422	924
93	93	93	93	93	93	92	102	96	90	498	7,320	81	454	1,355
103	103	103	103	103	103	102	102	97	97	496	8,378	97	467	1,574
98	98	98	98	98	98	97	97	96	96	508	8,313	87	460	1,679

תרשים 52: ממוצעי הציון הכולל במתמטיקה לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזר

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה **עלייה מתונה** של 12 נקודות בהישגי דוברי הערבית **במתמטיקה לכיתות ח'** בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו).
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז חלה **עלייה מתונה** של 37 נקודות בקרב דוברי הערבית (בטווח שנים זה נרשמה גם ירידה גדולה וחריגה בתשע"ב). ממוצע ההישגים בתשע"ז בקרב כלל דוברי הערבית הוא הגבוה ביותר שנרשם בכל שנות המדידה.
- **במגזר הערבי** נרשמה בשנת תשע"ז **עלייה גדולה** של 24 נקודות בהישגי התלמידים בהשוואה לתשע"ו, לאחר ירידה מתונה של 14 נקודות בתשע"ו בהשוואה לתשע"ה, וכחלק מתנוודתיות בהישגים לאורך שנות המדידה. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה ניכרת של 48 נקודות בהישגי התלמידים. ההישגים בתשע"ז גבוהים מההישגים בכל שנות המדידה הקודמות.
- **במגזר הדרוזי** נרשמה בשנת תשע"ז **ירידה קלה** של 10 נקודות בהשוואה לתשע"ו, לאחר עלייה מתונה של 13 נקודות בתשע"ו בהשוואה לתשע"ה. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז עלו הישגי התלמידים עלייה מתונה של 35 נקודות.
- **במגזר הבדואי בדרום** נרשמה בשנת תשע"ז **ירידה קלה** של 7 נקודות בהשוואה לתשע"ו. בשנות המדידה הראשונות ניכרה תנוודתיות בהישגים, ולאחריהן עלייה רציפה בהישגים בין תשע"ג לתשע"ו שנבלמה בתשע"ז. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה מתונה של 25 נקודות.
- בכל השנים הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. **פער ההישגים הגדול בין המגזר הבדואי בדרום למגזר הערבי**, שגדל בהדרגה עד שהגיע לשיאו בתשע"ג (עמד על 82 נקודות), הצטמצם מאוד בשנים העוקבות (עד ל-29 נקודות בתשע"ו), אך שב והתרחב מאוד בתשע"ז (עומד על 60 נקודות). התרחבות הפער בתשע"ז מקורה בעלייה גדולה בהישגי תלמידים במגזר הערבי לעומת ירידה קלה בהישגי תלמידי המגזר הבדואי בדרום.
- **פער ההישגים בין המגזר הדרוזי למגזר הערבי הצטמצם מאוד בתשע"ז**, הוא עומד על 20 נקודות לטובת המגזר הדרוזי לעומת פער של 54 נקודות בתשע"ו.

המבחנים באנגלית

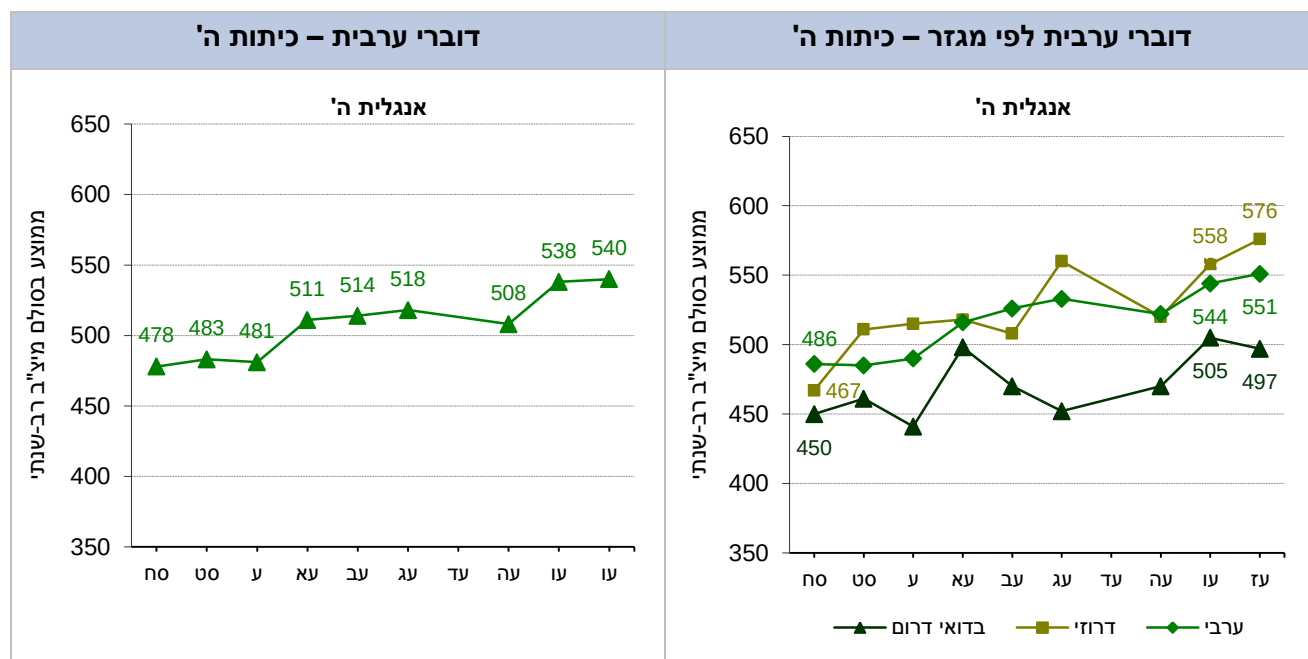
כיתות ה'

בלוח 29 שלהלן ובתרשים 53 שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 27).

לוח 29: ההישגים באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזר

אנגלית ה'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	107	478	6,926	105	486	5,109	107	467	574	112	450	839
תשס"ט	104	483	6,099	102	485	4,212	83	511	476	117	461	1,245
תש"ע	103	481	5,912	101	490	3,497	79	515	711	113	441	1,317
תשע"א	85	511	6,273	83	516	4,271	85	518	681	89	498	1,126
תשע"ב	89	514	6,181	86	526	4,561	75	508	564	95	470	656
תשע"ג	91	518	5,767	85	533	3,766	65	560	427	91	452	1,326
תשע"ה	92	508	7,568	87	522	5,084	82	520	528	96	470	1,507
תשע"ו	88	538	8,424	84	544	5,681	79	558	902	98	505	1,550
תשע"ז	85	540	7,602	82	551	4,571	67	576	754	84	497	1,818

תרשים 53: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ה' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזר

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז לא חל שינוי של ממש** בהישגי דוברי הערבית **באנגלית לכיתות ה'** בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו). הישגי דוברי הערבית בתשע"ז אמנם דומים להישגיהם בתשע"ו, אך גבוהים מההישגים שנרשמו בשנים שלפני כן.
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז חלה **עלייה ניכרת** של 62 נקודות בהישגי התלמידים דוברי הערבית.
- **במגזר הערבי** נרשמה בשנת תשע"ז **עלייה קלה** של 7 נקודות בהישגי התלמידים בהשוואה לתשע"ו, לאחר עלייה גדולה של 22 בתשע"ו בהשוואה לתשע"ה. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה ניכרת של 65 נקודות בהישגי התלמידים.
- **במגזר הדרוזי** נרשמה בשנת תשע"ז **עלייה ניכרת** של 18 נקודות בהשוואה לתשע"ו, לאחר עלייה גדולה מאוד של 38 נקודות בתשע"ו בהשוואה לתשע"ה. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז עלו הישגי התלמידים עלייה גדולה מאוד של 109 נקודות.
- **במגזר הבדואי בדרום** נרשמה בשנת תשע"ז **ירידה קלה** של 8 נקודות בהשוואה לתשע"ו, לאחר עלייה גדולה מאוד של 35 נקודות בתשע"ו בהשוואה לתשע"ה. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה ניכרת של 47 נקודות.
- ההישגים בתשע"ז במגזר הערבי ובמגזר הדרוזי הם **הגבוהים בכל שנות המדינה**.
- בכל השנים הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. **פער ההישגים בין המגזר הבדואי בדרום למגזר הערבי התרחב** בשנת תשע"ז בהשוואה לשנת תשע"ו (54 נקודות ו-39 נקודות, בהתאמה). התרחבות הפער בתשע"ז נובעת משינויים קלים אך הפוכים בכיוונם בכל מגזר: עלייה קלה בהישגי תלמידי המגזר הערבי לעומת ירידה קלה בהישגי תלמידי המגזר הבדואי בדרום.
- **פער ההישגים בין המגזר הדרוזי למגזר הערבי התרחב בתשע"ז**, הוא עומד על 25 נקודות לטובת המגזר הדרוזי לעומת פער של 14 נקודות בתשע"ו. ממצא זה חריג ביחס למגמות השינוי בפער ההישגים בין המגזר הדרוזי למגזר הערבי, בכל שאר המקצועות ובשתי דרגות הכיתה.

הערה: נתוני אנגלית ה' תשע"ז שבתרשים ובלוח לעיל **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים מ-15 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות כ-4% מתוך 374 הכיתות שנבחנו בבתי-ספר דוברי ערבית – 5 כיתות מתוך 90 במגזר הבדואי בדרום (5.6%) ו-10 כיתות מתוך 225 במגזר הערבי (4.4%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי.

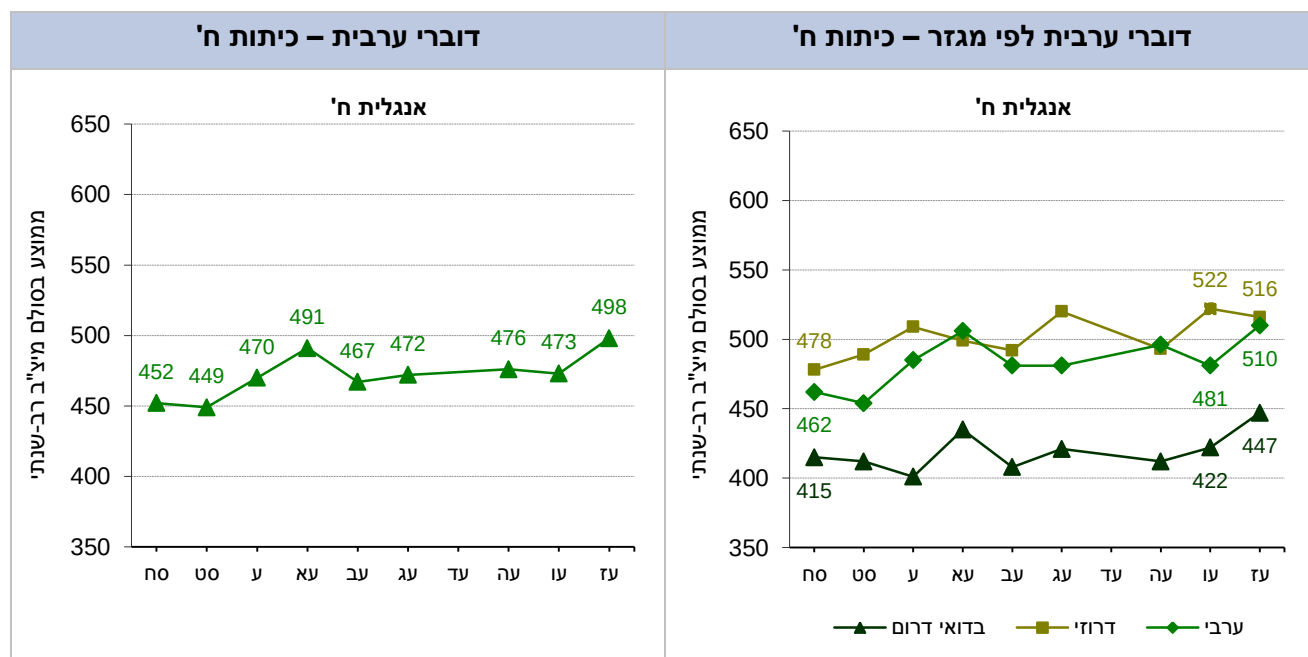
כיתות ח'

בלוח 30 שלהלן ובתרשים 54 שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי-ספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 29).

לוח 30: ההישגים באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזר

אנגלית ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	86	452	5,853	87	462	4,381	78	478	455	77	415	719
תשס"ט	87	449	5,329	88	454	3,641	88	489	457	68	412	971
תש"ע	95	470	5,180	93	485	2,951	80	509	722	77	401	1,213
תשע"א	80	491	5,069	76	506	3,461	77	499	579	69	435	840
תשע"ב	82	467	5,350	81	481	4,443	78	492	463	56	408	352
תשע"ג	84	472	5,668	83	481	3,763	78	520	494	65	421	1,162
תשע"ה	84	476	6,468	81	496	4,537	78	493	556	65	412	1,132
תשע"ו	86	473	8,116	86	481	5,762	74	522	868	68	422	1,275
תשע"ז	74	498	7,510	72	510	4,886	71	516	789	61	447	1,419

תרשים 54: ממוצעי הציון הכולל באנגלית לכיתות ח' בכלל בתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזר

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה **עלייה גדולה** של 25 נקודות בהישגי התלמידים דוברי הערבית במבחן **באנגלית לכיתות ח'** בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו).
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז חלה **עלייה ניכרת** של 46 נקודות בהישגי התלמידים דוברי הערבית. ממוצע ההישגים בתשע"ז בקרב כלל דוברי הערבית הוא הגבוה ביותר שנרשם בכל שנות המדידה.
- **במגזר הערבי** נרשמה בשנת תשע"ז **עלייה גדולה** של 29 נקודות בהישגי התלמידים בהשוואה לתשע"ו, וזאת לאחר ירידה מתונה (של 15 נקודות) בהישגים בתשע"ו בהשוואה לתשע"ה. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה ניכרת של 48 נקודות בהישגי התלמידים. ההישגים בתשע"ז דומים להישג השיא שנרשם בתשע"א, ואף גבוהים ממנו במקצת.
- **במגזר הדרוזי** נרשמה בשנת תשע"ז **ירידה קלה** של 6 נקודות בהשוואה לתשע"ו, וזאת בהמשך לתנודתיות שנרשמה בהישגים מאז שנת תשע"ב. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז עלו הישגי התלמידים עלייה מתונה של 38 נקודות.
- **במגזר הבדואי בדרום** נרשמה בשנת תשע"ז **עלייה גדולה** של 25 נקודות בהשוואה לתשע"ו, בהמשך לעלייה קלה של 10 נקודות שנרשמה בתשע"ו בהשוואה לתשע"ה. סך הכול, במהלך השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה מתונה של 32 נקודות. ההישגים בתשע"ז הם הגבוהים בכל שנות המדידה.
- בכל השנים הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי**. בשנת תשע"ז **לא חל שינוי של ממש בפער ההישגים בין המגזר הבדואי בדרום למגזר הערבי** בהשוואה לפער בשנת תשע"ו, והוא עומד בשנה זו על 63 נקודות. יציבות זו נובעת מעליות גדולות ודומות בהישגי תלמידים משני המגזרים.
- **פער ההישגים בין המגזר הדרוזי למגזר הערבי הצטמצם מאוד בתשע"ז**, הוא עומד על 6 נקודות לטובת המגזר הדרוזי לעומת פער של 41 נקודות בתשע"ו.

הערה: נתוני אנגלית ח' תשע"ז שבתרשים ובלוח לעיל **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים מ-34 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות כ-9.5% מתוך 360 הכיתות שנבחנו בבתי-ספר דוברי ערבית – 19 כיתות מתוך 226 במגזר הערבי (8.4%) ו-15 כיתות מתוך 80 במגזר הבדואי בדרום (18.8%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי.

המבחנים במדע וטכנולוגיה

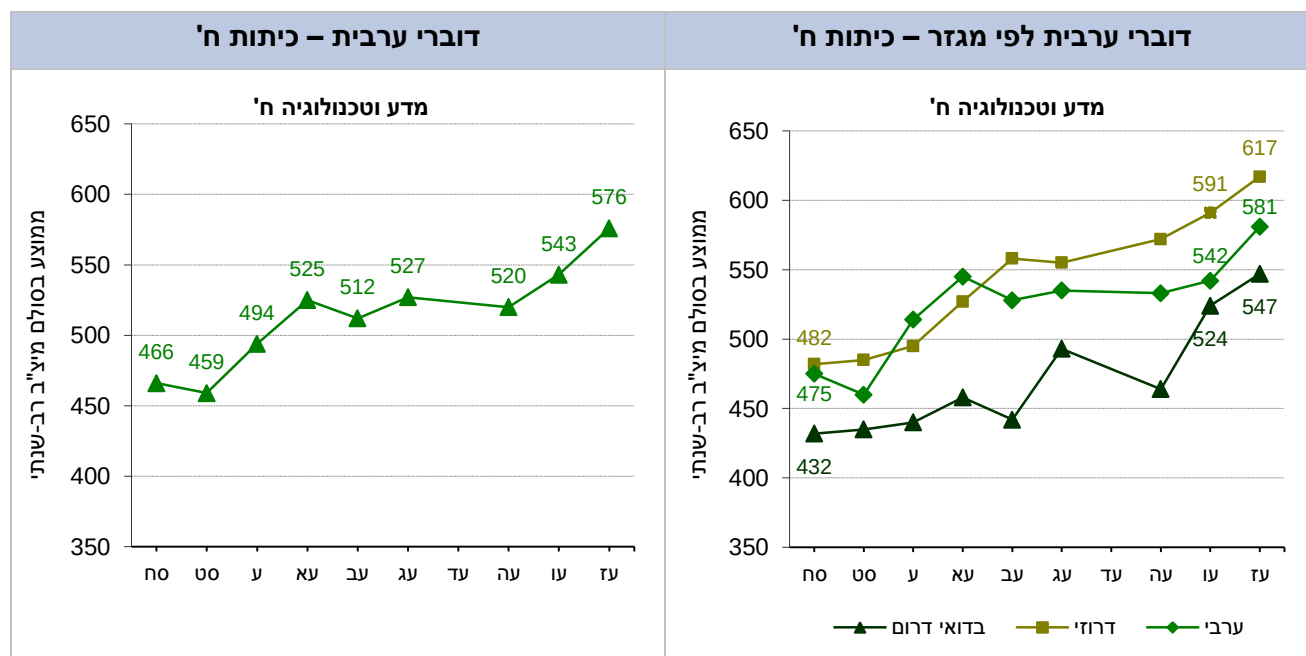
כיתות ח'

בלוח 31 שלהלן ובתרשים 55 שלאחריו מוצגים הישגיהם של תלמידים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל ובתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזרים (לפירוט תיאור המבחן ראה עמוד 31).

לוח 31: ההישגים במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל ובתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזר

מדע וטכנולוגיה ח'	דוברי ערבית			ערבי			דרוזי			בדואי דרום		
	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N	ס"ת	ממוצע	N
תשס"ח	107	466	5,920	108	475	4,442	95	482	473	103	432	717
תשס"ט	106	459	5,087	106	460	3,446	100	485	466	105	435	914
תש"ע	105	494	5,090	104	514	2,912	90	495	677	99	440	1,224
תשע"א	112	525	3,910	107	545	2,708	103	527	654	107	458	447
תשע"ב	100	512	4,666	98	528	3,724	100	558	423	68	442	423
תשע"ג	101	527	5,311	101	535	3,364	103	555	429	92	493	1,257
תשע"ה	108	520	6,396	108	533	4,318	101	572	547	90	464	1,209
תשע"ו	106	543	7,790	106	542	5,691	97	591	833	105	524	1,053
תשע"ז	111	576	7,757	111	581	5,060	108	617	750	106	547	1,544

תרשים 55: ממוצעי הציון הכולל במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בכלל ובתי-הספר דוברי הערבית ולפי מגזר

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תובנות עיקריות:

- **בשנת הלימודים תשע"ז** נרשמה **עלייה גדולה מאוד** של 33 נקודות בהישגי התלמידים דוברי הערבית במבחן **במדע וטכנולוגיה לכיתות ח'** בהשוואה לשנה הקודמת (תשע"ו).
- **בהתבוננות רב-שנתית**, בין השנים תשס"ח-תשע"ז חלה **עלייה גדולה מאוד** של 110 נקודות בהישגי התלמידים. ממוצעי ההישגים בתשע"ז, בקרב כלל דוברי הערבית ובכל מגזר בנפרד, הם הגבוהים ביותר שנרשמו בכל שנות המדידה.
- **במגזר הערבי** נרשמה בשנת תשע"ז **עלייה גדולה מאוד** של 39 נקודות בהישגי התלמידים בהשוואה לתשע"ו. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה גדולה מאוד של 106 נקודות בהישגי התלמידים.
- **במגזר הדרוזי** נרשמה בשנת תשע"ז **עלייה גדולה** של 26 נקודות בהשוואה לתשע"ו. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז עלו הישגי התלמידים עלייה גדולה מאוד של 135 נקודות.
- **במגזר הבדואי בדרום** נרשמה בשנת תשע"ז **עלייה גדולה** של 23 נקודות בהשוואה לתשע"ו, וזאת בהמשך לעלייה חריגה של 60 נקודות שנרשמה בתשע"ו בהשוואה לתשע"ה. סך הכול, בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה גדולה מאוד של 115 נקודות.
- בכל השנים הישגי התלמידים **במגזר הבדואי בדרום נמוכים** מהישגי תלמידים **במגזר הערבי והדרוזי. פער ההישגים הגדול בין המגזר הבדואי בדרום למגזר הערבי**, שהצטמצם באופן חד בשנת תשע"ו (מ69 נקודות בתשע"ב עד 18 נקודות בתשע"ו), **שב והתרחב** בכ-20 נקודות בתשע"ז (עומד על 34 נקודות). התרחבות הפער בתשע"ז מקורה בעלייה תלולה יותר בהישגי התלמידים במגזר הערבי (39 נקודות) בהשוואה לעלייה המקבילה בהישגי התלמידים במגזר הבדואי בדרום – עלייה גדולה כשלעצמה (23 נקודות).
- **פער ההישגים בין המגזר הדרוזי למגזר הערבי הצטמצם בתשע"ז**, הוא עומד על 36 נקודות לטובת המגזר הדרוזי לעומת פער של 49 נקודות בתשע"ו.

הערה: נתוני מדע וטכנולוגיה ח' תשע"ז שבתרשים ובלוח לעיל **אינם כוללים** את ציוניהם של תלמידים מ-17 כיתות עקב חשד לפגיעה בטוהר הבחינות. כיתות אלו מהוות כ-4.7% מתוך 360 הכיתות שנבחנו בבתי-ספר דוברי ערבית – 11 כיתות מתוך 226 במגזר הערבי (4.9%) ו-6 כיתות מתוך 80 במגזר הבדואי בדרום (7.5%). לא נפסלו כיתות במגזר הדרוזי.

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב

לכיתות ה' ולכיתות ח'

בבתי-ספר דוברי ערבית

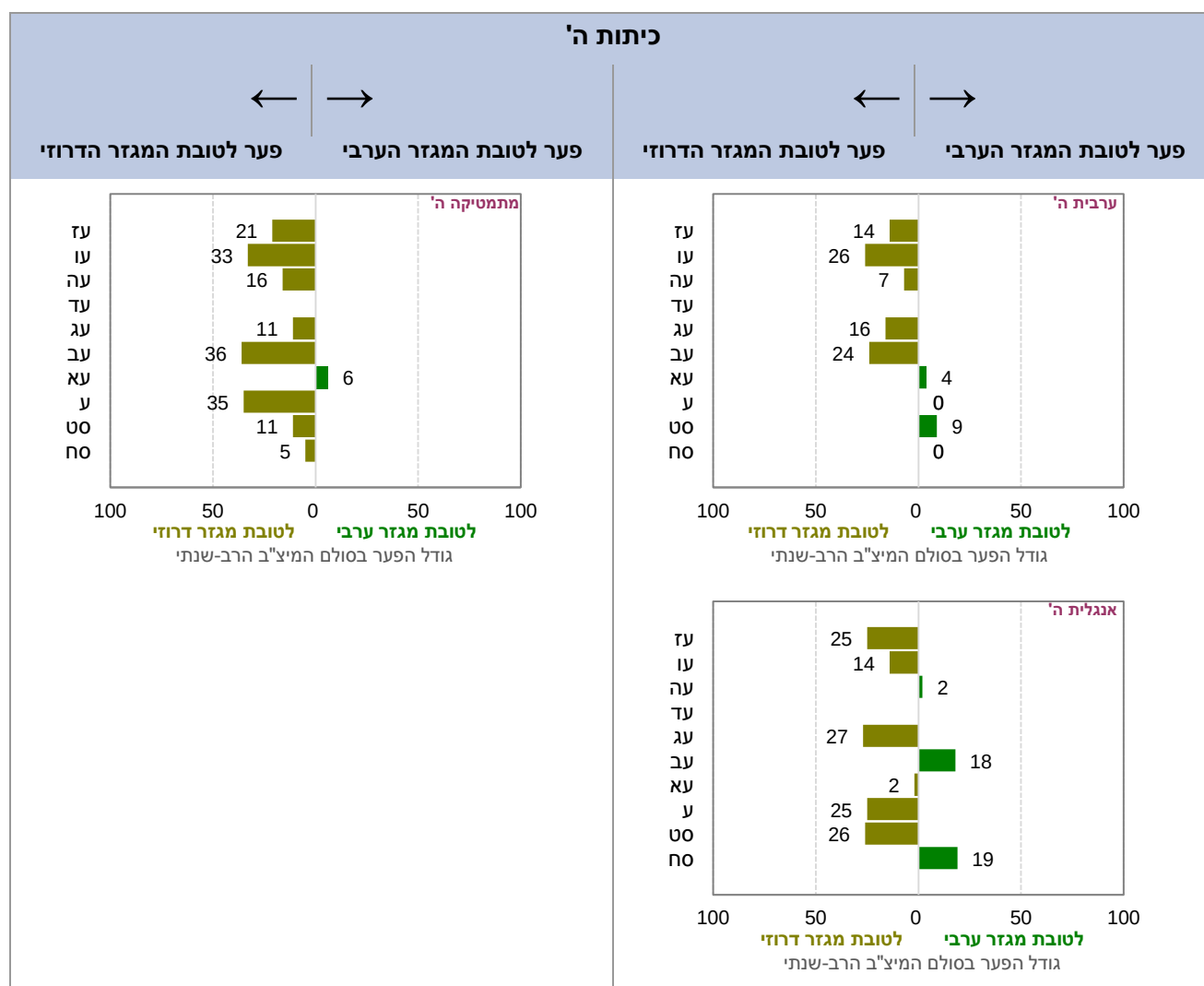
לפי מגזר

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' בין המגזרים בבתי-ספר דוברי ערבית

פערים בהישגים לפי מגזר בבתי-ספר דוברי ערבית

בפרק הקודם הוצגו נתוני ההישגים של תלמידים בבתי-ספר דוברי ערבית במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' לפי מגזרים בשנים תשס"ח-תשע"ז. בתרשימים הבאים מוצגים הפערים בין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי לבין הישגי תלמידים במגזר הדרוזי וכן בין הישגיהם של תלמידים במגזר הערבי לבין הישגי תלמידים במגזר הבדואי בדרום במבחני המיצ"ב לשנת תשע"ז. הפערים המדווחים מחושבים על פי ההפרש שבין ממוצעי המגזר הערבי וממוצעי המגזרים הדרוזי והבדואי בדרום בנפרד, במונחי סולם המיצ"ב הרב-שנתי.

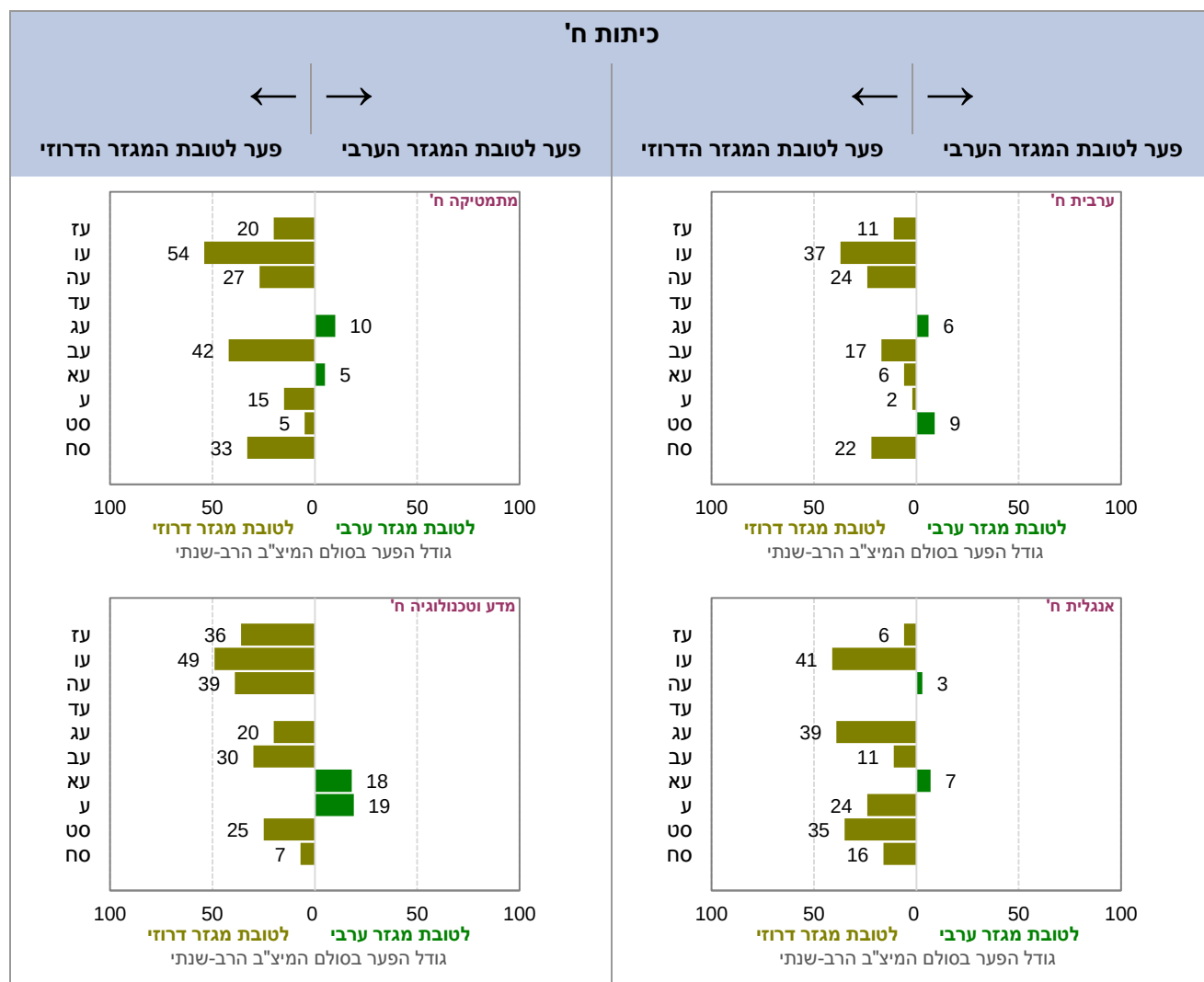
תרשים 56: פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי במבחני המיצ"ב לכיתות ה' בבתי-ספר דוברי ערבית

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תרשים 57: פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי במבחני המיצ"ב לכיתות ח' בבתי-ספר

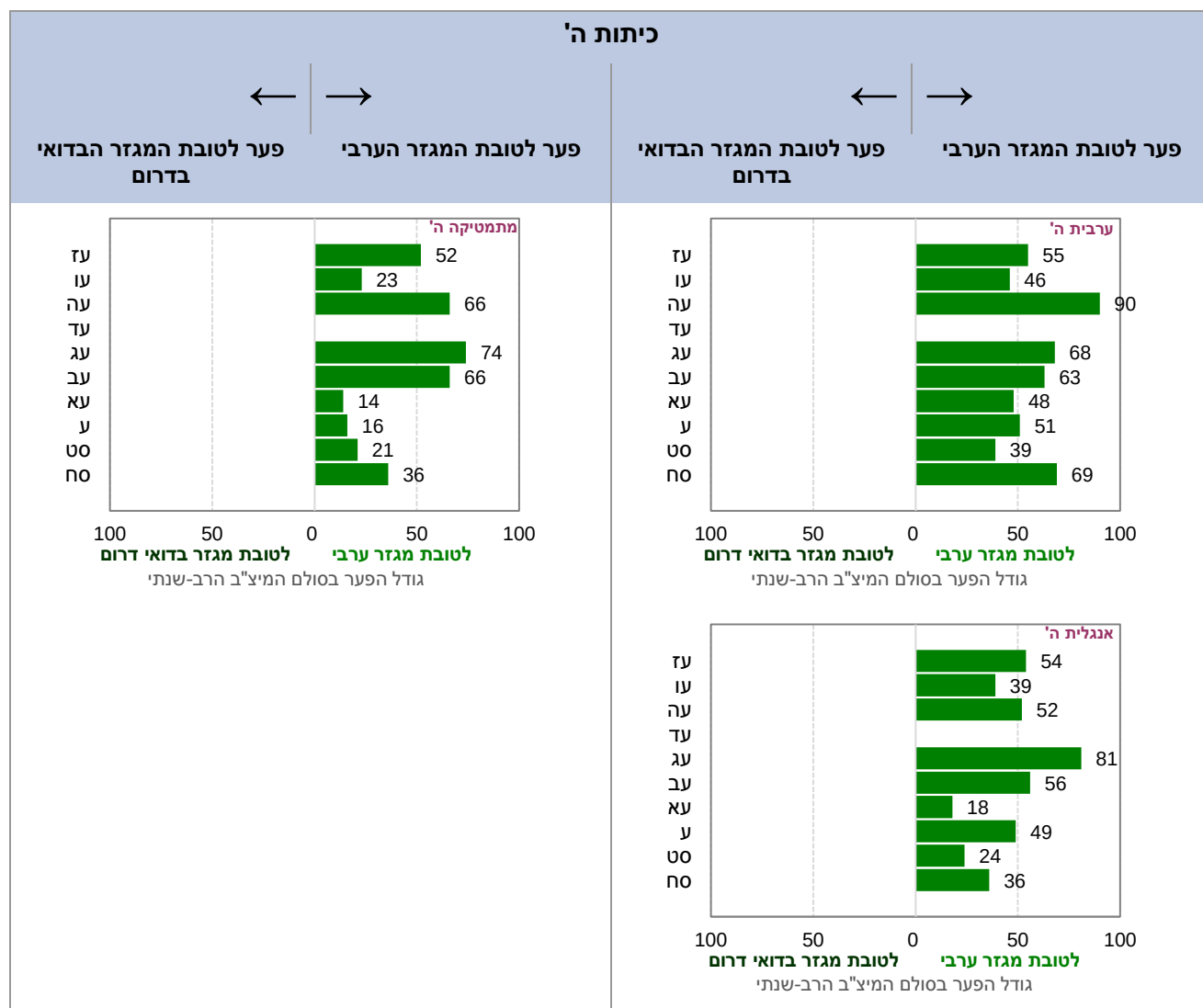
דוברי ערבית

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תרשים 58: פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום במבחני המיצ"ב לכיתות ה'

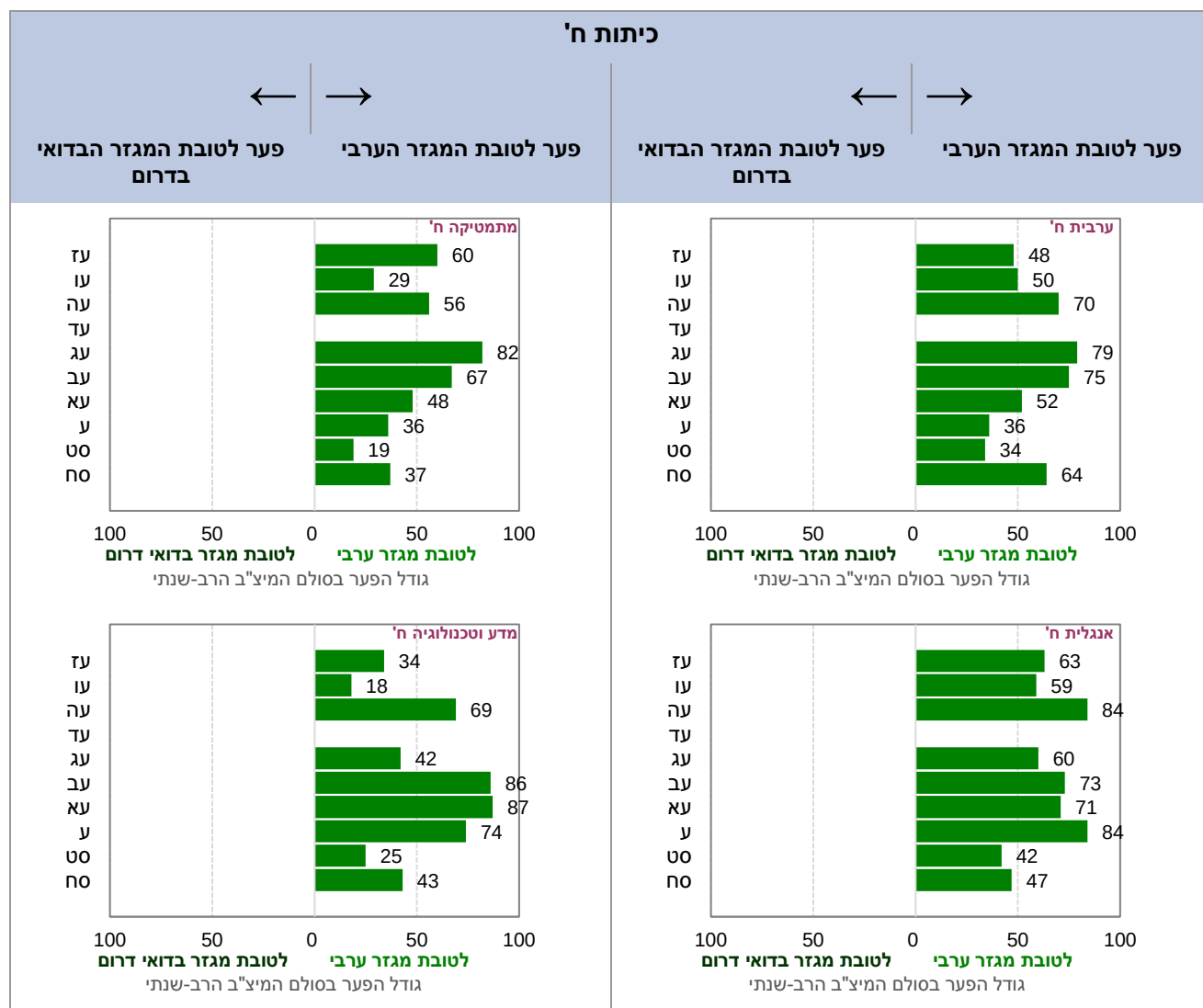
בבתי-ספר דוברי ערבית

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב חיצוניים.

תרשים 59: פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום במבחני המיצ"ב לכיתות ח'

בבתי-ספר דוברי ערבית

הערה: בשנת תשע"ד לא נערכו מבחני מיצ"ב ח' חיצוניים.

סיכום ההישגים והפערים בהישגים במבחני המיצ"ב תשע"ז בבתי-ספר דוברי ערבית לפי מגזר

בבחינת הישגי התלמידים בבתי-ספר דוברי ערבית במבחני המיצ"ב תשע"ז, בהשוואה לשנת תשע"ו, עולה כי נרשמו עליות בהישגים בשישה מבין שבעת המבחנים: בכיתות ה' נרשמו עליות ניכרות עד גדולות בהישגים בשפת-אם ערבית (עלייה של 19 נקודות) ובמתמטיקה (26 נקודות), ואילו באנגלית לא חל שינוי של ממש בהישגים. בכיתות ח' נרשמו עליות בהישגים בכל ארבעת תחומי הדעת - עלייה קלה בשפת-אם ערבית (9 נקודות), מתונה במתמטיקה (12 נקודות), גדולה באנגלית (25 נקודות) וגדולה מאוד במדע וטכנולוגיה (33 נקודות).

בהתבוננות רב-שנתית, בכל המקצועות ודרגות הכיתה, בקרב תלמידים בבתי-ספר דוברי ערבית חלו מאז שנת המדידה הראשונה עליות מתונות עד גדולות מאוד בהישגים. בכל המקצועות, העליות בהישגים בכיתות ה' היו גדולות מהעליות המקבילות כיתות ח', אך העלייה המצטברת הגדולה ביותר היא במדע וטכנולוגיה לכיתות ח'.

ניתוח על פי מגזרים מעלה כי בשנת תשע"ז חלו עליות בהישגי התלמידים במגזר הערבי בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה. עליות אלו בולטות לנוכח היציבות או השינויים המתונים יחסית שאפיינו את הישגי המגזר בשנים האחרונות. במגזר הדרוזי נרשמו בשנת תשע"ז עליות בהישגי התלמידים בכל המקצועות בכיתות ה', ולצדן נרשמו ירידות בהישגים במרבית המקצועות לכיתות ח', בהשוואה לשנת תשע"ו. במגזר הבדואי בדרום, לעומת זאת, נרשמה תמונה מעורבת של עליות, היעדר שינוי ואף ירידות בחלק מן המקצועות.

במרבית תחומי הדעת הצטמצמו הפערים בין הישגי תלמידים במגזר הערבי לבין תלמידים במגזר הדרוזי, ולצד זאת התרחבו הפערים בין תלמידים במגזר הערבי לבין תלמידי המגזר הבדואי בדרום.

המגזר הערבי

■ בהשוואה לשנת תשע"ו:

- בשנת תשע"ז נרשמה עליות בהישגי תלמידים במגזר הערבי בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה.
- בכיתות ה' נרשמו עליות גדולות בהישגים בכל המקצועות: עלייה גדולה מאוד במתמטיקה (33 נקודות), עלייה גדולה בשפת-אם ערבית (23 נקודות) ועלייה קלה באנגלית (7 נקודות).
- בכיתות ח' נרשמו עלייה גדולה מאוד במדע וטכנולוגיה (39 נקודות) ועליות גדולות באנגלית (29 נקודות) ובמתמטיקה (24 נקודות), לצד עלייה מתונה בשפת-אם ערבית (12 נקודות).

■ אשר לשינוי המצטבר על פני השנים:

- בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה חלו עליות בהישגי התלמידים בהשוואה לשנת תשס"ח.
- בכיתות ה' בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמו עליות גדולות במתמטיקה (103 נקודות) ובשפת-אם ערבית (90 נקודות) ועלייה ניכרת באנגלית (65 נקודות).
- בכיתות ח', בין השנים תשס"ח-תשע"ז נרשמו עליות מתונות יותר: עלייה גדולה מאוד במדע וטכנולוגיה (106 נקודות) ועליות ניכרות באנגלית, במתמטיקה ובשפת-אם ערבית (45-48 נקודות).

המגזר הדרוזי

■ בהשוואה לשנת תשע"ו:

- בשנת תשע"ז נרשמה מגמה מעורבת בהישגי התלמידים – בכיתות ה' נרשמו עליות בהישגים בכל המקצועות ובכיתות ח' נרשמו בעיקר ירידות בהישגים.
- בכיתות ה', נרשמה עלייה גדולה במתמטיקה (21 נקודות) לצד עלייה ניכרת באנגלית (18 נקודות) ולצד עלייה מתונה בשפת-אם ערבית (11 נקודות).
- בכיתות ח', נרשמה עלייה גדולה במדע וטכנולוגיה (26 נקודות), לצד ירידות בהישגים ביתר

המקצועות: ירידה מתונה בשפת-אם ערבית (14 נקודות) וירידות קלות במתמטיקה (10 נקודות) באנגלית (6 נקודות).

■ אשר לשינוי המצטבר על פני השנים:

- בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה חלו עליות בהישגי התלמידים בהשוואה לשנת תשס"ח.
- בכיתות ה' נרשמו בשנים תשס"ח-תשע"ז עליות גדולות מאוד בהישגי התלמידים בכל המקצועות: במתמטיקה (119 נקודות), באנגלית (109 נקודות) ובשפת-אם ערבית (104 נקודות).
- בכיתות ח', בשנים תשס"ח-תשע"ז נרשמה עלייה גדולה מאוד במדע וטכנולוגיה (135 נקודות). בשפת-אם ערבית, במתמטיקה ובאנגלית נרשמו עליות מתונות (כ-35 נקודות בכל מקצוע), על אף הירידות בהישגים בתשע"ז לעומת ההישגים בתשס"ח.

המגזר הבדואי בדרום

■ בהשוואה לשנת תשע"ו:

- בשנת תשע"ז נרשמה מגמה מעורבת בהישגי התלמידים – בכיתות ה' לא נמצא דפוס שינויים אחד ובכיתות ח' נרשמו עליות בהישגים במרבית המקצועות.
- בכיתות ה' נרשמה עלייה מתונה בשפת-אם ערבית (14 נקודות) לצד יציבות במתמטיקה ואף ירידה קלה באנגלית (8 נקודות).
- בכיתות ח' נרשמו עליות במרבית המקצועות: עליות גדולות באנגלית ובמדע וטכנולוגיה (כ-25 נקודות) ועלייה מתונה בשפת-אם ערבית (14 נקודות). במתמטיקה נרשמה ירידה קלה (7 נקודות).

■ אשר לשינוי המצטבר על פני השנים:

- בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה חלו עליות בהישגי התלמידים בהשוואה לשנת תשס"ח.
- בכיתות ה' נרשמו בין השנים תשס"ח-תשע"ה עלייה גדולה מאוד בשפת-אם ערבית (104 נקודות), עלייה גדולה במתמטיקה (87 נקודות) עליה ניכרת באנגלית (47 נקודות).
- בכיתות ח' נרשמו בין השנים תשס"ח-תשע"ז עלייה גדולה מאוד במדע וטכנולוגיה (115 נקודות), עלייה ניכרת בשפת-אם ערבית (61 נקודות) ועליות מתונות באנגלית (32 נקודות) ובמתמטיקה (25 נקודות).

פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי בשנה"ל תשע"ז:

- הישגי התלמידים במגזר הדרוזי גבוהים מהישגי חבריהם במגזר הערבי בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה. הפער הגדול ביותר נרשם במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' – 36 נקודות, ואילו הפער הקטן ביותר נרשם באנגלית לכיתות ח' – רק 6 נקודות.
- בתשע"ז, בהשוואה לתשע"ו, נרשמה מגמת צמצום בפערים ברוב המקצועות ובשתי דרגות הכיתה, בעיקר במתמטיקה ובאנגלית לכיתות ח' – הפער הצטמצם בכ-35 נקודות. לעומת זאת, באנגלית לכיתות ה' התרחב הפער בין המגזרים ב-11 נקודות.

פערים בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום בשנה"ל תשע"ז:

- הישגי התלמידים במגזר הערבי גבוהים משמעותית מהישגי חבריהם במגזר הבדואי בדרום בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה. הפערים בתשע"ז עומדים על כ-50-60 נקודות, פרט לפער קטן יותר, באופן יחסי, במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' – 34 נקודות.
- בכל המקצועות בכיתה ה' ובמתמטיקה ובמדע וטכנולוגיה בכיתה ח' נרשמה מגמת התרחבות של הפערים, כך שהפערים בתשע"ז גדולים מהפערים שנרשמו בתשע"ו. בשפת-אם ערבית ובאנגלית לכיתה ח' לא נרשם שינוי בפערים בתשע"ז, בהשוואה לתשע"ו.

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב

לכיתות ה' ולכיתות ח'

בבתי-ספר דוברי ערבית

לפי מגזר ומגדר

פערים בהישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' בין המגדרים בבתי-ספר דוברי ערבית ובחלוקה לפי מגזרים

פערים בהישגים בין בנים ובנות בבתי-ספר דוברי ערבית – לפי מגזר

להלן מוצגים נתונים בדבר ההישגים של הבנים והבנות והפערים בהישגים ביניהם במבחני המיצ"ב לשנת תשע"ז לכיתות ה' ולכיתות ח' בשפת-אם ערבית, במתמטיקה, באנגלית ובמדע וטכנולוגיה (כיתות ח' בלבד). הנתונים מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי בעבור בתי-ספר דוברי ערבית בכל מגזר בנפרד. יש לציין כי אין להסיק מניתוחים אלו על קשרי סיבה-תוצאה בין מגדר התלמידים לבין הישגיהם.

הערה: בלוחות שבנספח 3.3 מוצגים הנתונים המקבילים בעבור ההישגים במיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ז.

בתי-ספר דוברי ערבית במגזר הערבי

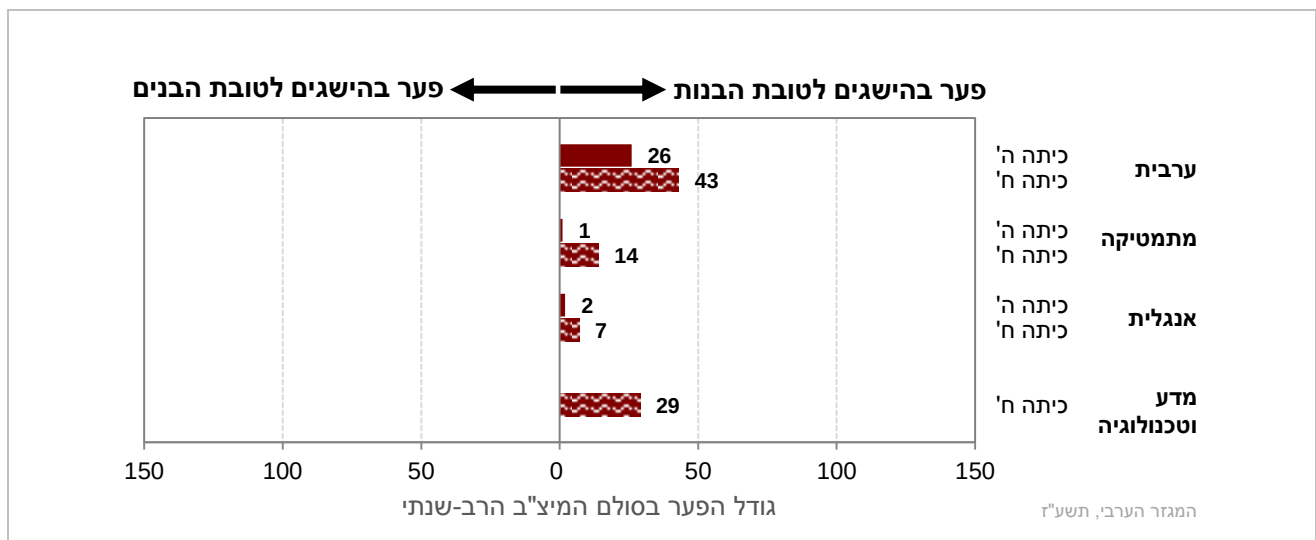
בלוח 32 שלהלן ובתרשים 60 שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ז במקצועות המיצ"ב השונים בבתי-ספר דוברי ערבית במגזר הערבי.

לוח 32: הישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז והפערים ביניהם במגזר הערבי

דוברי ערבית במגזר הערבי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
ערבית										
ה'	4,565	604	67	2,380	617	62	2,185	591	68	26
ח'	5,387	557	81	2,944	577	72	2,443	534	85	43
מתמטיקה										
ה'	4,655	560	74	2,411	561	75	2,244	560	72	1
ח'	5,447	520	97	2,975	526	96	2,472	512	98	14
אנגלית										
ה'	4,571	551	82	2,371	552	80	2,200	550	84	2
ח'	4,886	510	72	2,694	513	71	2,192	506	74	7
מדע וטכנולוגיה										
ח'	5,060	581	111	2,762	594	109	2,298	565	113	29

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות, כך שערכים חיוביים משקפים הישגים גבוהים יותר של הבנות, ולהיפך.

תרשים 60: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז במגזר הערבי

עיון בלוח 32 ובתרשים 60 מעלה כי במגזר הערבי -

- הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים בכל המקצועות לכיתות ח' ובשפת-אם ערבית לכיתות ה'.
- בכיתות ה' נרשם פער גדול לטובת הבנות בשפת-אם ערבית (26 נקודות), בעוד באנגלית ובמתמטיקה הישגי הבנים והבנות דומים.
- בכיתות ח' נרשמו פערים גדולים לטובת הבנות בשפת-אם ערבית (43 נקודות) ובמדע וטכנולוגיה (29 נקודות), ואילו במתמטיקה (14 נקודות) ובאנגלית (7 נקודות) הפערים קטנים יותר.
- בכל המקצועות, הפערים בין הישגי בנות ובנים גדולים יותר בכיתות ח' בהשוואה לפערים בכיתות ה'.
- לאורך השנים, נרשמה מגמת צמצום בפערים בין הבנים לבנות בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה (פרט מהמבחן במתמטיקה לכיתות ה') – הפערים בתשע"ז קטנים יותר בכ-15-25 נקודות מהפערים בשנת הבסיס תשס"ח, וגם קטנים יותר מהפערים בשנת תשע"ו (ר' נספח). בשנת תשע"ז נרשמו עליות בהישגי הבנים במגזר הערבי בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה – עליות גדולות יותר מאלו שנרשמו בקרב הבנות.

בתי-ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי

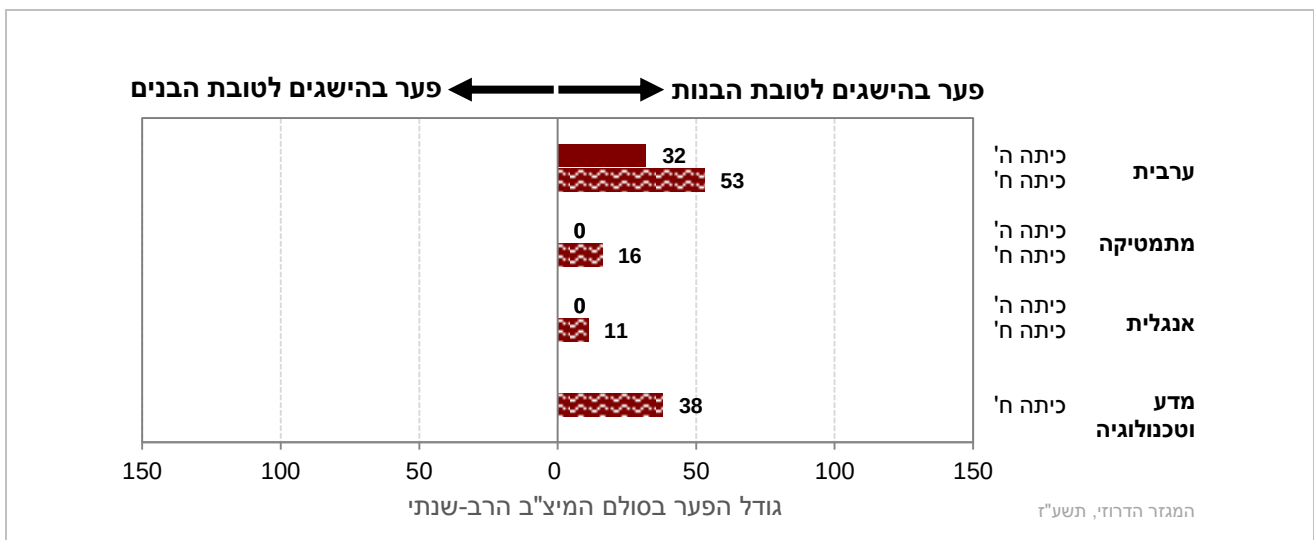
בלוח 33 שלהלן ובתרשים 61 שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ז במקצועות המיצ"ב השונים בבתי-ספר דוברי ערבית במגזר הדרוזי.

לוח 33: הישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז והפערים ביניהם במגזר הדרוזי

דוברי ערבית במגזר הדרוזי	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
ערבית										
ה'	732	618	54	386	633	46	346	601	56	32
ח'	767	568	72	448	590	58	319	537	78	53
מתמטיקה										
ה'	748	581	62	382	581	62	366	581	62	0
ח'	767	540	96	459	547	96	308	531	95	16
אנגלית										
ה'	754	576	67	389	576	64	365	576	69	0
ח'	789	516	71	462	520	71	327	509	72	11
מדע וטכנולוגיה										
ה'	750	617	108	455	632	105	295	594	109	38

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות, כך שערכים חיוביים משקפים הישגים גבוהים יותר של הבנות, ולהיפך.

תרשים 61: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז במגזר הדרוזי

עיון בלוח 33 ובתרשים 61 מעלה כי במגזר הדרוזי –

- בכל המקצועות לכיתות ח' ובשפת-אם ערבית לכיתות ה', הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים.
- בכיתות ה' נרשם פער גדול לטובת הבנות בשפת-אם ערבית (32 נקודות), בעוד באנגלית ובמתמטיקה הישגי הבנים והבנות דומים.
- בכיתות ח' נרשמו פערים גדולים לטובת הבנות בשפת-אם ערבית (53 נקודות) ובמדע וטכנולוגיה (38 נקודות), בעוד במתמטיקה (16 נקודות) ובאנגלית (11 נקודות) הפערים קטנים יותר.
- בכל המקצועות, הפערים בין הישגי בנות ובנים גדולים יותר בכיתות ח' בהשוואה לפערים בכיתות ה'.
- לאורך השנים תשס"ח-תשע"ז, נרשמה מגמת צמצום בפערים בין הבנים לבנות רק בחלק מן המקצועות (בכיתות ה': בשפת-אם ערבית ובאנגלית הפער הצטמצם בכ-15 נקודות; בכיתות ח': במתמטיקה ובאנגלית הפער הצטמצם ב-30 נקודות ובכ-20 נקודות, בהתאמה), ואילו במקצועות האחרים לא נרשם שינוי משמעותי בתמונת הפערים בין בנים ובנות, במידה והיו פערים (ר' נספח). בשנת תשע"ז נרשמו עליות הן בהישגי הבנים והן בהישגי הבנות במגזר הדרוזי בכל המקצועות לכיתות ה' ובמדע וטכנולוגיה לכיתות ח'.

בתי-ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי בדרום

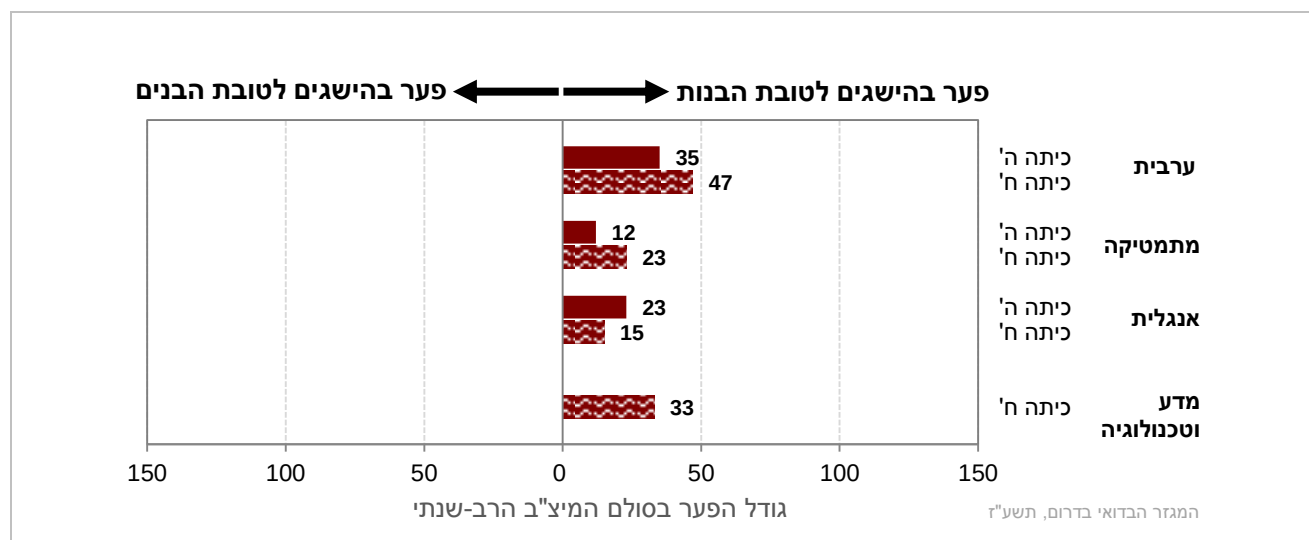
בלוח 34 שלהלן ובתרשים 62 שלאחריו מוצגים הישגי הבנים בהשוואה להישגי הבנות וגודל הפערים ביניהם במבחני המיצ"ב תשע"ז במקצועות המיצ"ב השונים בבתי-ספר דוברי ערבית במגזר הבדואי בדרום.

לוח 34: הישגי בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז והפערים ביניהם במגזר הבדואי בדרום

דוברי ערבית במגזר הבדואי בדרום	כלל התלמידים			בנות			בנים			פערים בין בנות ובנים*
כיתות	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	N	ממוצע	ס"ת	הפער בסולם מיצ"ב רב-שנתי
ערבית										
ה'	1,784	549	75	1,005	564	72	779	529	73	35
ח'	1,640	509	88	920	530	82	720	483	89	47
מתמטיקה										
ה'	1,767	508	74	993	513	75	774	501	72	12
ח'	1,679	460	87	933	470	88	746	447	83	23
אנגלית										
ה'	1,818	497	84	1,033	507	81	785	484	86	23
ח'	1,419	447	61	792	453	57	627	438	64	15
מדע וטכנולוגיה										
ח'	1,544	547	106	868	561	107	676	528	101	33

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוני הבנים מנתוני הבנות, כך שערכים חיוביים משקפים הישגים גבוהים יותר של הבנות, ולהיפך.

תרשים 62: פערים בהישגים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב תשע"ז במגזר הבדואי בדרום

עיון בלוח 34 ובתרשים 62 מעלה כי במגזר הבדואי בדרום -

- בכל המקצועות ובכל דרגות הכיתה הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים.
- בכיתות ה' – נרשם פער גדול לטובת הבנות בשפת-אם ערבית (35 נקודות), בעוד באנגלית ובמתמטיקה נרשמו אמנם פערים קטנים יותר (23 נקודות ו-12 נקודות, בהתאמה) אך עדיין משמעותיים.
- בכיתות ח' – פערים גדולים לטובת הבנות נרשמו בעיקר בשפת-אם ערבית (47 נקודות) ומדע וטכנולוגיה (33 נקודות). במתמטיקה (23 נקודות) ובאנגלית (15 נקודות) נרשמו פערים קטנים מהם.
- לאורך השנים תשס"ח-תשע"ז, במרבית המקצועות ובשתי דרגות הכיתה נרשמה מגמת צמצום בפערים בין הבנים לבנות: הפער בתשע"ז קטן מהפער בתשס"ח בכ-35 נקודות בשפת-אם ערבית, בכ-10-15 נקודות במתמטיקה ובאנגלית, וב-6 נקודות במדע וטכנולוגיה. גם ביחס לפערים בתשע"ו נרשם צמצום של כ-5-15 נקודות בפערים בין הישגי הבנים והבנות (ר' נספח). כמו כן גם בשנת תשע"ז, ובהמשך למגמה שהחלה בתשע"ו, מסתמנת עלייה בהישגי הבנים במגזר הבדואי בדרום במרבית המקצועות ובשתי דרגות הכיתה (למעט אנגלית לכיתות ה' ומתמטיקה לכיתות ח').

סיכום נתוני הפערים בין בנים ובנות במבחני המיצ"ב בתשע"ז בבתי-ספר דוברי ערבית – לפי מגזר

- בשלושת המגזרים, הערבי הדרוזי והבדואי בדרום, כמעט בכל המקצועות ובשתי דרגות הכיתה הישגי הבנות גבוהים מהישגי הבנים. במגזר הערבי ובמגזר בדרוזי, בכיתות ה' בלבד, נמצא שהישגי הבנים במתמטיקה ובאנגלית משתווים להישגי הבנות.
- בשלושת המגזרים בכיתות ח' הישגי בנות גבוהים מהישגי בנים בכל המקצועות. בנוסף, במרבית המקצועות (למעט אנגלית לכיתות ה' בקרב המגזר הבדואי בדרום) הפערים בכיתות ח' גדולים מהפערים המקבילים בכיתות ה'.
- לאורך השנים תשס"ח-תשע"ז, במרבית המקצועות ודרגות הכיתה מסתמנת מגמה של צמצום בפערי ההישגים בין בנות ובנים. במקצועות מעטים לא נמצאו שינויים משמעותיים בתמונת הפערים.
- בשלושת המגזרים, הפערים המגדריים הגדולים ביותר נרשמו בשפת-אם ערבית (בכיתות ה' ובכיתות ח'). גם במדע וטכנולוגיה (כיתות ח') נרשמו פערים ניכרים.
- בתשע"ז נרשמו עליות, לרוב חדות, בהישגי הבנים מכל שלושת המגזרים, במרבית המקצועות ובשתי דרגות הכיתה, והן שתרמו לצמצום פער ההישגים המגדרי. מגמה זו ניכרת פחות במגזר הדרוזי בכיתות ח'.

נספחים

נספח 1: מקדמי מתאם (פירסון) בין רמת הרקע החברתי-כלכלי של נבחנים ובין הישגיהם במבחני מיצ"ב תשע"ז

עוצמות הקשר הסטטיסטי שבין הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים (לפי עשירון הטיפוח 10-1) ובין הישגיהם במבחני המיצ"ב תשע"ז מדווחות בלוח הבא במונחי מקדם המתאם של פירסון. המתאמים מדווחים בעבור תלמידים בכלל בתי-הספר שהשתתפו וכן בעבור דוברי עברית ודוברי ערבית בנפרד. אין להסיק מקיומו של קשר על יחסי סיבה תוצאה בין שני המשתנים.

לוח 35: מקדמי מתאמי פירסון בין הרקע החברתי-כלכלי של התלמידים והישגיהם במבחני תשע"ז

המבחן	כלל בתי"ס	דוברי עברית	דוברי ערבית
	r	r	r
עברית לכיתות ה'		0.24	
עברית לכיתות ח'		0.33	
ערבית לכיתות ה'			0.29
ערבית לכיתות ח'			0.26
מתמטיקה לכיתות ה'	0.29	0.26	0.27
מתמטיקה לכיתות ח'	0.40	0.39	0.31
אנגלית לכיתות ה'	0.16	0.17	0.26
אנגלית לכיתות ח'	0.38	0.32	0.39
מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	0.28	0.32	0.23

מקדם מתאם פירסון

מקדם המתאם של פירסון הוא מדד לקשר לינארי (קורלציה) בין שתי קבוצות של מספרים. כאשר מדובר בעיבוד נתונים סטטיסטי, ההתייחסות בדרך כלל היא לקשר בין שני משתנים. ערכי המדד נעים בין (-1) לבין (+1) והוא מסומן באות r. בתוך כך משמעות הערך 0 היא שאין קשר כלל בין המשתנים, וקרבה לאחד מערכי הקיצון מצביעה על קשר חזק יותר.

כיצד חושב המדד חברתי-כלכלי כראמת התלמיד? ר' הסבר בצמוד 39

נספח 2: פירוט המעבר מציוני גלם לציונים בסולם רב-שנתי במבחני המיצ"ב תשע"ז

לוח 36: ממוצעים וסטיות תקן של ההישגים במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' תשע"ז בסולם ציוני הגלם ובסולם רב-שנתי

דוברי ערבית					דוברי עברית					כלל בתי"ס						
סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		מספר הנבחנים	סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		מספר הנבחנים	סולם רב-שנתי		סולם ציוני הגלם		מספר הנבחנים		
סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע		סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע		סטיית תקן	ממוצע	סטיית תקן	ממוצע			
עברית																
					67	542	15	74	21,064							ה'
					79	557	20	62	21,218							ח'
ערבית																
71	592	22	65	7,525												ה'
84	548	21	62	8,203												ח'
מתמטיקה																
76	550	24	62	7,621	70	573	22	69	20,856	72	566	23	67	28,477	ה'	
98	508	29	51	8,313	95	545	28	62	21,102	98	534	29	59	29,415	ח'	
אנגלית																
85	540	22	65	7,602	91	539	24	65	20,710	89	539	23	65	28,312	ה'	
74	498	24	56	7,510	85	533	27	68	20,945	83	523	27	64	28,455	ח'	
מדע וטכנולוגיה																
111	576	21	41	7,757	114	592	22	44	20,277	113	587	22	43	28,034	ח'	

נספח 3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע

נספח 3.1: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר בחלוקה לפי מגזר שפה

בלוחות הבאים מוצגים מספר הנבחנים ונתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי קבוצות רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר וכן מוצגים הפערים בהישגי תלמידים מקבוצות אלו במבחני המיצ"ב לכיתות ה' וח' בשנים תשס"ח-תשע"ז במדע וטכנולוגיה, אנגלית ומתמטיקה. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בעבור כלל בתי-הספר וכן בחלוקה לדוברי עברית ולדוברי ערבית. בעבור בתי-הספר בכל אחד ממגזרי השפה מוצגים גם נתוני ההישגים במבחני מיצ"ב בשפת-אם (עברית וערבית בהתאמה).

בשל מספרם הקטן של תלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה במגזר דוברי הערבית נתונים אינם מדווחים.

לוח 37: הישגים בעברית לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

דוברי עברית			עברית לכיתות ה'	
סטיית תקן	ממוצע	מספר הנבחנים		
100	500	13,904	סך הכול	תשס"ח
			רקע חברתי-כלכלי	
117	461	2,606	נמוך	
101	492	5,788	בינוני	
83	523	5,423	גבוה	
			מגדר	
91	516	7,267	בנות	
106	483	6,635	בנים	תשס"ט
91	513	13,653	סך הכול	
			רקע חברתי-כלכלי	
114	465	2,335	נמוך	
89	509	5,344	בינוני	
76	534	5,878	גבוה	
			מגדר	
84	529	6,957	בנות	
96	497	6,695	בנים	תש"ע
82	521	14,138	סך הכול	
			רקע חברתי-כלכלי	
92	476	1,842	נמוך	
82	510	5,178	בינוני	
70	543	7,045	גבוה	
			מגדר	
76	531	7,044	בנות	
85	511	7,093	בנים	תשע"א
72	528	15,406	סך הכול	
			רקע חברתי-כלכלי	
86	485	1,591	נמוך	
73	519	5,408	בינוני	
62	545	8,347	גבוה	
			מגדר	
70	537	7,795	בנות	
73	519	7,611	בנים	

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

המשך הלוח: הישגים בעברית לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

דוברי עברית			עברית לכיתות ה'	
מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן		
תשע"ב	539	13,265	סך הכול	
			רקע חברתי-כלכלי	
	503	2,054	נמוך	
	531	5,292	בינוני	
	554	5,870	גבוה	
			מגדר	
	548	6,955	בנות	
	528	6,310	בנים	
	532	13,445	סך הכול	
			רקע חברתי-כלכלי	
תשע"ג	496	1,726	נמוך	
	523	4,918	בינוני	
	548	6,761	גבוה	
			מגדר	
	541	6,948	בנות	
	523	6,497	בנים	
	537	19,008	סך הכול	
			רקע חברתי-כלכלי	
	500	2,373	נמוך	
	527	6,663	בינוני	
תשע"ה	553	9,892	גבוה	
			מגדר	
	546	9,640	בנות	
	528	9,368	בנים	
	537	20,303	סך הכול	
			רקע חברתי-כלכלי	
	504	2,367	נמוך	
	528	7,529	בינוני	
	553	10,309	גבוה	
			מגדר	
תשע"ו	546	10,334	בנות	
	527	9,969	בנים	
	542	21,064	סך הכול	
			רקע חברתי-כלכלי	
	511	2,666	נמוך	
	536	8,435	בינוני	
	555	9,896	גבוה	
			מגדר	
	552	10,697	בנות	
	532	10,367	בנים	
תשע"ז				

לוח 38: הישגים בעברית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

עברית לכיתות ח'			דוברי עברית	
			מספר הנבחנים	ממוצע
			סטטיית תקן	
תשס"ח	סך הכול	13,933	500	100
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	2,170	444	110
	בינוני	5,560	488	100
	גבוה	6,105	532	82
	מגדר			
	בנות	7,291	515	93
	בנים	6,642	484	105
	סך הכול	13,376	535	98
	רקע חברתי-כלכלי			
תשס"ט	נמוך	1,813	477	114
	בינוני	4,976	524	98
	גבוה	6,467	562	82
	מגדר			
	בנות	6,962	553	89
	בנים	6,414	516	104
	סך הכול	13,445	538	92
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	1,715	474	112
	בינוני	5,568	526	90
תש"ע	גבוה	6,069	568	71
	מגדר			
	בנות	6,853	553	84
	בנים	6,592	522	97
	סך הכול	14,528	551	92
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	1,392	483	113
	בינוני	5,763	537	92
	גבוה	7,295	579	73
	מגדר			
תשע"א	בנות	7,485	567	83
	בנים	7,043	534	98
	סך הכול	14,520	539	87
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	2,084	492	97
	בינוני	6,277	527	86
	גבוה	6,089	565	74
	מגדר			
	בנות	7,479	553	80
	בנים	7,041	524	91
תשע"ב	סך הכול	13,499	537	89
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	1,629	477	99
	בינוני	5,439	523	90
	גבוה	6,400	563	75
	מגדר			
	בנות	6,960	551	82
	בנים	6,539	522	94
	סך הכול	18,070	540	93
	רקע חברתי-כלכלי			
תשע"ג	נמוך	1,889	481	99
	בינוני	7,291	526	93
	גבוה	8,813	566	81
	מגדר			
	בנות	9,002	555	87
	בנים	9,068	525	95
תשע"ד	סך הכול			
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך			
	בינוני			
	גבוה			
	מגדר			
	בנות			
	בנים			
	סך הכול			
	רקע חברתי-כלכלי			

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

המשך הלוח: הישגים בעברית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

דוברי עברית			עברית לכיתות ח'	
מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן		
18,301	558	80	תשע"ו	סך הכול
				רקע חברתי-כלכלי
1,806	510	86		נמוך
7,193	546	81		בינוני
9,221	579	71		גבוה
				מגדר
9,408	574	72		בנות
8,893	541	85		בנים
21,218	557	79		סך הכול
				רקע חברתי-כלכלי
2,427	510	85	תשע"ז	נמוך
9,171	543	79		בינוני
9,526	580	70		גבוה
				מגדר
11,021	567	75		בנות
10,197	545	82		בנים

לוח 39: הישגים בערבית לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

ערבית לכיתות ה'			דוברי ערבית	
			מספר הנבחרים	ממוצע
			סטטיית תקן	
תשס"ח	סך הכול	6,097	500	100
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	3,559	478	104
	בינוני	2,255	529	85
	גבוה			
	מגדר			
	בנות	3,190	524	90
	בנים	2,900	474	104
	סך הכול	6,058	533	95
	רקע חברתי-כלכלי			
תשס"ט	נמוך	4,083	519	97
	בינוני	1,716	559	85
	גבוה			
	מגדר			
	בנות	3,166	556	86
	בנים	2,884	509	98
	סך הכול	6,882	539	95
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	4,164	524	98
	בינוני	2,349	563	84
תש"ע	גבוה			
	מגדר			
	בנות	3,490	560	87
	בנים	3,392	516	98
	סך הכול	6,659	571	84
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	4,765	557	87
	בינוני	1,727	599	68
	גבוה			
	מגדר			
תשע"א	בנות	3,523	589	73
	בנים	3,136	550	90
	סך הכול	5,931	560	83
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	3,610	547	86
	בינוני	1,991	580	74
	גבוה			
	מגדר			
	בנות	3,108	575	76
	בנים	2,823	543	87
תשע"ב	סך הכול	5,786	574	78
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך	3,870	563	79
	בינוני	1,718	596	72
	גבוה			
	מגדר			
	בנות	3,057	587	73
	בנים	2,729	559	80
	סך הכול			
	רקע חברתי-כלכלי			
תשע"ג	נמוך			
	בינוני			
	גבוה			
	מגדר			
	בנות			
	בנים			
	סך הכול			
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך			
	בינוני			

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

המשך הלוח: הישגים בערבית לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

דוברי ערבית			ערבית לכיתות ה'	
מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן		
7,304	560	92	תשע"ה	סך הכול
				רקע חברתי-כלכלי
4,691	543	97		נמוך
2,218	591	72		בינוני
370	605	65		גבוה
				מגדר
3,740	581	80		בנות
3,564	539	99		בנים
8,320	573	79	תשע"ו	סך הכול
				רקע חברתי-כלכלי
5,092	559	81		נמוך
2,862	594	72		בינוני
350	598	67		גבוה
				מגדר
4,425	590	72		בנות
3,895	553	83		בנים
7,525	592	71	תשע"ז	סך הכול
				רקע חברתי-כלכלי
4,769	579	72		נמוך
2,420	618	61		בינוני
314	604	65		גבוה
				מגדר
4,021	605	67		בנות
3,504	578	73		בנים

לוח 40: הישגים בערבית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

ערבית לכיתות ח'			דוברי ערבית	
			מספר הנבחנים	ממוצע
			סטטיית תקן	
תשס"ח	סך הכול		4,971	500
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך		2,565	478
	בינוני		2,174	522
	גבוה			
	מגדר			
	בנות		2,597	531
	בנים		2,372	466
	סך הכול		5,374	523
	רקע חברתי-כלכלי			
תשס"ט	נמוך		3,064	506
	בינוני		2,124	544
	גבוה			
	מגדר			
	בנות		2,892	544
	בנים		2,478	499
	סך הכול		6,031	513
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך		2,920	494
	בינוני		2,786	537
תש"ע	גבוה			
	מגדר			
	בנות		3,243	536
	בנים		2,786	486
	סך הכול		5,913	527
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך		3,792	512
	בינוני		1,846	549
	גבוה			
	מגדר			
תשע"א	בנות		3,095	555
	בנים		2,818	496
	סך הכול		5,226	533
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך		3,041	517
	בינוני		1,888	556
	גבוה			
	מגדר			
	בנות		2,886	557
	בנים		2,340	504
תשע"ב	סך הכול		5,434	546
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך		3,591	529
	בינוני		1,690	578
	גבוה			
	מגדר			
	בנות		2,801	572
	בנים		2,633	519
	סך הכול		7,428	518
	רקע חברתי-כלכלי			
תשע"ג	נמוך		4,330	500
	בינוני		2,728	544
	גבוה		321	565
	מגדר			
	בנות		3,996	546
	בנים		3,432	486
תשע"ד	סך הכול			
	רקע חברתי-כלכלי			
	נמוך			
	בינוני			
	גבוה			
	מגדר			
	בנות			
	בנים			
	סך הכול			
	רקע חברתי-כלכלי			

⇒ המשך הלוח בעמוד הבא

המשך הלוח: הישגים בערבית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

דוברי ערבית			ערבית לכיתות ח'	
מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן		
85	539	8,491	סך הכול	תשע"ו
			רקע חברתי-כלכלי	
86	525	5,080	נמוך	
78	559	3,127	בינוני	
65	586	230	גבוה	
			מגדר	
76	560	4,660	בנות	
88	512	3,831	בנים	
84	548	8,203	סך הכול	
			רקע חברתי-כלכלי	
84	534	4,754	נמוך	תשע"ז
81	565	2,985	בינוני	
66	598	415	גבוה	
			מגדר	
76	567	4,541	בנות	
87	524	3,662	בנים	

לוח 41: הישגים במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ה'	כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן
תשס"ח	סך הכול	19,825	500	100	521	93	5,941	450	97
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	5,990	453	100	483	97	3,420	433	97
	בינוני	7,979	501	95	513	93	2,235	472	93
	גבוה	5,704	543	86	544	85			
	מגדר								
	בנות	10,321	496	97	514	92	3,105	456	95
	בנים	9,491	504	103	529	94	2,824	444	100
תשס"ט	סך הכול	19,681	508	98	526	93	6,039	465	95
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	6,409	461	95	478	99	4,102	451	92
	בינוני	7,019	513	94	520	92	1,701	489	96
	גבוה	6,113	546	86	548	85			
	מגדר								
	בנות	10,065	501	94	515	92	3,133	469	93
	בנים	9,607	514	101	537	94	2,898	461	97
תש"ע	סך הכול	21,040	529	93	548	84	6,876	487	99
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	5,995	485	98	509	90	4,162	474	101
	בינוני	7,539	527	88	536	85	2,340	505	94
	גבוה	7,408	568	76	569	75			
	מגדר								
	בנות	10,463	523	90	538	82	3,467	489	99
	בנים	10,577	535	96	558	85	3,409	484	100
תשע"א	סך הכול	22,060	546	82	558	78	6,708	520	86
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	6,363	508	86	513	85	4,797	506	86
	בינוני	7,150	547	78	547	77	1,743	546	79
	גבוה	8,459	577	69	577	69			
	מגדר								
	בנות	11,267	541	81	549	78	3,530	525	84
	בנים	10,793	551	84	567	77	3,178	515	88
תשע"ב	סך הכול	18,936	542	88	556	82	5,718	511	91
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	5,487	502	92	517	90	3,459	495	91
	בינוני	7,241	543	84	545	83	1,962	537	85
	גבוה	6,138	573	74	574	74			
	מגדר								
	בנות	9,833	535	86	546	81	2,960	511	90
	בנים	9,103	549	89	567	82	2,758	511	93
תשע"ג	סך הכול	19,181	549	86	562	82	5,748	518	89
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	5,635	512	89	524	89	3,940	507	88
	בינוני	6,585	549	84	551	83	1,633	545	87
	גבוה	6,895	579	74	580	73			
	מגדר								
	בנות	9,955	540	85	551	80	3,033	516	88
	בנים	9,226	558	87	573	81	2,715	521	90

➡ המשך הלוח בעמוד הבא

המשך הלוח: הישגים במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ה'		כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית		
		מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן
תשע"ה	סך הכול	26,711	545	85	19,008	559	80	7,703	511	86
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	7,446	505	87	2,402	520	85	5,044	498	87
	בינוני	8,922	544	81	6,647	547	80	2,275	533	80
	גבוה	10,230	576	74	9,872	577	73	358	543	73
	מגדר									
	בנות	13,478	541	83	9,552	552	79	3,926	513	85
	בנים	13,233	549	87	9,456	566	80	3,777	508	87
	סך הכול	28,464	554	77	20,103	566	74	8,361	524	77
	רקע חברתי-כלכלי									
תשע"ו	נמוך	7,519	520	79	2,384	534	81	5,135	512	77
	בינוני	10,283	553	74	7,421	557	74	2,862	544	73
	גבוה	10,542	580	67	10,199	581	67	343	549	66
	מגדר									
	בנות	14,533	551	74	10,149	560	72	4,384	530	75
	בנים	13,931	557	80	9,954	572	75	3,977	519	80
	סך הכול	28,477	566	72	20,856	573	70	7,621	550	76
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	7,451	538	76	2,627	541	77	4,824	536	76
	בינוני	10,762	566	71	8,313	563	71	2,449	575	70
תשע"ז	גבוה	10,163	587	64	9,842	588	64	321	560	69
	מגדר									
	בנות	14,492	563	72	10,459	568	70	4,033	550	76
	בנים	13,985	570	73	10,397	577	70	3,588	549	75

לוח 42: הישגים במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ח'	כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן
תשס"ח	סך הכול	18,233	500	100	13,475	512	4,758	471	89
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	4,454	456	86	2,054	460	2,400	453	83
	בינוני	7,504	493	96	5,371	496	2,133	488	92
	גבוה	6,146	544	98	5,947	544			
	מגדר								
	בנות	9,574	506	98	7,065	513	2,509	487	89
תשס"ט	בנים	8,649	493	102	6,406	509	2,243	453	86
	סך הכול	18,345	510	99	13,221	520	5,124	488	94
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	4,729	464	90	1,765	459	2,964	466	90
	בינוני	6,931	506	95	4,913	503	2,018	511	91
	גבוה	6,520	552	94	6,411	552			
	מגדר								
תש"ע	בנות	9,547	513	96	6,799	520	2,748	497	93
	בנים	8,787	508	103	6,421	519	2,366	477	94
	סך הכול	19,304	511	101	13,399	523	5,905	479	92
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	4,508	459	90	1,688	458	2,820	460	89
	בינוני	8,304	503	94	5,536	504	2,768	501	90
	גבוה	6,364	562	92	6,074	562			
תשע"א	מגדר								
	בנות	10,040	513	98	6,863	522	3,177	493	91
	בנים	9,261	508	103	6,535	525	2,726	463	92
	סך הכול	20,337	522	97	14,470	532	5,867	498	92
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	5,127	473	88	1,360	455	3,767	480	87
	בינוני	7,530	515	94	5,707	511	1,823	525	92
תשע"ב	גבוה	7,481	569	85	7,321	569			
	מגדר								
	בנות	10,481	526	94	7,403	532	3,078	511	90
	בנים	9,856	518	100	7,067	533	2,789	483	91
	סך הכול	19,421	501	99	14,490	514	4,931	468	95
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	4,821	452	89	2,077	463	2,744	446	87
תשע"ג	בינוני	8,075	496	95	6,200	497	1,875	496	98
	גבוה	6,401	546	91	6,137	547			
	מגדר								
	בנות	10,122	506	97	7,434	517	2,688	482	96
	בנים	9,299	495	101	7,056	512	2,243	452	92
	סך הכול	18,738	519	101	13,543	533	5,195	487	101
	רקע חברתי-כלכלי								
תשע"ד	נמוך	5,171	465	97	1,633	459	3,538	468	97
	בינוני	7,010	515	98	5,465	512	1,545	526	98
	גבוה	6,497	569	81	6,408	569			
	מגדר								
	בנות	9,632	521	98	6,954	533	2,678	496	98
	בנים	9,106	517	105	6,589	533	2,517	478	103
	סך הכול	25,406	532	100	18,086	548	7,320	498	93
תשע"ה	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	6,225	480	88	1,903	477	4,322	482	88
	בינוני	9,901	526	96	7,243	528	2,658	519	94
	גבוה	9,142	582	90	8,847	582	295	560	88
	מגדר								
	בנות	12,857	534	98	8,962	546	3,895	511	93
	בנים	12,549	530	102	9,124	550	3,425	484	91

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

המשך הלוח: הישגים במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל התלמידים			מתמטיקה לכיתות ח'	
ממוצע	מספר הנבחרים	סטיית תקן	ממוצע	מספר הנבחרים	סטיית תקן	ממוצע	מספר הנבחרים	סטיית תקן		
496	8,378	103	549	18,421	101	532	26,799	105	תשע"ו	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
479	5,059	99	489	1,816	102	482	6,875	100		נמוך
520	3,053	103	530	7,182	102	527	10,235	102		בינוני
556	217	102	579	9,327	89	579	9,544	90		גבוה
										מגדר
508	4,580	102	551	9,490	99	537	14,070	102		בנות
481	3,798	102	547	8,931	103	527	12,729	107		בנים
508	8,313	98	545	21,102	95	534	29,415	98	תשע"ז	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
488	4,822	94	482	2,405	94	486	7,227	94		נמוך
531	3,017	98	522	9,093	95	524	12,110	96		בינוני
579	423	74	580	9,504	81	580	9,927	81		גבוה
										מגדר
515	4,595	98	544	10,891	93	535	15,486	96		בנות
499	3,718	99	546	10,211	97	533	13,929	100		בנים

לוח 43: הישגים באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

אנגלית לכיתות ה'		כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית		
		מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן
תשס"ח	סך הכול	21,334	500	100	14,408	509	96	6,926	478	107
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,967	466	109	2,443	486	102	3,524	451	112
	בינוני	7,939	498	97	5,177	495	100	2,762	505	90
	גבוה	7,272	531	83	6,670	530	84			
	מגדר									
	בנות	10,884	505	95	7,282	510	93	3,602	492	100
תשס"ט	בנים	10,445	495	105	7,125	508	98	3,320	464	112
	סך הכול	21,085	507	100	14,986	517	97	6,099	483	104
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,772	471	107	1,816	481	106	3,956	467	107
	בינוני	7,320	506	97	5,457	505	99	1,863	510	91
	גבוה	7,788	539	86	7,589	539	86			
	מגדר									
תש"ע	בנות	10,658	514	95	7,576	519	94	3,082	501	96
	בנים	10,407	501	105	7,408	516	100	2,999	466	109
	סך הכול	19,348	508	99	13,436	519	95	5,912	481	103
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	6,018	472	105	2,101	482	105	3,917	468	105
	בינוני	7,406	504	98	5,670	504	99	1,736	506	95
	גבוה	5,834	543	81	5,591	542	81			
תשע"א	מגדר									
	בנות	10,055	514	94	6,960	522	90	3,095	494	98
	בנים	9,293	502	104	6,476	516	99	2,817	467	108
	סך הכול	19,953	525	91	13,680	532	92	6,273	511	85
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	6,144	500	90	1,799	496	100	4,345	502	85
	בינוני	6,916	524	91	5,187	522	94	1,729	529	82
תשע"ב	גבוה	6,800	549	84	6,627	548	85			
	מגדר									
	בנות	10,441	528	88	7,138	532	91	3,303	518	82
	בנים	9,512	523	93	6,542	532	94	2,970	504	88
	סך הכול	20,005	535	90	13,824	545	89	6,181	514	89
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,167	503	90	1,761	516	92	3,406	496	88
תשע"ג	בינוני	7,160	531	88	4,966	531	90	2,194	533	83
	גבוה	7,584	563	83	7,031	562	84			
	מגדר									
	בנות	10,168	539	87	6,941	548	87	3,227	521	86
	בנים	9,837	530	93	6,883	541	91	2,954	505	91
	סך הכול	20,493	534	90	14,726	542	88	5,767	518	91
	רקע חברתי-כלכלי									
תשע"ד	נמוך	5,377	504	93	1,319	516	95	4,058	500	92
	בינוני	6,803	535	87	5,250	528	89	1,553	554	78
	גבוה	8,233	558	83	8,091	557	83			
	מגדר									
	בנות	10,523	539	86	7,455	544	86	3,068	527	87
	בנים	9,970	530	93	7,271	540	91	2,699	507	95
	סך הכול									

⇒ המשך הלוח בעמוד הבא

המשך הלוח: הישגים באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

אנגלית לכיתות ה'		כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית		
		מספר הנבחים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחים	ממוצע	סטיית תקן
תשע"ה	סך הכול	26,400	524	95	18,832	530	96	7,568	508	92
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	7,341	495	93	2,401	504	98	4,940	490	91
	בינוני	8,817	522	94	6,566	517	97	2,251	538	84
	גבוה	10,118	546	91	9,766	546	92	352	562	76
	מגדר									
	בנות	13,418	525	92	9,548	529	93	3,870	516	88
	בנים	12,982	522	99	9,284	531	99	3,698	500	95
	סך הכול	28,537	542	91	20,113	544	92	8,424	538	88
	רקע חברתי-כלכלי									
תשע"ו	נמוך	7,550	525	92	2,386	525	95	5,164	525	90
	בינוני	10,294	539	91	7,405	532	93	2,889	557	81
	גבוה	10,564	559	87	10,213	558	88	351	568	72
	מגדר									
	בנות	14,692	543	88	10,256	542	89	4,436	545	84
	בנים	13,845	542	95	9,857	546	95	3,988	530	91
	סך הכול	28,312	539	89	20,710	539	91	7,602	540	85
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	7,443	522	89	2,639	514	95	4,804	526	86
	בינוני	10,736	537	91	8,289	528	93	2,447	564	77
תשע"ז	גבוה	10,028	554	85	9,703	553	86	325	576	71
	מגדר									
	בנות	14,498	538	86	10,450	536	88	4,048	542	82
	בנים	13,814	541	92	10,260	542	94	3,554	538	88

לוח 44: הישגים באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

אנגלית לכיתות ח'	כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית		
	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן
תשס"ח	סך הכול	18,995	500	100	13,142	519	5,853	452	86
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	4,585	440	90	2,004	463	2,581	422	76
	בינוני	7,825	492	95	5,166	500	2,659	475	83
	גבוה	6,364	553	83	5,854	554			
	מגדר								
	בנות	9,978	505	96	6,834	521	3,144	466	84
	בנים	9,008	495	103	6,302	516	2,706	436	87
	סך הכול	19,083	507	100	13,754	531	5,329	449	87
	רקע חברתי-כלכלי								
תשס"ט	נמוך	4,446	438	86	1,536	462	2,910	426	76
	בינוני	7,613	502	96	5,425	515	2,188	473	89
	גבוה	6,810	562	79	6,630	563			
	מגדר								
	בנות	9,756	512	96	6,937	533	2,819	465	84
	בנים	9,317	501	104	6,814	529	2,503	432	86
	סך הכול	19,269	513	97	14,089	530	5,180	470	95
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	5,126	465	96	2,041	487	3,085	453	91
	בינוני	7,669	506	96	5,831	512	1,838	492	94
תש"ע	גבוה	6,372	559	74	6,137	559			
	מגדר								
	בנות	9,971	517	92	7,253	531	2,718	485	90
	בנים	9,298	508	101	6,836	530	2,462	454	97
	סך הכול	18,266	523	85	13,197	537	5,069	491	80
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	4,986	476	82	1,564	485	3,422	472	76
	בינוני	6,525	520	84	5,074	521	1,451	519	74
	גבוה	6,677	562	66	6,493	562			
	מגדר								
תשע"א	בנות	9,553	528	82	6,835	539	2,718	503	76
	בנים	8,713	518	88	6,362	535	2,351	477	82
	סך הכול	19,317	511	89	13,967	530	5,350	467	82
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	4,273	456	82	1,788	480	2,485	442	73
	בינוני	8,001	508	84	5,557	513	2,444	494	79
	גבוה	6,957	560	69	6,567	560			
	מגדר								
	בנות	10,120	514	86	7,256	531	2,864	476	79
	בנים	9,197	508	91	6,711	528	2,486	457	83
תשע"ב	סך הכול	20,019	517	92	14,351	537	5,668	472	84
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	5,025	459	84	1,272	485	3,753	450	77
	בינוני	7,587	517	89	5,849	520	1,738	510	81
	גבוה	7,320	564	71	7,156	565			
	מגדר								
	בנות	10,352	520	88	7,297	539	3,055	481	80
	בנים	9,667	514	95	7,054	536	2,613	460	86
	סך הכול	24,692	514	90	18,224	531	6,468	476	84
	רקע חברתי-כלכלי								
תשע"ה	נמוך	5,575	462	86	1,934	483	3,641	453	79
	בינוני	9,794	511	88	7,324	514	2,470	503	82
	גבוה	9,179	557	71	8,874	558	305	548	64
	מגדר								
	בנות	12,593	518	87	9,128	534	3,465	486	81
	בנים	12,099	509	93	9,096	529	3,003	465	87

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

המשך הלוח: הישגים באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

אנגלית לכיתות ח'			כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית		
מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן
26,660	517	91	18,544	537	86	8,116	473	86			
סך הכול											
רקע חברתי-כלכלי											
6,645	467	88	1,841	496	96	4,804	455	81			
10,291	513	90	7,253	520	91	3,038	497	85			
9,569	562	70	9,342	562	70	227	545	75			
מגדר											
14,067	519	89	9,627	538	85	4,440	479	84			
12,593	515	93	8,917	536	87	3,676	465	88			
28,455	523	83	20,945	533	85	7,510	498	74			
סך הכול											
רקע חברתי-כלכלי											
6,738	482	75	2,392	491	89	4,346	479	68			
11,736	515	83	9,029	514	87	2,707	519	73			
9,832	560	72	9,416	559	72	416	568	60			
מגדר											
15,052	522	81	10,869	532	84	4,183	501	72			
13,403	523	85	10,076	534	86	3,327	493	76			
בנות											
בנים											

לוח 45: הישגים במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם

רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'		כלל התלמידים			דוברי עברית			דוברי ערבית		
		מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן
תשס"ח	סך הכול	18,868	500	100	12,948	513	94	5,920	466	107
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,589	452	103	1,958	468	96	2,631	438	107
	בינוני	7,802	500	95	5,128	504	93	2,674	490	100
	גבוה	6,268	537	86	5,758	537	86			
	מגדר									
	בנות	9,865	507	95	6,691	517	89	3,174	485	103
	בנים	9,000	492	105	6,255	510	98	2,745	444	107
תשס"ט	סך הכול	18,588	506	106	13,501	525	99	5,087	459	106
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,279	446	104	1,524	461	102	2,755	438	104
	בינוני	7,421	505	101	5,308	514	98	2,113	483	104
	גבוה	6,701	550	90	6,535	552	90			
	מגדר									
	בנות	9,508	514	97	6,827	527	94	2,681	484	97
	בנים	9,072	497	113	6,673	524	104	2,399	430	108
תש"ע	סך הכול	18,872	522	100	13,782	534	95	5,090	494	105
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,050	483	101	2,011	485	97	3,039	481	104
	בינוני	7,486	514	96	5,687	516	93	1,799	509	103
	גבוה	6,248	562	86	6,020	563	86			
	מגדר									
	בנות	9,792	529	95	7,101	535	93	2,691	515	98
	בנים	9,080	515	104	6,681	532	97	2,399	470	107
תשע"א	סך הכול	17,249	541	102	13,339	547	97	3,910	525	112
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,346	501	107	1,546	494	99	2,800	504	109
	בינוני	6,225	539	101	5,220	531	99	1,005	567	104
	גבוה	6,610	574	87	6,513	573	88			
	מגדר									
	בנות	8,931	545	99	6,824	546	95	2,107	542	106
	בנים	8,318	537	106	6,515	549	100	1,803	505	115
תשע"ב	סך הכול	18,664	539	101	13,998	549	100	4,666	512	100
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	3,696	489	91	1,785	495	92	1,911	484	91
	בינוני	7,890	533	96	5,567	532	95	2,323	536	99
	גבוה	6,956	583	95	6,571	582	95			
	מגדר									
	בנות	9,756	542	98	7,254	549	98	2,502	527	97
	בנים	8,908	535	105	6,744	551	102	2,164	495	100
תשע"ג	סך הכול	19,721	559	106	14,410	573	104	5,311	527	101
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	4,784	506	94	1,336	512	93	3,448	504	94
	בינוני	7,548	556	101	5,856	553	101	1,692	563	102
	גבוה	7,326	605	99	7,167	605	99			
	מגדר									
	בנות	10,120	560	100	7,301	570	100	2,819	539	97
	בנים	9,601	558	111	7,109	577	108	2,492	513	103
תשע"ה	סך הכול	24,449	552	107	18,053	567	103	6,396	520	108
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	5,432	497	102	1,878	500	98	3,554	495	104
	בינוני	9,727	549	103	7,237	550	101	2,490	548	107
	גבוה	9,160	598	94	8,855	599	94	305	576	91
	מגדר									
	בנות	12,419	559	103	8,993	569	101	3,426	537	104
	בנים	12,030	546	111	9,060	565	105	2,970	499	109

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

המשך הלוח: הישגים במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

דוברי ערבית			דוברי עברית			כלל התלמידים			מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	
סטיית תקן	ממוצע	מספר הנבחים	סטיית תקן	ממוצע	מספר הנבחים	סטיית תקן	ממוצע	מספר הנבחים		
106	543	7,790	105	573	18,003	107	564	25,793	תשע"ו	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
104	530	4,544	102	525	1,737	103	529	6,281		נמוך
106	562	2,975	103	557	7,062	104	558	10,037		בינוני
111	590	221	101	599	9,114	101	599	9,335		גבוה
										מגדר
102	561	4,234	103	576	9,235	103	571	13,469		בנות
107	523	3,556	108	571	8,768	110	557	12,324		בנים
111	576	7,757	114	592	20,277	113	587	28,034	תשע"ז	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
106	560	4,442	104	536	2,309	106	552	6,751		נמוך
114	595	2,854	108	568	8,747	110	575	11,601		בינוני
116	627	411	110	625	9,134	111	625	9,545		גבוה
										מגדר
110	589	4,309	111	590	10,471	110	590	14,780		בנות
111	560	3,448	117	593	9,806	116	584	13,254		בנים

נספח 3.2: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר בחלוקה לפי סוג פיקוח

בלוחות הבאים מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיות תקן) בחלוקה לפי קבוצות רקע חברתי-כלכלי ולפי מגדר וכן מוצגים הפערים בהישגי תלמידים מקבוצות אלו במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ולכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בעבור דוברי עברית וכן בחלוקה – לפיקוח ממלכתי ולפיקוח ממלכתי-דתי.

לוח 46: הישגים בעברית לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי פיקוח

ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

עברית לכיתות ה'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן
תשס"ח	סך הכול	13,904	500	100	10,297	504	97	3,607	489	106
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,606	461	117	1,820	468	113	786	445	123
	בינוני	5,788	492	101	4,209	493	101	1,579	489	101
	גבוה	5,423	523	83	4,197	525	81	1,226	516	90
	מגדר									
	בנות	7,267	516	91	5,305	520	88	1,962	504	99
תשס"ט	בנים	6,635	483	106	4,991	487	104	1,644	470	111
	סך הכול	13,653	513	91	9,888	520	87	3,765	495	102
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,335	465	114	1,523	478	111	812	444	117
	בינוני	5,344	509	89	3,669	514	85	1,675	498	96
	גבוה	5,878	534	76	4,630	535	75	1,248	529	78
	מגדר									
תש"ע	בנות	6,957	529	84	5,021	535	79	1,936	513	94
	בנים	6,695	497	96	4,867	504	92	1,828	475	105
	סך הכול	14,138	521	82	10,955	525	80	3,183	507	84
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,842	476	92	1,190	480	93	652	470	89
	בינוני	5,178	510	82	3,801	512	82	1,377	504	82
	גבוה	7,045	543	70	5,911	545	69	1,134	533	74
תשע"א	מגדר									
	בנות	7,044	531	76	5,502	536	76	1,542	518	77
	בנים	7,093	511	85	5,453	515	83	1,640	497	90
	סך הכול	15,406	528	72	11,937	532	69	3,469	515	79
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,591	485	86	988	494	84	603	469	88
	בינוני	5,408	519	73	3,784	522	70	1,624	512	78
תשע"ב	גבוה	8,347	545	62	7,123	546	62	1,224	543	62
	מגדר									
	בנות	7,795	537	70	6,038	541	66	1,757	523	78
	בנים	7,611	519	73	5,899	523	71	1,712	508	79
	סך הכול	13,265	539	68	9,743	541	67	3,522	533	70
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,054	503	80	1,435	508	80	619	494	81
תשע"ג	בינוני	5,292	531	68	3,692	532	68	1,600	530	67
	גבוה	5,870	554	58	4,578	554	58	1,292	555	57
	מגדר									
	בנות	6,955	548	63	4,996	550	63	1,959	544	63
	בנים	6,310	528	71	4,747	530	70	1,563	519	75
	סך הכול	13,445	532	69	9,809	535	67	3,636	525	73
	רקע חברתי-כלכלי									
תשע"ד	נמוך	1,726	496	80	1,185	503	79	541	481	82
	בינוני	4,918	523	69	3,404	524	69	1,514	519	71
	גבוה	6,761	548	60	5,187	549	60	1,574	548	60
	מגדר									
	בנות	6,948	541	65	5,088	544	63	1,860	534	68
	בנים	6,497	523	72	4,721	526	70	1,776	515	76
	סך הכול									

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

המשך הלוח: הישגים בעברית לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי פיקוח ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

עברית לכיתות ה'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן
תשע"ה	סך הכול	19,008	537	72	14,422	538	72	4,586	534	72
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,373	500	86	1,681	500	88	692	501	82
	בינוני	6,663	527	73	4,616	526	75	2,047	531	70
	גבוה	9,892	553	62	8,061	554	61	1,831	550	64
	מגדר									
	בנות	9,640	546	68	7,312	547	68	2,328	543	68
	בנים	9,368	528	75	7,110	529	75	2,258	524	74
	סך הכול	20,303	537	72	15,189	536	73	5,114	540	71
	רקע חברתי-כלכלי									
תשע"ו	נמוך	2,367	504	85	1,610	501	86	757	511	82
	בינוני	7,529	528	73	5,047	524	74	2,482	537	69
	גבוה	10,309	553	64	8,448	552	64	1,861	556	62
	מגדר									
	בנות	10,334	546	67	7,721	545	68	2,613	549	65
	בנים	9,969	527	76	7,468	526	77	2,501	530	74
	סך הכול	21,064	542	67	16,156	542	67	4,908	542	66
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,666	511	79	1,859	512	80	807	508	77
	בינוני	8,435	536	68	6,199	534	69	2,236	540	65
תשע"ז	גבוה	9,896	555	59	8,042	555	60	1,854	558	57
	מגדר									
	בנות	10,697	552	62	8,197	552	63	2,500	552	61
	בנים	10,367	532	70	7,959	532	70	2,408	532	69

לוח 47: הישגים בעברית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי פיקוח

ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

עברית לכיתות ח'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן
תשס"ח	סך הכול	13,933	500	100	11,097	500	100	2,836	500	99
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,170	444	110	1,623	446	110	547	439	111
	בינוני	5,560	488	100	4,280	486	101	1,280	496	99
	גבוה	6,105	532	82	5,122	531	84	983	536	74
	מגדר									
	בנות	7,291	515	93	5,779	515	93	1,512	514	92
	בנים	6,642	484	105	5,318	483	105	1,324	485	104
	סך הכול	13,376	535	98	10,390	536	98	2,986	533	99
	רקע חברתי-כלכלי									
תשס"ט	נמוך	1,813	477	114	1,364	480	112	449	468	117
	בינוני	4,976	524	98	3,779	521	99	1,197	532	95
	גבוה	6,467	562	82	5,154	562	83	1,313	563	78
	מגדר									
	בנות	6,962	553	89	5,416	552	89	1,546	554	90
	בנים	6,414	516	104	4,974	517	104	1,440	511	102
	סך הכול	13,445	538	92	10,261	540	88	3,184	527	103
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,715	474	112	1,151	489	105	564	434	122
	בינוני	5,568	526	90	4,129	527	89	1,439	522	93
תש"ע	גבוה	6,069	568	71	4,924	567	71	1,145	572	72
	מגדר									
	בנות	6,853	553	84	5,216	554	80	1,637	548	97
	בנים	6,592	522	97	5,045	526	94	1,547	505	105
	סך הכול	14,528	551	92	11,626	555	89	2,902	537	99
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,392	483	113	959	485	110	433	479	118
	בינוני	5,763	537	92	4,559	538	91	1,204	533	95
	גבוה	7,295	579	73	6,063	582	71	1,232	566	80
	מגדר									
תשע"א	בנות	7,485	567	83	5,962	569	82	1,523	560	86
	בנים	7,043	534	98	5,664	540	95	1,379	512	106
	סך הכול	14,520	539	87	11,239	542	86	3,281	528	89
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,084	492	97	1,600	499	95	484	471	100
	בינוני	6,277	527	86	4,568	528	86	1,709	524	86
	גבוה	6,089	565	74	5,017	566	73	1,072	558	74
	מגדר									
	בנות	7,479	553	80	5,807	556	79	1,672	543	81
	בנים	7,041	524	91	5,432	527	89	1,609	513	94
תשע"ב	סך הכול	13,499	537	89	10,609	538	88	2,890	534	93
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,629	477	99	1,228	483	96	401	463	104
	בינוני	5,439	523	90	4,157	519	90	1,282	533	88
	גבוה	6,400	563	75	5,205	564	75	1,195	563	76
	מגדר									
	בנות	6,960	551	82	5,412	550	82	1,548	553	84
	בנים	6,539	522	94	5,197	525	92	1,342	511	98
	סך הכול	18,070	540	93	14,259	542	92	3,811	531	96
	רקע חברתי-כלכלי									
תשע"ג	נמוך	1,889	481	99	1,434	486	98	455	469	100
	בינוני	7,291	526	93	5,621	527	92	1,670	525	94
	גבוה	8,813	566	81	7,144	568	81	1,669	559	84
	מגדר									
	בנות	9,002	555	87	7,287	557	87	1,715	549	90
	בנים	9,068	525	95	6,972	527	94	2,096	517	98
תשע"ד	סך הכול									
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך									
	בינוני									
	גבוה									
	מגדר									
	בנות									
	בנים									
	סך הכול									
	רקע חברתי-כלכלי									

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

המשך הלוח: הישגים בעברית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי פיקוח ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			עברית לכיתות ח'	
מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן		
18,301	558	80	14,506	559	80	3,795	555	81	תשע"ו	סך הכול
1,806	510	86	1,355	512	85	451	504	87		רקע חברתי-כלכלי
7,193	546	81	5,172	545	81	2,021	550	80		נמוך
9,221	579	71	7,910	579	72	1,311	581	70		בינוני
										גבוה
9,408	574	72	7,296	575	71	2,112	571	74		מגדר
8,893	541	85	7,210	542	85	1,683	534	86		בנות
21,218	557	79	16,045	558	79	5,173	550	79	תשע"ז	בנים
2,427	510	85	1,670	515	84	757	498	84		סך הכול
9,171	543	79	6,871	542	80	2,300	545	78		רקע חברתי-כלכלי
9,526	580	70	7,450	581	70	2,076	573	70		נמוך
										בינוני
11,021	567	75	8,288	569	75	2,733	561	77		גבוה
10,197	545	82	7,757	547	83	2,440	538	80		מגדר
										בנות
										בנים

לוח 48: הישגים במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי פיקוח

ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ה'	כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן
תשס"ח	סך הכול	13,884	521	93	10,255	526	3,629	507	98
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	2,570	483	97	1,778	489	792	470	99
	בינוני	5,744	513	93	4,179	517	1,565	501	97
	גבוה	5,459	544	85	4,205	546	1,254	539	89
	מגדר								
	בנות	7,216	514	92	5,274	518	1,942	502	96
	בנים	6,667	529	94	4,980	534	1,687	514	100
	סך הכול	13,642	526	93	9,900	533	3,742	504	99
	רקע חברתי-כלכלי								
תשס"ט	נמוך	2,307	478	99	1,520	494	787	451	96
	בינוני	5,318	520	92	3,661	525	1,657	510	95
	גבוה	5,914	548	85	4,648	550	1,266	535	91
	מגדר								
	בנות	6,932	515	92	5,030	521	1,902	497	96
	בנים	6,709	537	94	4,869	546	1,840	511	102
	סך הכול	14,164	548	84	10,980	554	3,184	531	88
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,833	509	90	1,187	517	646	495	90
	בינוני	5,199	536	85	3,823	538	1,376	529	86
תש"ע	גבוה	7,051	569	75	5,914	572	1,137	555	82
	מגדר								
	בנות	6,996	538	82	5,459	543	1,537	524	86
	בנים	7,168	558	85	5,521	565	1,647	538	90
	סך הכול	15,352	558	78	11,891	563	3,461	544	82
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,566	513	85	985	522	581	498	87
	בינוני	5,407	547	77	3,785	550	1,622	539	80
	גבוה	8,308	577	69	7,068	578	1,240	571	70
	מגדר								
תשע"א	בנות	7,737	549	78	5,985	553	1,752	536	81
	בנים	7,615	567	77	5,906	573	1,709	551	82
	סך הכול	13,218	556	82	9,739	560	3,479	545	86
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	2,028	517	90	1,428	524	600	502	96
	בינוני	5,279	545	83	3,688	547	1,591	541	85
	גבוה	5,856	574	74	4,581	575	1,275	570	74
	מגדר								
	בנות	6,873	546	81	4,979	548	1,894	541	84
	בנים	6,345	567	82	4,760	572	1,585	550	89
תשע"ב	סך הכול	13,433	562	82	9,832	563	3,601	559	85
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,695	524	89	1,176	528	519	515	93
	בינוני	4,952	551	83	3,424	549	1,528	554	83
	גבוה	6,737	580	73	5,190	579	1,547	583	74
	מגדר								
	בנות	6,922	551	80	5,086	551	1,836	554	82
	בנים	6,511	573	81	4,746	576	1,765	565	87
	סך הכול								
	רקע חברתי-כלכלי								
תשע"ג	נמוך	1,695	524	89	1,176	528	519	515	93
	בינוני	4,952	551	83	3,424	549	1,528	554	83
	גבוה	6,737	580	73	5,190	579	1,547	583	74
	מגדר								
	בנות	6,922	551	80	5,086	551	1,836	554	82
	בנים	6,511	573	81	4,746	576	1,765	565	87

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

המשך הלוח: הישגים במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי פיקוח ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ה'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		מספר הנבחים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחים	ממוצע	סטיית תקן
תשע"ה	סך הכול	19,008	559	80	14,462	561	81	4,546	555	79
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,402	520	85	1,713	518	86	689	526	84
	בינוני	6,647	547	80	4,621	545	81	2,026	551	79
	גבוה	9,872	577	73	8,056	579	73	1,816	571	72
	מגדר									
	בנות	9,552	552	79	7,282	552	80	2,270	553	77
	בנים	9,456	566	80	7,180	569	80	2,276	557	80
	סך הכול	20,103	566	74	14,951	565	73	5,152	567	75
	רקע חברתי-כלכלי									
תשע"ו	נמוך	2,384	534	81	1,614	535	80	770	532	83
	בינוני	7,421	557	74	4,919	553	74	2,502	565	73
	גבוה	10,199	581	67	8,334	580	67	1,865	583	67
	מגדר									
	בנות	10,149	560	72	7,537	559	72	2,612	564	73
	בנים	9,954	572	75	7,414	572	74	2,540	570	76
	סך הכול	20,856	573	70	16,022	572	70	4,834	573	71
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,627	541	77	1,846	541	75	781	540	81
	בינוני	8,313	563	71	6,112	560	71	2,201	569	70
תשע"ז	גבוה	9,842	588	64	8,004	587	64	1,838	591	62
	מגדר									
	בנות	10,459	568	70	8,028	567	70	2,431	570	70
	בנים	10,397	577	70	7,994	578	70	2,403	577	72

לוח 49: הישגים במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי פיקוח

ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

מתמטיקה לכיתות ח'	כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן
תשס"ח	סך הכול	13,475	512	102	10,637	513	2,838	505	94
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	2,054	460	89	1,536	462	518	457	84
	בינוני	5,371	496	98	4,081	496	1,290	494	90
	גבוה	5,947	544	98	4,937	545	1,010	541	90
	מגדר								
	בנות	7,065	513	100	5,515	515	1,550	507	93
תשס"ט	בנים	6,406	509	103	5,119	511	1,287	502	96
	סך הכול	13,221	520	100	10,233	522	2,988	511	100
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,765	459	90	1,306	464	459	447	88
	בינוני	4,913	503	96	3,734	502	1,179	507	96
	גבוה	6,411	552	94	5,103	553	1,308	545	92
	מגדר								
תש"ע	בנות	6,799	520	97	5,292	519	1,507	523	94
	בנים	6,421	519	104	4,941	526	1,480	498	104
	סך הכול	13,399	523	101	10,219	529	3,180	503	99
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,688	458	91	1,131	470	557	426	76
	בינוני	5,536	504	96	4,095	506	1,441	496	94
	גבוה	6,074	562	92	4,931	567	1,143	544	90
תשע"א	מגדר								
	בנות	6,863	522	100	5,185	527	1,678	504	99
	בנים	6,535	525	102	5,033	531	1,502	503	99
	סך הכול	14,470	532	97	11,567	536	2,903	519	96
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,360	455	88	942	451	418	464	94
	בינוני	5,707	511	94	4,512	512	1,195	509	92
תשע"ב	גבוה	7,321	569	85	6,058	573	1,263	553	87
	מגדר								
	בנות	7,403	532	96	5,888	534	1,515	525	94
	בנים	7,067	533	100	5,679	538	1,388	512	97
	סך הכול	14,490	514	97	11,262	518	3,228	502	95
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	2,077	463	91	1,604	467	473	449	83
תשע"ג	בינוני	6,200	497	93	4,539	498	1,661	492	92
	גבוה	6,137	547	91	5,058	549	1,079	537	89
	מגדר								
	בנות	7,434	517	96	5,783	519	1,651	510	92
	בנים	7,056	512	99	5,479	517	1,577	494	96
	סך הכול	13,543	533	98	10,661	535	2,882	525	97
	רקע חברתי-כלכלי								
תשע"ד	נמוך	1,633	459	99	1,226	463	407	452	96
	בינוני	5,465	512	98	4,188	508	1,277	524	93
	גבוה	6,408	569	81	5,224	572	1,184	556	85
	מגדר								
	בנות	6,954	533	96	5,431	532	1,523	535	90
	בנים	6,589	533	101	5,230	539	1,359	513	104
	סך הכול	18,086	548	100	14,307	551	3,779	537	96
תשע"ה	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,903	477	90	1,452	481	451	468	84
	בינוני	7,243	528	97	5,592	526	1,651	533	94
	גבוה	8,847	582	90	7,187	587	1,660	564	91
	מגדר								
	בנות	8,962	546	99	7,261	549	1,701	535	93
	בנים	9,124	550	100	7,046	553	2,078	538	99

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

המשך הלוח: הישגים במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי פיקוח ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			מתמטיקה לכיתות ח'	
סטיית תקן	ממוצע	מספר הנבחים	סטיית תקן	ממוצע	מספר הנבחים	סטיית תקן	ממוצע	מספר הנבחים		
101	539	3,843	101	552	14,578	101	549	18,421	תשע"ו	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
97	471	455	103	496	1,361	102	489	1,816		נמוך
100	531	2,055	103	529	5,127	102	530	7,182		בינוני
89	575	1,320	89	580	8,007	89	579	9,327		גבוה
										מגדר
98	547	2,145	100	552	7,345	99	551	9,490		בנות
105	527	1,698	102	552	7,233	103	547	8,931		בנים
95	538	5,094	95	547	16,008	95	545	21,102	תשע"ז	סך הכול
										רקע חברתי-כלכלי
90	467	741	95	488	1,664	94	482	2,405		נמוך
94	528	2,257	95	520	6,836	95	522	9,093		בינוני
82	572	2,057	81	582	7,447	81	580	9,504		גבוה
										מגדר
91	541	2,681	94	545	8,210	93	544	10,891		בנות
100	534	2,413	96	550	7,798	97	546	10,211		בנים

לוח 50: הישגים באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי פיקוח

ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

אנגלית לכיתות ה'	כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן
תשס"ח	סך הכול	14,408	509	96	11,208	519	3,200	480	102
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	2,443	486	102	1,699	497	744	463	104
	בינוני	5,177	495	100	3,866	503	1,311	476	103
	גבוה	6,670	530	84	5,551	538	1,119	496	97
	מגדר								
	בנות	7,282	510	93	5,684	519	1,598	484	97
	בנים	7,125	508	98	5,523	519	1,602	476	107
תשס"ט	סך הכול	14,986	517	97	11,500	529	3,486	483	102
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,816	481	106	1,062	498	754	454	106
	בינוני	5,457	505	99	3,923	514	1,534	481	99
	גבוה	7,589	539	86	6,425	547	1,164	504	95
	מגדר								
	בנות	7,576	519	94	5,765	529	1,811	489	97
	בנים	7,408	516	100	5,735	528	1,673	477	106
תש"ע	סך הכול	13,436	519	95	9,865	529	3,571	490	102
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	2,101	482	105	1,441	494	660	457	109
	בינוני	5,670	504	99	3,986	511	1,684	485	104
	גבוה	5,591	542	81	4,385	550	1,206	511	89
	מגדר								
	בנות	6,960	522	90	4,968	532	1,992	496	94
	בנים	6,476	516	99	4,897	527	1,579	481	110
תשע"א	סך הכול	13,680	532	92	10,132	543	3,548	499	98
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,799	496	100	1,146	510	653	474	102
	בינוני	5,187	522	94	3,758	530	1,429	501	99
	גבוה	6,627	548	85	5,186	558	1,441	509	91
	מגדר								
	בנות	7,138	532	91	5,203	544	1,935	499	96
	בנים	6,542	532	94	4,929	542	1,613	499	99
תשע"ב	סך הכול	13,824	545	89	10,853	555	2,971	513	91
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,761	516	92	1,148	530	613	493	86
	בינוני	4,966	531	90	3,606	538	1,360	513	93
	גבוה	7,031	562	84	6,047	570	984	524	88
	מגדר								
	בנות	6,941	548	87	5,460	557	1,481	520	89
	בנים	6,883	541	91	5,393	552	1,490	506	92
תשע"ג	סך הכול	14,726	542	88	11,341	550	3,385	517	92
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,319	516	95	836	523	483	503	91
	בינוני	5,250	528	89	3,682	534	1,568	515	93
	גבוה	8,091	557	83	6,761	565	1,330	524	90
	מגדר								
	בנות	7,455	544	86	5,686	551	1,769	523	88
	בנים	7,271	540	91	5,655	549	1,616	511	96

המשך הלוח בעמוד הבא ⇐

המשך הלוח: הישגים באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי פיקוח ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

אנגלית לכיתות ה'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן
תשע"ה	סך הכול	18,832	530	96	14,408	539	94	4,424	505	97
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,401	504	98	1,722	505	99	679	501	96
	בינוני	6,566	517	97	4,595	523	95	1,971	503	100
	גבוה	9,766	546	92	8,013	554	89	1,753	508	93
	מגדר									
	בנות	9,548	529	93	7,252	535	93	2,296	511	92
	בנים	9,284	531	99	7,156	542	95	2,128	498	101
	סך הכול	20,113	544	92	15,080	549	92	5,033	529	92
	רקע חברתי-כלכלי									
תשע"ו	נמוך	2,386	525	95	1,614	528	96	772	516	93
	בינוני	7,405	532	93	4,975	534	93	2,430	527	95
	גבוה	10,213	558	88	8,400	564	87	1,813	536	87
	מגדר									
	בנות	10,256	542	89	7,637	546	89	2,619	532	88
	בנים	9,857	546	95	7,443	553	94	2,414	525	96
	סך הכול	20,710	539	91	15,968	543	90	4,742	526	94
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	2,639	514	95	1,854	518	93	785	504	98
	בינוני	8,289	528	93	6,112	532	91	2,177	520	97
תשע"ז	גבוה	9,703	553	86	7,936	556	85	1,767	542	85
	מגדר									
	בנות	10,450	536	88	8,017	538	87	2,433	529	90
	בנים	10,260	542	94	7,951	548	92	2,309	523	97

לוח 51: הישגים באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי פיקוח

ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

אנגלית לכיתות ח'	כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן
תשס"ח	סך הכול	13,142	519	99	10,154	527	2,988	488	102
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	2,004	463	100	1,472	478	532	424	87
	בינוני	5,166	500	98	4,023	507	1,143	474	98
	גבוה	5,854	554	84	4,580	559	1,274	532	91
	מגדר								
	בנות	6,834	521	97	5,170	528	1,664	498	100
תשס"ט	בנים	6,302	516	101	4,979	527	1,323	474	103
	סך הכול	13,754	531	95	10,910	541	2,844	494	96
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,536	462	97	1,013	468	523	450	88
	בינוני	5,425	515	97	4,129	522	1,296	494	96
	גבוה	6,630	563	79	5,659	571	971	520	90
	מגדר								
תש"ע	בנות	6,937	533	93	5,530	540	1,407	506	91
	בנים	6,814	529	97	5,378	542	1,436	483	99
	סך הכול	14,089	530	92	11,068	538	3,021	505	97
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	2,041	487	102	1,541	498	500	454	95
	בינוני	5,831	512	96	4,405	518	1,426	492	99
	גבוה	6,137	559	74	5,065	563	1,072	542	77
תשע"א	מגדר								
	בנות	7,253	531	90	5,700	537	1,553	506	93
	בנים	6,836	530	94	5,368	538	1,468	503	100
	סך הכול	13,197	537	83	10,386	544	2,811	512	88
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,564	485	96	1,162	497	402	459	92
	בינוני	5,074	521	88	3,957	525	1,117	507	90
תשע"ב	גבוה	6,493	562	66	5,219	568	1,274	538	74
	מגדר								
	בנות	6,835	539	81	5,318	544	1,517	525	81
	בנים	6,362	535	85	5,068	545	1,294	497	94
	סך הכול	13,967	530	85	10,752	538	3,215	502	89
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,788	480	92	1,157	497	631	440	82
תשע"ג	בינוני	5,557	513	85	4,102	517	1,455	499	87
	גבוה	6,567	560	70	5,448	566	1,119	532	79
	מגדר								
	בנות	7,256	531	84	5,483	539	1,773	507	86
	בנים	6,711	528	86	5,269	538	1,442	495	93
	סך הכול	14,351	537	88	11,554	546	2,797	505	92
	רקע חברתי-כלכלי								
תשע"ד	נמוך	1,272	485	96	911	491	361	470	93
	בינוני	5,849	520	91	4,650	527	1,199	496	92
	גבוה	7,156	565	71	5,933	573	1,223	530	86
	מגדר								
	בנות	7,297	539	85	5,908	546	1,389	512	88
	בנים	7,054	536	90	5,646	546	1,408	498	96
	סך הכול	18,224	531	87	14,497	540	3,727	501	91
תשע"ה	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,934	483	96	1,482	489	452	467	91
	בינוני	7,324	514	90	5,692	519	1,632	500	91
	גבוה	8,874	558	72	7,250	568	1,624	513	87
	מגדר								
	בנות	9,128	534	86	7,412	541	1,716	507	87
	בנים	9,096	529	88	7,085	539	2,011	496	94

⇒ המשך הלוח בעמוד הבא

המשך הלוח: הישגים באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי פיקוח ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

אנגלית לכיתות ח'		כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
		מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחרים	ממוצע	סטיית תקן
תשע"ו	סך הכול	18,544	537	86	14,827	546	83	3,717	509	90
	רקע חברתי-כלכלי									
	נמוך	1,841	496	96	1,396	506	97	445	469	89
	בינוני	7,253	520	91	5,268	526	90	1,985	503	93
	גבוה	9,342	562	70	8,070	568	67	1,272	532	78
	מגדר									
	בנות	9,627	538	85	7,476	546	83	2,151	516	89
	בנים	8,917	536	87	7,351	545	84	1,566	500	91
	סך הכול	20,945	533	85	15,906	542	82	5,039	501	87
	רקע חברתי-כלכלי									
תשע"ז	נמוך	2,392	491	89	1,664	499	89	728	469	85
	בינוני	9,029	514	87	6,807	521	86	2,222	492	87
	גבוה	9,416	559	72	7,370	568	67	2,046	523	81
	מגדר									
	בנות	10,869	532	84	8,194	540	82	2,675	505	84
	בנים	10,076	534	86	7,712	544	82	2,364	498	89

לוח 52: הישגים במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי

פיקוח ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	כלל דוברי עברית			דוברי עברית ממלכתי			דוברי עברית ממ"ד		
	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן
תשס"ח	סך הכול	12,948	513	94	9,992	520	2,956	490	93
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,958	468	96	1,432	483	526	432	91
	בינוני	5,128	504	93	3,984	509	1,144	485	92
	גבוה	5,758	537	86	4,510	540	1,248	523	81
	מגדר								
	בנות	6,691	517	89	5,095	522	1,596	500	90
	בנים	6,255	510	98	4,897	518	1,358	479	96
	סך הכול	13,501	525	99	10,740	530	2,761	508	103
	רקע חברתי-כלכלי								
תשס"ט	נמוך	1,524	461	102	1,011	463	513	459	100
	בינוני	5,308	514	98	4,053	517	1,255	506	99
	גבוה	6,535	552	90	5,587	554	948	540	95
	מגדר								
	בנות	6,827	527	94	5,447	530	1,380	518	95
	בנים	6,673	524	104	5,293	531	1,380	499	108
	סך הכול	13,782	534	95	10,850	539	2,932	516	93
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	2,011	485	97	1,525	490	486	470	93
	בינוני	5,687	516	93	4,317	520	1,370	506	92
תש"ע	גבוה	6,020	563	86	4,962	566	1,058	547	83
	מגדר								
	בנות	7,101	535	93	5,617	538	1,484	524	92
	בנים	6,681	532	97	5,233	539	1,448	509	93
	סך הכול	13,339	547	97	10,440	554	2,899	526	96
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,546	494	99	1,161	507	385	462	95
	בינוני	5,220	531	99	4,049	535	1,171	518	94
	גבוה	6,513	573	88	5,188	577	1,325	558	85
	מגדר								
תשע"א	בנות	6,824	546	95	5,294	549	1,530	535	93
	בנים	6,515	549	100	5,146	558	1,369	517	98
	סך הכול	13,998	549	100	10,704	555	3,294	530	97
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,785	495	92	1,156	509	629	462	79
	בינוני	5,567	532	95	4,070	533	1,497	528	93
	גבוה	6,571	582	95	5,422	587	1,149	562	93
	מגדר								
	בנות	7,254	549	98	5,461	552	1,793	538	95
	בנים	6,744	551	102	5,243	559	1,501	519	99
תשע"ב	סך הכול	14,410	573	104	11,514	577	2,896	559	101
	רקע חברתי-כלכלי								
	נמוך	1,336	512	93	886	516	450	506	88
	בינוני	5,856	553	101	4,635	555	1,221	549	97
	גבוה	7,167	605	99	5,951	608	1,216	595	99
	מגדר								
	בנות	7,301	570	100	5,880	571	1,421	565	98
	בנים	7,109	577	108	5,634	584	1,475	552	105
	סך הכול	18,053	567	103	14,348	574	3,705	545	99
	רקע חברתי-כלכלי								
תשע"ג	נמוך	1,878	500	98	1,434	506	444	486	98
	בינוני	7,237	550	101	5,647	553	1,590	540	96
	גבוה	8,855	599	94	7,201	606	1,654	569	94
	מגדר								
	בנות	8,993	569	101	7,327	573	1,666	553	95
	בנים	9,060	565	105	7,021	574	2,039	538	102

⇒ המשך הלוח בעמוד הבא

המשך הלוח: הישגים במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי עברית – לפי פיקוח ומאפייני רקע – בסולם רב-שנתי

דוברי עברית ממ"ד			דוברי עברית ממלכתי			כלל דוברי עברית			מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'	
סטיית תקן	ממוצע	מספר הנבחים	סטיית תקן	ממוצע	מספר הנבחים	סטיית תקן	ממוצע	מספר הנבחים		
104	566	3,723	106	576	14,280	105	573	18,003	סך הכול	תשע"ו
									רקע חברתי-כלכלי	
100	515	432	102	528	1,305	102	525	1,737	נמוך	
101	558	2,006	104	557	5,056	103	557	7,062	בינוני	
99	597	1,273	102	600	7,841	101	599	9,114	גבוה	
									מגדר	
101	579	2,050	103	575	7,185	103	576	9,235	בנות	
105	550	1,673	108	577	7,095	108	571	8,768	בנים	תשע"ז
110	580	4,901	114	595	15,376	114	592	20,277	סך הכול	
									רקע חברתי-כלכלי	
99	522	712	105	541	1,597	104	536	2,309	נמוך	
106	573	2,169	108	566	6,578	108	568	8,747	בינוני	
107	607	1,982	111	630	7,152	110	625	9,134	גבוה	
									מגדר	
107	586	2,610	111	592	7,861	111	590	10,471	בנות	
112	573	2,291	117	599	7,515	117	593	9,806	בנים	

נספח 3.3: הישגים במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ז – לפי מגדר בחלוקה למגזר דוברי ערבית

בלוחות הבאים מוצגים נתוני ההישגים (ממוצעים וסטיית תקן) בחלוקה לפי מגדר במבחני המיצ"ב לכיתות ה' ו-ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז. הנתונים שלהלן מדווחים בסולם המיצ"ב הרב-שנתי, בחלוקה לפי מגזרים דוברי ערבית.

לוח 53: הישגים במבחן בערבית לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי ערבית – לפי מגזר בחלוקה לפי מגדר – בסולם רב-שנתי

ערבית לכיתות ה'	מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום		
	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן
תשס"ח	סך הכול	3,675	514	93	702	514	88	1,318	445
	מגדר								
	בנות	1,924	536	83	352	536	79	695	478
תשס"ט	בנים	1,750	491	98	350	492	91	620	407
	סך הכול	4,077	541	92	684	532	94	1,056	502
	מגדר								
תש"ע	בנות	2,109	562	84	358	556	85	574	532
	בנים	1,962	519	96	326	506	98	480	467
	סך הכול	4,983	548	92	505	548	85	995	497
תשע"א	מגדר								
	בנות	2,562	567	85	229	574	72	504	526
	בנים	2,421	528	95	276	526	89	491	469
תשע"ב	סך הכול	4,377	581	78	501	577	73	1,485	533
	מגדר								
	בנות	2,282	599	67	269	591	70	802	557
תשע"ג	בנים	2,095	561	85	232	561	74	683	505
	סך הכול	3,559	570	77	706	594	65	1,267	507
	מגדר								
תשע"ד	בנות	1,889	585	70	345	609	56	664	527
	בנים	1,670	553	81	361	580	69	603	485
	סך הכול	4,030	586	71	586	602	63	928	518
תשע"ה	מגדר								
	בנות	2,100	599	66	310	614	58	524	537
	בנים	1,930	573	74	276	589	65	404	494
תשע"ו	סך הכול	4,949	581	76	529	588	66	1,408	491
	מגדר								
	בנות	2,535	597	66	258	601	58	711	527
תשע"ז	בנים	2,414	563	82	271	576	71	697	455
	סך הכול	5,628	581	76	887	607	62	1,510	535
	מגדר								
תשע"ז	בנות	3,000	597	69	473	621	56	794	555
	בנים	2,628	563	79	414	592	66	716	511
	סך הכול	4,565	604	67	732	618	54	1,784	549
תשע"ז	מגדר								
	בנות	2,380	617	62	386	633	46	1,005	564
	בנים	2,185	591	68	346	601	56	779	529

לוח 54: הישגים במבחן בערבית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי ערבית – לפי

מגזר בחלוקה לפי מגדר – בסולם רב-שנתי

מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום			ערבית לכיתות ח'
מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	
סך הכול	3,038	512	97	689	534	76	929	448	106
מגדר									
בנות	1,589	542	80	352	562	62	494	488	95
בנים	1,449	478	102	336	506	79	435	404	99
סך הכול	3,630	530	79	668	521	72	876	496	84
מגדר									
בנות	1,990	549	68	338	541	60	466	527	71
בנים	1,638	508	86	328	501	78	410	461	84
סך הכול	4,678	519	85	523	521	83	557	483	94
מגדר									
בנות	2,517	541	74	273	551	63	305	509	81
בנים	2,160	494	89	250	488	89	251	450	99
סך הכול	4,122	536	86	462	542	75	1,075	484	101
מגדר									
בנות	2,172	562	71	259	566	62	531	525	87
בנים	1,950	507	92	203	511	78	544	444	99
סך הכול	3,103	546	90	652	563	77	1,138	471	98
מגדר									
בנות	1,752	568	76	323	589	61	618	502	87
בנים	1,351	517	98	329	538	83	520	433	96
סך הכול	3,793	563	83	577	557	86	932	484	102
מגדר									
בנות	1,963	584	69	298	583	73	468	522	91
בנים	1,830	540	91	279	530	89	464	445	98
סך הכול	5,201	532	86	549	556	72	1,335	462	97
מגדר									
בנות	2,827	556	76	282	577	61	690	504	84
בנים	2,374	504	90	267	533	76	645	418	89
סך הכול	6,047	545	82	849	582	59	1,399	495	90
מגדר									
בנות	3,267	566	72	477	597	51	784	522	83
בנים	2,780	520	85	372	563	63	615	460	86
סך הכול	5,387	557	81	767	568	72	1,640	509	88
מגדר									
בנות	2,944	577	72	448	590	58	920	530	82
בנים	2,443	534	85	319	537	78	720	483	89

לוח 55: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי ערבית –

לפי מגזר בחלוקה לפי מגדר – בסולם רב-שנתי

מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום			מתמטיקה לכיתות ה'
מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	
סך הכול	3,675	457	96	462	704	85	421	104	תשס"ח
מגדר									
בנות	1,918	462	93	461	356	83	433	104	
בנים	1,753	451	100	462	348	87	407	103	תשס"ט
סך הכול	4,082	468	97	479	681	88	447	91	
מגדר									
בנות	2,092	470	94	479	353	88	461	88	תש"ע
בנים	1,985	466	99	478	327	89	431	92	
סך הכול	4,980	486	98	521	503	80	470	106	
מגדר									תשע"א
בנות	2,537	486	98	521	227	78	479	105	
בנים	2,443	485	99	521	276	81	460	105	
סך הכול	4,411	523	84	517	495	76	509	96	תשע"ב
מגדר									
בנות	2,301	528	83	511	261	73	520	95	
בנים	2,110	519	86	523	234	80	497	97	תשע"ג
סך הכול	3,577	521	87	557	712	81	455	88	
מגדר									
בנות	1,884	519	85	557	347	79	462	90	תשע"ד
בנים	1,693	523	88	556	365	82	448	86	
סך הכול	3,948	532	85	543	585	82	458	81	
מגדר									תשע"ה
בנות	2,043	530	85	534	312	82	461	80	
בנים	1,905	533	85	554	273	82	454	81	
סך הכול	5,150	525	81	541	528	75	459	85	תשע"ו
מגדר									
בנות	2,631	525	80	541	253	76	470	87	
בנים	2,519	525	81	540	275	73	448	82	תשע"ז
סך הכול	5,507	527	76	560	886	64	504	81	
מגדר									
בנות	2,893	531	74	560	467	65	517	78	תשע"ז
בנים	2,614	523	77	559	419	62	491	83	
סך הכול	4,655	560	74	581	748	62	508	74	
מגדר									תשע"ז
בנות	2,411	561	75	581	382	62	513	75	
בנים	2,244	560	72	581	366	62	501	72	

לוח 56: הישגים במבחן במתמטיקה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי ערבית –

לפי מגזר בחלוקה לפי מגדר – בסולם רב-שנתי

מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום			מתמטיקה לכיתות ח'
מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	
2,969	472	89	680	505	98	876	435	71	תשס"ח
מגדר									
בנות	1,565	89	344	528	97	472	452	68	
בנים	1,404	85	336	482	92	398	416	70	תשס"ט
3,445	492	95	640	497	91	867	473	88	
מגדר									
בנות	1,868	94	340	505	91	454	495	86	תש"ע
בנים	1,573	95	299	487	90	409	449	84	
4,574	485	91	525	500	95	539	449	90	
מגדר									תשע"א
בנות	2,465	90	272	525	91	294	461	84	
בנים	2,108	89	253	474	93	244	433	95	
4,063	508	93	462	503	90	1,089	460	78	תשע"ב
מגדר									
בנות	2,160	91	262	515	90	523	477	78	
בנים	1,903	93	200	487	88	566	444	76	תשע"ג
2,765	474	95	648	516	95	1,190	407	67	
מגדר									
בנות	1,553	94	320	535	95	621	417	68	תשע"ד
בנים	1,212	92	328	497	92	569	397	64	
3,524	504	98	554	494	99	924	422	85	
מגדר									תשע"ה
בנות	1,819	96	285	507	91	473	436	87	
בנים	1,705	101	269	479	106	451	407	81	
5,128	510	92	543	537	90	1,355	454	81	תשע"ו
מגדר									
בנות	2,768	91	276	542	88	685	466	83	
בנים	2,360	91	267	533	92	670	442	76	תשע"ז
5,773	496	102	838	550	97	1,574	467	97	
מגדר									
בנות	3,119	102	465	563	92	867	480	98	תשע"ח
בנים	2,654	101	373	535	100	707	451	93	
5,447	520	97	767	540	96	1,679	460	87	
מגדר									תשע"ט
בנות	2,975	96	459	547	96	933	470	88	
בנים	2,472	98	308	531	95	746	447	83	

לוח 57: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ה' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי ערבית – לפי

מגזר בחלוקה לפי מגדר – בסולם רב-שנתי

מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום			אנגלית לכיתות ה'
מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	
5,109	486	105	574	467	107	839	450	112	תשס"ח
סך הכול									
מגדר									
בנות	2,650	98	298	474	102	455	469	104	תשס"ט
בנים	2,458	111	276	459	111	381	429	117	
סך הכול	4,212	102	476	511	83	1,245	461	117	
מגדר									תשע"א
בנות	2,128	93	253	521	76	616	481	110	
בנים	2,080	107	223	500	89	615	443	119	
סך הכול	3,497	101	711	515	79	1,317	441	113	תשע"ב
מגדר									
בנות	1,815	94	359	518	78	709	458	106	
בנים	1,682	105	352	511	80	608	421	118	תשע"ג
סך הכול	4,271	83	681	518	85	1,126	498	89	
מגדר									
בנות	2,241	80	339	519	83	611	516	85	תשע"ד
בנים	2,030	86	342	516	87	515	477	90	
סך הכול	4,561	86	564	508	75	656	470	95	
מגדר									תשע"ה
בנות	2,358	83	291	508	76	359	482	94	
בנים	2,203	89	273	507	74	297	456	95	
סך הכול	3,766	85	427	560	65	1,326	452	91	תשע"ו
מגדר									
בנות	1,973	80	235	563	64	732	463	87	
בנים	1,793	89	192	556	66	594	438	93	תשע"ז
סך הכול	5,084	87	528	520	82	1,507	470	96	
מגדר									
בנות	2,601	84	254	523	81	765	487	93	תשע"ח
בנים	2,483	90	274	518	83	742	453	95	
סך הכול	5,681	84	902	558	79	1,550	505	98	
מגדר									תשע"ט
בנות	2,989	82	479	561	77	811	519	91	
בנים	2,692	85	423	556	82	739	491	102	
סך הכול	4,571	82	754	576	67	1,818	497	84	תשע"י
מגדר									
בנות	2,371	80	389	576	64	1,033	507	81	
בנים	2,200	84	365	576	69	785	484	86	

לוח 58: הישגים במבחן באנגלית לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי ערבית – לפי

מגזר בחלוקה לפי מגדר – בסולם רב-שנתי

מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום			אנגלית לכיתות ח'
מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	
סך הכול	4,381	462	87	455	478	78	719	415	77
מגדר									
בנות	2,361	475	85	246	492	73	380	427	76
בנים	2,019	446	88	209	460	80	337	401	76
סך הכול	3,641	454	88	457	489	88	971	412	68
מגדר									
בנות	1,957	471	84	244	502	86	471	430	69
בנים	1,682	436	89	213	474	88	495	396	62
סך הכול	2,951	485	93	722	509	80	1,213	401	77
מגדר									
בנות	1,550	500	88	369	516	75	630	419	78
בנים	1,401	468	96	353	501	83	583	382	72
סך הכול	3,461	506	76	579	499	77	840	435	69
מגדר									
בנות	1,872	515	74	330	505	76	421	454	64
בנים	1,589	494	77	249	492	78	419	416	68
סך הכול	4,443	481	81	463	492	78	352	408	56
מגדר									
בנות	2,360	488	79	259	498	78	185	421	56
בנים	2,083	473	82	204	485	78	167	394	53
סך הכול	3,763	481	83	494	520	78	1,162	421	65
מגדר									
בנות	2,039	490	79	259	519	79	603	435	65
בנים	1,724	469	86	235	520	78	559	406	61
סך הכול	4,537	496	81	556	493	78	1,132	412	65
מגדר									
בנות	2,471	502	78	281	499	76	576	430	66
בנים	2,066	489	83	275	488	80	556	393	59
סך הכול	5,762	481	86	868	522	74	1,275	422	68
מגדר									
בנות	3,097	488	84	478	522	72	728	433	69
בנים	2,665	473	87	390	521	76	547	407	63
סך הכול	4,886	510	72	789	516	71	1,419	447	61
מגדר									
בנות	2,694	513	71	462	520	71	792	453	57
בנים	2,192	506	74	327	509	72	627	438	64

לוח 59: הישגים במבחן במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר דוברי

ערבית- לפי מגזר ובחלוקה לפי מגדר – בסולם רב-שנתי

מגזר ערבי			מגזר דרוזי			מגזר בדואי דרום			מדע וטכנולוגיה לכיתות ח'
מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	מספר הנבחנים	ממוצע	סטיית תקן	
סך הכול	4,442	475	473	482	95	717	432	103	תשס"ח
מגדר									
בנות	2,381	494	250	501	91	381	450	97	
בנים	2,060	452	223	460	95	336	411	107	תשס"ט
סך הכול	3,446	460	466	485	100	914	435	105	
מגדר									
בנות	1,849	486	254	503	100	441	466	94	תש"ע
בנים	1,593	431	211	464	95	471	406	107	
סך הכול	2,912	514	677	495	90	1,224	440	99	
מגדר									תשע"א
בנות	1,526	537	345	518	85	655	459	93	
בנים	1,386	488	332	472	89	569	419	102	
סך הכול	2,708	545	654	527	103	447	458	107	תשע"ב
מגדר									
בנות	1,478	557	361	542	101	213	486	100	
בנים	1,230	530	293	509	102	234	432	107	תשע"ג
סך הכול	3,724	528	423	558	100	423	442	68	
מגדר									
בנות	2,002	540	233	562	99	207	462	74	תשע"ד
בנים	1,722	514	190	553	102	216	423	55	
סך הכול	3,364	535	429	555	103	1,257	493	92	
מגדר									תשע"ה
בנות	1,773	547	229	559	101	662	513	91	
בנים	1,591	522	200	550	106	595	470	89	
סך הכול	4,318	533	547	572	101	1,209	464	90	תשע"ו
מגדר									
בנות	2,339	550	276	585	98	633	487	90	
בנים	1,979	514	271	560	102	576	439	84	תשע"ז
סך הכול	5,691	542	833	591	97	1,053	524	105	
מגדר									
בנות	3,067	557	459	608	93	577	546	99	תשע"ח
בנים	2,624	524	374	570	99	476	496	105	
סך הכול	5,060	581	750	617	108	1,544	547	106	
מגדר									תשע"ט
בנות	2,762	594	455	632	105	868	561	107	
בנים	2,298	565	295	594	109	676	528	101	

נספח 4: פערים בהישגים בבתי-ספר דוברי ערבית בשנים תשס"ח-תשע"ז

לוח 60: פערים* בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי במבחני המיצ"ב בשנים תשס"ח-תשע"ז

בבתי-ספר דוברי ערבית

פערים בין המגזר הערבי למגזר הדרוזי									
תשע"ז	תשע"ו	תשע"ה	תשע"ג	תשע"ב	תשע"א	תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	
ערבית									
ה'	-14	-26	-7	-16	-24	4	0	9	0
ח'	-11	-37	-24	6	-17	-6	-2	9	-22
									*
									*
מתמטיקה									
ה'	-21	-33	-16	-11	-36	6	-35	-11	-5
ח'	-20	-54	-27	10	-42	5	-15	-5	-33
									*
									*
אנגלית									
ה'	-25	-14	2	-27	18	-2	-25	-26	19
ח'	-6	-41	3	-39	-11	7	-24	-35	-16
									*
									*
מדע וטכנולוגיה									
ח'	-36	-49	-39	-20	-30	18	19	-25	-7
									*
									*

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הדרוזי מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי, כך שערכים חיוביים משקפים הישגים גבוהים יותר של המגזר הערבי, ולהיפך.

לוח 61: פערים* בהישגים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום בשנים תשס"ח-תשע"ז בבתי-ספר

דוברי ערבית

פערים בין המגזר הערבי למגזר הבדואי בדרום									
תשע"ז	תשע"ו	תשע"ה	תשע"ג	תשע"ב	תשע"א	תש"ע	תשס"ט	תשס"ח	
ערבית									
55	46	90	68	63	48	51	39	69	ה'
48	50	70	79	75	52	36	34	64	ח' *
מתמטיקה									
52	23	66	74	66	14	16	21	36	ה'
60	29	56	82	67	48	36	19	37	ח' *
אנגלית									
54	39	52	81	56	18	49	24	36	ה'
63	59	84	60	73	71	84	42	47	ח' *
מדע וטכנולוגיה									
34	18	69	42	86	87	74	25	43	ח' *

* לצורך חישוב הפערים הופחתו נתוניהם של דוברי הערבית במגזר הבדואי דרום מנתוניהם של דוברי הערבית במגזר הערבי, כך שערכים חיוביים משקפים הישגים גבוהים יותר של המגזר הערבי, ולהיפך.

נספח 5: התפלגות הציונים במבחני המיצ"ב בשנת תשע"ז בסולם רב-שנתי

בתרשימים להלן מוצגות התפלגויות שכיחות יחסית (באחוזים) של הציונים בתשע"ז בסולם הישגים רב שנתי – עבור כל מבחן ובחלוקה למגזרי שפה. סולם הציונים חולק לקטגוריות של טווחי ציונים של 25 נקודות, קרי 300-325 וכו'. הערך המופיע על ציר טווח הציונים הוא הגבול העליון של טווח הציונים בקטגוריה, ולשם נוחות הערכים של קטגוריות הציון מוצגים לסירוגין על סולם ציונים של 250 עד 750 (ציר ה-X). השכיחות היחסית של קטגוריית טווח הציונים מיוצגת על ידי העמודה שמעל הערך.

קיימות מספר התפלגויות אופייניות:

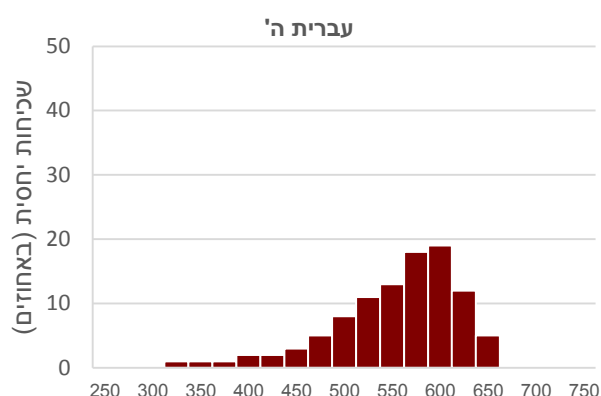
התפלגות מרכזית: התפלגות סימטרית בעיקרה בעלת צורה דמוית פעמון. בהתפלגות זו ישנה קטגוריית ציון אחת (או מספר קטגוריות סמוכות) שכיחה יותר, והיא לרוב כוללת את הציון הממוצע. ככל ש"מתרחקים" מקטגוריית ציון זו, לכל אחד מהכיוונים, השכיחות היחסית הולכת ופוחתת.

התפלגות שטוחה: שכיחות הקטגוריות השונות של טווחי הציונים אחידה ברובה.

התפלגות עם "זנב": ההתפלגות מזכירה התפלגות מרכזית, אך היא איננה סימטרית - קטגוריות טווחי הציונים השכיחה ביותר איננה ממוקמת במרכז ההתפלגות, והשכיחות של הקטגוריות משני צדיה איננה זהה, כך שבאחד הצדדים נוצר מעין "זנב" ובו יותר קטגוריות ציון (עם מגמה ברורה של עלייה או ירידה בשכיחות יחסית, ככל שקטגוריית הציון גדולה יותר). קטגוריות הציון השכיחות יותר נמצאות בצד הנגדי ל"זנב". ניתן להבחין בין **התפלגות זנב שמאלי** המאופיינת בשכיחות יחסית גבוהה בקטגוריות המייצגות ציונים גבוהים, ובין **התפלגות זנב ימני** המאופיינת בשכיחות יחסית גבוהה בקטגוריות המייצגות ציונים נמוכים.

תרשים 63: התפלגות הציון במבחן בעברית לכיתות ה' בשנת תשע"ז בסולם רב-שנתי

דוברי עברית – כיתות ה'

התפלגות הציונים מגלה התפלגות עם זנב שמאלי, כך שקיימת שכיחות גבוהה יחסית (18%-19%) של ציונים בקטגוריית הציון 575 עד קטגוריית הציון 600.

תרשים 64: התפלגות הציון במבחן בעברית לכיתות ח' בשנת תשע"ז בסולם רב-שנתי

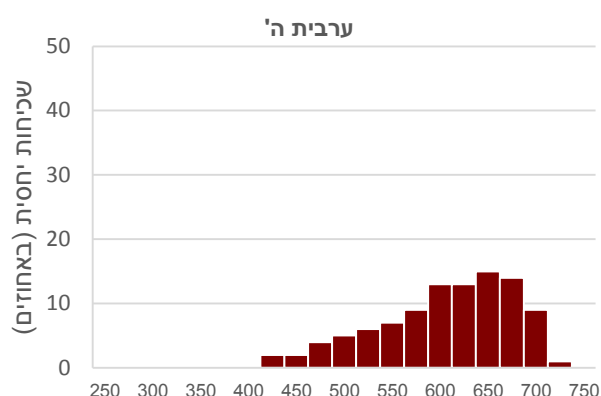
דוברי עברית – כיתות ח'

התפלגות הציונים מגלה התפלגות עם זנב שמאלי, כך שקיימת שכיחות גבוהה יחסית (13%-14%) של ציונים בקטגוריית הציון 575 עד קטגוריית הציון 625.

תרשים 65: התפלגות הציון במבחן בערבית לכיתות ה' בשנת תשע"ז בסולם רב-שנתי

דוברי ערבית – כיתות ה'

התפלגות הציונים מגלה התפלגות עם זנב שמאלי, כך שקיימת שכיחות גבוהה יחסית (13%-15%) של ציונים בקטגוריית הציון 600 עד קטגוריית הציון 675.

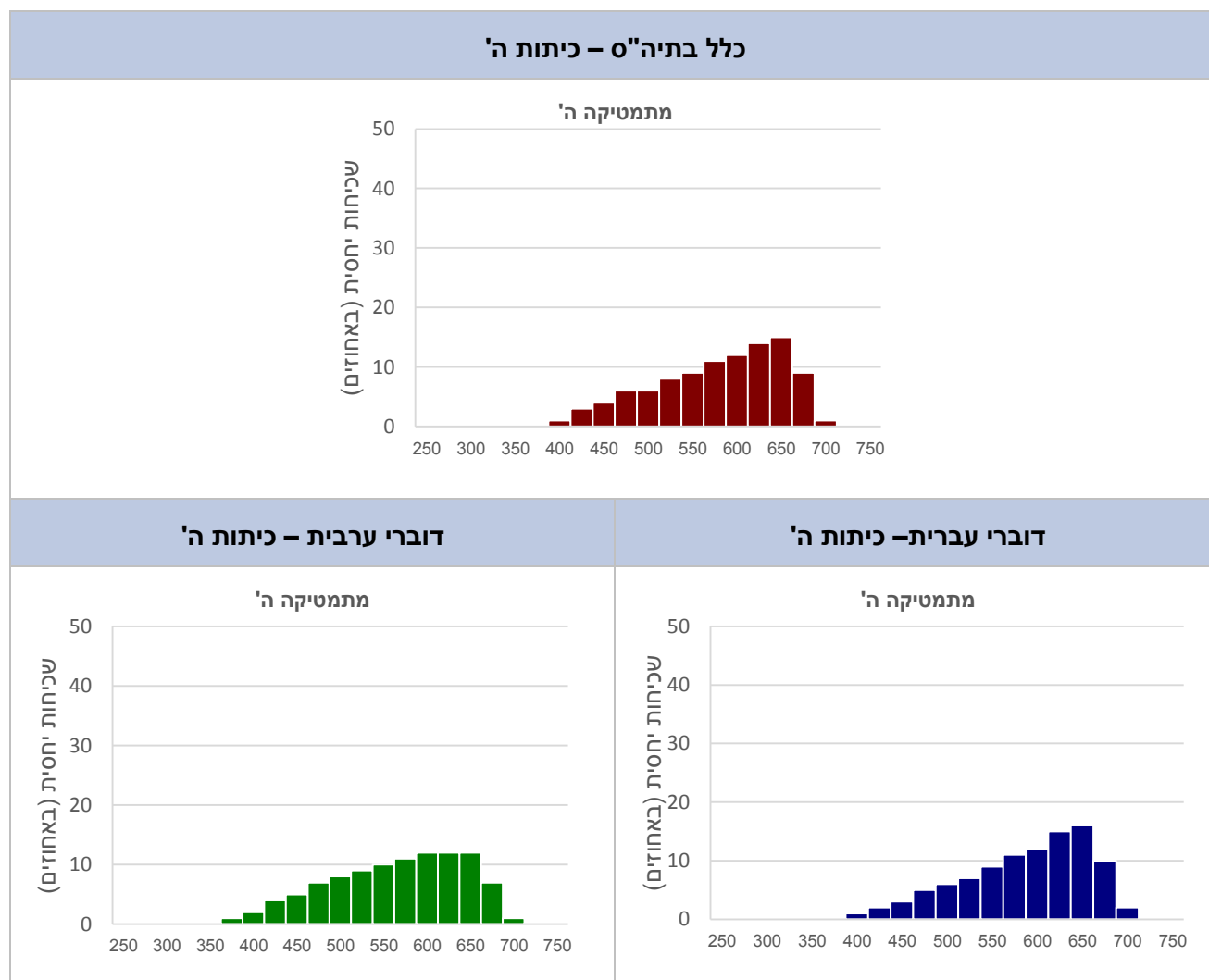
תרשים 66: התפלגות הציון במבחן בערבית לכיתות ח' בשנת תשע"ז בסולם רב-שנתי

דוברי ערבית – כיתות ח'

התפלגות הציונים מגלה התפלגות עם זנב שמאלי, כך שקיימת שכיחות גבוהה יחסית (12%-13%) של ציונים בקטגוריית הציון 600 עד קטגוריית הציון 650.

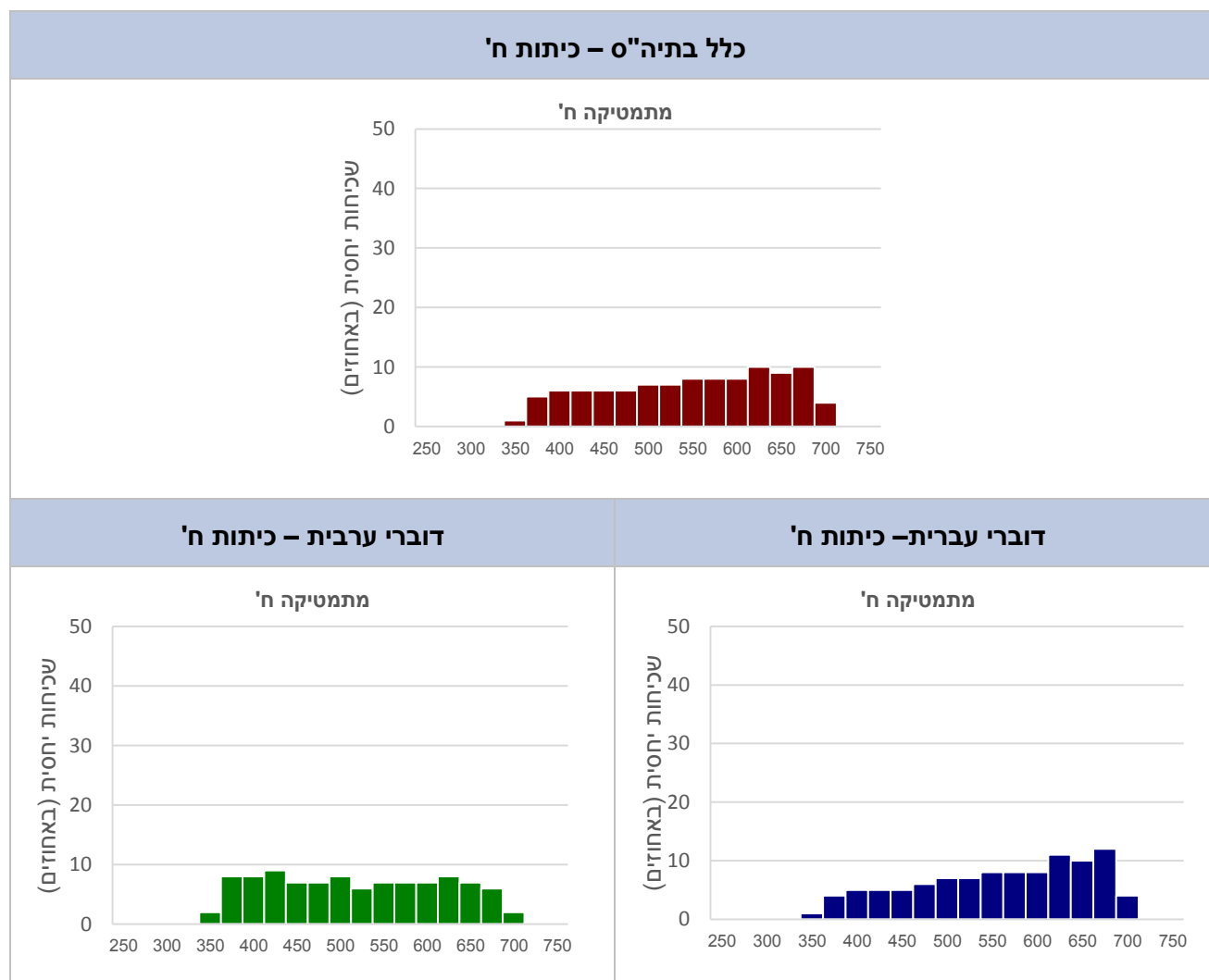
תרשים 67: התפלגות הציון במתמטיקה לכיתות ה' בשנת תשע"ז בסולם רב-שנתי בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

בכלל בתי-הספר: ככל טווח הציונים גבוה יותר, מקטגוריית ציון 400 ועד לקטגוריית ציון 650, השכיחות היחסית גבוהה יותר.

בקרוב דוברי העברית, ככל שטווח הציונים גבוה יותר, מקטגוריית ציון 400 ועד לקטגוריית ציון 650, השכיחות היחסית גבוהה יותר, ומעבר לקטגוריות אלו השכיחות היחסית הולכת וקטנה. **בקרוב דוברי הערבית,** התפלגות הציונים מגלה התפלגות עם זנב שמאלי, כך שקיימת שכיחות גבוהה יחסית (כ-12%) של ציונים בקטגוריית הציון 600 עד קטגוריית הציון 650, ואילו בקטגוריות ציון 575 ומטה השכיחות הולכת ופוחתת ככל שקטגוריית הציון נמוכה יותר.

תרשים 68: התפלגות הציון במתמטיקה לכיתות ח' בשנת תשע"ז בסולם רב-שנתי בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

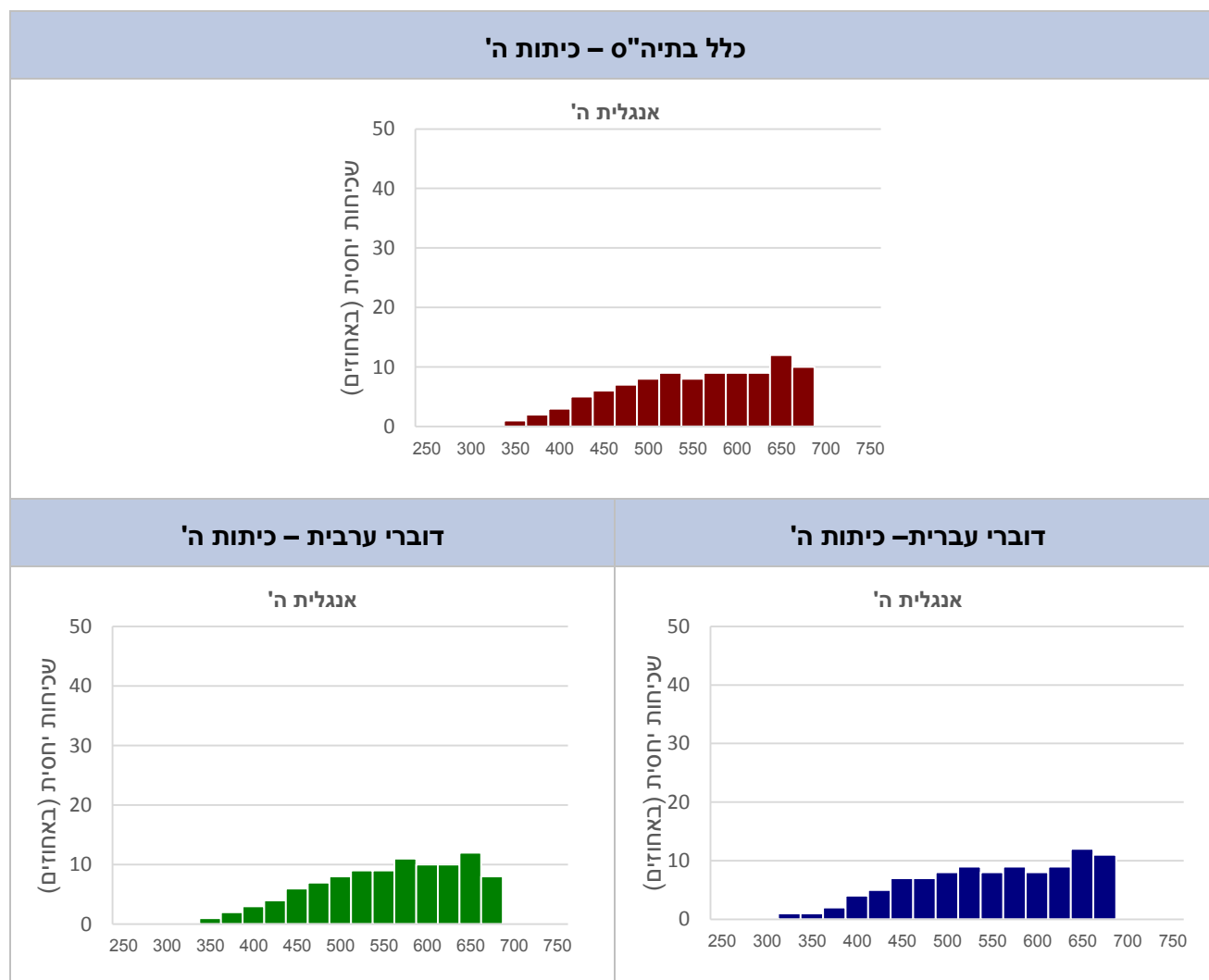

בכלל בתי-הספר: התפלגות הציונים היא יחסית שטוחה ולצידה זנב שמאלי, כך שקיימת שכיחות אחידה יחסית (מ-5% ועד 10%) מקטגוריית הציון 375 עד קטגוריית הציון 675.

בקרב דוברי העברית, התפלגות הציונים מגלה כי מרבית הציונים מרוכזים סביב החלק העליון של סולם הציונים (מקטגוריית ציון 625 ועד קטגוריית ציון 675), ואילו בחלק המרכזי של סולם הציונים ההתפלגות שטוחה (5% עד 8%). **בקרב דוברי הערבית** לעומת זאת, התפלגות הציונים היא שטוחה, כאשר מקטגוריית הציון 375 ועד קטגוריית הציון 675 קיימת שכיחות יחסית אחידה של ציונים (6%-9%).

תרשים 69: התפלגות הציון באנגלית לכיתות ה' בשנת תשע"ז בסולם רב-שנתי בכלל בתי-הספר ולפי

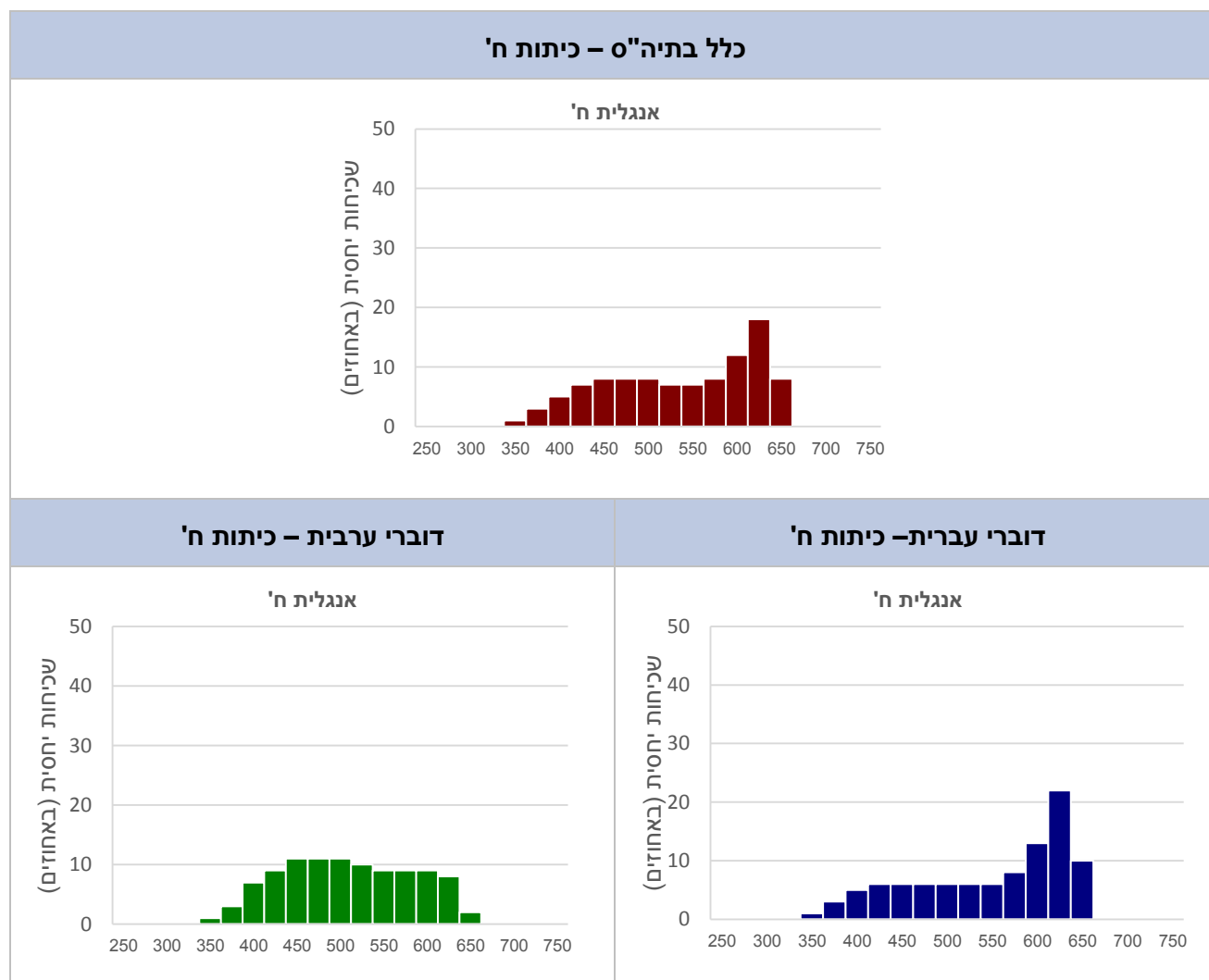
מגזרי שפה

בכלל בתי-הספר: התפלגות הציונים היא יחסית שטוחה ולצידה זנב שמאלי, כך שקיימת שכיחות גבוהה יחסית (8% ומעלה) של ציונים בקטגוריית הציון 500 עד קטגוריית הציון 675, ואילו בקטגוריות ציון 475 ומטה השכיחות הולכת ופוחתת ככל שקטגוריית הציון נמוכה יותר.

התפלגות הציונים **בשני מגזרי השפה** מאוד דומה, כאשר מרבית הציונים מרוכזים העיקר בחלק המרכזי והעליון של סולם הציונים, ורק מיעוטם בחלק התחתון של סולם הציונים. **בקרוב דוברי עברית**, נמצאה שכיחות גבוהה יחסית בקטגוריות הציון הגבוהות יותר, דבר המלמד על פיזור ציונים גבוה יותר בקרבם.

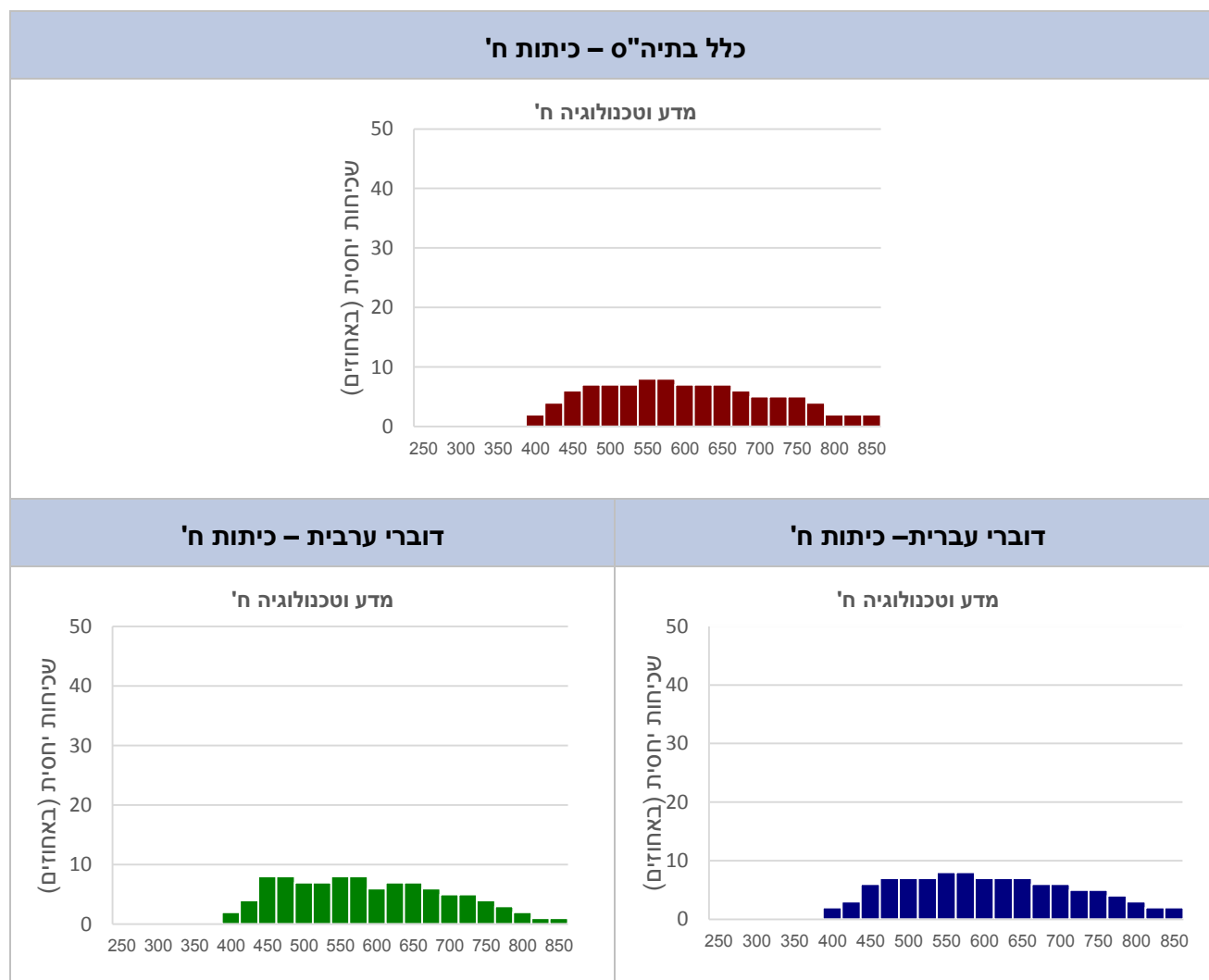
תרשים 70: התפלגות הציון באנגלית לכיתות ח' בשנת תשע"ז בסולם רב-שנתי בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

בכלל בתי-הספר: התפלגות הציונים מגלה כי מרבית הציונים מרוכזים סביב החלק העליון של סולם הציונים, ואילו בחלק המרכזי של סולם הציונים ההתפלגות שטוחה (כ-7%-8%).

בקרב דוברי העברית, התפלגות הציונים מגלה כי מרבית הציונים מרוכזים סביב החלק העליון של סולם הציונים, ואילו בחלק המרכזי של סולם הציונים ההתפלגות שטוחה (6%). **בקרב דוברי הערבית** לעומת זאת, התפלגות הציונים היא מרכזית, בצורה סימטרית סביב הממוצע, כאשר בקטגוריית הציון 425 עד קטגוריית הציון 625 קיימת שכיחות יחסית גבוהה של ציונים (8%-11%).

תרשים 71: התפלגות הציון במדע וטכנולוגיה לכיתות ח' בשנת תשע"ז בסולם רב-שנתי בכלל בתי-הספר ולפי מגזרי שפה

הערה: בתרשימים אלו טווח הציונים המוצג רחב יותר מאשר בתרשימים הדומים המוצגים לעיל.

בכלל בתי-הספר: התפלגות הציונים מגלה התפלגות יחסית שטוחה בין קטגוריית ציון 450 ועד קטגוריית ציון 675 (6%-8%). זאת ועוד, בטווח הציונים הגבוה, מקטגוריית ציון 750 ומעלה, ניתן לזהות זנב ימני.

בקרוב דוברי העברית, התפלגות הציונים דומה מאוד לזו בכלל בתי-הספר. **בקרוב דוברי הערבית** לעומת זאת, התפלגות הציונים היא יחסית שטוחה ולצידה זנב ימני, כך שקיימת שכיחות אחידה יחסית (6%-8%) של ציונים בקטגוריית הציון 450 עד קטגוריית הציון 675, ואילו בטווח הציונים הגבוה, מקטגוריית ציון 700 ומעלה השכיחות הולכת ופוחתת ככל שקטגוריית הציון גבוהה יותר.